

GOSPODARSKI MANEVER / DINI ZAGOTAVLJA, DA SO ŽRTVE PRAVIČNO PORAZDELJENE

Nujno zlo, ki bo prizadelo družine in tudi podjetja

Ukrepi za 20 tisoč milijard lir - Kmalu reforma pokojnin in hitre privatizacije

RIM - Davčni odlok v vrednosti 20 tisoč milijard lir, ki ga spremlja osnutek zakona, ki pooblašča vlado za preuredi-

tev davčnega bremena za podjetja, in odločen signal, da namerava vlada pospešiti privatizacijski postopek - to so členi po-

sega Dinijeve vlade za uravnavo javnih računov, za obvladovanje inflacije in za spodbujanje zaposlovanja na jugu države. Gre torej za poseg na več področjih, ki bi moral letošnji javni primanjkljaj znižati pod raven načrtovanih 138.600 milijard lir, omogočiti 4-odstotni primarni presežek, za leto stabilizirati razmerje med javnim dolgom in bruto domačim proizvodom, povzročiti sorazmerno omejeno zvišanje davčnega pritiska (za 25,7 odstotka, potem ko je lani znašal 24,6 odstotka) in znižati razliko med italijanskimi obrestnimi merami in tistimi, ki veljajo v ostalih industrijsko razvitih državah.

Struktura manevra temelji na porastu davčne odzema za približno 15.600 milijard (8.000 milijard na področju siroke porabe in 7.600 milijard pri podjetjih) in na zmanjšanju javne porabe za okrog 8.000 milijard, medtem ko 3.000 milijard namenja pospeševanju zaposlovanja na jugu države. Področje, ki ga je bolj prizadel, pa je nedvomno energetska, s praktičnimi posledicami, ki jih bo državljan čutil pri uporabi avtomobila in energije v gospodinjstvu.

Na 2. in 11. strani

Tarča je manever, cilj so volitve

VOJMIR TAVCAR

Objava vladnih ukrepov ni utisala polemik, ki so se razvlele ob denarnem in inflacijskem viharju, ki je zajel Italijo. Stranke niso spremenile stališč, ko so bile tudi uradno seznanjene z vsebino dodatnega manevra.

Dejstvo ne preseneča. Vsi sicer priznavajo, da je bil v sedanjih razmerah manever potreben, vendar ločnica med političnimi silami ni strokovna ocena vladnih ukrepov, ampak izrazito politična. To je bilo se zlasti zaznavno v odmevih Kartela svoboscina, ki je s Silviom Berlusconiem in Gianfrancem Finijem dobesedno streljal proti Dinijevim ukrepom. Berlusconi je manever ocenil kot »rafal novih davkov«, ceprav je priznal, da so bili »v sedanjih razmerah ukrepi najbrz nezbežni«. Vso krivdo za nove davke pa je napravil Umberto Bossiju in Massimu D'Alema, ki sta zrušila njegovo vlado in ji prepredila, da bi dodatni manever zastavila povsem drugače, to je s klenjenjem izdatkov. Kje tici zajec pa kaže dejstvo, da Berlusconi sedaj ne postavlja več med prekučuhe tajnika Ljudske stranke Rocca Buttiglioneja, kljub dejstvu, da je tudi on prispeval k padcu prejšnje vlade, in da njegova stranka podpira Dinijev manever.

Resnično oceno, ali bo Dinijev manever dosegel svoj cilj, bodo lahko dali mednarodni denarni in borzni trgi. Včerajšnji prvi odmev je bil pozitiven, vendar je nad kakovostno oceno o ukrepih kaj kmalu prevladala bojazn, da bi parlament zaradi negativne reakcije Kartela svoboscina lahko zavrnil ali spremenil manever.

Bitka v parlamentu bo odločilna in spopad ostre.

V igri ni samo manever. V igri je možnost skorajšnjih predcasnih volitev, ki jih Berlusconi in njegovi zavezniki vidijo kot edino možnost, da se lahko spet dokopljejo do oblasti, in da se izogone referendumom, ki bi lahko bili usodni za Fininvest in zasebni televizijski monopol. Manever je samo trenutni predmet merjenja moči. Če bo Berlusconi in Finiju uspelo, da izsilita volitve in obenem izvotlita manever, bosta imela odlično odskočno desko za zopetno uveljavitev. Vprašanje pa je, kaj bi za Italijo to lahko pomenilo.

BENCIN
+ 110 lir

ELEKTRIKA
+ 5 lir pri kilovatni uri

IVA
9% → 10%
13% → 16%

TELEFON
+ 6% IVA

BRUSELJ / OBISK

Slovenski minister Thaler o odnosih z vojaško zvezo NATO

BRUSELJ - Slovenski zunanji minister Zoran Thaler se je v okviru včerajšnjega obiska v Bruslju med drugim srečal z generalnim sekretarjem zveze NATO Willyjem Claesom in z generalnim sekretarjem Zahodnoevropske unije (WEU) Josejem Cutleiom. V pogovoru s Claesom je poudaril, da je v dolgoročnem interesu Slovenije članstvo v zvezi NATO. Obvestil ga je, da bo Slovenija v teh dneh zvezi izročila predlog individualnega partnerskega programa, na podlagi katerega bo potekalo konkretno sodelovanje Slovenije in Severnoatlantske zveze. Slovensko obrambno ministrstvo za dobro sodeluje

z državami članicami zveze, predvsem z Veliko Britanijo, ZDA in Nemčijo.

Slovenija cuti potrebo po okrepitevi sodelovanja z Italijo, ki je edina sosednja država, članica zveze NATO. Claes je pozitivno ocenil sodelovanje Slovenije v programu Partnerstvo za mir. O siritvi zveze pa je dejal, da o tem že izdelujejo studijo, s katero bodo zainteresirane države seznanjene konec leta. Zahvalil se je tudi za pripravljenost Slovenije, da sodeluje z zvezo NATO pri morebitnem umiku enot Unproforja in pri tem poudaril, da morajo zadevo preučiti se strokovnjaki.

Na 13. strani

Priprave na nov izbruh vojne v BiH

SARAJEVO - Medtem ko predstavniki modrih celad poročajo o pripravah sprtih strani na nov izbruh vojne na bosanskih bojiščih, se v Beogradu trije predstavniki skupine za stike prizadevajo prepričati predsednika Miloševića, naj podpre mirovni nacrt za BiH. Predstavniki OZN pa so vladne sile obtožili, da ovirajo mirovne sile in da so osemtedensko premirje izrabile za reorganizacijo in krepitev svoje vojske moči. To potrjujejo tudi poročila o tovornem letalu, ki je v Tuzlo najverjetneje pripeljalo vojaško opremo.

Novi razsežnosti spora med Francijo in ZDA

PARIZ - Poziv francoskih oblasti Washingtonu, naj iz Francije odpokliče pet ameriških državljanov, dobiva nove razsežnosti. Vse bolj očitna je povezava te afere s francoskimi notranjepolitičnimi igricami. Med Pasqualom in Juppéjem, notranjim in zunanjim ministrom, ki podpirata vsak svojega predsedniškega kandidata, očitno vladajo prav tako napeti odnosi kot med Parizom in Washingtonom. Juppé je zahteval, naj vlada ugotovi, kdo je kriv, da je tako občutljiv meddržavni zaplet prišel v javnost.

Na 19. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Novi predsednik Ustavnega sodišča

Antonio Baldassarre je novi predsednik Ustavnega sodišča. Izvolili so ga člani sodišča na drugem glasovanju.

Stran 4

Aretiran bivši Craxijev tajnik

Pod obtožbo, da je »izvazal« denar od podkupnin v tuje banke, je bil v Rimu aretiran bivši tajnik Bettina Craxija Cornelio Romano Brandini.

Stran 4

Na proseški postaji 44 vagonov z azbestom

Krajevna zdravstvena enota je sporočila zgoniski občini, da ni nobene nevarnosti za zdravje zaradi 44 vagonov z azbestom, ker so zelo skrbno zapečateni.

Stran 5

50-letnica smrti Eugenia Curiela

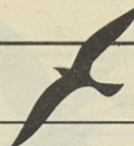
Na današnji dan, pred petdesetimi leti, so fasisti v središču Milana ubili znanega tržaškega antifasista Eugenia Curiela.

Stran 6

Gradnik v samospelih Mavrija

Goriški center Emil Komel je uvedel novo koncertno sezono s pesmimi briskega poeta Alojza Gradnika, ki jih je v samospelje »prevedel« Stefan Mavri.

Stran 15

GOSPODARSKI MANEVER / ZA PREDSEDNIKA VLADE JE UKREP PRAVIČEN IN NE ZGOLJ KNJIGOVODSKI

»Kadar hiša gori, ne moremo čakati mesece, da jo pogasimo«

RIM - »Kadar hiša gori, ne moremo čakati dva ali tri mesece, da pogasimo požar; ne moremo čakati volitev, da bi uravnovesili račune, saj se ti stvari ne izključujeta.« S temi besedami je predsednik vlade Lamberto Dini včeraj pospremil predstavitev korektivnega gospodarskega manevra, ki naj bi državno blagajno obogatil za približno 20 tisoč milijard lir, vlado pa resil ze tretje od starih temeljnih nalog, ki si jih je bila zastavila. Dini je manever označil za pravičnega in nerepresivnega: prvič, ker bo prizadel tako široko porabo in torej družine kot podjetja, in drugič, ker ne bo ustavil gospodarske rasti. Od danes je na vrsti pokojninska reforma, ki jo namerava vlada dokončati pred junijskim rokom, je napovedal Dini, vmes pa bo poskrbela za temeljito pospešitev izvajanja privatizacijskega programa, ki bo v državno blagajno prinesel dodatne tri do pet tisoč milijard lir (o tem poročamo na gospodarski strani).

Manever pa ni zgolj računovodski, ampak tudi strukturen ukrep, zagotavlja predsednik vlade, in kot tak pomeni močan in neobhoden signal tako za državo kot za mednarodne trge. Vlada torej zavrača obtožbo, da ni dovolj aktivna in sedaj poziva politične sile, naj pokažejo cut odgo-

vornosti in manever cimprej in v čim manj spremenjeni obliki odobrijo.

Toda poglejmo, katere so glavne točke manevrskega ukrepa. Rekli smo, da bi moral državni blagajni zagotoviti približno 20 tisoč milijard lir, in sicer 5.200 milijard s krčenjem izdatkov, 15.600 milijard pa s povišanjem davčnega odvzema. Ta odvzem je razdeljen na povišanje posrednih dajatev v vrednosti 8.700 milijard, zvišanje neposrednih davkov in zdravstvenih prispevkov pa bo navrglo približno 6.900 milijard. Povišanje davčnega pritiska bo široko porabo prizadelo za 8.000 milijard, proizvodnjo pa za 7.600 milijard lir.

Med rednimi davčnimi ukrepi prinaša manever reformo kolicnikov

navke na dodano vrednost IVA: dosedanja 9-odstotni kolicniki se bodo zvisali na 10 odstotkov, dosedanja 13-odstotni pa na 16 odstotkov, koliko bo po novem znašal tudi dosedanja 19-odstotni kolicnik za rdeče meso in salame, ki se bo torej znižal. Naslednji ukrep na tem področju zadeva znižanje odbitne stopnje na neposredne davke fizičnih oseb, ki bo od sedanjih 27 zdrsnila na 22 odstotkov (zadeva npr. idbitke za zdravstvene izdatke, obresti na stanovanjska posojila in življenjska zavarovanja), medtem ko se bo za pravne osebe kolicnik Irpeg zvisal od 36 na 37 odstotkov. Med izrednimi davčnimi posegi naj omejnimo uvedbo 35-odstotnega predujma na davek, ki ga plačujejo podjetja

na svoje čisto premoženje, odpust za avtomobiliste, ki v preteklosti niso plačali davka na posest avtomobilov, in se vrsto ukrepov, zbranih v poglavju o normah proti skrivanju obdavčljivega dohodka in o normah za racionalizacijo davčne zakonodaje.

Pri omejevanju javne porabe se je vlada izognila nizanju izdatkov za obresti, za pokojnine v javnem sektorju dela in za mednarodne obveznosti. V zameno pa manever predvideva posplošeno zamrznitev izdatkov za novo zaposlovanje v javnem sektorju vse do konca letosnjega leta in varčevanje pri drugih virih izdatkov. To varčevanje zadeva izdatke za državno osebje (tudi ministrsko), za krajevne uprave in univerze,

tekoče izdatke za velika podjetja na področju javnih služb (v prvi vrsti Državne železnice in Posto), stroške za nakup dobrin in služb (izvzeti so izdatki za obrambo), izdatke za posebne sklade, namenjene tekočim zakonskim ukrepom, in izdatke za razna brezobrestna finansiranja, razen tistih, ki so neposredno vezana na investicije. Vsa nasteta omejevanja izdatkov bodo veljala tudi za leti 1996 in 1997 in bodo po prepričanju vlade priložnost za racionalizacijo dejavnosti na številnih področjih javnega življenja.

Tako tehnično nakazani ukrepi seveda bralca neposredno ne seznanijo s konkretnimi posegi v njegov žep, zato naj navedemo le enega izmed najbolj izrazitih primerov. Glavni kanal, po katerem bo v državno blagajno pritekalo sveži denar, je nedvomno uporaba avtomobila, o čemer govori več kot 5 tisoč milijard, ki jih je vlada na račun energetskih proizvodov vpisala v ekonomski manever za letošnje leto, in 7 tisoč milijard lir, ki jih je predvidela za prihodnje leto. S preprostim besedami to pomeni, da bo tipični italijanski avtomobilist z vozilom srednjega razreda odslej porabil 95 tisoč lir več na leto, medtem ko bodo morali lastniki dizelskih vozil odšteti kar 115 tisoč lir več.

Nove cene energetskih virov

Proizvod	Nova cena	Razlika
Super Bencin (liter)	1.815	+ 110
Neosvinčeni bencin (liter)	1.700	+110
Plinsko olje za prevoz. (liter)	1.340	+85
Plinsko olje za ogrevanje (l)	1.328	+85
Utek. plin za prevoz. (kg)	910	+50
Utek. plin v jeklenkah (kg)	1.785	+85
Utek. plin za ogrevanje (kg)	1.791	+91
Metan za gospod. (kub.m)	1.043	+43
Električna energija (KW ura)		+5

Cene bencina v drugih evropskih državah

Z včerajšnje podražitvijo bencina je Italija spet med najdražjimi državami v Evropi. Navajamo podatke o cenah bencina (v lirah) v nekaterih drugih evropskih državah; nanašajo se na 1. januar 1995. V oklepaju je naveden davek na liter bencina.

Država	Super bencin	Neosv. bencin
Avstrija	-	1.505 (958)
Belgija	1.729 (1.289)	1.555 (1.119)
Francija	1.691 (1.378)	1.595 (1.261)
Nemčija	1.759 (1.362)	1.615 (1.238)
Vel. Britanija	1.505 (1.144)	1.362 (1.000)
Nizozemska	1.890 (1.458)	1.732 (1.306)
Španija	1.375 (961)	1.302 (889)
Švica	1.551 (1.105)	1.440 (999)

Davek na dodatno vrednost (IVA): nekaj pocenitev in val podražitev

S spremembo kolicnikov davka na dodatno vrednost IVA so nekateri predmeti cenejši, številni pa dražji. (Povsod navajamo novi kolicnik IVA, v oklepaju pa dosedanja kolicnik)

Kaj se je podražilo:

Nakup druge hiše	10%	(9%)
Perutnina, ribe, jajca, med, mineralna voda, čaj, kis, jogurt, čokolada	10%	(9%)
Elektrika in plin	10%	(9%)
Gledališče, kino, sportne prireditve	10%	(9%)
Letalski, železniški in		

pomorski promet	10%	(9%)
Gradnja parkirišč in drugih javnih objektov	10%	(9%)
Vino, vermut, jastogi		
ostrige	16%	(13%)
Plošče, kasete, video	16%	(13%)
Glasbila	16%	(13%)
Izmenjava sportnikov	16%	(13%)
Telefonske narocnine	19%	(13%)

Kaj se je pocenilo:

Zdravila	4%	(9%)
Luksuzni hoteli	10%	(13%)
Govedina, salame in klobase	16%	(19%)

Negativna Finijeva ocena, D'Alema pa je zadovoljen

RIM - V prejšnjih dneh so vse politične sile poudarjale, da bodo ocenile manever, ko bodo znani ukrepi, ki jih je pripravila vlada. Vendar dejstvo, da je premier Lamberto Dini včeraj dokončno izrisal manever in z njim seznanil javno mnenje, ni spremenilo stališč strank. Proti manevru je se ostreje »streljal« Kartel svoboščin, medtem ko so stranke, ki podpirajo vlado, branile manever in poudarile, da je njegova odobritev nujna, saj je to lahko pomemben signal mednarodnim trgov in investitorjem, da Italija zeli resnično sanirati svojo bilanco.

V bistvu so stranke le ponovile stališča prejšnjih dni, v katerih - to je zlasti zaznavno pri Kartelu svoboščin - politično-strankarska ocena prevladuje na strokovno gospodarsko. »Manever nas ne navdušuje,« je izjavil predsednik Nacionalnega zavezništva Gianfranco Fini, ki se je včeraj dobri dve uri posvetoval z bivšim premierom Silviom Berlusconiem. Fini je povedal, da je ocena o ukrepih, ki jih je izoblikovala vlada, negativna. »Kaj ima strukturnega podražitev bencina,« je ironično pripomnil, vendar ni rečeno, da bo parlament odobril manever tako, kot ga je zasnovala vlada. Tudi zaradi tega Fini ni hotel ze napovedati negativne glasa, ampak je rekel, da bo raje počakal, da parlament preuči in popravi manever. Ob tem pa je poudaril, da politično stabilnost in torej ustrezno terapijo za italijansko gospodarstvo lahko zagoto-

vijo le nove politične volitve.

Zelo negativno je v imenu parlamentarcev, ki so zapustili Severno ligo, manever ocenil senator Sergio Cappelli, poslanca Romualdo Mazzocco in Roberto Rosso, ki v Forza Italia odgovarjata za gospodarsko politiko, sta pribila, da bi »podpora temu manevru zalitev za tiste volilce, katerim smo obljubili, da ne bomo povišali davkov«.

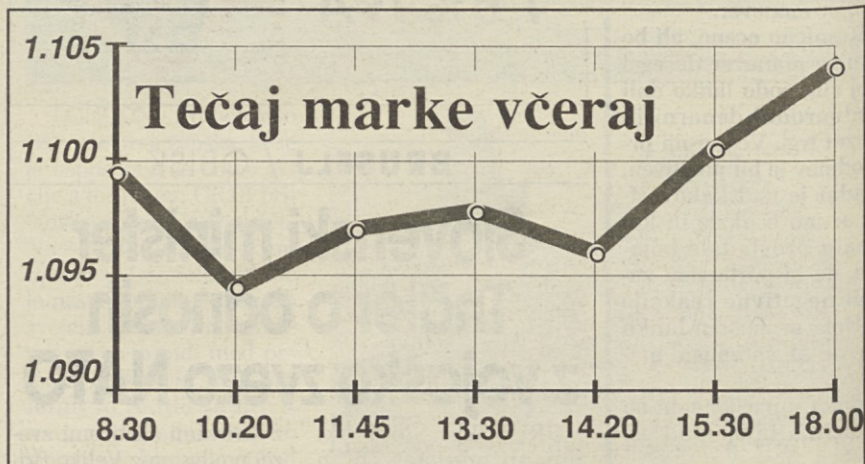
Povsem različna je bila ocena na drugem bregu. Premieru Diniju je za zasnovno manevra čestital predsednik poslancev Ljudske stranke Beniamino Andreata, ki je tudi zagotovil, da se bo angažiral za hitro odobritev manevra. Pozitivno je vladne ukrepe ocenil tudi gospodarski izvedenec progresistov Vincenzo Visco, po katerem se ni bilo mogoče izogniti manevru. Visco se je zavzel, da parlament sprejme vladne ukrepe brez prevelikih sprememb, čeprav je dodal, da bi bil zelel »se bolj inovativne prijeme«. »Kdor ne voli manevra je neodgovoren,« je iz Bologne zagrmel Romano Prodi in tudi Mreža je zadovoljna z vladnim delom, medtem ko je bil zelo kritičen tajnik SKP Fausto Bertinotti, po katerem je vlada spet udarila po manj premožnih slojih.

Dokaj pozitivna je bila ocena sindikatov, ki so priznali, da je manever precej pravičen, čeprav jih skrbi možnost spodbujanja inflacije, medtem ko bi Confindustria zelela ob manevru se hitro reformo pokojninskega sistema.

Manever je na denarni in borzni trg prinesel le premirje, ne pa olajšanja

MILAN - Blagodejni učinek, ki ga je imel sprejem gospodarskega manevra na denarne in finančne trge, je zal izpuhtel prav tako hitro, kakor se je pojavil. Do pozitivitve je prislo se pred tiskovno konferenco predsednika vlade Dinija, ki so jo trgi nestrpnostno pričakovali, takoj po njej pa se je začel skoraj neopazen, a zanesljiv prebrat v negativno smer. Vse kaže, da so nad navdušenjem za sprejem manevra s tekmo ur prevladale bojzani, da bi ukrep utegnil pasti na izpitu v parlamentu, ali pa celo ocene, da bo njegov učinek preskromen.

Pol ure po odprtju denarnega trga je bila lira se na pozicijah, ki jih je imela dan prej na tečajnici Banke Italije, dve uri kasneje pa je tako v menjavi z marko kot z dolarjem pridobila pet lir. Prvi znaki o poslabšanju trenda so prisli ze ob 11.45, ko sta se oba glavna bankovca okrepila za tri lire (marka je veljala 1.097, dolar pa

1.618 lir) in nato kar nekaj ur nihala okrog teh vrednosti, ki jih je »fotografirala« tudi tečajnica Banke Italije. Kmalu po 15. uri se je marka spet povzpela cez 1.100 lir, čeprav za samo pol odstotka, pred zaprtjem denarnega trga ob 18. uri pa je veljala ze 1.104 lire, medtem ko se je dolar okrepil na 1.622 lir. Kot vidimo, je bilo premirje za italijansko devizo sorazmerno kratko in ji je omogočilo samo zavreti nadaljnje izgubljanje vrednosti, ne pa tudi ustaviti negativ-

nega trenda. Po mnenju komentatorjev kaj več v tako kratkem času niti ni bilo mogoče pričakovati, se posebno zaradi pritiska, ki ga italijanski bankovec dozivlja zaradi nizkega dolarja.

Se nazornejši trend v enako smer je bilo včeraj zaznati na milanski borzi, ki je najprej »zaslužila« in nato pred koncem sestanka izgubila vse, kar ji je uspelo zbrati. Zivahno dopoldansko povpraševanje po vrednotnicah je glavni kazalec MIB nekaj pred 13. uro potisnilo za

več kot odstotek navzgor, nato pa se je začelo postopno padanje, ki je slo vzporedno z liri in z državnimi vrednotnicami. Tudi na borzi je bilo cutiti določeno razočaranje, ker manever ni presegel vrednosti 20 tisoč milijard lir (tisk je namreč včeraj »obljubljal« tudi 25 tisoč milijard), se bolj očitna pa je bila zaskrbljenost za usodo, ki manever čaka najprej v senatu, kjer bi moral Dini imeti večino, in nato se v veliko manj »zanesljivi« poslanski zbornici.

ITALIJA / ZUNANJEPOLITIČNA POSLANSKA KOMISIJA

DSL podpira večjo odprtost do Slovenije

Vasconova zahteva od Ljubljane zrelosti izpit

RIM - Ponovitev razprave o smernicah italijanske zunanje politike v zunanje politični komisiji poslanske zbornice (v sredo je bila podobna razprava v zunanje politični komisiji senata) ni prinesla bistvenih novosti. Nekoliko različen je bil le ton debate, v katero sta posegla tudi trzaska poslanca Roberto Menia in Marucci Vascon.

Agnelli je ponovila svoj sredin ekspoze in spet poudarila, da je vzdušje na odnosih med Rimom in Ljubljano tvorno, kar vzbuja upanje, da bo dosežen rezultat, ki bo zadovoljiv za obe strani.

Večjo odprtost do Slovenije je zagovarjal »zunanji minister« Demokratske stranke levice Piero Fassino. Po njegovem mnenju je za čas, da se evropski komisiji poveri mandat za pogajanja s Slovenijo in se s tem konca sklop vprašanj o pridruženem članstvu. Progresisti so komisiji tudi predlagali resolucijo, ki podpira vstop Slovenije v EZ in hitro rešitev odprtih vprašanj, da bi zajamčili spoštovanje pravic italijanske manjšine v Sloveniji in slovenske v Italiji.

Na povsem drugačen ton sta bili uglaseni razpravi Marucci Vasconove in Roberta Menie. Vasconova je trdila, da mora Slovenija pred vstopom v Evropo opraviti zrelosti izpit, ki je po njenem

mnenju vrnitev zaplenjenega ezulskega premoženja. Ker je tudi po njenem priznanju že težko najti vse nekdanje lastnike in ker se najbrž vsi ne nameravajo vrniti v Istro, je trzaska poslanka predlagala, naj gre premoženje novi ustanovi, katere solastnika naj bi bila Italijanska unija in Združenje ezulov, ki bi hise vračala ali prodala, s tem pa ustanovila sklad za samofinansiranje. Menia pa je k temu dodal se zahteva, naj o italijanski zeleni luči za pridruženost članstvo Slovenije odloča parlament.

Danes pa se bosta v Rimu spet srečala pooblaščenca slovenske in italijanske vlade, da nadaljujeta z razčlenjevanjem odprtih vprašanj v odnosih med državama.

Italijanski tisk o odnosih s Slovenijo

RIM - Italijanski vsedržavni tisk ni odmeril veliko pozornosti sredinemu poročilu zunanjega ministra Susanne Agnelli v senatu. Pač pa je dogodek zaslužil večje naslove v krajevnem tisku: trzaski *Piccolo* objavlja izvelec iz poročila pod pomenljivim naslovom *čez šest stolpcev »Ljubljana, nova stran«, videmski Messaggero pa objavlja vest na prvi strani z naslovom »Dobro Ljubljana, slabo Zagreb«.*

Pač pa objavlja rimski *»Repubblica«* dolg intervju z zunanjim ministrom. Susanna Agnelli v njem med drugim pravi, da jo vsi prepričujejo, naj se sprejema sklepov, saj bo njena vlada se malo časa trajala, ona pa ugovarja, da je nekatere sklepe vendarle treba sprejeti: *»Vzemimo na primer Slovenijo: naj bo vlada se tako začasna, je treba vendar sprejeti neki sklep, treba si je prizadevati za dogovor.«*

Agnelli je priznava, da je glede Slovenije prislo do spremembe dosedanje linije: *»Menim, da je v italijanskem interesu, da Slovenija vstopi v EZ. Po 50 letih moramo znati pozabiti na preteklost in biti bolj razsvetljeni.«* Agnelli je pri tem navajala dogovore med Arafatom in Rabinom ter med de Klerkom in Mandelo, iz tega pa sklepa, da *»ni mogoče, da bi se Italija in Slovenija ne mogli sporazumeti.«*

Caputo zapušča komisijo za spremembo pravil EZ

RIM - Senator Livio Caputo, ki je bil podtajnik v zunanjem ministrstvu v vladi Silvia Berlusconi, ne bo italijanski predstavnik v skupini, ki naj bi pripravila predlog za spremembo ustanovne listine Evropske zveze.

Predstavnik Forza Italia, ki ga je kot člana te komisije predlagala nova zunanja ministrica Susanna Agnelli, je sporočil, da odstopa, kot razlog za umik pa navedel kritike, ki so jih na njegov račun izrekli predstavniki progresistov. *»Vlada me ni hotela braniti in je od-*

lagala z mojim uradnim imenovanjem,« je Caputo uzaljeno povedal novinarjem. Dejal je, da se umika, ker noče, da bi skaljeni odnosi med sedanjo vlado in Kartelom svoboščin osibili položaj Italije na medvladni konferenci, ki bo prihodnje leto in ki bo za prihodnost Italije precejnejega pomena.

Pripravljeno skupino, ki naj bi oblikovala predlog za spremembo ustanovne listine EZ, je ustanovil ministrski svet, ki se je sestal pred nekaj meseci na Krfu.

PROMET / MEJNI PREHOD

Škofije: nič več zastojev na meji

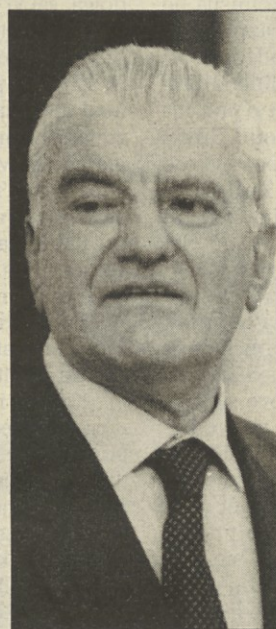
Okrepitev carinske službe bo zagotavljala hitrejše razcarinjenje težkih tovornjakov

TRST - Na mejnem prehodu pri Skofijah ne bo več zastojev. Težki tovornjaki, ki so preteklo poletje spravljali ob pamet avtomobiliste in predvsem domače prebivalstvo, ne bodo več ovirali prometa na meji s Slovenijo. Tako je na večerajšnji tiskovni konferenci napovedal trzaski prefekt Luciano Cannarozzo.

Dolge vrste tovornjakov na mejnem prehodu pri Skofijah, ki so na italijanski strani čakali na carinske preglede, so povzročile v preteklih mesecih mnogo hude krvi. Carinski pregledi so bili zamudni zaradi premajhnega števila italijanskih carinikov. Preusmeritev tovornjakov s teže več kot 5 ton na Fernetice je le oblačila nevšečnosti, ni pa resila osnovnega problema.

Vse kaže, da se bo v prihodnjih mesecih zadeva vendarle uredila. Prefekt Cannarozzo je objasn timer kako.

Na mejnih prehodih bodo okrepi carinsko službo z 31 cariniki, ki jih bodo prenesti iz Tablje in s Trbiža na Fernetice in Skofije. Nadaljnjih 8 bodo prenesti na tovrno postajališče pri Standrežu. Le-ti bodo okrepili tamkajšnje carinsko službo, s čimer bodo pospesili razcarinjenje in tako razbremenili tovrno postajališče pri Ferne-

Trzaski prefekt Luciano Cannarozzo (f. KROMA)

ticah, kamor so se - prav zaradi hitrejšega razcarinjenja - »zatekali« tudi številni vozniki tovornjakov z Goriskega.

Premestitev carinikov je »omogočil« vstop Avstrije v Evropsko skupnost. S tem so na italijansko-avstrijski meji padle carinske pregrade, cariniki, ki so do konca decembra službovali na tisti meji, bodo tako dobili novo delovno mesto na italijansko-slovenski meji.

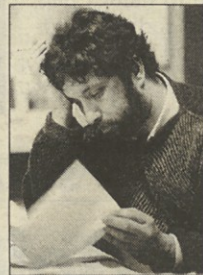
Ukrep bo imel blagodejne posledice za tovrni promet. Carinski uradi na Skofijah bodo poslo-

vali ob delavnikih neprekinjeno od 8. do 18. ure, kar bo dejansko omogočalo voznikom neprekinjen prehod meje. Čakanje se bo zmanjšalo na minimum. Na italijanski strani prehoda bodo odprli tri vozne pasove, tudi Slovenija je za zagotovila, da bo storila isto.

A to se ni vse. Prefekt Cannarozzo je napovedal, da bodo na desni strani mejnega prehoda (v smeri proti Sloveniji) uredili večje parkirišče-postajališče za tovornjake. Načrt je bil že izdelan, finančno kritje je bilo zagotovljeno. Dve gradnji, ki sedaj stojita tamkaj bodo razlastili in porušili, ob postajališču pa bodo zgradili manjše poslopje, okrepčevalnico za voznike. Dela se bodo začela v kratkem, dokončali jih bodo čez dobro leto (april '96). Cestno podjetje ANAS je tudi pripravilo dva druga načrta. Prvic: razširilo bo ovinek neposredno pred mejnim prehodom, da bi bil dostop do prehoda bolj dostopen. Drugič: uredila bo enosmerno cesto za kakih 250 metrov (na levi strani v smeri proti Sloveniji), da bi se promet do mejnega prehoda in v nasprotni smeri stekal bolj tekoče. Mejni prehod pri Skofijah bo, skratka, dobil novo podobo, primerno mednarodni prometnici.

OGLEDALO

Spakedrana par condicio

ACE MERMOLJA

Italijanski kolegi, militantni novinarji (sebe pristevam med rezerviste), si bodo v naslednjih mesecih belili glavo s spakedranko: par condicio-enaki pogoji ali možnosti. Zaradi odločilne moči televizije pri oblikovanju javnega mnenja in (veliko) manjše moči časopisov, naj bi imeli politiki, stranke in karteli enake možnosti pri nastopanju. Sistem pravil naj bi zagotovil, da ne bi bil v predvolilni tekmi nihče zastavljen. V ta namen je že pripravljen dekret. Predpisi so seveda ena izmed tolikih italijanskih iluzij, kot je par condicio jezikovna spakedranka, ki potrjuje tezo nekaterih jezikoslovcev (italijanskih), da bo italijanscina v preji kot dveh stoletjih izumrla. Preplavile jo bodo tuje (in slovenscino?), morda po neumnosti.

Zakaj so predpisi o enakih možnostih iluzija? Navedel bi hipotetičen primer: Berlusconi kupi pred volitvami za svoj sepavi Milan Romaria in Stoickova. S političnih okroglih miz bi se silovito preselil v športne oddaje. Koliko glasov je prinesel Berlusconi zmagoviti Milan? Kako naj par condicio preglašji Romarijev sloves? In Prodi? Naj obljubi kot ministra somesčana Alberta Tombo in najame za trenerja španskega kolesarskega asa Induraina? Minutaze in podobne omejitve lahko v rredjih zlahka preliscimo.

Omenjene teme ne nacenjajm prvic, vendar je bistvena za demokracijo. Pluralizem lahko zagotovi le razbitje monopolov. Prejšnji italijanski vladarji so si spretno zagotovili

naklonjenost televizije in omogocili bipolarizem. Brez jasne politične podpore bi Berlusconi nikoli ne postal zasebni televizijski monopolist.

Vladajoče stranke so istocasno poskrbele, da so si razdelile državno televizijo kot potico. Kose so tehtale z lekarniško tehtnico in lotizacija (dobesedno: delitev zemljisca na manjše parcele) je segala od sefa do vratarja. Kot znak demokracije je dobila manjši kos potice tudi opozicija, to je levica. Gospodarske in druge neprilike, med katere je treba vseliti tudi finančno premoč monopolistov, so zadusile pristne zaloznike in tako je postalo tudi lepo stevilo pomembnih časopisov last finančno-političnih lobijev. V »drugi« republiki smo podedovali informacijsko mrežo prve. Tudi tu gre za znane zadeve. Berlusconi je ohranil svoje, Pol svobošcin pa je napadel državno televizijsko hiso RAI, da bi se prevec novinarjev in drugih delavcev ne navadilo na nenadno svobodo. Stari principi so umrli, dvor je pricel misliti z lastno glavo. Borba za RAI je bila in je borba proti skušnjavi svobode.

Za posteno informacijo pa verjetno ni dovolj zgolj razbitje monopolov. Nevarnost je, da se kraljevina razdeli v fevde in potem bi ponovno zmagoval bogatejši gospodar. Po-

trebna bi bila tudi kulturna sprememba nas, novinarjev in vseh, ki se ukvarjamo z informacijo. Priznam, da sem velikokrat gresil, skratka, da sem mislil eno in pisal drugo. Nisem bil edini. Pri tej spremembi se mi sploh ne zdi bistveno, da postanemo novinarji brezbarvni skopljeni, nasprotno. Prav je, da bralci vedo, kaj kdo misli in kaj, ozioroma, kje kdo je. Novinarji imamo kot vsi ostali državljani pravico do svojih kulturnih, političnih in drugih gledov. Skrivati pogled s sončnimi očali je nesmisel. Prav tako nas ne obvaruje strogo ločevanje med komentariji in kroniki. Dogodek lahko falzificiramo na povsem »objektiven« način. Najbolj enostaven je tisti, ko pozabim na bistveno in naglasim nebistvene zadeve. Govorica dopusca se druge možnosti »objektivne« falzifikacije. O finančnih nevihtah, ki pretresajo liro, porocas s skopim in tehničnim jezikom, ki ga velika večina ljudi ne pozna. Gledalci ne bodo razumeli nič, razen tega, da je bilo pod Berlusconi slabše, da je pod Dinijevo vlado slabše in, kaj bi se bilo, ko bi prišla na oblast levica. Kompleksnih

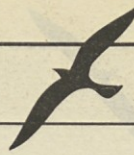
Novinarji, to je ljudje z vsemi slabostmi in potrebami, naj bi prevzeli tvegano nalogo, da smo kritični do oblasti. Pogumno novinarstvo je močna obramba demokracije. Če si sam, odletis, ce to postane »kultura« nekega poklica, lahko uspeš. Pri tem ni bistveno, kje si. Problem lahko obrazložim s preprostimi in domačim primerom. Visim na levo stran politične poloble. To pa ne pomeni, da bom Budinu s svojimi vprašanji gladil pot do uspeha, Breclju pa nastavljal samo zahrbtne pasti. Obema naj bi zastavljaj vprašanja o problemih, ki zulijo ljudi in to brez dobrikanja. Neprijetne dileme ne pomenijo brezglavega napadanja, ampak predvsem moje neservilno drzo. Revolversko novinarstvo je namreč v Italiji in Sloveniji v večini primerov pristransko. Najbolj kriči tisti, komur krije hrbet močan gospodar. Na zalost je to tako. Tudi brez vpitja sem lahko kritičen in lahko razumem svoj poklic kot odkrivanje napak, lazi in se hujskih dejanj, ki negativno zaznamujejo politiko. Par condicio ni v umiku, kot bi želeli nekateri oblastniki. Prav nasprotno, enake možnosti se odprejo,

problemov ne razlozis z minuto sokantnih podatkov.

Kaj naj bi bila torej nasa (novinarska) kulturna sprememba?

ko novinarji zastavijo mogočnemu predsedniku ZDA natančno tista vprašanja, ki bi se jim on rad izognil. To ni prav nič destruktivno, ampak informacija, ki jo državljani potrebujejo, ko se morajo odločiti za to ali ono politično ali drugacno opcijo. Neobjektivno se je izogniti problemom, ali pa dovoliti bodocim voditeljem, da si v strogo odmerjenem času gradijo reklamne vložke ali pa da blefirajo.

Drza, ki sem jo omenil, je vse prej kot enostavna. Večina ljudi, ki se ukvarja z informacijo, pozna moč pritiskov in tudi izsiljevanja. Gledalci in bralci živijo v svetu, kjer je vedno težje lociti resničnost od ponarejene stvarnosti. V določenem trenutku je tudi za poročevalca najenostavnejša pot, da se prilagodi igri mogotcev. Če zaigra svojo vlogo učinkovito, bo izpadel verodostojno, tudi ce se poigrava z besedami in slikami. V trenutku, ko poudarjamo, da je treba ločevati institucionalne vloge in ohranjati avtonomijo (na primer sodnikov), je najno, da se zavzamemo tudi za samostojnost poročanja. To je jamstvo za enake možnosti. V monopolnem položaju je stvar nemogoča, saj bo vladar vedno nasel pevca, ki ga bo hvalil. Liberalizacija informacije, to je pluralizem oddajnikov in časopisov, pa je lahko resnično učinkovita le, ce so poročevalci na odgovoren način svobodni. Svobodni napram oblasti in svobodni v sebi, skratka, brez cenzure in avtocenzure. Le tako lahko najde par condicio pristnejši izraz.

RIM / V ZUNANJEPOLITIČNI KOMISIJI ZBORNICE

Zakonski predlog za podporo kulturnim ustanovam manjšine

RIM - Zunanjepolitična komisija bo prihodnji teden začela z razpravo o vladnem zakonskem predlogu, ki obravnava razne zunanjepolitične probleme. To je okvir, v katerega je prejšnja italijanska vlada, ki jo je vodil Silvio Berlusconi, vključila tudi postavko o sredstvih za finansiranje kulturnih dejavnosti slovenske manjšine v Italiji in italijanske v Sloveniji in na Hrvaškem.

V zakonskem predlogu, ki nakazuje med drugim tudi sredstva za boj proti toči, je predvidenih 6 milijard lir prispevka deželi Furlaniji-Juljski krajini, da finansira kulturne ustanove slovenske manjšine, 4 milijarde pa so predvidene za podporo italijanski manjšini v bivši Jugoslaviji.

Demokratska stranka leve privarjva popravek, s katerim bo predlagala, da bi sredstva za obe manjšini povišali. Slovenski manjšini v Italiji naj bi po predlogu DSL priznali podporo v višini 8 milijard lir, italijanski pa prav toliko sredstev za njene potrebe.

Pot zakonskega predloga pa je precej

dolga, saj je običajno treba kar nekaj časa, da se o njem izrečejo pristojne parlamentarne komisije, nato pa se zbornica in senat na plenarnih sejah. Kaže, da je med srečanjem v Pesaru podtajnik pri zunanjem ministrstvu Emanuele Scamacca del Murgo obljubil slovenskemu zunanjemu ministru Zoranu Thalerju, da namerava sedanja vlada ta sredstva priznati z vladnim odlokom. Če je to res, se postavlja vprašanje, kako tehnično rešiti problem dveh različnih pristopov.

Kaže tudi, da je tudi sedanja vlada začela snovati osnutek zakonskega predloga za zaščito slovenske manjšine v Italiji. Kaj več razen te gole novice ni bilo mogoče izvedeti. Tudi ta novica je prepricala slovenskega senatorja Darka Bratina, da si prizadeva, da bi razširil krog predlagateljev zaščitnega zakonskega osnutka, ki ga je izdelal v sodelovanju s predstavniki manjšine. V prejšnjem mandatu je Bratina predlog vložil s podpisi predstavnikov vseh političnih strank (edina izjema je bila MSI), zato se zavzema, da bi tudi v tem mandatu predlog imel kar najširšo podporo.

MILAN / PODKUPNINSKA AFERA

V zaporu bivši Craxijev osebni tajnik Brandini

V Švico naj bi prenesel za okoli 20 milijard lir podkupnin

MILAN - Na ukaz milanskega sodnika za predhodno preiskavo Maurizio Griga so karabinjerji včeraj v Rimu aretirali Cornelia Romana Brandinija, ki je bil dolgo let osebni tajnik bivšega socialističnega liderja Bettina Craxija. Aretacijo so zahtevali tožilci Piercamillo Davigo, Gherardo Colombo in Michele Greco, ki vodijo preiskavo o podkupninski aferi. Milanski tožilci sumijo, da je Brandini pomagal liderju socialistične stranke v prenosu »dohodkov iz podkupnin in ilegalnega finansiranja stranke« v tuje banke.

Tožilstvo obtožuje Brandinija, da je prenesel na tekoči račun švicarske banke SBS v Chivassu, katerega lastnika sta bila Bettino Craxi in Giorgio Tradati, poldrugi milijon švicarskih frankov, ki so bili prej položeni v neki banki v Zürichu. Poleg tega naj bi na omenjeni tekoči račun banke v Chivassu prenesel tudi milijon avstrijskih šilingov, ki so bili prej v Dunajski Creditanstalt Bank Berein.

Po oceni preiskovalcev je Brandini, ki so ga karabinjerji popoldne pospre-

mili v milanski zapor, skupno prenesel okoli 20 milijard lir na tekoče račune, ki jih je pri banki v Chivassu in drugih švicarskih denarnih zavodih odprl Giorgio Tradati. Podatke o teh bančnih operacijah naj bi dal prav Tradati. Poslovnež, ki je delal dolgo let za socialistično stranko in ki je sedaj začel sodelovati s preiskovalci, bi lahko pojasnil tudi marsikaj o mednarodni luksemburški banki Bil. Sodnika Grigo in Greco bosta odpotovala v prihodnjih dneh v Luksemburg, da bi dobila gradivo o tej banki in odgovore na vprašanja, ki sta jih v tem v zvezi naslovila luksemburškemu sodstvu. Luksemburška banka je namreč vpletena v številne dokaj nejasne posle v Italiji. Italijanske raziskovalce zanima tudi struktura lastništva luksemburškega zavoda, saj bi to najbrž pojasnilo marsikaj o marsikaterem se nepojasnjenem italijanskem poslu.

Takoj po aretaciji Cornelia Brandinija se je iz Hammameta, kjer živi v prostovoljnem izgnanstvu, oglasil Bettino Craxi. »Brandinijeva aretacija se

mi zdi ilegalna in povsem nepotrebna,« je dejal Craxi. Bivši tajnik PSI trdi namreč, da nista imela ne on ne Tradati osebnih tekočih računov v tujih bankah. »Tradati je več let opravljal zahtevne naloge v imenu socialistične stranke in tudi njegovi tekoči računi so bili last stranke,« je rekel Craxi.

O podkupninah za gradnjo avtocest v Venetu pa je bil včeraj govor na sodišču v Benetkah, kjer sta na vprašanja tožilca Carla Nordia odgovarjala bivši minister za prevoze Carlo Bernini (KD) in bivši zunanji minister Gianni De Michelis (PSI). Oba sta zavrnila obtožbe, predvsem pa sta znikala, da bi se bila dogovorila za razdelitev podkupnin. Po obtožnici naj bi Bernini dobil pol milijarde lir od podjetij, ki so gradila avtocestni odsek pri Benetkah, De Michelis pa 350 milijonov. Bernini in De Michelis trdita, da so vse stranke trosile več, kot bi jim dovoljevali njihovi dohodki, in da sta slišala za »vsedravnin dogovor za upravljanje finančnih prispevkov«.

USTAVNO SODIŠČE / VČERAJ IZVOLITEV

Baldassarre novi predsednik

RIM - Antonio Baldassarre (na sliki AP) je novi predsednik Ustavnega sodišča. Izvolili so ga včeraj na drugem glasovanju, ker na prvem ni nihče prejel večine glasov. Baldassarre je star 55 let in je eden najmlajših članov Ustavnega sodišča, vendar je njegov član že od leta 1986 (imenoval ga je takratni predsednik republike Francesco Cossiga) in je torej po stazu eden »najstarejših«. Rojen v Folignu v Umbrii, je diplomiral leta 1963 na rimski univerzi, kjer je pri 29 letih začel poučevati. Je avtor kakih 180 esejev o ustavnem pravu in o političnih vedah. Veliko se je ukvarjal s pravico do »privatnosti«, o čemer je objavil monografijo v ZDA. Kot član ustavnega sodišča je avtor okrog 350 razsodb. Bil je tudi avtor

razsodbe, s katero Ustavno sodišče ni dovolilo referendumu o vsedravnin zdravstveni službi. Njegov mandat kot član Ustavnega sodišča bo zapadel že septembra letos.

V kratkem pogovoru z novinarji takoj po izvolitvi je novi predsednik med drugim omenil vprašanje razmerja med sklepi Ustavnega sodišča in državnimi računi ter pri tem poudaril nujnost sodelovanja med vsemi institucionalnimi telesi. Glede dileme med večinskim in poročnim sistemom pa je Baldassarre dejal, da Ustavno sodišče ne more spreminjati volilnega sistema in niti ustave, ker je to naloga parlamenta. Pač pa mora sodišče zagotoviti ravnovesje med državnimi oblastmi ob največji odgovornosti do državljanov.

Med mladimi le redki vedo za Rižarno pri Sv. Soboti

RIM - Kristalna noč naj bi bila le nočna vojaška parada Tretjega reicha, ne pa pogrom, ki je pomenil začetek genocida Židov; pogromi naj bi bili židovski prazniki, velika večina sploh ne ve za uničevalno taborišče v Rižarni pri Sv. Soboti in ni nikoli slišala za afero Dreyfus. To so ugotovili raziskovalci agencije Klaus Davi, ki so po naročilu Židovskega muzeja in Aclija pripravili raziskavo med mladimi od 16. do 24. leta starosti.

Iz raziskave (vprašalnike so razdelili tisoč mladim) izhaja, da 37 odstotkov anketiranih ni vedelo za italijanske zakone o rasni diskriminaciji, 24 odstotkov anketiranih pa je prepričan, da Italija se ni nikoli odločila za tak ukrep. Se manj poznana je Rižarna, saj 90 odst. anketi-

ranih ni vedelo, da so tudi v Italiji obstajale krematorijske peči. Prav tako nepoznan je tudi nacistični režim. Kar 56 odstotkov anketiranih ni poznalo Himmlerjeve vloge v Hitlerjevem režimu, komaj 13 odstotkov pa je vedelo za delo dr. Mengeleja v nacističnih taboriščih smrti. Morda tudi zaradi tega je kar 60 odstotkov anketiranih prepričan, da ni nevarnosti novih pojavov rasne nestrpnosti.

Po oceni raziskovalcev rezultati ankete kažejo, da je vsaj na tem področju sola povsem zatajila. V času, ko bi marsikdo rad zbrisal zgodovino, je treba ukrepati, sicer bi lahko proces imel pogubne posledice. Predvsem pa je prezgodaj govoriti o postfasizmu, če ljudje tako slabo poznajo fasizem in njegove posledice.

V SENATU / Z VELIKO VEČINO GLASOV

Dokončno odobren volilni zakon za dežele

RIM - Z veliko večino glasov - 167 za, 20 proti in 39 vzdržanih - je senat včeraj dokončno odobril novi volilni zakon za dežele z navadnim statutom. Proti zakonu so glasovali samo bivši ligasi LIF, vzdržali pa se se predstavniki Forza Italia, Nacionalnega zavezništva in Krščansko-demokratskega centra, vsi ostali pa so glasovali za zakon, ki bo stopil v veljavo takoj po objavi v uradnem listu.

Po novem volilnem zakonu bodo deželni sveti trajali, kot doslej, pet let. Volilci bodo dobili eno sa-

mo glasovnico, na kateri pa bodo oddali dva glasa: enega za pokrajinsko listo in drugega za deželno. Nosilec slednje bo tudi v primeru zmage kandidat za predsednika dežele. Zakon predvideva tudi mejo treh odstotkov za izvolitev predstavnika neke liste, vendar predvideva tudi možnost povezav med listami. 80 odstotkov sedežev bo oddanih po poročnem sistemu, ostalih 20 pa bodo dodelili, ki bo prejela največ glasov.

Novi zakon vsebuje tudi določila proti tako imenovanim »prekucijam«. Če

pride do zamenjave večine v prvih dveh letih zakonodajne dobe, bodo nove volitve avtomatično ob zapadu tega roka. Če pa do »prekucije« pride kasneje, bo deželna skupščina ostala do konca zakonodajne dobe. Novi zakon predvideva končno, da morata biti med kandidati najmanj dve tretjini žensk.

Z odobritvijo novega volilnega zakona za dežele je bila prizgana zelena luč za obnovo skupščin dežel z navadnim statutom. Predsednik vlade Dini je že pred časom napovedal, da bi morale biti deželne volitve 23. ali najkasneje 30. aprila, dokončno pa se bo morala o datumu deželnih volitev izreči vlada. Odbritev novega zakona vsekakor omogoča tudi združitev deželnih volitev z občinskimi in pokrajinskimi, ki so na sporedu spomladi.

V Ljudski stranki poskus posredovanja

RIM - Vprašanje zavezništva je bilo včeraj v ospredju novega zasedanja vsedravnega sveta Ljudske stranke. Franco Marini in Giuseppe Gargani sta predlagala dokument, okrog katerega naj bi obnovili strankino enotnost. Dokument ne postavlja v dvom Buttiglionejevega tajnikovanja, vendar se izreka proti zavezništvu s Finijevim NZ in za »valorizacijo Prodijske kandidature«.

Z loterijo in nabirko do denarja za izsušene blagajne DSL

RIM - Pet milijard lir v nekaj mesecih. To je cilj, ki si ga zastavlja Demokratska stranka leve ob začetku velike nabiralne akcije in... loterije. Na tiskovni konferenci, na kateri so tajnik Massimo D'Alema in drugi vodilni člani Hrasta predstavili pobudo, so poudarili, da je stranka v hudi finančni stiski, in to predvsem zaradi ukinitve javnega financiranja političnih strank. Ukinitve je bila sicer pravilna, je dejal D'Alema, morali pa bi jo nadomestili s kakšnim drugim instrumentom (na primer v prostovoljnimi odtegljaji pri davčni prijavi), sicer bo politika postala »hobi za bogataše«, kot je dejal tajnik Hrasta.

Rimskemu tožilstvu dokumenti o fojbah

PORDENON - Rimsko tožilstvo je prejelo del dokumentacije, ki jo je študijski center »Silentes loquimur« iz Pordenona zbral o Italijanih, ki so izginili v letih med 1943 in 1947. Tako je povedal predsednik centra Marco Pirina, ki je rimskemu sodišču poslal tudi seznam okrog 5000 ljudi, ki so bili po Titovem ukazu deportirani po 1. maju 1945. Od teh je 4000 prebivalo v pokrajinah Trst, Gorica, Reka, Pulj, Zadar in Split.

Pretor mu ni verjel

PERUGIA - Slekli si je hlace, da bi se resil nadležne ose, ki ga je pikala. Tako je povedal neki 45-letni moski, ki ga je neka ženska prijavila sodstvu, ces da ji je namenil opolzke geste. Pretor v Castiglioneju del Lago pa moskemu ni verjel in ga obsodil (pogojno) na tri mesece zopora. Ženska je povedala, da se je peljala skupaj s hčerko v svojem golfu, ko jo je moski na giulietti prehitel, nato pa jo počakal ob robu ceste in ji s spušenimi hlačami namenil ne prav elegantne geste. Izgovor o osi, kot rečeno, ni prepričal sodnika, moski pa je že napovedal priziv.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo tržaškega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - P.R.A.E. d.d. - Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomska propaganda: Trst in Gorica: Publiet

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT, finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozljaj po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni t.r. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,

Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

ZAGOTOVILA KZE / NA PROSEŠKI ŽELEZNIŠKI POSTAJI

Ni nevarnosti zaradi vagonov z azbestom

Vseh 44 potniških vagonov je skrbno zapečatenih

»Železniški vagoni na proseški postaji ne predstavljajo nobene nevarnosti za zdravje občanov.« Poročilo Krajevne zdravstvene enote v zvezi s 44 potniškimi vagoni, v katerih je nevarni azbest, je kar se da pomirjujoče.

Zagotovilo so z zadovoljstvom sprejeli na zgoniški občini. »To, kar pa ni v redu pri tej zadevi, je, da nas niso sploh obvestili, ko so lani pripeljali vagono s tako nevarno snovjo na postajo, ki spada v našo občino«, ugotavlja zgoniška zupanja Tamara Blazina. »Zapečateni vagoni so se videvali vsi, ki so se peljali iz Repnica proti Proseku mimo ramp železniške postaje. Pred nekaj tedni, ko je prišla v javnost vest o nevarnosti vskladiscenega azbesta, so me opozorili, da bi lahko slo tudi pri nas za vagono z azbestom. Občinski odborniki so si že 7. januarja ogledali vagono in obvestili sodnijo ter Kze. Včeraj smo prejeli

odgovor, ki je, po pravici rečeno, zelo pomirjujoč. Vendar ni prav, da Občina izve od znancev, ki gledajo televizijo, tako pomembne zadeve, ki zadevajo zdravje vseh občanov.«

Vagone so pripeljali na mrtvi tir proseške železniške postaje (na sliki - F. KROMA) že spomladi lani, najverjetneje maja. To se da sklepati iz napisov, ki so prilepljeni na vidnem mestu: »Železniške vagoni je zaplenilo sodstvo in jih je prepovedano premikati preden sodstvo preklic svoj odlok... prepovedano je odnašati dele vagonov. Krsilci bodo kaznovani po zakonu s 23. maja 1994.«

Iz včerajšnjega odgovora KZE izhaja, da so izvedenci julija lani na pobudo sodstva iz Firenc nadzorovali zapečatenje vagonov na Proseku, ki jih je zaplenilo sodstvo iz Padove. Zakaj tako zapletena pot sodne zaplembe, ni dano vedeti. Kot ni dano vedeti, kaj se je do-

gajalo z vagoni in predvsem kje so bili in v kakšnem stanju od 23. maja, ko je sodstvo odredilo zaplembo, do 25. julija, ko so vagoni zapečatili. Vsekakor po mnenju izvedencev KZE ni nobene nevarnosti, ker je notranjost skrbno zapečateni. Vprašanje se bo postavilo, ko bodo vagoni razstavili, kar se nikakor ne bi smelo dogajati na proseški železniški postaji.

Kompozicija vagonov je res zelo skrbno zapečateni, kar sta včeraj ugotovila med ogledom zupanja Blazina in odbornik za ekologijo Luciano Milic: pred vsakim okencem, ki jih je skoro tisoč, je zakovčena kovinska plošča, na straneh pa je tudi prevlečena s silikonskim lepilom. Vsi drugi dohodi, tudi za zračenje na strehi, so prav tako zapečateni, vrata pa zakovčana. Odkar si je pred dvema tednoma vagono ogledal zgoniški občinski odbor, so rjaste dele prek-

čili s plastično maso in pritrdili napise z opozorilom: »Pozor, azbestna izolacija! Dostop je dovoljen samo pooblaščenemu osebju s primerno zaščito.«

V poročilu KZE, ki ga je podpisal odgovorni zdravnik dr. Lucio Petronio, priporočajo, da »čprav sedaj ni nobene nevarnosti za zdravje posameznikov in skupnosti, bi morali birokratski in upravni postopki biti dovolj hitri, da se ne bi v javnosti razširil neupravičen preplah«. Pri tem so imeli v mislih, da je bila javnost sele pred kratkim seznanjena s posledicami vdihavanja azbestnih vlaken, ki povzročajo smrtna rakasta obolenja. V Trstu so zabeležili več primerov kot pa v vse-državnem povprečju. Menijo, da je to zakrivila ladjedelniška dejavnost, ker so pri termični izolaciji ladij uporabljali velike količine azbesta.

Ostaja pa odprto vprašanje, zakaj so lani pripeljali teh 44 vagonov prav na proseško postajo. V Italiji jih je približno 2 tisoč in nekaj jih je očitno odpadlo tudi na to postajo. Po neuradnih informacijah pa naj bi bil razlog drug: nameravali naj bi jih izvozili v neko vzhodno evropsko državo, ki je v zvezi z varstvom narave in zdravja bolj popustljiva. Tam bi bila odstranitev azbesta cenejša kot v Italiji, kjer se je treba držati strogih predpisov Evropske zveze. Izvoz pa naj se ne bi posrečil in tako so vagoni obticali na proseški postaji.

Za sedaj - brez nevarnosti za naše zdravje.

DOBRODELNA POBUDA

Prispevek sklada padlih novinarjev

Denar so zbrali na novoletnem koncertu

Med krajšo slovesnostjo v konferenčni dvorani Trzasko hranilnice CRT so včeraj dopoldne izročili prispevek 10 milijonov lir skladu »Luchetta, D'Angelo, Ota in Hrovatin« za gradnjo sprejemnega centra za bolne otroke iz nekdanje Jugoslavije, ki ga dokončujejo v Ul. Valussi 5 v Trstu. Objekt bodo uradno otvorili konec marca ob prvi obletnici tragične smrti televizijskega snemalca Videoesta Mirana Hrovatina v Mogadisju. V glavnem mestu Somalije je s Hrovatinom izgubila življenje tudi mlada novinarka RAI 3 Ilaria Alpi.

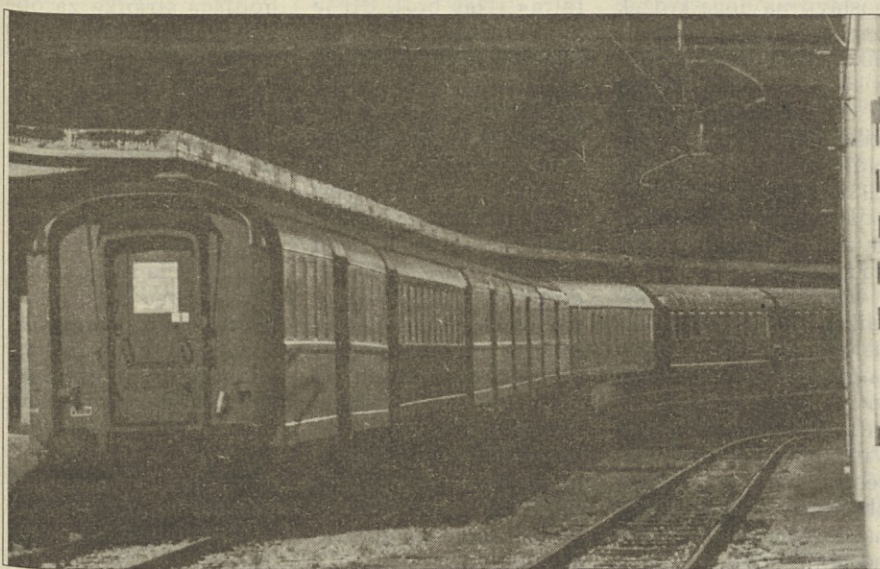
Prispevek je čisti dobiček novoletnega koncerta, ki ga je 6. januarja letos v gledališču Rossetti priredilo krajevno združenje trgovcev na drobno pod pokroviteljstvom Trgovinske zbornice in osrednje mestne hranilnice. Na včerajšnji slovesnosti so spregovorili predsednik Združenja trgovcev Umberto Dorligo, predsednik Trgovinske zbornice Adalberto Donaggio in predsednik CRT Roberto Verginella, ki je poudaril pomen te dobrodelne pobude.

Na koncertu v Rossettiju je nastopil

orkester gledališče Verdi pod taktirko Tiziana Severinija, sodelovala sta tudi tenorist Jose Curà in gledališka igralka Anna Proclemer. Napovedali so, da bodo dobrodelni novoletni koncert ponovili tudi prihodnje leto.

Predsednik sklada »Luchetta, D'Angelo, Ota in Hrovatin« Fulvio Gon (slovesnosti so se udeležili tudi sorodniki starih padlih novinarjev) se je zahvalil za prispevek in predstavil smotre in načrte te fundacije. Sklad se mimo teh zelo konkretnih ciljev in načrtov - je poudaril Gon - zavzema, da bo trzaska skupnost vse bližja tragediji nekdanje Jugoslavije in da bo izkazala konkretno pomoč ljudem, ki tam trpijo in se dnevno borijo za življenje. Slavnosti so se udeležili tudi nekateri dobitniki Srebrne rože, ki jo prireditelji koncerta podeljujejo zaslužnim Trzaccanom.

Na sliki (Foto KROMA): Predsednik trgovcev Umberto Dorligo izroča Fulviu Gonu prispevek za fundacijo »Luchetta, D'Angelo, Ota, Hrovatin«. Na sredi je predsednik CRT Roberto Verginella.

SKGZ / STALIŠČE

Od Illyjeve uprave je pričakovati več konkretnih posegov

Slovenska kulturno gospodarska zveza za trzasko pokrajino je glede trzasko občinske uprave izdala tiskovno sporočilo, v katerem poudarja, da gre delo Illyjevega odbora ocenjevati globalno, vendar tudi po konkretnih ukrepih, pri katerih je temeljnega pomena odnos do Slovencev.

Predvsem je pomembno, ocenjuje SKGZ, da se Illyjeva uprava uspešno ubrani pritiskov in pogojevanj, s katerimi jo od vsega začetka skuša spodnesti desnica. Ob vseh političnih pretresih v Italiji je treba obstoj široke in odprte upravne koalicije v Trstu upoštevati kot pomembno pozitivno izjemo, po vsem nazadovanju, ki ga je mesto doživelo v zadnjih dvajsetih letih. Če bo upravna koalicija sposobna vztrajati pri tem duhu, je mogoče pričakovati nove korake naprej, tudi kar se tiče odnosa do manjšine ter sosednje Slovenije, kar je za Slovence v Italiji se posebej pomembno.

V tem smislu gre po mne-

nju SKGZ pozdraviti odprta stališča zupana Illyja glede pridruženja Slovenije EZ in realistične ocene, da Trst nima druge poti od tiste, ki vodi k sodelovanju s sosedi, če želi v gospodarskem in kulturnem pogledu resnično odigrati neko vlogo.

SKGZ obenem poudarja, da sta naklonjenost sožitju in spoštovanje Trzaccanov slovenskega jezika ena izmed temeljnih programskih usmeritev te uprave, zato je pričakovati več konkretnih posegov, ki naj to usmeritev tudi potrdijo. Slovenska kulturno gospodarska zveza glede tega pozdravlja pobudo občinske uprave, da se mestu predstavi slovenska kulturna ustvarjalnost z nizom prireditelj, izraža pa tudi potrebo, da se pozitivno razreši vprašanje postavitve dvojezičnih krajevnih napisov in da se obenem pospeši izvajanje se drugih ukrepov v korist naše skupnosti, ki jih ima občinska uprava zapisane v svojem programu.

ŽUPAN ILLY GA JE ORISAL PREDSEDNICI DEŽELNEGA ODBORA GUERROVI

Načrt za zagon Trsta

Načrt predvideva štiri področja, na katerih bo treba poseči

Obstoječe zmogljivosti in njihov potencial (zelezarna, bivša Aquila, arsenal in Lloyd), možnosti, ki so na razpolago (pristanišče, trgovina, turizem in nadaljnja industrializacija), prednosti zemljepisne lege ter usposabljanje. To so štiri področja, ki predstavljajo osno-

vo »Načrta za Trst«, katerega je izdelala trzaska Občina in ki ga je župan Illy včeraj predstavil predsednici deželnega odbora Alessandri Guerra. Sestanka so se udeležili tudi deželni podpredsednik Antonione, izredni komisar na Pokrajini Mazzurco in predsednik Trgovin-

ske zbornice Donaggio.

Župan Illy je med drugim naglasil, da je načrt odprt za razne predloge. Dežela ga bo proučila v prihodnjih tednih, vendar je Guerrova že povedala, da se strinja z njegovo zasnovo. Nasploh pa so si vsi edini, tudi Pokrajina in Trgovinska zbornica, glede metode dela in glede sektorjev, kjer so posegi nujni.

Načrt naj bi torej dal novega zagona razvoju trzasko gospodarstva, a najprej morajo seveda preveriti sedanji položaj in obenem izkoristiti priloznosti, ki jih ponujata trgovina in turizem, kar terja boljše povezave, tako na notranji kot na mednarodni ravni. Glede tega se predsednica deželnega odbora že dalj časa sooca z osrednjo vlado in s sosednjimi deželami. Ena od bistvenih plati razvoja so prav finančna sredstva za nove investicije. Glede usposabljanja je svetovalec trzasko Občine ing. Gambardella pojasnil, da bi Trst lahko gostil dva instituta, solo za menedžerje in za upravno usposabljanje. Kot smo dejali, so tako Guerrova kot Antonione, Mazzurco in Donaggio izrazili svojo pripravljenost, da nudijo svoj prispevek zamislim zupana Illyja.

NOVICE

Tripovich na sodnji

Na milanskem sodišču se je sestel stecajni kolegij in vzel v pretres možnost, da bi uvedli nadzorovano vodenje družb Gottardo Ruffoni in Finrex, dveh od najpomembnejših družb, ki sta spadali v holding propadle tržaške Tripovich. Sklep o usodi teh dveh družb, ki bo odločal o usodi celotnega sklopa Tripovicheva holdinga, bodo sprejeli najpozneje do prihodnjega ponedeljka.

Donaggio proti Diniju

Adalberto Donaggio je v svojstvu predsednika Združenja trgovcev (obenem je tudi predsednik tržaške trgovske zbornice) kritiziral včerajšnji gospodarski maneuver Dinijeve vlade. Se zlasti je bil kritičen do »nepravilnosti«, ki jih uvaja z 1-odstotnim povzvišanjem davka na zdravje za pravne osebe in torej za podjetja ter samostojne delavce.

Praznik včlanjevanja upokoencev SPI-CGIL

V dvorani Di Vittorio (Ul. Pondaressa) bo danes ob 16. uri tradicionalni praznik včlanjevanja mestne sindikalne zveze upokoencev SPI-CGIL. Uvodno poročilo bo imel deželni tajnik sindikalne organizacije Paludetto. Srečanje je odprto vsem upokoencem.

Raziskovalna dejavnost

Domenico Romeo, predsednik družbe Area, ki upravlja raziskovalno področje pri Padricah, je skupno z direktorjem Romanom Sancinom orisal deželnemu odborniku za industrijo Gianfrancu Moretonu pobude, ki se odvijajo v ombočju in v bližnjem sinhrotronu pri Bazovici.

Z vlaka je padla po nesreči

Policija sicer nadaljuje s preiskavo, vendar zgleда, da se je angleska plesalka Maxime Charlet Samuels, ki so jo v soboto nasli huje poškodovano ob železniški progi med Krminom in Koprivnim, sama ponesrečila. Tako naj bi odpadle domneve, da je šlo za poskus umora ali da se je odločila za usodni korak. Zenska se zdravi v videmski bolnici in ko si je nekoliko opomogla, je preiskovalcem povedala, kaj se ji je pripetilo. Sla je v toaletu, a ko se je vracala, je po pomoti odprla vrata in je padla z vlaka. Od tistega trenutka dalje se ne spominja ničesar več. Ko so jo nasli, je bila težko poškodovana, vsa premocena in podhlajena.

Požar na šolski ladji je bil najbrž podtaknjen

Včeraj okrog polnoči so gasilci morali poseci na šolski ladji Borino, na kateri je izbruhnil požar, in sicer v strojnici. Ladja, ki služi tržaskemu pomorskemu inštitutu, je bila zasidrana blizu ribarnice. Prihiteli so gasilci iz centrale ter osebje iz Starega pristanišča. Takojšnjemu posegu se je treba zahvaliti, da je bila škoda omejena (dva, trije milijoni lir). Na plovilu tedaj ni bilo nikogar, sumijo pa, da je bil ogenj podtaknjen. Zagorela je namreč nafta, ki se zbira v neki posodi. Vsekakor, tudi če je šlo za namerno dejanje, namen verjetno ni bil povzročiti kaj nepopravljivega, sicer bi z vnetljivo tekočino verjetno polili lesene dele ladje ali sam motor (oganj pa je izbruhnil v nekem kotu strojnice).

LIK TRŽAŠKEGA ANTIFAŠISTA IN KOMUNISTA

Pred 50 leti so fašisti ubili Eugenia Curiela

Rodil se je v Trstu v družini židovskega porekla

Danes v Trstu pobuda VZPI V Padovi pa tudi simpozij

Vsedrjavno združenje partizanov VZPI-ANPI in Združenje bivših deportirancev ANPPA se bosta danes ob 11. uri poklonili spominu Eugenia Curiela ob spominskem obeležju v parku Sv. Justa. Vabilo sirsi javnosti, da se udeleži spominske slovesnosti, sta podpisala predsednik VZPI-ANPI Arturo Calabria in predsednik ANPPA Srečko Colja.

Curiela pa se bodo danes in jutri v Padovi spomnili na strokovnem posvetu, ki se ga bodo udeležile nekatere eminentne osebnosti iz političnega in družbenega življenja. Navzoč bo tudi nekdanji predsednik poslanske zbornice Pietro Ingrao. Sodelovali bodo tudi Curielova sestra, njegova sestrična ter znani režiser Gillo Pontecorvo, ki je bil Curielov soborec v mladinski komunistični organizaciji Fronte della gioventù. Curiela se bodo spomnili tudi v nekaterih drugih italijanskih mestih.

Na današnji dan, pred petdesetimi leti, so fašistični skvadrasti sredi Milana ubili Tržacana Eugenia Curiela, eminentno osebnost antifašističnega gibanja in enega od voditeljev komunistične mladinske organizacije Fronte della gioventù. Takoj po vojni so mu v spomin podelili zlato kolajno za vojaške zasluge. V utemeljitvi je napisano, da je bil Curiel med najbolj pogumnimi voditelji italijanskega antifašističnega gibanja, ki ga lahko mladi rodovi imajo za zglednega Italijana.

Curiel se je rodil leta 1912 v premožni tržaski družini židovskega porekla in je že kot dijak pokazal veliko občutljivost in zanimanje za stvarnost, ki ga je obdajala. Ze kot mladenič se je vneto zanimal za naravoslovje in za umetnost, hkrati pa je krepil svoj kritični cut, ki ga je do sledno gojil vse do tragične smrti. Po opravljenih maturi je odšel na univerzitetni študij v Firence, kasneje pa v Milan, kjer je vzpostavil prve stike s tamkajšnjimi antifašističnimi skupinami.

Diplomiral je na univerzi v Padovi, kjer se je leta 1934 tudi zaposlil kot asistent na fakulteti za fiziko. V Padovi je Curiel začel globje proučevati marksizem, hkrati pa je studiral Croceja in Gentileja ter vzdrževal tudi stike z nekaterimi fašističnimi mladinskimi organizacijami, ki so zacele kritično ocenjevali Mussolinijev režim. Nekateri so mu zaradi tega krivično očitati dvoumna in

Pred 50. leti ubiti tržaski antifašist Eugenio Curiel

protislovna stališča, ki jih je mladi Tržacan kasneje v praksi demantiral.

V Padovi je skupno s Tržacanom Guidom Goldschmidom in s prijateljem Renatom Mielijem postavil na noge krožek antifašističnih razumnikov, ki so začeli izdajati svoj časopis. V Parizu je Curiel navezal prve stike s KPI, ki jih je gojil tudi v Padovi, kjer je leta 1938 zaradi protizidovskih zakonov fašističnega režima izgubil službo na univerzi.

Preselil se je nato v Milan, kjer ga je fašistična policija OVRA aretirala junija leta 1939. Nekaj mesecev je bil zaprt v milanskem zaporu San Vittore, nakar ga je posebno fašistično sodišče obsodilo na pet let konfinacije. Na otoku Ventotene je preživel pet let v

družbi znanih antifašističnih voditeljev.

Po Mussolinijevem padcu se je vrnil v Padovo, nato v Milan, kjer je bil nekaj časa direktor glasila KPI Unità in partijske revije »La nostra lotta« (Nas boj). Bil je med glavnimi voditelji mladinske komunistične organizacije Fronte della gioventù, v kateri je skrbel za stike z intelektualci in z razumniki.

Curiel je padel pod streli fašističnih morilcev dva meseca pred splošno vstajo 25. aprila. Sredi Milana ga je prepoznal fašistični vohun, ki ga je izdal mimoidoci črni skvadrin. Eden od fašistov je nekajkrat ustrelil proti njemu, ranjenemu Curielu je uspelo zbežati, skvadrin pa so ga kmalu dohiteli in hudo ranjenega zverinško ubili.

POLITIKA

SSk o volitvah v občini Dolina

Pred dnevi se je odbor sekcije stranke Slovenske skupnosti v dolinski občini v razširjeni sestavi srečal s pokrajinskim tajnikom Petrom Mocnikom, ki je uvodoma orisal politični položaj v državi in na krajevni pokrajinski ravni, s posebnim ozirom na problematiko slovenske manjšine v Italiji. Nato se je razvila poglobljena razprava o krajevnih političnih razmerah v luči priprav na bližajoče se občinske volitve. Pri tem so bila prikazana nova volilna pravila, po katerih bodo volilci izvolili novi občinski svet in, prvič neposredno, tudi novega župana.

Sekcijski tajnik Sergij Mahnič je s tem v zvezi poročal o dosedanjih stikih z drugimi političnimi skupinami v dolinski stvarnosti, ki kažejo interes za volilno povezavo na osnovi skupne liste. Se posebej so bila poudarjena temeljna programska izhodišča stranke za oblikovanje ustrezne volilne koalicije ter kriteriji za izbiro kandidatov za svetovalce in župana, cigar nove naloge bodo po mnenju dolinske sekcije SSK bolj zahtevne in odgovorne kot do sedaj. »Zato mora biti izbira župana in svetovalcev oziroma odbornikov premisljena, upostevajoč zmožnosti in tudi izkušnje, ki jih današnji čas zahteva od vseh javnih, v tem primeru občinskih upraviteljev«, piše se v tiskovnem sporočilu dolinskih voditeljev Slovenske skupnosti.

CIVILNA ZAŠČITA / PREVENTIVNA AKCIJA

»Požar« na liceju Dante

Na liceju Dante Alighieri v neposredni bližini sedeža deželne svete je včeraj opoldne zatulila sirena. Zavijajoci glas je naznanjal hudo nevarnost: požar. Dijaki in profesorji, pa tudi ravnateljica in neucno osebje so na vrat na nos zapustili klopi, razrede in urade. V hitrici so si na silo oblekli jopice in plašče; zvezke in solske torbe (ali bolje nahrbtnike), dnevnike in knjige, so pustili kar na mizah, ker je bila nevarnost huda in časa premalo, da bi ga izgubljali z »nepomembnostmi«: najprej je bilo treba rešiti najnujnejše - življenje.

In vendar: mimoidocim, ki so se ob tisti uri potikali ob dolgi rdeci opekasti stavbi v središču mesta, se je - kljub zavijajočemu tuljenju sirene in vsesplosni gneči pred poslopjem - zazdelo, da nekaj s tistim požarom ni v redu. Dijaki, ki

so prihajali iz sole, niso bili prav nič zaskrbljeni. Nasprotno: na njihovih obrazih je nasmeh risal zadovoljstvo, ne groze. Pa tudi v poslopju ni bilo niti duha, niti smradu po požaru, da o ognjenih zubljih, ki običajno svigajo spremljajo tovrstne nesreče, sploh ne govorimo.

Na kraj so po nekaj minutah že prispeli resilci Rdečega križa in terenska vozila civilne zaščite. Bolničarji in »civilisti« so stekli v solsko poslopje, po nekaj minutah pa

lo), in je bilo treba zato poslopje brzo zapustiti. Vse je bilo predvideno v okviru preventivne akcije civilne zaščite, podobne tistim, ki so se v preteklem desetletju vrstile v sosedni Sloveniji pod znanim geslom »Nič-nas-ne-sme presenetiti«. Licej Dante je bil doslej edina sola na Tržaskem, ki se je v sklopu ministrskih dolocil odločil za tovrstni poskus. Akcija je popolnoma uspela. Po dobri pol uri so se lahko dijaki, profesorji in ostali spet vrnili v solsko poslopje.

so se vrnili. Vse je bilo v najlepšem redu; vsi so spostovali ukaze, v soli ni ostal nihce, preventivna protipožarna akcija je popolnoma uspela.

Da, ker na liceju Dante Alighieri včeraj ni bilo požara, pa tudi nihce ni telefoniral, da je na soli bomba (kot se je nekajkrat v Trstu ze dogodilo).

PUST / V MESTU IN OKOLICI

Stekla so pustna praznovanja

Jutri ob 14. uri na Opcinah 28. Kraški pust

Pustna praznovanja so v polnem teku. V Miljah so pustne skupine v konklavi izvolile kralja Pusta, ki je otvoril ples. Praznovanja so se začela tudi v Trstu: zjutraj je bil otroški pustni sprevod v Naselju S. Sergio, popoldne pa v Skednju mimohod v doilje oblecenih mask.

Danes bo pustno praznovanje v Miljah posvečeno gledališču: od 17.30

dalje bodo na ulicah in trgih razne gledališke dejavnosti, med katerimi tudi nastop Petra Brooka, ki ga bo spremljal klarinetist Tony Scott. Jutri bo od 17.30 dalje ples na Marconijevem trgu.

Jutri ob 14. uri se bo na Opcinah začel 28. Kraški pust, v dopoldanskih urah pa bo sprevod mask in pustnih vozov v Naselju S. Sergio.

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV

Področno srečanje tokrat v Bregu

Gostoljubje je nudilo KD Rapotec

Prizor s področnega srečanja ZSKD v Prebenegu (Foto Krížmančič/KROMA)

S področnim sečanjem, ki je bilo v sredo zvečer v Prebenegu, se je sklenil krog sestankov, ki si jih je trzasko predsedstvo Zveze slovenskih kulturnih društev omislilo za uvrstitve in poglobitev stikov s svojimi članicami. Tokrat je bilo srečanje namenjeno društvom in skupinam v Bregu in Miljah, gostoljubje pa je ponudilo prebenedsko Kulturno društvo Jože Rapotec iz Prebenega.

Vodstvo Zveze slovenskih kulturnih društev v Trstu je torej urednicilo sklep, ki je bil na začetku te mandatne dobe postavljen na vrh prednostne lestvice delovnega načrta. Člani pokrajinskega odbora s predsednikom Borisom Pangercem na čelu so si namreč postavili kot pomemben cilj svojega de-

lovanja prav pozivitev cloveskih in neposrednih stikov z odborniki vseh društev in skupin, ki delujejo pod okriljem Zveze slovenskih kulturnih društev na Trzaskem. Zelja po tovrstnih srečanjih je večkrat prisla prav iz vrst članic, nujnost boljšega stika, ki tvori dragoceno osnovo za kakovostnejši sodelovalni stik med ZSKD in posameznimi kulturnimi delavci v številnih društvih, pa je bila globoko občutena tudi na ravni sedanjega vodstva.

Kot prejšnja področna srečanja z mestnim okoljem najprej, nato z vzhodnim in zahodnim kraskim območjem, je bilo tudi soocanje s kulturno stvarnostjo v Bregu in Miljah nadvse pozitivno in prijetno. Izmenjava misli in mnenj, obojestransko sporočanje v

sproscenem razgovoru prav gotovo spodbudi koristen odnos, ki se potem obrestuje v vsakodnevnem delu, bodisi v društvu kot na ravni Zveze slovenskih kulturnih društev. Ne nazadnje je izmenjava različnih izkušenj bogastvo za vsakogar, ki deluje na ljubiteljskem kulturnem področju, včasih pa tovrstno soocanje tudi uspešno nakazuje rešitve za morebitne težave.

Področna srečanja so ena izmed nalog, ki si jih je Zveza slovenskih kulturnih društev v Trstu postavila za izboljšanje stika s članicami. Druga oblika ostaja Zrno, drobno, a uporabno glasilo, ki bo prav kmalu doživelo svojo novo številko: seveda z vse tesnejšim sodelovanjem posameznih društev.

Damiana Ota

KONTOVEL / SREČANJE Z UREDNIKOM SATIRIČNEGA TEDNIKA CUORE

O svobodi tiska in o izkrivljeni podobi Trsta

Claudio Sabelli Fioretti med resnostjo in šalivostjo

Odgovorni urednik satiričnega tednika Cuore Claudio Sabelli Fioretti se je sinoči ustavljal v društveni gostilni na Kontovelu na srečanju z avtorjem, ki ga je priredil studijski krožek Tommaso. Govoril je o satiri in svobodi tiska. Povedal je, da je zapustil tednik Sette in sprejel uredništvo satiričnega tednika, da bi bil bolj svoboden. »Gospodarsko sem nastradal, a duhovna odprtost nima cene,« je poudaril. »Svoboda tiska je v nevarnosti, a novinar mora najprej odgovarjati sebi in bralcem,« je naglasil. Na večeru, ki ga je Sabelli ocenil kot »redakcijsko srečanje«, toliko je bilo zanimivih in predvsem šalivih posegov, je bil naposled tudi govor o svobodi tiska na Trzaskem in o izkrivljeni podobi, ki ga o Trstu dajejo številni tukaj izvoljeni politični predstavniki.

Na sliki (foto KROMA) srečanje s Claudiom Sabelli Fiorettijem na Kontovelu.

REPENTABOR / MEJNI PREHOD

V dvojnem dnu avtomobila skrival kar 200 kg govedine

Ko ga je finančni straznik vprašal, ce ima kaj prijaviti, je mirno odgovoril: »Nič«. Straznika očitno ni prepričal, saj mu je začel natančno pregledovati avtomobil. Na koncu se je izkazalo, da je bil tisti »nič« debela laž, vsaj tako težka, kolikor je tehtalo lepo, sveže goveje meso, ki je bilo skrbno zakrito v posebno izdelanem avtomobilskem dvojnem dnu: med ga je kar za 228 kg.

Do zaplenbe je prišlo predvčerajšnjim na mejnem prehodu na Repentabru. O tihotapcu niso sporočili podrobnejših po-

datkov, ve se le, da je star 55 let in da je bil finančni strazi ze znan zaradi podobnega posredstva. Seveda so ga prijavili sodnim oblastem, skoda, ki jo je »utrpel«, pa je nedvomno precejšnija. Poleg mesa so mu namreč zaplenili tudi avtomobil in mobilni telefon, ker domnevajo, da mu je služil pri prepovedani trgovini. Obtožili pa ga niso samo tihotapstva, temveč tudi kršenja sanitarnih predpisov.

Dvojno dno je bilo res mojstrsko izdelano, saj ga je bilo težko ugotoviti, čeprav je bilo precej prostorno.

OKROGLA MIZA

Kako lahko časopis služi v didaktične namene

Kako lahko časopis uporabimo v didaktične namene in iz njega ustvarimo sredstvo za civilno oblikovanje mladega cloveka ter za utrjevanje čuta solidarnosti med mladimi? Kakšno vlogo bi morali v tem okviru odigrati založniki, uredniki, solske oblasti, krajevne uprave in razne organizacije? In zakaj so vsi dosedanjí poskusi v tem smislu klavrnó propadli?

Na ta in podobna vprašanja bodo skušali danes najti odgo-

vore na okrogli mizi z naslovom »Casopis v soli, prostovoljstvo v življenju«, ki bo ob 15. uri v Casnikarskem krožku in ki se je bodo udeležili Federico Megna, Anna Maria Muolo, Gianfranco Solinas in odgovorni urednik Piccola Mario Quai. Prisotni bodo tudi predstavniki dijakov (zal samo) trzaskih italijanskih visjih srednjih sol. Ob tej priložnosti bodo predstavili casnikarsko nagrado »Sergio Milic«.

NA POBUDO MESTNIH MUZEJEV

Muzejski tečaj za šolnike in vodeni obisk C. Schmidla

Shranjevanje muzejskih materialov, struktura arhivov, dokumentacijska dejavnost, zgodovinske raziskave bodo predmet tečaja za šolnike, ki ga prireja občinski gledališki muzej C. Schmidl z naslovom »Poti raziskave dokumentov«. Tečaj bo od 20. do 23. marca v prostorih muzeja v Ul. Imbriani 5 od 16. do 19. ure. Vodil jih bo ravnatelj občinskih muzejev za zgodovino in umetnost ter muzeja Schmidl, dr. Adriano Dugulin v sodelovanju z didaktičnim izvedencem dr. Sergiom Cimarostijem. Na koncu tečaja bodo udeležencem podelili diplomo.

Tečaja, ki ga prirejajo v sodelovanju s solskimi skrbništvi in s solskim nadzorništvom ter z Irrsae Furlanije - Julijske krajine, se bo lahko udeležilo največ 20 solnikov, ki so redno zaposleni v tekočem solskem letu. Prosnje s potrdilom ravnatelja sole, kjer je solnik zaposlen, sprejemajo do 15. marca pri muzejski direkciji v Ul. Cattedrale 15 pri Sv. Justu. Za informacije so na razpolago na telefonski številki 310500.

V nedeljo, 26. februarja bosta ob 11. in ob 12. uri vodena obiska muzeja C. Schmidl v prvem nadstropju v Ul. Imbriani 5. Obiskovalci, ki bodo plačali vstopnino 1.000 lir, se morajo prijaviti od 9. do 13. ure na zgoraj navedeni telefonski številki, ker je iz varnostnih razlogov dovoljen vstop največ 35 osebam, saj je pod starega poslopja dotrajan. Med obiskom bosta dr. Dugulin in izvedenec dr. Claudio Salata predstavila zbirko gledaliških in glasbenih predmetov. Med temi sta tudi pred kratkim pridobljeni violini: ena je pripadala Benitu Mussoliniju, druga, zelo kvalitetna pa je delo trzaskega izdelovalca violin Josipa Dolenca v drugi polovici prejšnjega stoletja.

V Trstu deželno tekmovanje v fiziki

Na Oddelku za fiziko Trzasko univerze bo danes deželno tekmovanje, na katerem bodo izbrali dijake, ki se bodo udeležili vsedravnega tekmovanja za nastop na letosnji mednarodni olimpijadi iz fizike. Olimpiada bo julija v Canberri v Avstraliji.

Trzasko tekmovanje se bo udeležilo 43 dijakov, zmagovalcev prvih deželnih selekcijskih tekmovanj, ki so bila lanskega decembra v enajstih zavodih v Trstu, Gorici, Vidmu in Pordenonu. Prvih deset uvrstjenih bodo 3. aprila nagradili v Trstu v okviru vsedravnega tedna o znanstveni kulturi.

Tekmovanja v Canberri se bodo udeležili najboljši visjesolci, »izvedenci« o fiziki, iz 52 držav. Italija se letos osmice udeležuje tekmovanja. Doslej je bilo najgrajenih 13 italijanskih dijakov.

OPČINE / POGOVOR Z MIRO VOVK

Korektivna telovadba

V Prosvetnem domu na Opcinah je vedno zelo živo, saj poteka poleg raznih kulturnih prireditev, od predavalnih večerov in razstav do koncertov, dramskih nastopov in drugih kulturnih srečanj, se korektivna telovadba. Dusa te dejavnosti je Mira Vovk, ki sicer živi v Portorožu, ki pa se, z rekreativno dejavnostjo, sedaj predvsem s korektivno telovadbo ukvarja že 12 let tu na Opcinah.

Ze nekajkrat smo se z njo pogovarjali, spremljali njene uspehe pri tej dejavnosti in tudi beležili vtise in mnenja iz tistih, ki njeno rekreacijo, sedaj korektivno telovadbo, obiskujejo. Tokrat nas je zanimalo, kako gleda na svoje delo na Opcinah, na uspehe, ki jih je dosegla in tudi na načrte, ki jih ima za prihodnost.

»Danes obiskuje te-

caje korektivne telovadbe okrog 180 oseb, približno 165 žensk in sedaj že drugo leto tudi skupina moških. To mi je v veliko zadoščenje. Ob ponedeljkih in četrtek imamo vaje za ženske, in sicer v sedmih skupinah, ki začnejo s korektivno telovadbo že ob 9. uri zjutraj, končamo pa ob 18.30, z eno uro premora. Moski vadijo ob sredah in ker mi je bilo težko odhajati zvečer v Portorož in se ze v četrtek zjutraj vracati na Opcine, so mi organizatorji te dejavnosti poskrbeli, da noč med sredo in četrtkom prestizim v neposredni bližini Prosvetnega doma.

V prostorih bara smo naleteli na skupino žensk, ki so komaj končale telovadbo. Zadovoljne so bile, polne energije in videti je bilo, da se dobro počutijo. Zakaj pa prihajajo

na to telovadbo? Predvsem zaradi težav s hrbtenico, kolki, zaradi bolečin v vratu, nogah, v ramenih itd. Tecajnice so različnih starosti - od 25, pa vse do preko 70 let. Vse se bolje počutijo, nekaj je v skupini tudi takih, ki obiskujejo telovadbo od samega začetka in se nadvse pohvalno izražajo o tej dejavnosti.

»Prostori Prosvetnega doma so nam na razpolago in tukaj se dobro počutimo. Za uspešnost naše dejavnosti nam na primer manjka svedska lestev. Razumemo pa, da je odgovornim težko namestiti to orodje, ker se v dvorani sicer odvijajo tudi druge dejavnosti. Zato pa opravljamo telovadbo na tleh; od udeleženk in udeležencev pa zahtevamo, da so obleceni v trenirke iz bombaza in da so, pri določenih vajah, tu-

di bosí.«

Tečaj o korektivni telovadbi se na Opcinah začneja ze meseca oktobra in nadaljuje vse do 1. junija.

»Odnos vseh udeležencev in udeleženek do te dejavnosti je zelo resen. Zato belezimo tudi uspehe. Prav gotovo se ljudje teh tečajev ne bi udeleževali, ce ne bi videli uspehov za svoje zdravje.«

»Naj pa se povem, da organiziramo ob koncu tečajev se skupni izlet. Lani smo bile ženske na primer v Stični in Vacah pri Litiji. Letos imamo v načrtu izlet v Ravenna, pa se izlet po naših hribih na Krasu, da spoznamo svojo naravo in svojo okolico.«

Vsi so torej s telovadbo zadovoljni, Mira Vovk, ki jih ze toliko let vodi, pa se prav posebej.

Neva Lukes

NOVICE

Razstava idrijskih čipk iz Benetk v Kulturni dom

V četrtek, 2. marca, ob 18. uri bo v galeriji Kulturnega doma v Gorici otvoritev zanimive razstave »Idrijske čipke«, ki jo prirejajo Upravni odbor Kulturnega doma iz Gorice, Občina Idrija ter Mestni muzej iz Idrije. Pokrovitelji razstave pa so goriska Pokrajina, Občina, Trgovinska zbornica, Generalni konzulat Republike Slovenije v Trstu in Čipkarska šola iz Idrije. Razstava je bila pred časom predstavljena v Benetkah v dvorcu Ateneo San Basso na trgu Sv. Marka, od 25. marca do 8. aprila pa bo na ogled tudi v Beneski galeriji v Spetru. Razstava idrijskih čipk bo v Gorici odprta od 2. marca do ponedeljka 20. marca.

Prometne omejitve v Gorici v dneh pustnih prireditev

Goriški zupan je izdal ukaz o zacasnih omejitvah prometa v dneh pred pustom in na pustni torek popoldne. Jutri bo od 14. ure dalje prepovedano parkiranje na Korzu. Prepovedan bo tudi dostop vozil. Prepoved velja do konca prireditve, ki jo pripravlja klub "Amici del taiteto". V torek popoldne pa bo za vsa vozila zaprt Korzo med križiščem z ulico Garibaldi in ulico Oberdan. V nedeljo popoldne pa bo na območju gradu prepovedano parkiranje in voznja motornih vozil.

Vladni odlok bo podaljšal rok za delovanje občinske klavnice

Goriška občinska klavnica bo lahko delovala še nekaj časa, četudi ni v skladu z evropskimi normativi. Klavnico bi morali prilagoditi do 28. februarja. Toda investicija bi bila prezahtevna, zato je občina raje podpisala pogodbo z družbo "Frigoriferi Isonzo", ki bo poslej skrbelo za zakol v novi klavnici. Ta objekt je se v gradnji in naj bi bil uporaben sele junija ali julija. Iz zagate bo gorisko občino izvelkel vladni odlok, ki bo dopustil delovanje občinske klavnice do ureditve nove. Tako je podtajnik za zdravstvo prof. Condiorelli zagotovil zupanu Valentiju in predsedniku združenja trgovcev Bisesiju.

Skupnost Arcobaleno prireja delavnice za socializacijo

Skupnost Arcobaleno prireja delavnice sivanja-pletanja, mizarstva, vrtnarstva in kuhanja. Namenjene zlasti mladim v težavah, saj je med nameni tudi omogočiti socializacijo, odprte pa so tudi vsem, ki želijo pridobiti osnovne veščine na navedenih področjih. Delavnice bodo začele delovati 6. marca na sedežu skupnosti v Ul. sv. Mihaela 38. Prijave (vpisnina znaša 40 tisoč lir) sprejemajo na tel. 22012 vsak delavnik od 9.30 do 12. in od 14. do 17. ure.

KATOLISKA KNJIGARNA - GORICA

Vljudno ste vabljeni na predstavitev monografije

Borisa Paternuja

France Prešeren

1800 - 1849

O delu bo ob prisotnosti avtorja govorila Lojzka Bratuz.

Predstavitve bo v galeriji Katoliške knjigarne danes, 24. februarja, ob 18. uri

ŠTMAVER / RAZSTAVA O STARIH CERKVAH

Prikaz zgodovine vasi pod Sabotinom

Fotografije in dokumenti ponujajo zanimiv prerez preteklosti Oslavja, Pevme in Štmavra

Se nekaj dni bo v nekdanji osnovni šoli v Štmavru odprta razstava o cerkvah na Oslavju, v Pevmi in Štmavru ter o razvalinah cerkve na Sabotinu. Razstavo so postavili ob koncu prejšnjega tedna, ob priložnosti tradicionalnega vaskega praznika in zeganja in si jo je zlasti v nedeljo z zanimanjem ogledalo veliko obiskovalcev. Razstava bo odprta se do prve nedelje v marcu.

Na razmeroma omejenem prostoru je prikazan bogat izsek iz preteklosti treh krajev ob vznožju Sabotina. Razstava je sicer osredotočena na sakralne objekte s posebnim poudarkom na cerkev sv. Marije in sv. Valentina na Sabotinu, ki jo iz rusevin s posebnim prizadevanjem in v nemo rešuje Mario Muto ob pomoči Walterja Olmija in skupine "domacih" fantov. Na Skolju delajo že dobrih deset let in rezultati ne manjka.

Glede razstave velja zabeležiti predvsem to, da so prireditelji uspeli izbrskati precej zanimivih starih fotografij, ki obiskovalcu približajo podobo krajev pod Sabotinom preden se je tu razbesnela prva svetovna vojna. Fotografije posnete med prvo svetovno vojno (n.pr. staro Oslavje z rusevinami cerkve, pokopališča, rusevine) dajejo obiskovalcu vtis totalnega materialnega opustošenja. Veliko ekspanatov se nanaša na obdobje neposredno po prvi svetovni vojni (obnova porušenih cerkev, načrti Maksa Fabianija za cerkev v Pevmi,

Ogled razstave v štmavski šoli (foto Studio Reportage)

nakup in prevoz ter namestitve zvonov, kjer so bili napisi lahko samo v italijanski ali latinski, kakor izhaja iz razstavljenega dokumenta). Razstavo dopolnjujejo se stare, zares v zadnjem trenutku rešene fotografije štmavskih družin in posameznikov, ki dokumentirajo predvsem žensko nošo ob prelomu stoletja.

Kot dopolnilo razstavi je seznam cerkvenih in državnih dostojanstvenikov v časovnem razdobju, ki ga zaobjema razstava. Osrednji del je vsekakor namenjen prikazu rusevin stare cerkve in samostana na Sabotinu. Prvic se objekt vrh gore omenja v Trubarjevem času je na predstavitvi razstave povedal domači zupnik Vojko Makuc ter posebej podčrtal, kako je prav

okrog ponovnega odkritja cerkve na Sabotinu začelo v kraju narascati zanimanje za preučevanje preteklosti kraja. Ob tem ni mogoče mimo dragocene vloge Maria Muta, ki je skupaj z Walterjem Olmijem in drugimi sodelavci, eden od teh je tudi Zdenko Vogrič, ter člani društva vložil veliko truda v pripravo razstave.

Cerkev in druga splotja na Skolju so po ukazu cesarja opustili leta 1786 in najbrž tudi porušili. V popisu franciscanskega katastra (leta 1812) so na parceli ze omenjene rusevine cerkve. Zidovi cerkve in samostana so se ohranili se dobrih sto let in so bili, se na prelomu stoletja, lepo vidni (fotografija). Kar ni uspel uničiti zob casa, so storile granate v prvi svetovni vojni.

KINO

GORICA
VITTORIA 17.40-19.50-22.00 »Stargate«. Igrata Kurt Russel in James Spader. Ozvočenje Dolby stereo.
CORSO 17.30-19.45-22.00 »Nell«. Igrata Jodie Foster in Liam Neeson..
TRŽIČ
COMUNALE 18.00-20.00-22.00 »Pallottole su Broadway«. Rez. Woody Allen.

KONCERTI

GLASBENO ZDRUŽENJE RODOLFO LIPIZER prireja nocoj ob 20.30 bo v avditoriju L. Fogar koncert ciganske glasbe. Nastopil bo Kalman Farkas Ensemble iz mesta Győr na Madžarskem.

PRIREDITVE

KATOLISKA KNJIGARNA vabi na predstavitev monografije Borisa Paternuja France Prešeren 1800-1849. O delu bo ob prisotnosti avtorja govorila Lojzka Bratuz. Predstavitve bo v galeriji Katoliške knjigarne danes ob 18. uri.

SD SOVODNJE prireja jutri tradicionalno pustovanje v Kulturnem domu v Sovodnjah. Vabila so na razpolago pri G. Marsonu, Davorinu Peliconu, Igorju Petejanu in Lučotu Fajtu.

KD OTON ZUPANCIC prireja v torek, 28. februarja, s pricetkom ob 15. uri otroško pustno rajanje v domu Andreja Budala v Standrežu.

SKPD F.B. SEDEJ iz Steverjana vabi na veselo pustovanje jutri ob 20.30 v telovadnici pri Katoliškem domu v Gorici. Igral bo ansambel Adria kvintet. Nagradili bodo najboljšo masko. Prijave po tel. 884160 in 531407.

KD OTON ZUPANCIC V STANDREŽU prireja 4. marca družabnost ob mednarodnem prazniku zena. Pojasnila in prijave pri Marti tel. 21407.

KD DANICA prireja družabnost ob 8. marcu v kulturno-sportnem središču na Vrhu v soboto, 4. marca, ob 19.30. Prijave sprejemata Elda in Irena (tel. 882190 ali 882222).

RAZSTAVE

V KULTURNEM DOMU v Gorici je do 27. t.m. postavljena razstava slikarske Clotilde Menardi - Fenzl. Ogled ob delavnikih med 9. in 13. uro in med prireditvami v domu.

V GALERIJ KINA VITTORIA je do 7. marca na ogled razstava crnobelih fotografij Pierluggia Bumbace "P. jazz". Razstavo prireja združenje Exit. Ogled po urniku filmskih predstav.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
D'UDINE, Trg S. Francesco 4, tel. 530124
DEZURNA LEKARNA V TRŽIČU
AL REDENTORE, Ul. Rosselli 23, tel. 410340
DEZURNA LEKARNA V DOBERDOBU
AL LAGO - PRI JEZERU, Vrtna ul. 2, tel. 78300

KD OTON ZUPANCIC Standrez

vabi na pustno praznovanje

"Pridi z mami v džunglo..."

ki bo nocoj ob 20.30 v domu Andreja Budala v Standrežu.

Nadradili bodo najboljšo masko.

OBVESTILA

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV ZA GORISKO sporoča urnik odhoda avtobusov za pustovanje jutri v Gallianu: 1. avtobus ob 15.30 s Travnika, gost. Primožič. Podgora, Locnik; 2. avtobus od 15.30 iz Standreza; 3. avtobus ob 15.30 iz Sovodnj. Udeleženci z lastnimi sredstvi naj se zberejo v gostišču ob 16.30.

KD SOVODNJE obvešča, da je zbornik Tabor "Sovodnje 93" na razpolago pri odbornikih društv.

ŠKD KREMENJAK IZ JAMELJ prireja začetniški in izpopolnjevalni tečaj igranja na diatonično harmoniko. Informacije pri odbornikih ali po tel. (0481) 419952 ali 42024 ali 81113.

SKUPNOST ARCOBALENO daje v najem pustna oblacila na sedežu v Ul. sv. Mihaela 38 (tel. 22012).

IZLETI

ODBOR UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA prireja 7-dnevni izlet na Sardinijo, Sicilijo in v Kalabrijo od 15. do 21. maja. Prijave v trgovini pri Mili (tel. 78072) do 10. aprila.

ODBOR UPOKOJENCEV IZ DOBERDOBA prireja 11. marca ob dnevu zena izlet na Bled z muzejskim vlakom. Odhod ob 9. uri iz Nove Gorice. Prijave do 3. marca v trgovini pri Mili (tel. 78072) in v gostilni Peric (tel. 78000).

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV ZA GORISKO prireja ob 8. marcu izlet v Caorle. Prijave v sredo, 1. marca, na sedežu in pri poverjenikih.

POGREBI

Danes ob 10.30 Arnaldo Turcutto iz splosne bolnišnice v cerkev na Rojce in na glavno pokopališče, ob 10.30 Ermengilda Spessot iz splosne bolnišnice v Gradisce, ob 13.15 Claudio Zorzet iz splosne bolnišnice v Skocjan ob Soci, ob 13.15 Angela Battistella vd. Bazani iz splosne bolnišnice v Speter ob Soci.

Zapustila nas je nasa draga sestra in teta

Zela Brisko

Zalostno vest sporočajo sestra Ana in necaka Dino in Marjan z družinama.

Pogrebo bo jutri popoldne iz bolnice Janeza od Boga v cerkev in na pokopališče v Standrežu.

Standrez, 24. februarja 1995

RONKE / PUBLIKACIJA ISTOIMENSKEGA DRUŠTVA

Slovenska prisotnost v zborniku Bisiacaria

Zbornik ureja pesnik in kulturnik Silvio Domini

Bisiacaria ni le skupno ime za nizinske kraje med Timavo in Soco. To je tudi naslov zbornika, ki ga bizjasko kulturno društvo s sedežem v Ronkah izdaja enkrat letno. Ureja ga pesnik in zgodovinar Silvio Domini. Tudi zadnja stevilka, ki je izšla tik pred koncem lanskega leta, je vsebinsko bogata.

Pomembno je nadaljevanje studije Alfia Perca o prebivalstvu v osmih občinah tega območja. Pred letom dni je Perco preučil razdobje pred 1. svetovno vojno. Zbral je poimensko priseljence tudi z označbo krajev odkoder so prisli v Tržič in okolico, se zlasti taktar ko se je tam pričela razvijati industrija. Na enak način se nadaljuje

objava studije od let po 1. svetovni vojni pa do današnjih dni. Razumljivo je, da se podoba spreminja. Nič več ne najdemo med novimi naseljenci nemških, madžarskih, ceskih, slovenskih ali poljskih imen. V glavnem so tu navedena le italijanska imena in se ta predvsem taksna, ki so doma na italijanskem jugu.

O zgodovinski preteklosti teh krajev pišejo A. Asquini, B. Bertotti, Silvio Domini. M. Dorsi piše o gradnji prve železnice, ki je sredi prejšnjega stoletja prisla v Tržič in o kasnejših poskusih za gradnjo novih železnic. O tržiski stolnici z visokim zvonikom piše L. Pava. Vrsta avtorjev nato objavlja nekaj pesmi

in proznih sestavkov v bizjaskem narečju.

Slovenska problematika s sosednega Krasa je tudi tokrat prisotna. Pisec teh vrstic je prispeval spis o doberdobski posojilnici in sicer o zanimivem dogodku iz časa med 2. svetovno vojno. V septembru 1943 so Nemci pridrveli v Doberdob in sezgali več hiš, med temu tudi zupanstvo. V njem je svoj sedež imela posojilnica. Predsednik Anton Gergolet se je taktar izselil v Ronke in posojilnica je nekaj let, tudi po končani vojni, poslovala v tem kraju. Podatek je zanimiv se zlasti zaradi tega ker je 27. novembra 1993 doberdobska posojilnica odprla svojo podružnico v Ronkah.

Marko Waltritsch

V RONKAH IN NA VRHU

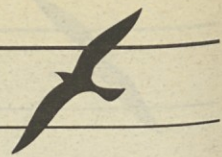
Dve prireditvi v počastitev dneva kulture

Za Slovence, ki živijo razkropljeni v raznih krajih v Laskem, je praznik slovenske kulture ena od priložnosti, na katerih se ze redno srečujejo vsako leto. Tako bo tudi nocoj ob 20.15 v sejni in prireditveni dvorani na zupanstvu v Ronkah, kjer slovensko kulturno in rekreativno društvo Jadro prireja proslavo dneva slovenske kulture.

Za Slovence v Laskem je postala ze navada, da vsako leto na ta praznik povabijo kako znamenito osebnost. Tokrat bodo v gosteh imeli novinarko Dorico Makuc. Avtorica številnih zanimivih televizijskih oddaj in

dokumentarnih filmov bo predstavila svojo knjigo Aleksandrinke, ki pripoveduje o težkem življenju slovenskih zlasti primorskih žensk, ki so kot dojlje in dekle služile v Egiptu. Na kulturnem večeru bo nastopil tudi Tržaški oktet.

Prireditve ob dnevu slovenske kulture prireja nocoj tudi sportno in kulturno društvo Danica na Vrhu. Proslava bo s pricetkom ob 20. uri v dvorani kulturno-sportnega centra Danica. Nastopili bodo recitatorji z izborom poezij o Krasu, program večera pa bo zaokrožil nastop moskega pevskega zbora kulturnega društva Jezero iz Doberdoba.

POKRAJINA / V PONEDELJEK SEJA SVETA

Ligo zapuščata dva svetovalca

Toniolov namestnik bo pristopil k zelenim, Zamparo pa naj bi poslej bil neodvisen

V ponedeljek, 27. t.m., ob 16. uri je napovedana seja goriskega pokrajinskega sveta. Na dnevnem redu zasedanja je kar nekaj točk, glede katerih se utegne razviti živahna razprava. Med drugim je predvidena zamenjava enega od svetovalcev Severne lige s prvim neizvoljenim na isti listi. Pokrajinski svet naj bi preklical mandat Corradu Toniolu zaradi že stalne odsotnosti na sejah pokrajinskega sveta. Toniola so zadnjič na pokrajini videli pred več kot enim letom, medtem ko pravilnik določa, da se svetovalcu po treh zaporednih neopravičenih odsotnostih lahko odvzame mandat.

Toniolova zamenjava odpira tudi za Severno

ligo neprijetno politično vprašanje. Prvi neizvoljeni na tej listi je namreč 37-letni Tržičan Alberto Rodolfi, ki bo torej postal pokrajinski svetovalec takoj po preklicu Toniolovega mandata. Rodolfi pa se je v zadnjem času oddaljil od Lige in se približal listi "Cittadini per Monfalcone", ki združuje zelene in nekatera druga gibanja. Napovedal je že, da bo se bo v pokrajinskem svetu pridružil svetovalski skupini zelenih.

To pa ne bo edina izguba za Severno ligo. Tako kot je pred kratkim že naredil na občini, naj bi Adriano Zamparo prav na ponedeljkovi seji napovedal svoj umik iz svetovalske skupine Lige zaradi že dolgotrajnih

razhajanj in konfliktov z upravo in z večino svetovalske skupine. Zamparo naj bi ostal v pokrajinskem svetu kot neodvisen.

Ti dve spremembi bosta osibili upravo, ki je doslej lahko računala na 15 glasov (vključno s predsednico, ki je hkrati tudi članica pokrajinskega sveta) od petindvajsetih. Poslej bo Liga ohranila le se 13 svetovalcev in bo torej imela v pokrajinskem svetu le krhko večino enega glasu.

Na ponedeljkovi seji bo pokrajinski svet sklepal o tudi pristopu v konzorcij za razvoj univerze v Gorici ter razpravljal o predlogu DSL za ustanovitev prirodoslovne sekcije v okviru pokrajinskega muzeja.

SOVODNJE / NA POBUDO KULTURNEGA DRUŠTVA IN ZSKD

Pregled kulturnega utripa nekoč in danes

Predstavili tudi Waltritschevo knjižico o tiskani besedi

S predstavitev publikacije Tiskana beseda na Goriskem in predavanjem o kulturnem življenju v sovodnjski občini skozi časovna obdobja so v sredo zvečer v spodnjih prostorih Kulturnega doma v Sovodnjah zaključili niz večerov ob dnevu slovenske kulture, ki ga je priredilo domače kulturno društvo. Pred nekaj dnevi so namreč predstavili zbornik Tabor Sovodnje 93, v katerem so objavljene izvečki dveh raziskovalnih taborov, ki so se odvijali na območju Sovodenj leta 1985 in 1993.

Prejšnjo nedeljo so prisli na vrsto otroci, ki so si ogledali uprizoritev glasbene pravljice Mestni godci v izvedbi mladinske skupine SKD Primorec iz Trebč, v sredo zvečer pa sta društvo in Zveza slovenskih kulturnih društev povabila v sovodnjski kulturni dom novinarja in velikega poznavalca naše preteklosti Marka Waltritscha.

Večer je potekal v prijetnem vzdušju: uvodoma je nastopila domačka Erika Pelicon, gojenka Glasbene matice - sola Emil Komel, ki je zaigrala krajšo skladbo na harmoniko. Nato je goste in domače občinstvo pozdravila predsednica kulturnega društva Sovodnje Alenka Florenin, ki je izrazila zadovoljstvo, da so letošnji praznik slovenske kulture v Sovodnjah obeležili z dvema publikacijama, kar potrjuje ustvarjalnost in duhovno aktivnost naših ljudi.

O Waltritschevi brošurici, ki je izšla kot priloga informativnega lista Glasilo, je spregovoril predsednik ZSKD za Gorisko in glavni urednik Glasila Rudi Pavšič. Uredništvo je v prejšnji sezoni sklenilo, da bo ob rednem izdajanju mesečnega lista poskrbelo za občasno objavo monografskih zvezkov, ki naj bi poglobili in podrobneje analizirali določene aspekte naše stvarnosti, je dejal Pavšič. Waltritschev zapis o tiskani besedi na Goriskem je drugi v tej seriji, ki jo je lani otvorila zbirka pesmi prof. Milana Bekarja - Brsljanskega. Pavšič je tudi že napovedal izid dveh pri-

log, ki bosta posvečeni starim ljudskim običajem in goriski telesni kulturi. Cilj teh publikacij je vsekakor boljše poznavanje naše preteklosti, ki je v zavesti večine ljudi nekoliko meglena in brez pravih obrisov.

Marko Waltritsch je po uvodnih mislih o pomenu slovenske kulture za tu živeče Slovence in o potrebi, da se v tem okolju naprej razvijamo, in uveljavljamo, podal kratek zgodovinski pregled kulturnega življenja v Sovodnjah in v drugih bližnjih vaseh. Ze pred prvo svetovno vojno je bila dejavnost v prosvetnih društvih in solah zelo živahna. Osnovni solji sta bili v Sovodnjah in Gabrjah, prva je bila ustanovljena že sredi prejšnjega stoletja. Poleg ljudskih sol sta bili v Sovodnjah se kosarska in cipkarska sola. V vasi sta delovali društvi Nada in Zvezda, ki sta bili izraz dveh političnih taborov, liberalnega in klerikalnega. Waltritsch je zatem prebral nekaj člankov iz Gabrskočvega časopisa Soca, ki je izhajal ob koncu prejšnjega in v začetku tega stoletja, iz katerih izvemo marsikatero zanimivo informacijo o pri-

reditvah in pobudah bralnega in pevskega društva Nada.

Po prvi vojni se je delovanje kulturnih društev nadaljevalo, potem pa je bilo prepovedano. Ponovno je ozivel leta 1945, ko so priredili nekaj veselice v baraki in pozneje pri Kodermacevih. V Sovodnjah so velik uspeh imeli festivali, pozneje tudi folklorni prazniki. Od leta 1972 se je vsa kulturna dejavnost preselila v nov kulturni dom, ki je postal sedež društva. Waltritsch je ob koncu opozoril na nevarnost potujcevanja in priseljevanja, ki preti slovenskim vsem in na potrebo, da se tej upremo. »Uprli pa se bomo s tem, da se bomo ohranili. Ohranili pa se bomo samo, če bomo dovolj trdni in odločni v tem, da ohranimo svoj jezik. Ne samo med stiriimi hišnimi stenami, marvec povsod v javnosti, na ulici, v trgovini, v soli, v cerkvi, na zupanstvu in seveda tudi s prebiranjem slovenskega časopisa ter s prihajanjem na kulturne prireditve. Teh pa mora biti cimveč«, je zaključil Waltritsch.

Na sliki (Fotostudio Reportage) Marko Waltritsch in Rudi Pavšič

DOBERDOB / LISTA OBČINSKE ENOTNOSTI

Lavrenčič kandidat za župana

Na srečanju z društvi razpravljali o sestavi kandidatne liste

Nacelnik Občinske enotnosti Karlo Ferletič je te dni sklical na posvet vsa društva doberdobske občine, da bi predstavnike seznanil s potekom priprav na bližnje občinske volitve. Ferletič je obrazložil potek srečanj za sestavo oz. potrditev liste Občinske enotnosti in soocanje s strankami na občinski ravni. V pretres je postavil tudi delovanje občinske uprave v zadnji mandatni dobi. Postavil je dva predloga in sicer imena za sestavo komisije, ki bo izbirala kandidate, kot kandidata za župana na listi Občinske enotnosti pa je predlagal dose-danjega župana Maria Lavrenčiča.

Razprava je nato zajela najbolj pekoče teme okrog novega volilnega zakona in sistema preferenc. V pretres je prišel tudi problem vključevanja zensk, kot to predvideva zakon.

Govor je bil tudi o novem znaku Občinske enotnosti, ki naj bi predstavljal vrednote delavstva, tradicijo antifasizma in ideale odpornosti. Več je bilo tudi predlogov glede sestave kandidatne liste, ki bo morala upoštevati predvsem sposobnost kandidatov. V ta sklop spada seveda tudi rešitev nekaterih težav, kot je na primer zagotovitev predstavnosti raznih zaselkov v občinskem svetu. Prevladalo je mnenje, da se da najti uravnovešeno in sposobno ekipo ljudi, ki bo učinkovito predstavljala doberdobsko občino v naslednji mandatni dobi.

Sestanek se je zaključil s tem, da je bila sprejeta kandidatura Maria Lavrenčiča za mesto župana, poleg tega pa je bila sestavljena tudi komisija, ki bo skrbela za izbiro kandidatov. (mj)

PUST / NEDELJSKEGA SPREVODA VOZOV LETOS NE BO

Jutri pustovanje na Kornu v nedeljo poulični nastopi

Glavne prireditve v mestu na pobudo kluba "Amici del taieto"

Spreveda pustnih vozov (slika je s spreveda v Krminu) v Gorici letos ne bo (foto Studio Reportage)

Se dobro, da na Kornu deluje klub "Amici del taieto", sicer bi letos v Gorici tvegali, da gre pust skoraj neopazno mimo nas. Občinska uprava namreč ni pokazala nobenega zanimanja, da bi ohranila nedeljski sprevod pustnih vozov in skupin. Spreveda torej ne bo, pač pa bodo v sodelovanju z rajonskimi sveti priredili v raznih mestnih rpedelih poulična nastope zonglerjev, lutkarjev, klovnov. Ti nastopi bodo v nedeljo na raznih mestih: ob 11. uri v Podturnu, pred spominskim parkom, pred cerkvama na Rojcah in pri Madonnini, ob 12. uri pred ljudskim vrtom, na Placuti, pred cerkvama pri sv. Ani in Strazičah. Glavni nastop

pa bo popoldne ob 14.30 na gradu. S tem v zvezi ne vemo, zakaj ni predviden noben nastop v slovenskih predmestjih, ko pa so vsi trije slovenskih rajoni pristopili k organizaciji.

Cast goriskega pusta bo rešil že omenjeni klub s Kornu, bi bo jutri priredil sprevod s Travnika do Kornu. Zborna mesto je ob 14.30 na Travniku, uro kasneje pa bodo na Kornu izbirali najlepše maske in skupine. Sledil bo koncert godbe iz Orzana in družabnost. Klub s Kornu prireja tudi pustni pogreb, ki bo v sredo, 1. marca, krenil izpred Atremsove palače proti Korzu in nato v Podturn, kjer bodo pusta zažgali na stadionu Baiamonti.

GORICA

Tudi trije ministri na posvetu ob odprtju centra BIC

V Gorici bodo v torek ob 13. uri na avtoportu svečano odprli center BIC za razvoj podjetništva. Ob tej priložnosti prireajo v ponedeljek in torek v konferenčni dvorani posvet na temo Gorica: "mesto laboratorij". Vodil ga bo predsednik finančne družbe SPI (IRI) za razvoj podjetništva Agostino Paci. Ze prvi dan bodo sodelovali trije ekonomski ministri (Alberto Clò za Italijo, Maks Tajnikar za Slovenijo in Branko Jeren za Hrvasko), napovedana pa je se cela vrsta uglednih gostov.

GORICA / SREČANJE NA OBČINI

Odbor tehnikov v pomoč upravi

Župan Valenti zbral predstavnike raznih gospodarskih institucij

Goriski župan Valenti je sklenil, da se bo za izvajanje upravnih programov in se posebej za dostop do finančnih sredstev Evropske skupnosti posluževal pomoči posebnega tehnično-znanstvenega odbora. V ta namen je zbral okrog sebe skupino izvedencev v predstavnstvu raznih gospodarskih institucij. Srečanja so se udeležili predstavniki družb SDAG Zanotto, SOFI Merzliak, SEED-BIC Gorica Sfiligoj, CONSIEL Zanon, INFORMEST Poli, FINEST Giopp in instituta ISIG Zago.

Namen srečanja je bil, da bi z doprinosom vseh teh ustanov izoblikovali skupen program za koordinirano uporabo finančnih sredstev iz raznih virov (dezelnih, državnih in

evropskih), na katere računa Gorica. Predvsem gre za sredstva, ki so namenjena kriznim in obmejnim območjem.

Župan Valenti se je te dni srečal tudi z vodstvom družbe SDAG (predsednik Zanotto in ravnatelj Podbersig) ter z rektorjem Trzasko univerze prof. Borrusom. Na srečanju so govorili o možnosti tesnejše povezave med različnimi infrastrukturami za prevoz blaga na sirsem goriskem območju (avtoportu, pristanice v Trziču, letališče v Ronkah in železniški terminal v Cervinjanu). S koordinirano ponudbo in možnostjo interakcije med temi strukturami bi lahko privabili k nam pomembne mednarodne prometne tokove.

PRIVATIZACIJE / PO SKLEPU VČERAJŠNJEGA MINISTRskega SVETA

Močan pospešek izvajanju privatizacijskega programa

IMI in INA v koledarju do konca junija, nato pa še ENEL, ENI in STET

RIM - Ob sprejemu menavra je ministrski svet včeraj sklenil, da bo v prihodnjih mesecih pospešil izvajanje programa privatizacije italijanskih javnih podjetij, ze do srede leta pa bi naj bi dokončali privatizacijo finančnega zavoda IMI (Istituto Mobiliare Italiano) in zavarovalnice INA. Za oba primera je vlada predvidela, da bo javno prodajno ponudbo delnic spremljalo oblikovanje jedra glavnih delničarjev, v katerega se bodo lahko vključili tako domači kot tuji investitorji. Glede zavoda za električno energijo ENEL pa je vlada določila, da bo večina delnic na trgu ze pred koncem julija, seveda pod pogojem, da bo cimprej končan postopek za ustanovitev pristojne oblasti (tim. authority), o kateri bo ze v prihodnjih dneh začel razpravljati senat. Postopek za privatizacijo telekomunikacijskega holdinga Stet se je začel ze lansko jesen s selekcijo globalnih koordinatorjev prodajne operacije, za naftni zavod ENI, ki je na trgu zbudil veliko zanimanje, pa se je vlada odločila za takojšnji začetek potrebnih postopkov, ki naj bi privedel do prodaje prve transe holdinga ze pred iztekom leta.

Toda pogledjmo podrobneje, za katere privatizacije gre:

IMI: 31. januarja 1994 je prišlo na trg 33 odstotkov glavnice tega finančnega zavoda (200 milijonov delnic po ceni 10.900 lir, kar znaša 2.180 milijard). Zaklad ima v listnici se 28 odstotkov kapitala IMI, medtem ko je družba Consap, ki jo zaklad kontrolira, 4, 76 odstotkov glavnice. Milanska hranilnica Cariplo - ki ni nikoli skrivala, da name-rava pri tej privatizaciji igrati vlogo protagonista - poseduje 6, 6 odstotka, sicer pa vse kaže, da se bo tudi pri tej operaciji osnovalo tim. trdno jedro glavnih delničarjev. Leta 1993 je zavod dosegel cisti presežek v znesku 512 milijard lir, v prvem polletju 1994 pa je znašal 208 milijard. Nobeden od njegovih del-

ničarjev ne more imeti več kot 10 odstotkov kapitala.

INA: največja italijanska zavarovalnica na področju življenjskega zavarovanja (15, 7-odstotni trzni delež) je bila doslej tudi največji privatizacijski zaloga, saj je bilo prodano 47 odstotkov njene glavnice za vrednost 4.800 milijard li (2.400 lir za delnico). Zgornja meja za posameznega investitorja je bila določena pri 5 odstotkih, zaklad pa tacas nadzira se 53 odstotkov delniškega paketa.

ENEL: vrednost javnega elektriškega holdinga niha okrog 30 tisoč milijard lir, lansko leto pa je zaključil s 344 milijardami lir čistega presežka, kar je ze osmi pozitivni letni poslovni rezultat po vrsti. Dinijeva vlada se je torej odločila za arhiviranje namena svoje predhodnice, ki je načrtovala razdelitev holdinga na tri samostojne enote in torej ločeno prodajo.

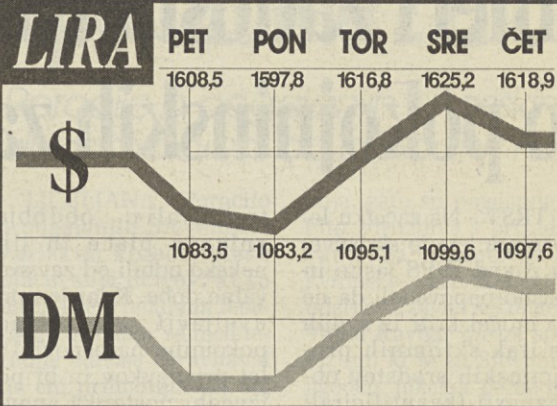
ENI: prodaja javne naftne grupe, katere prva tranša bo pršla na trg se letos, bo največja operacija v sedanjem programu privatizacij. Njena vrednost je ocenjena na približno 50 tisoč milijard lir, lani pa je prvič presežla 2.500 milijard utrjenega čistega dobička s čistim iztržkom v znesku 54.500 milijard. Poo-blašeni upravitelj grupe, Franco Bernabè, je opravil obsežno delo bilančnega preciščevanja, v okviru katerega je prodal več kot 200 družb in stevilo upravnega osebja znižal za polovico. Tako kot ENEL, je tudi za ENI obveljala prodaja v enem samem »kosu«.

STET: javna telekomunikacijska finančna družba ima trenutno glavnico v vrednosti 5.281 milijard lir, zavod IRI pa nadzira 64, 2 odstotka te vsote. Vlada namerava ponuditi trgu delnice v vrednosti 17 tisoč milijard lir. Cisti poslovni iztržek holdinga je lani presežal 34 tisoč milijard lir, utrjeni cisti dobiček pa je znašal približno 2 tisoč milijard.

ISCO: trgi ogrožajo rast realne ekonomije

RIM - Tudi v začetku leta 1995 se nadaljuje poplošena mednarodna ekspanzivna faza, vendar realno gospodarstvo ogrožajo negotovosti na denarnih trgih in vznemirljiva trenja v finančni sferi. Visja stopnja integracije trgov je namreč pospešila občutne premike kapitalov, ki isčejo cim boljše kombinacije med donosnostjo in tveganjem, to pa negativno vpliva na stabilnost svetovnega ekonomskega sistema v njegovi celoti. Alarmni zvonec je včeraj sprožil zavod za konjunkturne raziskave ISCO s svojim najnovjšim raportom o mednarodni ekonomski situaciji.

ISCO v poročilu med drugim potrjuje »pretežno pozitivno obarvanost realnih gospodarskih dejavnosti«, ki jo povzročajo predvsem trije dejavniki: naraščanje povpraševanja v Latinski Ameriki, ekspanzivni trendi vzhodno in srednjeevropskih gospodarstev in sirjenje območja skokovito razvijajočih se azijskih gospodarstev. Povsem razumljivo je torej, da vidno naraščata blagovna menjava, povpraševanje, ki se je lani povečalo za 9 odstotkov, pa bi moralo letos svojo rast se pospešiti. Ozivljanje proizvodne dejavnosti pa je po drugi strani povzročilo tudi podrazitev surovin, tako da so januarja letos samo industrijski proizvodi (na temelju indeksa HWWA) doživeli 46, 5-odstotno povprečno podrazitev. Ta trend najbolj negativno občutijo prav države, kjer je proizvodna rast najvisja, opozarja ISCO, in med njimi je tudi Italija.

Zadnja oddaja »V studiu z vami« o urbanističnih in pravnih vidikih

TRST - V današnji zadnji dopoldanski oddaji iz niza »V studiu z vami«, ki ga je Radio Trst A v sodelovanju s SDGZ posvetil hiši oziroma stanovanju, bodo v osrednjem razgovoru (ob 11.45) sodelovali arhitekt Igor Jogan, vodja tehničnega urada občin Zgonik in Repentabor Marjan Cernjava in odbornik za urbanistiko Občine Dolina, geometer Franco Crevatin.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

IZ LJUBLJANE V
FRANKFURT LONDON MÜNCHEN
ISTANBUL MOSKVO KOPENHAGEN
PARIZ RIM SKOPIJE SPLIT
TIRANO DUNAJ ZÜRICH

Rezervacije in informacije:

ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512
ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312

IMENOVANJE / GENERALNI PODDIREKTOR

Banka Italije izbrala Pierluigija Ciocca

Nasprotujoče si reakcije iz političnih krogov

RIM - Pierluigi Ciocca je novi generalni poddirektor Banke Italije. Imenovanje je bilo sklenjeno na včerajšnjem izrednem zasedanju visjega sveta centralne banke, potem ko je bila funkcija odkrita ze od oktobra lani, po odhodu Vincenza Desaria na mesto generalnega direktorja, ki ga je bil lani spomladi zapustil Lamberto Dini zaradi vstopa v Berlusconijevo vlado.

Pierluigi Ciocca je prišel v Banko Italije leta 1967 in v njej opravil vso dosedanjo poklicno kariero, zadnjo dolžnost, centralnega direktorja za ekonomske raziskave, pa je opravil od leta 1985. Rodil se je leta 1941 v Pescari, v centralno banko pa je prišel s stipendijo, ki jo je bil prejel za studij prava. Njegove delovne zadolžitve so se ves čas gibale na področju raziskovanja, sedaj pa se bo pridružil drugemu generalnemu poddirektorju, Tommasu Padoa Schioppu, ki skupaj z generalnim direktorjem Vincenzom Desariom in z guvernerjem Antoniom Faziom se-

stavljajo ravnateljstvo najvisje italijanske monetarne oblasti. Ciocca, ki je objavil več raziskav in knjig, je zelo znan v novinarskih krogih, saj je bil ekonomski svetovalec guvernerja in nadzornik studijskega urada, ki redno objavlja podatke o monetarnih in ekonomskih gibanjih. Sicer pa je tudi član upravnega sveta zavoda Einaudi in odgovorni urednik revije za ekonomsko zgodovino, ki jo je bil ustanovil Luigi Einaudi.

Tako kot Desariovo imenovanje je tudi Ciocovo naletelo na zelo deljne komentarje v političnih krogih. Posebno negativno se je o njem izrazilo Nacionalno zaveznstvo, ki ga moti predvsem to, da pri izbiri ni bila upoštevana delovna doba kandidata. Povsem nasprotna ocena pa prihaja z »drugega brega«, iz krogov Komunistične prenove in DSL, ki ocenjujejo Ciocovo imenovanje kot opredelitev za velik kulturni in profesionalni prestiz in kot izbiro, ki se ni ozirala na birokratsko merilo delovne dobe.

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI
S TRILETNO IN PETLETNO ZAPADLOSTJO

■ Obveznice BTP se koristijo od 1. decembra 1994; triletne zapadejo 1. decembra 1997, petletne pa 1. decembra 1999.

■ Obveznice dajejo letno **9,50%** bruto obresti, izplačljive po davčnih odbitkih v dveh obrokih 1. junija in 1. decembra za vsako leto trajanja.

■ Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem.

■ Dejanska čista donosnost prejšnje izdaje triletnih in petletnih BTP je znašala **10,08%** oziroma **10,55%** letno.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi, in efektivni donos bosta objavljena v časopisu.

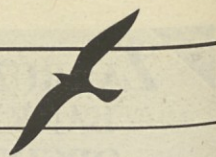
■ Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne **27. februarja**.

■ Obveznice BTP se koristijo s 1. decembrom: **ob vplačilu (2. marca)** bo treba plačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do tedaj dozorele obresti. Te bodo zasebniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.

■ Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.

■ Podrobnejše informacije nudi vaša banka.

SKRBSTVO / PO SKLEPIH USTAVNEGA SODIŠČA

INPS bo le v minimalni meri zadostil razsodbam o pokojninskih zaostankih

TRST - Na začetku letošnjega leta je skrbstveni zavod INPS jasno in glasno napovedal, da ne bo mogel kriti iz svojih ze itak skromnih proračunskih sredstev obveznosti (kvantificirali so jih v visini 32.000 milijard lir), ki izhajajo iz starih razsodb Ustavnega sodišča iz leta 1994. Ti ukrepi zadevajo pravico do minimalnega zneska na drugi pokojnini vse do oktobra 1983; 60-odstotni delež družinske pokojnine po pokojnem zakoncu, ki je prejemal minimalno pokojnino; preračun pokojninske osnove, ce je v zadnjih petih letih zaposlitve bivši zavarovanec prejemal nižjo plačo; ovrednotenje nakazila brezposelnim kmečkimi delavcem. INPS je vrnil to breme in obveznost na vlado, ki naj z državnim nakazilom iz zdravne blagajne pokrije to finančno vrzel.

20. februarja pa je INPS v dveh okrožnicah najavil, da bo delno zadostil pričakovanjem upokojencev in je kot dokaz dobre volje sprejel sklep, da bo plačal zaostanke sicer malostevilnim bivsim zavarovancem, ki so imeli po juliju 1982 nizjo plačo v zadnjih petih letih zaposlitve. Tem upravičencem bodo nanovo izračunali pokojninsko osnovo z upoštevanjem ugodnejših prejemkov: takoj bodo začeli izplačevati povisano tekočo pokojnino, obenem pa bodo poravnali tudi dozorele zaostanke na osnovi pokojninske razlike. Tako bodo »nev-

tralizirali« obdobja znižane plače in jih nekako odbili od zavarovalne dobe. Kdor je npr. uveljavil starostno pokojnino na osnovi 15 let prispevkov in bi po izvedbi postopka »nevtalizacije« ne zadoscal več minimalnemu zavarovalnemu pogoju, ne bo deležen preračuna. Revijski postopek bo stekel avtomatično za upravičence, ki so se upokojili po 7. juliju 1994 in v kolikor bo izračun po novih kriterijih ugodnejši, bo INPS samostojno ukrepal in izplačal dozorele zneske. Ce je bila pokojnina priznana pred 7. julijem 1994, pa mora upravičenec vložiti ustrezno prošnjo na INPS, in sicer nepreklicno v roku desetih let od upokojitve, sicer pravica zastara. Kar zadeva predčasno starostno upokojitev na osnovi 35 let zavarovalne dobe, bodo upravičencem izplačali morebitne višje pokojninske zneske od dneva, ko so dopolnili upokojitveno starost (60 let do leta 1993, od 1. januarja 1994 61 let - za zenske pa nastopi upokojitev 5 let prej kot za moške zavarovance). Preračun pokojninskega povprečja (na osnovi

podjetniškega dohodka v zadnjih desetih letih).

Od ostalih treh ukrepov Ustavnega sodišča bo INPS zaenkrat le delno začel izvajati razsodbo st. 495/94, ki priznava preživelemu zakoncu poleg lastne starostne pokojnine tudi pravico do družinske pokojnine v visini 60 odstotkov minimalne pokojnine, ki jo je zakonec prejemal do smrti. Doslej je namreč INPS izplačeval le 60-odstotni delež realne pokojnine brez dopolnilnega nakazila, tako da so nekatere pokojnine bile dokaj nizke (tudi pod 100.000 lir na mesec), medtem ko bodo sedaj celo presegle 300.000 lir. INPS je v zvezi s to kategorijo upravičencev sprejel sklep (prav gotovo bo sprožil nezadovoljstvo in polemike), da začne izplačevati visjo družinsko pokojnino le tistim upravičencem, katerim bo odmeril prvo nakazilo po 20. februarju 1995. Izpolnjevanje te obveznosti nima torej zaenkrat retroaktivne veljave in velika večina upravičencev bo morala se počakati ne le na zaostanke, ki so dozoreli v prejšnjih letih, ampak tudi na prilagoditev tekoče pokojnine. (B)

Vabilo parizanom-smučarjem

TRST - Trzaski odbor Vsedravnega združenja Partizanov Italije ANPI vabi vse bivše partizane, ki radi smučajo, naj se udeležijo srečanja partizanov-smučarjev, ki bo v Cerknem v soboto in nedeljo, 4. in 5. marca. Srečanje bo ob 50. obletnici prvega partizanskega smučarskega tekmovanja, ki je bilo januarja 1945. Spored srečanja predvideva v soboto sprejem za udeležence v hotelu Eta in nato obisk bolnice Franje, v nedeljo pa tekmovanje v slalomu. Udeleženci se morajo do 27. l.m. prijaviti v hotelu Eta v Cerknem, tel. 75111, telefax 75207.

VIDEM / POLITIKA

Iz razvalin bivše PSI vse več strancic in skupin

VIDEM - Ni je stranke, ki bi v zadnjih casih ne preživela notranjega preverjanja in notranje razcepljenosti. A tako, kot se je razparcelirala bivša socialistična stranka, meji ze na fantapolitiko. Vse vec je namreč skupin in ministrank, ki se sklicujejo na ideje socializma in izhajajo iz bivše PSI. Prejšnji komec tedna smo v Vidmu beležili dva taka primera. Najprej so se predstavili laburisti, ki se sklicujejo na bivšega socialističnega ministra Valda Spinija in ki želijo sodelovati v kartelu, ki podpira Romana Prodijsa. Na videmskem srečanju so se zbrali socialisti, a tudi zelenih marjetice ni manjkalo. Med prvimi podpisniki tega gibanja so tudi zdajšnji pokrajinski odbornik za kulturo Primo Marinig zter njegov prejšnji ko-

lega Giacomo Cum, oba izvoljena na listah PSI.

Vecje zanimanje pa je v političnih novinarskih krogih vladalo za predstavitev liberalne frakcije, to je levicarske frakcije Berlusconijskega gibanja Naprej Italija. V videmski palači Kechler se je zbrala kar lepa družina politikov iz prve republike. Gostitelj in glavni protagonist srečanja je bil deželni svetovalec in bivši podpredsednik Dezele Ferruccio Saro, ob njem pa smo zasledili nekaj vidnih imen tudi taksnih, ki so v prejšnjih letih igrali vidne vloge na furlanski oziroma deželni politični sceni. Med člani novega gibanja je bila tudi deželna svetovalka (bivša članica Severne lige) Anna Sdraulig, ki je zatrdila, da se je končno znašla pod pravo streho. (r.p.)

Meddeželni natečaj Evropa in mladi

TRST - Deželni zavod za evropske studije Furlanije-Juljske krajine pod pokroviteljstvom milanskega urada Komisije Evropske skupnosti, italijanskega urada Evropskega parlamenta, Avtonomne dezele F-Jk in Dezelnega solskega urada, s podporo predsedstva Dezelnega sveta, Konzorcija ljudskih bank F-Jk in Avtonomne sejemске ustanove v Pordenonu, v sodelovanju z univerzami, solskimi skrbništvi, solskimi okrožji, evropeističnimi združenji F-Jk, študentskim odborom in pordenonskim univerzitetnim kulturnim krožkom razpisuje XVIII. natečaj "Evropa in mladi", ki je namenjen studentom in dijakom univerz in sol vseh članic Delovne skupnosti Alpe Jadran. Izdelki morajo biti pripravljani v italijanskem jeziku oziroma predloženi tudi v italijanskem prevodu.

Letošnji natečaj je razdeljen na tri skupine: za univerze, srednje sole in osnovne sole; vsaka skupina ima na razpola-

go tri oziroma štiri naslove. Avtor izdelka je lahko posameznik ali majhna tri ali štiriclanica skupina. Dolžina prispevka naj ne presega 15 tipkanih pol z dvojnimi razmikom. Izdelke je lahko tudi v obliki videoposnetka, ki pa mora biti opremljen s pisnim besedilom. Vsak udelezenec bo lahko sodeloval le z enim izdelkom. Izdelki (pisni izdelki v dvojniki) bodo morali prispeti na sedež Zavoda IRSE (Ul. Concordia 7 - 33170 - Pordenon) najkasneje do 8. aprila 1995 opremljeni s prijavnico, v kateri naj bodo navedeni sledeči podatki: ime in priimek natečajnika, naslov, kraj in datum rojstva, razred ali univerzitetni tečaj, ime in natančen naslov sole ali univerze, ime učitelja ali učiteljev, ki so sledili delu. Zahteva se tudi bibliografija. Nagrajevanje meddezelnega natečaja bo v Pordenonu v nedeljo 28. maja 1995.

Vse informacije nudi Zavod IRSE, Ul. Concordia 7, Pordenon, tel. 0434/35326-35387.

PRIMORSKA POJE / OTVORITVENA KONCERTA BOSTA 11. MARCA

Na 19 koncertih bo nastopilo 119 zborov

Nezmanjšano navdušenje za 26. izdajo zborovske revije

TRST - Lani je Primorska poje praznično proslavila svoj srebrni jubilej, četrto stoletja prisotnosti med slovenskimi zbori in skupinami vzdolž državne meje od Kanalske doline do slovenske Istre. Ce ji je kdo morda zelel pripisati »zaton«, se je posteno ustel: kljub običajnim težavam, ki nujno spremljajo tako obsežno in mednarodno prireditve, je v svojem 26. letu zborovska revija sveže in z nezmanjšanim navdušenjem spet zazivila. Predstavlja se s svojimi 19 koncerti, na katerih se bo tudi letos predstavilo nad sto zborov (točneje 113), kot po navadi v kulturnih domovih po večjih in manjših krajih primorskega obmejnega pasu.

Kot ob začetnih korakih sta v 26. izvedbi glavna pobudnika te množične glasbene prireditve Združenje pevskih zborov Primorske in Zveza slovenskih kulturnih društev. Bistveno in dragoceeno je sodelovanje trzaskih in kopske radijske postaje: se posebno na spodbudo slednje se tudi ob letošnji Primorski poje pojavlja tekmovanje radijskih posnetkov. V posameznih krajevnih stvarnostih pa si za uresnitvev posameznih koncertov prizadevajo se številne druge kulturne organizacije.

Otvoritvena koncerta letošnje revije bosta v soboto, 11. marca, in sicer v kulturnem domu v Podnanosu in pa v občinskem gledališču v Boljuncu. S zborovskimi srečanji ob sobotah, nedeljah, ponekod tudi ob petkih se bo niz koncertov sklenil teden pred veliko nočjo v Idriji in na Proseku. Poseben koncert bo obeležil letošnjo 50-letnico osvoboditve izpod nacifasizma: srečanje bo v nedeljo, 2. aprila, ob 17. uri v kulturnem domu v Sezani, koncertni spored pa bo posvečen partizanski in borbeni pesmi.

Kot rečeno bo tudi letos s Primorsko poje potekalo tekmovanje radijskih posnetkov: vsak zbor bo ob svojem nastopu prejel posnetek zapetih pesmi, dve od teh pa bo lahko prijavil na posebno prijavnico. Kot ob lanskim prvi izvedbi tekmovanja bo posnetke ocenila strokovna komisija, najboljši pa se bodo predstavili na nagradnem koncertu: prvi tak koncert je bil preteklega 10. februarja v Kopru, ko se je med nagrajenci predstavil tudi MePZ Primorec-Tabor.

Damiana Ota

Spored Primorske poje

Sobota, 11. marca 1995, ob 20. uri

Podnanos, Kulturni dom
MoPZ France Bevk - Smarje pri Kopru, DPZ Grlica - Budanje, MoPZ Skala - Gabrje, MePZ Maestral - Koper, Nonet Brda, Komorni moski zbor Izola

sobota, 11. marca, ob 20.30

Boljunc, Občinsko gledališče
MoPZ Kras - Opatje selo, MePZ Društva upokojencev Izola, MoPZ St.Maver, MePZ Lojze Bratuž - Gorica, DPZ Devin, MePZ Zdravko Munih - Most na Soci

nedelja, 12. marca, ob 17. uri

Breginj - Osnovna sola
MoPZ Golobar - Bovec, MoPZ Prfarci - Spodnja Idrija, DPZ Vinika - Goriska Brda, Vokalna skupina Portoroz, ZPS Stu ledi - Trst, Oktet vrtinica - Nova Gorica

petek, 17. marca, ob 20 uri

Tolmin, Kinogledališče
Moska komorna skupina Temnica, ZPS Rože Majave - Ravanca, MoPZ Bilje-Orehovlje - Miren, ZPZ Spodnja Idrija, MoPZ Razpotje - Col, MePZ zupnije sv. Stefana - Vipava

sobota, 18. marca, ob 20.30

Sovodnje, Kulturni dom
Lovski pevski zbor Zlatorog - Vipava, Portoroski zbor, Mladinski mešani pevski zbor Tabor-Kalc 1869 - Knezak, MePZ Ivan Rijavec - Idrija, Zenski učiteljski zbor Tolmin, MoPZ Srečko Kosovel - Ajdovščina

sobota, 18. marca, ob 20. uri

Medana, Kulturni dom
MoPZ Justin Kogoj - Dolenja Trebusa, Sovodnjska dekleta, MePZ Podgora, Oktet Skofije, MePZ Divaca, MoPZ Vasilij Mirk - Prosek-Kontovel

nedelja, 19. marca, ob 17. uri

Branik, Kulturni dom
MoPZ Andrej Paglavc - Podgora, ZPZ društva upokojencev Idrija, MoPZ Pivka, ZPZ Ivan Grbec - Skedenj, Fantje iz Godoviča, MePZ Hrast - Doberdob

sobota, 25. marca, ob 20.30

Opcine, Prosvedni dom
MoPZ Jezero - Doberdob, MePZ Joze Srebrnič - Deskle, ZPZ KUD Karol Pahor - Piran, MoPZ Slavina, MePZ PD Mackolje, MoPZ Provox - Nova Gorica

sobota, 25. marca, ob 20. uri

Hrvatini, Kulturni dom
MoPZ Podljudinj, MePZ Slavec-Slovenec - Ricmanje-Borst, MoPZ Miren, MePZ Primorje - Ajdovščina, Oktet Simon Gregorčič - Kobarid, MePZ Primorec-Tabor - Opcine

nedelja, 26. marca, ob 17. uri

Izola, Kulturni dom
Lovski zbor Dekani, MoPZ Slavnik-Hrpelje - Kozina, DPZ

Amadeus - Pivka, MoPZ Kosana, Trzaski oktet, MePZ Vrtojba

petek, 31. marca, ob 20. uri

Sv. Anton pri Kopru
MoPZ Ciril Kosmac - Koper, ZPZ Tabor - Opcine, MoPZ Fantje izpod Grmade - Devin, MePZ Adriatic - Hrvatini, Fantovski oktet - Dornberk, Komorni mesani zbor Postojna

sobota, 1. aprila, ob 20.30

Speter, Občinska dvorana
MoPZ Vesna - Kriz, MoPZ Ivan Panger - Korte, MePZ Skala - Gropada, MoPZ Franc Zgonik - Branik, MePZ Laetitia - Ajdovščina, MePZ Mirko Filej - Gorica

sobota, 1. aprila, ob 20. uri

Pivka, Osnovna sola
MePZ upokojencev - Ilirska Bistrica, Vokalna skupina Gallus - Trst, MoPZ Lijak - Vogrsko, Dekliska pevška skupina Valentin Vodnik - Dolina, Moska vokalna skupina Sotocje - Nova Gorica, MePZ Jacobus Gallus - Trst

nedelja, 2. aprila, ob 17. uri

Sezana, Kulturni dom
MePZ društva upokojencev Koper, MoPZ Valentin Vodnik - Dolina, MePZ Primorsko - Mackolje, ZPZ društva upokojencev Nova Gorica, TPPZ Pinko Tomazič - Bazovica

nedelja, 2. aprila, ob 17. uri

Ilirska Bistrica, Dom na Vidmu
ZPZ društva upokojencev Postojna, MePZ društva računovodskih in finančnih delavcev - Nova Gorica, MePZ Standrez, ZPZ Igo Gruden - Nabrezina, MoPZ Pergula - Sv. Peter, MePZ Francisek Borgija Sedej - Steverjan

sobota, 8. aprila, ob 20.30

Gorica, Kulturni dom
MoPZ KUD Simon Jenko - Temnica, MePZ Dreznica, MoPZ Tabor - Opcine, MePZ Ciril Silič - Vrtojba, MoPZ Dragotin Kette - Ilirska Bistrica, MePZ Obala - Koper

sobota, 8. aprila, ob 20. uri

Dornberk, Kulturni dom
MoPZ Triglav - Trenta, MePZ Oton Zupančič - Standrez, MoPZ Soča - Nova Gorica, DPZ Vesna - Kriz, MoPZ Fran Venturini - Domjo, MePZ Stanko Premrl - Podnanos

nedelja, 9. aprila, ob 17. uri

Idrija, Osnovna sola
MoPZ Ivan Kokosar - Koritnica, MoPZ in MePZ KD Zora - Kostanjevica na Krasu, Oktet Bača - Podbrdo, MoPZ Igo Gruden - Nabrezina, Komorni dekliski zbor Ilirska Bistrica, PAZ Vinko Vodopivec - Ljubljana

nedelja, 9. aprila, ob 17. uri

Prosek, Kulturni dom
Slovenski lovski zbor Doberdob, MoPZ KD Lira - Ubeljski, MoPZ Soca - Kanal, MePZ Rupa-Pec, MoPZ Razpotje - Col, Mesani mladinski zbor srednjih sol Koper

**RTVS
IMA
NOVO
VODSTVO**

Rot in Lombergar direktorja radijskih in tv programov

Sprejeli nov statut, ki uvaja nekakšno dvovladje v upravljanju Radia in Televizije Slovenija

LJUBLJANA - RTV Slovenija ima novo vodstvo. Za direktorja radijskih programov RTV Slovenija je svet RTV včeraj v nadaljevanju prejšnji teden zacete seje imenoval Andreja Rota, dosedanega glavnega urednika radijskih programov, Janeza Lombergarja, dosedanega glavnega urednika TV programov, pa za direktorja TV programov RTV Slovenija. Stiletalni mandat začne obema teči z današnjim dnevom.

Ceprav je se prejšnji teden kazalo, da bo imenovanje novih direktorjev spet prineslo številne zaplete, je bila včeraj zadeva zaključena v dobri uri. Glavni direktor RTV Slovenije Zarko Petan je imel za vse tri kandidate pripravljeno mnenje - k temu ga zvezuje zakon o RTV Slovenije - s čimer so bili podani vsi formalni pogoji za to, da je lahko svet začel s postopkom imenovanja obeh direktorjev.

Najprej je bil na vrsti edini kandidat za direktorja radijskih programov Andrej Rot. Petan je njegovo dosežanje delo ocenil pozitivno, pohvalil je njegov dober odnos do sodelavcev, kooperativnost, zanesljivost in predvsem to, da svoja stališča uvajalja z močjo argumentov. Tako o Andreju Rotu očitno meni tudi večina članov sveta RTV, saj je na tajnem glasovanju od 22 prisotnih zanj glasovalo 20 članov, eden je bil proti, ena glasovnica pa je bila neveljavna.

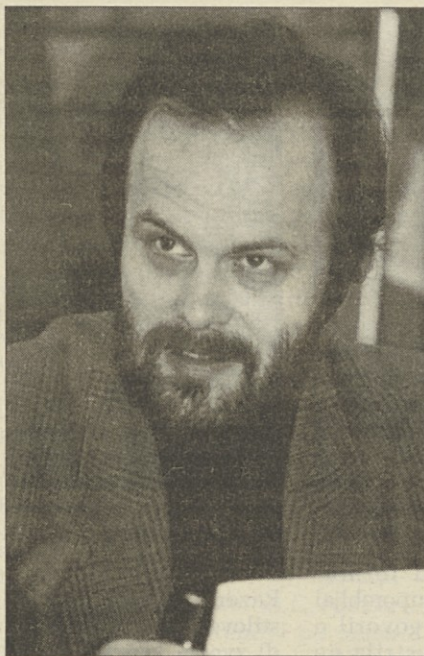
Za mesto direktorja TV programov pa sta se potegovala dva kandidata, in sicer Jani Virk, sedanjí urednik kulturne redakcije, in Janez Lombergar. Zarko Petan je uvodoma dejal, da je mnenje, ki ga bo posredoval, v bistvu mnenje, ki ga je imel pripravljene za prejšnji teden, torej takrat, ko je bilo imenovanje direktorjev preloženo zaradi gradiv, ki jih je pred sejo dobil Petan in ki so govorila o domnevno spornem poslovanju enega

od kandidatov za direktorja. Revizijska komisija je svoje delo opravila le delno, zato Petan o tej zadevi ni hotel govoriti.

Sicer pa bi bil po Petanovem mnenju Jani Virk primeren za mesto direktorja TV programov, saj naj bi bil iniciativen, kljub mladosti naj bi avtonomno, korektno in objektivno presojal zadeve, predvsem pa naj bi se mu uspelo izogniti politizaciji kulture. Cisto drugače pa naj bi bilo z Lombergarjem. Petan je nastel stiri razloge, zaradi katerih se mu zdi, da sedanji glavni urednik TV programov ni primeren za direktorsko mesto. To so: skrajno neprimeren (»aroganten in agresiven«) odnos do ljudi, neustrezen odnos do denarja, nezanesljivost (»nepredvidljivost«) in favoriziranje samo določenih ljudi.

Navkljub odklonilnemu odnosu Zarka Petana do Janeza Lombergarja je ta na tajnem glasovanju od 22 glasov dobil 17, Jani Virk pa le 5 glasov.

V nadaljevanju se je svet končno le sprejel nov statut RTVS, h kateremu pa mora dati soglasje se državni zbor. Novi statut, o katerem je razprava tekla več mesecev in ki je naletel tudi številna nasprotovanja znotraj »hise«, prinaša precej sprememb v dosežanje organizacije RTVS. Nacionalna televizija in radio bosta poslej razdeljena na po dve organizacijski enoti (programsko in produkcijsko),

Janez Lombergar in Andrej Rot

mariborski in koprski studiji pa bodo združeni v regionalna RTV centra Maribor in Koper (v prvem so tudi vsi programi za madžarsko, v drugem pa tudi vsi programi za italijansko manjšino). Pri upravljanju RTVS bo dejansko obstajalo nekakšno dvovladje, saj ima generalni direktor za po novem zakonu o RTVS večja pooblastila na poslovnem področju (med drugim sam imenuje vodje organizacijskih enot, razen enote Oddajniki in zveze, »hisa« bo poenotila svoje poslovanje preko enega samega ziro racuna, združen bo marketing ipd.), medtem ko bo na programskem področju močnejša vloga obeh programskih direktorjev, ki predlagata odgovorne urednike ter vodita njihovo delo, svetu pa predlagata in pred njim »zastopata« vse programske nastopke.

Majda Vukelic

Podpora Sloveniji za pridruženo članstvo v EZ

BRUSELJ (STA) - Včerajšnji pogovori ministra Thalerja z Josejem Cutileirom, generalnim sekretarjem zveze NATO, so pokazali, da pri statusu Slovenije v WEU ni sprememb in da WEU status Slovenije povezuje s statusom v EZ. Tako bi ob podelitvi mandata za pogajanja o asociacijskem sporazumu bilo možno govoriti tudi o statusu pridružene partnerice v WEU. Skupščina WEU je že novembra lani sprejela sklep, da se Sloveniji brez odloga podeli status pridružene partnerice, vendar odločitev Skupščine WEU za Svet WEU ni obvezujoča. V pogovoru z Güntherjem Burghardtom pa je minister Thaler predstavil politični in ekonomski položaj v Sloveniji ter napore slovenske vlade, da bi ministrski svet EZ čimprej sprejel mandat za pogajanja o sporazumu o pridruženem članstvu Slovenije. Burghardt je izrazil pripravljenost Evropske komisije in komisarja Van den Broeka, da podprejo napore Slovenije za čimprejšnje sprejetje mandata. Odločitev pa ostaja v največji meri v rokah Italije in njenega interesa, da spremeni politiko oviranja Slovenije. V okviru Thalerjevega srečanja z belgijskim kolegom Vandenbrouckom je bilo sodelovanje med državama ocenjeno kot zgledno. Državi usklajujeta seznam dvostranskih sporazumov, ki bi jih nasledili s sklenitvijo sporazuma o nasledstvu. Zoran Thaler je sogovornika obvestil o razvoju odnosov Slovenije in Italije v okviru vključevanja Slovenije v EZ. Belgijski zunanji minister pa je potrdil interes in podporo Belgije slovenskim prizadevanjem.

ODBOR ZA MEDNARODNE ODNOSI

Podprli pobudo o sporazumu z Efto

Poročilo o pogajanjih s Pariškim klubom na eni od prihodnjih sej

LJUBLJANA - Poročilo o pogajanjih Slovenije s Pariškim klubom glede placevanja dolgov, ki so nastali se v nekdanji federaciji, bo odbor za mednarodne odnose obravnaval na eni prihodnjih sej, saj se niso na voljo vsi potrebni dokumenti za kakovostno razpravo. Poslanci so včeraj sprejeli predlog vlade, hkrati pa so jo pozvali, da naj bo pri obravnavi te in drugih pomembnih točk čim bolj kooperativna. Na kasnejši čas so preložili tudi razpravo o ratifikaciji okvirne konvencije za zaščito narodnih manjšin, ki jo je nedavno v Strasbourgu podpisal minister Zoran Thaler.

Odbor je soglasno podprl pobudo za sklenitev sporazuma o prosti trgovini med Slovenijo in članicami Evropskega združe-

nilja, zato so pogajanja z Efto združljiva s prizadevanji za vključitev v Evropsko zvezo. Kot je poudarila državna sekretarka Vojka Ravbar gre za sporazum, ki je za Slovenijo ugoden, nikakor pa ne gre za pogajanja za vključitev v Efto.

Med pobudami poslanec je odbor podprl Marjana Setinca, ki se je zavzel za ureditev statusa obmejnih bolnišnic v Izoli, Brezicah, Novem mestu, Ptuj in Murski Soboti. Te so namreč imele zaledje v sirsi okolici, osamosvojitve Slovenije in državna meja pa je močno zmanjšala število pacientov in povzročila mnogo težav prebivalcem ob meji. Jadranka Sturm Kocjan pa je ponovno opozorila na težak položaj slovenske manjšine v Italiji in težave pri financiranju ustanov, ki so klju-

Spoznamo o prosti trgovini med Slovenijo in državami članicami Efte (to so Svica, Liechtenstein, Norveška in Islandija) je asimetričen. To pomeni, da bodo države Efte z začetkom veljavnosti sporazuma takoj odpravile carino in kontingente za industrijske izdelke iz Slovenije. Slovenija kot sibejska partnerica pa bo svoje carine za okoli 57 odstotkov industrijskih izdelkov iz držav Efte (ki so bili že doslej predmet trgovanja) odpravila takoj, za ostale pa bo veljalo postopno zmanjševanje carin do konca leta 2001. Na kmetijskem področju je sporazum simetričen, kar pomeni, da bosta obe strani postopoma zniževali carine (slovenski prelevmani ostanejo nespremenjeni), hkrati pa bosta za trgovanje s kmetijskimi pridelki podeljevali koncesije. Slovenija naj bi tako dobila koncesije za izvoz sadja, medu, hmelja in nekaterih mesnih izdelkov v države Efte. Postopno zniževanje carin in podeljevanje koncesij bo veljalo tudi za področje ribištva. (A. R.)

nja za prosto trgovino (Efta). V razpravi so člani opozarjali, da Efta ne more biti nadomestilo za Evropsko zvezo. Ugotovili so, da gre za vzporeden tir vključevanja v evropske integracije, ki vodi do istega

čne za njen obstoj in delovanje. V kratkem se bo sestala delovna skupina za manjšine, ki bo pripravila predlog sklepov, s katerimi bi skušali zmanjšati nakopice težave. Bostjan Lajovic

DARS / DRAVSKO VOZLIŠČE

Začetek del že prihodnje leto?

Projekt bo zahteval veliko denarja

MARIBOR - V četrtek so predstavniki projektnega sveta Dars na tiskovni konferenci v Mariboru predstavili problematiko t. i. »dravskega vozlišča« avtocest. Pred konferenco so si člani projektnega sveta Dars ogledali traso avtomobilskih cest, ki naj bi jih zgradili okoli Maribora, zlasti pa dravsko vozlišče, ki vključuje posredno tudi koroski most.

Namen ogleda trase je bil, da se prepričajo, kako teče prava projektov in se hkrati seznanijo in proučijo zbrane pripombe. Na seji so sodelovali tudi župani občin, skozi katere bodo ceste vodile. Dravsko cestno vozlišče bo v obliki dvojne črke Y in bo za ljubljanskim drugo največje vozlišče v Sloveniji. Obsegalo bo vzhodno avtomobilsko cesto okoli Maribora, ki naj bi jo začeli graditi sredi prihodnjega leta. Severni odcep bo v smeri proti Pesnici,

južni pa bo potekal med Framom in Hotinjo vasio z odcepom za Ptuj in Slovensko Bistrico. Za uresničitev te zahtevne naloge pa je treba brezpogojno zagotoviti vnaprej pripravljeno lokacijsko in drugo dokumentacijo, potrebna zemljišča in seveda denar. Pri zagotavljanju teh pogojev računajo tudi na prizadevanje poslancev s tega področja.

Kot so zatrtili predstavniki Darsa, bodo v najkrajšem času, najpozneje pa do ponedeljka, ustrezno usposobljene poti in ceste ob gradbišču odseka avtoceste proti Sentilju. Krajane Dobrenjske doline, ki je na tem odseku avtoceste, so neurejene in blatne poti skorajda odrezale od sveta. Sicer pa naj bi morebitne težave v prihodnje reševala posebna komisija krajanov, ki bo v stiku z izvajalci del.

Martina Pavšic

KOMISIJA ZA MEJE ZA ZAPRTIMI VRATI

O problematiki meja poslej ločeno

Podprli so tudi sklenitev sporazuma o maloobmejnem prometu in sodelovanju

OTOCEC - Včeraj so se za zaprtimi vrati sestali člani mesane slovensko hrvaske meddržavne komisije za določitev meje med državama. Slovensko skupino je vodil dr. Iztok Simoniti, hrvasko pa dr. Hrvoje Kacić. Ker je komisija delala ves dan, sta dr. Simoniti in dr. Kacić izjavi za javnost dala med opoldanskim premorom, obsirneje izjavno pa naj bi posredovali danes.

Najprej je dr. Simoniti dejal, da je s sestankom zadovoljen, saj je delo komisije potekalo v zelo pozitivni atmosferi. Problem meje so odvojili od ostalega paketa nerešenih vprašanj med obema državama, saj je to, kot je dejal, izredno občutljiva tema za obe strani, katere reševanje

bo zahtevalo se veliko časa, morda nekaj let ali celo desetletij. Ugotovili so, da je stalen diplomatski dialog na tem področju nujen in si predolgih premorov, kakršni so bili doslej, ne morejo več privoščiti, saj prispevajo k regresiji odnosov. Konkretno so postavili celotno infrastrukturo za delo diplomatske komisije, saj brez te infrastrukture razne komisije ne morejo delati naprej. »Nismo se izognili nobenemu problemu, ki je najbolj občutljiv na področju mejne problematike, skratka identificirali smo te probleme« je zaključil dr. Simoniti.

Dr. Hrvoje Kacić se je povsem strinjal z besedami Simonitija in dodal, da ga veseli, da je ozračje v odnosih med Slovenijo in

Iztok Simoniti in Hrvoje Kacić včeraj na Otočcu (Foto: Jože Zura)

Hrvasko popravljeno. Prav tako s Simonitijem deli optimizem, da se problemi, o katerih razpravljajo, uspešno privedejo k resitvi. Dr. Kacić je se dejal, da so se strinjali o podpori sklenitvi sporazuma o maloobmejnem prometu in sodelovanju, ki naj bi ga državi kmalu podpisali in s tem prispevali k izboljšanju življenja ljudi ob meji.

Jože Zura

Stavka makedonskih delavcev se nadaljuje

MARIBOR - Andre Radinoski in Mihailo Serbakoski v imenu tridesetih sodelavcev Gradisove kooperantske firme Pečalbar iz Vevčanov v Makedoniji gladovno stavkata že 23 dan, ker jim Gradis za opravljeno delo v Rusiji v preteklem letu se ni izplačal približno 140 tisoč mark. Zdravstveno stanje obeh stavkajočih se je v torek tako poslabšalo, da so ju morali odpeljati v mariborsko bolnišnico, kjer so ju po prejeti infuziji in zdravniškem pregledu pripeljali nazaj v Gradisove prostore na Gosposvetski cesti, kjer nadaljujeta stavko. Sedaj sta pod vsakodnevnim zdravniškim nadzorom, vodstvo Gradisa pa si prizadeva izterjati placilo. (M. P.)

ODMEVI

D. Hurd za ohranitev avstrijske nevtralnosti

»Izziv za EZ«

LONDON - V razpravo o avstrijski nevtralnosti se je včeraj vključil tudi britanski zunanji minister Douglas Hurd. V pogovoru za dunajski časnik Die Presse je vodja britanske diplomacije dejal, da »ni razloga, da bi se Avstrija odpovedala nevtralnosti«. Edino vprašanje, ki ga morajo rešiti Avstrijci je, kako ohraniti nevtralnost in se hkrati polnopravno vključiti v vseevropski varnostni sistem. Hurd je poudaril, da je nevtralni status novih članic EZ (Avstrije, Finske in Švedske) morda celo pozitiven izziv za praznost Evropske zveze. (I. L.)

AVSTRIJA / SOCIALDEMOKRATSKI POLITIKI OSTRO ZAVRNILI KLESTILA

Prihodnost nevtralnosti ločuje vrh države

Fischer in Vranitzky opozarjata predsednika na spoštovanja ustave

IVAN LUKAN

DUNAJ - Stališče avstrijskega zveznega predsednika Thomasa Klestila, čes da je avstrijska nevtralnost preziveta in da varnostne politike ni mogoče graditi na utvarah, je pripeljalo do ostrega spopada v vrhu države.

Socialdemokratski predsednik državnega zbora Heinz Fischer je Klestilovo stališče zavrnil z nenavadno ostrino, ko je zveznega predsednika javno opozoril, da je avstrijska nevtralnost »del avstrijske ustave, ne pa nekakšna iluzija«. Dodal je se, da za socialdemokratsko stranko ne pride v postev, da bi kdorkoli očitno je imel pri tem v

mislih zveznega predsednika Klestila - »načel ali celo razbil avstrijsko nevtralnost«. »Ta bo imela svoj pomen se več let, zagotovo pa toliko časa, dokler Evropa ne bo imela novih varnostnih struktur.« je poudaril predsednik avstrijskega parlamenta.

V pogovoru za avstrijsko televizijo (ORF) je Fischer sel se korak dlje: menil je, da je Avstrija v času Rudolfa Kirchschlägerja (Klestilov predhodnik) »imela zveznega predsednika, ki je ustvarjal konsenz, ne pa predsednika, ki bi zavzel vznemirjajočo pozicijo.« Avstrijske državljanke je namreč treba

Predsednik avstrijskega državnega zbora H. Fischer

Avstrijski zvezni predsednik Thomas Klestil

zaščititi pred formulacijo, ki jo je uporabljal Klestil, ko je govoril o tem, da si Avstrija ne more privoščiti vloge političnega oportunist

jal, da Avstrija sicer zeli sodelovati pri ustvarjanju novih varnostnih struktur v Evropi, toda kot nevtralna država.

Klestil je kritiko najvišjih politikov SPÖ medtem odločno zavrnil, pri tem mu je na pomoč priskočil predsednik ljudske stranke in podkancler Erhard Busek. Ta je menil, da je razprava o smislu nevtralnosti potrebna, saj je Avstrija zdaj v povsem drugem položaju kot ob sprejetju zakona o trajni nevtralnosti leta 1955. Država se zdaj srečuje z drugimi nevarnostmi kot v času konflikta med Vzhodom in Zahodom. Fischerja je tudi opozoril, da nima pravice igrati vloge »cenzorja zveznega predsednika«.

NOVICE

Thaler in Mock o zaščiti slovenske manjšine

DUNAJ - V sredo je v okviru delovnega obiska na Dunaju slovenski zunanji minister Zoran Thaler sprožil vprašanje sklenitve dvostranskega sporazuma med Slovenijo in Avstrijo o zaščiti slovenske manjšine na Koroskem in Stajerskem. Avstrijski radio (ORF) je v zvezi s tem citiral Thalerja, čes da je ob koncu svojega obiska dejal, da avstrijska stran ni privolila v slovenski predlog. Avstrijsko notranje ministrstvo je oceno vodje slovenske diplomacije včeraj komentiralo z besedami, da je Avstrija »načelno pripravljena na pogovore o takšni pogodbi, čeprav meni, da so - predvsem pri manjšinskih zadevah - boljše večstranske pogodbe. Temu stališču se je pridružila tudi govornica Zelenih Terezija Stojšič. V izjavi za tisk je poudarila, da je iz načelnih razlogov proti »principu zaščitne sile« v manjšinskih zadevah in da bi morala Avstrija sama od sebe uresničiti manjšinsko zaščito. Pozitivno so Thalerjev predlog ocenili Haiderjevi svobodnjaki in hkrati zahtevali, naj dvostranska manjšinska pogodba »zajema tudi nemško govorečo manjšino Staroavstrijcev v Sloveniji«. (I. L.)

MANJŠINE / STURM PO SREČANJU PREDSEDNIKOV SOSVETOV

»Večina proti etnični zbornici«

Predsednik sosveta za Slovenijo Marjan Sturm

CELOVEC/DUNAJ - »Pri vprašanju etničnih zbornic za avstrijske manjšine je v večini odklonilno stališče. Vse organizacije gradiscanskih Hrvatov so na seji sosveta odklonile etnično zbornico. Tudi predsednika ceskega in slovaskega sosveta sta poudarila, da taksna resitev zanje ne pride v postev.«

S temi besedami je predsednik sosveta za koroske Slovence pri uradu zveznega kanclerja Marjan Sturm po srečanju predsednikov sosvetov narodnostnih skupnosti na Dunaju za naš časnik komentiral izjavo Centra avstrijskih narodnostnih skupnosti (CAN), po kateri se vse avstrijske manjšine zavzemajo za ustanovitev

etničnih zbornic in z jamčeno zastopstvo v zakonodajnih telesih na deželni in tudi zvezni ravni.

Sturm je dodal, da so se nekateri predsedniki sosvetov čudili, da predsednik Centra avstrijskih narodnostnih (Karel Smolle) nastopa v imenu vseh avstrijskih manjšin.

Na srečanju so tudi kritizirali ozadje nastan-

ka tako imenovane oberwarske izjave, saj so navzoči predsedniki sosvetov in številne organizacije gradiscanskih Hrvatov menili, da tragični dogodki v Gornji Borti (zahrbten atentat na stiri Rome) nihče ne sme izrabljati v politične namene.

»Predsedniki sosvetov so se tudi domenili, da se bodo v prihodnje redno shajali, izmenjavali izkušnje in javnosti posredovali avtentična stališča o dogajanjih znotraj avstrijskih manjšin,« je dejal Sturm.

Ivan Lukan

I STRA

Negotova prihodnost tisočev ladjedelničarjev

GORAN MORAVCEK

REKA - Premier Nikica Valentic je obljubil, da njegova vlada, ki je napovedala resne gospodarske reforme - te bodo prizadele več tisoč zaposlenih - ne bo likvidirala ladjedelništva. Za mojstre puljskega Uljanika, nekoc najpomembnejše hrvaske ladjedelnice, to pomeni resilno bilko, ki se je krčevito oklepajo. Usoda približno pet tisoč zaposlenih v tej ladjedelnici je negotova, pa tudi delavcev v drugih jadranskih dokih.

Ocenjujejo, da so izgube, ki so jih ladjedelnice prenesle kot »doto« v novo državo iz nekdanje Jugoslavije, dosegle astronomsko polovico milijarde dolarjev. Te izgube naraščajo, saj ladjedelnice nimajo dovolj naročil, zaradi vojne in drugih tegob pa mojstri tudi del, ki so jih prevzeli, ne morejo dokončati v dogovorjenih rokih, saj je tudi hrvaska kovinska industrija v zelo težkem položaju.

Izgubarji se tako zajedajo v državni proračun, kar je se dodatni razlog, da nekateri politiki predlagajo tiskanje denarja, s katerim bi zakr-

pali finančne vrzeli. Znotraj Tudmanove Hrvaske demokratične skupnosti (HDZ) so nesoglasja v zvezi z vprašanjem, kako gospodarstvu zagotoviti trdnje temelje. Tudman je reševanje tega vprašanja zaupal Valenticu, ta pa je izjavil, da bo novi svezni ukrepi, ki ga pripravljajo za začetek marca, težji od vsega, kar so doziveli (ne) zaposleni Hrvati. Napovedal je, da bodo kronične izgube poslali v stečaj, saj ti »pojed« ze petino proračuna. »Lahko zacasno, za mesec ali dva prelagnemo njihovo usodo, in iz proračuna izplačujemo denar za plače podjetjem z izgubami, vendar to ne pelje nikamor,« je sporočil premier. Tržno gospodarstvo, kakršnega si zamislija, ne bo pretirano usmiljeno, saj bi v tem primeru, kot zatrjuje hrvaski premier, znova izbruhnila inflacija, ki bi razvrednotila vse dosedanje pridobitve reforme.

Dokaz, da v Bankih dvorih mislijo resno, je tudi odlok, s katerim so predvidene ostre kazni za podjetja in posameznike, ki bodo cene se na-

prej navajali v nemških markah. V Zagrebu trdijo, da je domača valuta kuna dovolj stabilna in da bo taksna tudi ostala, zaradi česar ni razloga za obracunavanje cen v tuji valuti.

V taksnem položaju so ob vladnih reformnih izzivih sindikati ostali brez pravega odgovora. Vesna Kanižaj, ena od voditeljic sindikata, meni, da je »napočil zadnji trenutek za akcijo«, saj »smo ogroženi kot država, narod in delavstvo«. Obtožila je oblast, da delavstvo upošteva samo se kot hrano za topove.

Tukajšnja javnost je osupla sprico najnovejših dogajanj, saj oblast ne izbira sredstev pri izvajanju »državne politike«. Policija je v teh dneh prepredila shod stavekajocih iz varazdinske cevlarjske industrije na mestnem trgu. »V skladu z navodili iz Zagreba,« kot zatrjujejo nekateri, je 60 varazdinskih policistov s psi prejšnji petek zaprlo izhod iz tovarne VIO in stavkajočim onemogocilo, da bi odšli pred mestno gledališče, kjer je potekala proslava pete obletnice ustanovitve krajevne podružnice

HDZ. Mnogi se sprasujejo, ali bo policija, ce se bodo socialna gibanja izmuznila nadzoru, podobno ravnala tudi drugje.

Položaj v Istri, za katero trdijo, da je gospodarsko najbolj razvita hrvaska regija, ni nič boljši kot drugod. Najtežji je v ladjedelnici Uljanik, kjer so ze prej odpustili več tisoč ljudi. Sedanje stevilo zaposlenih je tudi preveliko za dogovorjeni obseg del, zato so mnogi med njimi na prisilnih dopustih in prejema minimalne plače, manj kot dvesto nemških mark.

Za državo je Uljanik trd oreh, saj je prav država največji lastnik te ladjedelnice. Odtod izvira tudi odgovornost Valentičeve ekipe, da bi cimmanj boleče resila nakopičene probleme v tem največjem istrskem delovnem kolektivu. Karlo Radolović, prvi clovek Uljanika, zatrjuje, da najcenejše ladje na svetu izdelujejo prav v hrvaskih ladjedelnicah. A kljub temu je položaj zelo slab, saj sedanje poslovanje obremenjuje stare izgube. Prav zaradi njih so re-

ski ladjedelnici 3. maj blokirali ziro račun in izključili elektriko.

Nemiri v ladjedelnicah so cedalje večji. V reskem 3. maju so zamenjali vodstvo, v kolektivu tlijo resna nesoglasja. Stevilni skušajo z argumenti dnevne politike pojasnjevati sedanje dogajanje v gospodarstvu, toda - razen Valentiča - skoraj ni nikogar, ki bi ponujal izhod iz krize. Hrvaska je v zelo negotovem gospodarskem in političnem položaju. Toda za zdaj val socialnega nezadovoljstva se ni preplaval ulic. Nekateri sindikalni prvaki zagotavljajo, da oblast manipuira s čustvi zaposlenih, in sicer s tem, da Tudman namerava homogenizirati ljudstvo, med njimi seveda tudi zaposlene - z razpravami o statusu Unproforja. Poznavalcu hrvaskih tegob pa je jasno, da dogajanja glede tako imenovane Krajine močno vplivajo tudi na položaj gospodarstva in da se bo Valentičeva ekipa v prihodnjih mesecih spopadala s številnimi težavami, saj bo morala povezati pretrgane gospodarske in politične niti.

Tomaž Ogris novi nadzornik

Spremembe

CELOVEC - Na oddelku za dvojezično solstvo pri Dezelnem solskem svetu za Korosko je prislo do kadrovske spremembe. Tomaž Ogris (na sliki) je bil imenovan za okrajnega solskega nadzornika za manjšinsko solstvo in s tem pristojni za dvojezično solstvo na ljudskih in glavnih solah. Visji studijski svetnik in strokovni nadzornik za visje sole Anton Feinig pa je nasledil upokojenega nadzornika Franca Wieceleja in postal vodja manjšinskosolskega oddelka.

Tomaž Ogris je leta 1967 koncal solanje na celovskem učiteljsku. Poučeval je na več ljudskih solah in Slovenski gimnaziji, v zadnjih letih pa je bil na pedagoški akademiji profesor za didaktiko dvojezičnega pouka in pouka slovenskega jezika, pristojen pa je bil tudi za dodatno poklicno usposabljanje učiteljev asistentov.

Ogrisovo mesto na pedagoški akademiji je zasedel Tonci Gallob, ravnatelj z Brnce. (I. L.)

SEZONA CENTRA E. KOMEL

Alojz Gradnik
v samospevih
Štefana Mavrija

TATJANA GREGORIC

Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel v Gorici je, ob Kulturnem združenju Rodolfo Lipizer, v novi sezoni edini, ki s svojo ponudbo skrbi za kontinuiteto koncertov tako imenovane resne glasbe v mestu. S selitvijo glasbene sole iz Placute št. 18 v nove prostore ob splotju goriskega Katoliskega doma je program letošnje koncertne sezone doživel rahel zamik, saj so prireditelji napovedali ciklus šestih glasbenih srečanj sele v začetku februarja. Zaprzneli »spev« pa zaradi zapisanega nikakor ni osiromasen. Prej nasprotno, kajti dovolj izvrinim tematskim glasbenim večerom se pridružuje raznolika družina poustvarjalcev, ki bodo svoje večine predstavljali na treh različnih koncertnih prizoriščih. Stolni cerkvi in Kulturnemu domu se namreč v novi sezoni pridružuje tudi prijetna komorna dvorana SCGV, gostiteljica kar treh koncertov: Alojz Gradnik v samospevih Štefana Mavrija 20. februarja; Tam gor je moja vas - Ljudske pesmi beneskih dolin v prireditvi Daniela Zanettovicha 10. aprila, Slovenski skladatelj v Glasbenem ateljeju Emil Komel 15. maja. V nedeljo, 12. marca bodo s sakralno glasbo 20. stoletja v Stolni cerkvi nastopili Ljubljanski madrigalisti pod vodstvom Matjaža Šeka. Kulturni dom Gorica pa bo 22. marca gostil komorni orkester Camera Labacensis s pianistko Valentino Pavilo in dirigentom Stojanom Kuretom, 3. maja pa se pianista

Igorja Lazka.

Uvodni takti novi koncertni sezoni so zazveneli 20. februarja in z vsako noto zeleli poudariti pripadnost goriskemu kulturnemu miljeju. V komorni dvorani SCGV Emil Komel je namreč ozivel stiranajst pesmi briskega poeta Alojza Gradnika kot jih je v samospeve »prevedel« Štefan Mavri. Dovolj zanimiva osebnost goriskega kulturnega življenja, glasbenik, ki je leta 1966 končal kompozicijo pri prof. L. M. Skerjancu na Akademiji za glasbo v Ljubljani in se je v sedemdesetih in osemdesetih letih uspešno predstavljal z goriskim Komornim zborom, je pred dvema leti na pobudo Zveze kulturnih organizacij Nova Gorica ponudil občinstvu Gradnikovih večerov na gradu Dobrovo v Goriskih Brdih krstno izvedbo njegovih samospevov na stihe Alojza Gradnika. Skladbe so izvedli solisti, ki so postali tudi akterji otvoritvenega koncerta Centra Emil Komel: sopranistka Tanja Kuštrin, tenorist Jože Kores, baritonista Marko Kobal in Zdravko Perger in basist Juan Vasle. Pevce je ob klavirju spremljal Hubert Bergant, na kontrabasu pa David Suligoj. Samospevi, ki od izvajalcev zahtevajo polno mero glasovnih »akrobacij«, so razkrivali avtorja kot dovolj prefinjenega iskalca dopadljive modernistične glasbene govornice, kot ustvarjalca, ki sta mu poezija in vokal hvalezni sredstvi za lastno izpoved, manj pa je njegovo glasbeno srce naklonjeno »sprehodom«

po crno-belih tipkah ali po strunah kontrabasa. Predvsem klavirska spremljava je prepogosto prevzemala srčko glasbenih misli in zasencila kompozicijski razplet vokalnega parta (slednje je bilo se najbolj vpijoče pri obeh izvedbah baritonista Marka Kobala). Bučnost vokala in klavirja je preglasila intimnost komornega prostora tudi pri interpretacijah baritonista Zdravka Pergerja in tenorista Jožeta Koresa in dajala slutiti, da profesionalni operni pevci ne uspejo vedno dovolj zlahko doživeti hitrega prestopa na komorni oder. Mavrijevi samospevi in Gradnikovi stihii stremijo po neteatralni interpretaciji, zelijo si intimnega komornega muziciranja, ki se mu je resnično približala le sopranistka Tanja Kuštrin.

Mavrijeve vokalno-instrumentalne novitete vsekakor niso lahek sadež za interprete in če poskusamo pozabiti na prodornost glasov, s katero so nas pretresali domala vsi moski solisti in so, upamo, zgolj posledica nepripravljenosti na koncertni ambient, ostane spomin na izviren večer, ki so ga oblikovali solidno pripravljene in glasovno zreli vokalni interpreti, maratonsko neprekosljivi mojster klavirja Hubert Bergant in prevec skromni kontrabasist David Suligoj.

LAHKA GLASBA

Fiorella Mannoia,
pevka današnjih
tegob in sanj

Najprej jo je vzljubila kritika, nato mlada, vendar že uveljavljena generacija italijanskih kantavtorjev, in nato tudi širša publika, ki jo je spoznala kot dobitnico prestižnih nagrad (leta 1987 so jo za najboljšo izvajalko proglasili kritiki zbrani na sanremskem festivalu, leto kasneje pa je dobila prvo Plaketo Tenco, nagradi je v naslednjih letih se osvojila). Trenutno je Fiorella Mannoia nesporna »prva dama« italijanske glasbene scene, naslov pa ji - kar je malce nenavadno - priznavajo tako kritiki kot publika. Med svojo tokratno turnejo, na kateri v glavnem predstavlja pesmi z zadnjega albuma »Gente comune« (Navadni ljudje), se je ustavila tudi v Trstu, kjer je pozela pričakovani uspeh (foto KROMA).

govarjajoča.

Kakovost - to je razpoznavni znak mlade italijanske izvajalke, ki ji ni do poceni učinkov. O drugacnem pristopu do publike prica tudi skrb za spremne pobude oz. za splošno predstavitev koncerta. Fiorella Mannoia na tokratni turneji namreč spremlja zelo neznana razstava belgijskega (za svojo domovino je sicer izbral Pariz) Jeana Michela Follona z naslovom Affiches. S ponatisi njegovih ilustracij, ki jih razobesijo v gledaliških ob nastopih Fiorelle Mannoia, je opremljena tudi knjizica s podatki o izvajalci in teksti nekaterih pesmi, knjizico pastelnih barv pa prejme vsak obiskovalec ob vhodu v dvorano.

Prepletanje starih in novih pesmi s kratkimi razlagami in pripombami izvajalke: to je recept, ki se ga drži Fiorella Mannoia na koncertih tokratne turneje, na kateri je - so podčrtali

malce zlobno nekateri kritiki - je končno tudi spregovorila. Fiorella Mannoia je namreč nekoliko zadržana »prva dama«, dobro vzgojena, kot sama pravi, in se zato proti koncu imensko zahvali vsem sodelujočim, pa čeprav seznan ni prav kratak. Izvaja izključno avtorske pesmi, take, ki si jih sposodi od raznih znanih avtorjev in pa vseh več takih, ki jih slavni kantavtorji izrecno napišejo zanjo. To pa je velikokrat prednost in istocasno majhna hiba njenih nastopov, v njih ima namreč beseda veliko tezo, glasbena spremljava pa ni vselej povsem od-

Fiorella Mannoia poje o številnih težavah današnjega cloveka (L'altra madre nacenja problem mamil), o nelagodju mladih, ki nočejo zrasti (Non voglio crescere più - Nočem več rasti, je zapela v dodatku), spominja se, ker »brez poznavanja preteklosti ne moremo gaditi sedanosti«, pomembnih zgodovinskih obletnic (npr. izkrcanja v Normandiji (Normandia). Posebej prepričljivo pa podaja pesmi, ki govorijo o ženskih občutkih, sanjah in željah: tudi njena (pravzaprav je avtor glasbe in teksta Francesco De Gregori) Jean D'Arc je zelo žensko intimistično zastavljena. Prav njena posebna občutljivost in seveda odlična glasba prisla do izraza v pesmi Quello che le donne non dicono (To, cesar zenske ne povedo), s katero si je prisluzila prvo nagrado kritike na sanremskem festivalu leta 1987. Pesem je seveda morala zapeti tudi trzaski publiki, ki se nikakor ne hotela posloviti od sanjavo stvarne Fiorelle. (bip)

»Čas je, da obe strani postavita v ozadje
zagrenjenosti in se lotita skupnega življenja«

Pobuda pod naslovom »Trst in povojno obdobje v slovenski kinematografiji«, ki je v ponedeljek pritegnila v trzasko gledališče Miela več kot 500 ljudi, je zela veliko uspeha. Za krožek Capella Underground, pobudnika prireditve, je odziv prešel vsa pričakovanja, upravičeno pa je pri tem uspehu tudi zadosčenje Roberte Sodomaco (foto KROMA), novopečene »filmske« diplomirane, ki je prva preučila vso slovensko dokumentarno produkcijo. Njenemu dolgoletnemu raziskovanju gre zahvala, da so nekateri, večini nepoznani, povojni dokumentarci prvič zapustili zaprasena ljubljanska skladišča, da bi presli državno mejo, ter tako dospeli v sirs in narodnostno raznoliko javnost.

stavitv v ozadje svoje zagrenjenosti in se lotita skupnega življenja. Samo tako bo lahko naše mesto prezivelo, mesto, ki sicer že dolgo izumira na vseh področjih. Zadnji čas je, da se odpre svojemu naravnemu sogovorniku, Slovincem v mestu in Sloveniji, ki ne izgublja časa in vsak dan bolj napreduje na vseh področjih. Danes lahko postane trmasta zaprtost mesta usodna.

Kako si se sploh odlocila za tako »pustolovsko raziskovanje«?

»Ko se je moj studij na Visoki soli za gledališče, film in televizijo v Bologni blizal koncu, sem morala seveda iztakniti primerno temo za svojo tezo. Odlocila sem se za slovensko dokumentarno filmsko produkcijo, ker je absurdno, da poznamo do podtankosti vso filmsko produkcijo Južne Amerike, filmografija, ki nastaja 100 km od našega mesta pa nam je popolnoma neznana. Če se ne poznamo, nam ne bo nikoli uspelo živeti v sožitju, do spoznavanja pa lahko pride na kateremkoli področju.«

Kakšna pa je sploh slovenska filmska produkcija?

»Sama sem se osredotočila na dokumentarce, ki pa so v slovenski filmski produkciji predomi-

nantni: sploh od prvih filmskih začetkov ob koncu prejšnjega stoletja do leta '45 nastajajo izključno dokumentarci, toda tudi kasneje, ko se pojavljajo prvi filmi, je težko določiti mejo med temi in dokumentarci. Večkrat se teme prepletajo, ena zvrst si izposoja tehnike pri drugi, vse to pa se stavlja v filmsko produkcijo posebne vrste, zelo originalno in različno od ostalih.«

Ko govorimo o vojnih dokumentarcih, lahko govorimo o »slovenskem combat filmu«?

»Tako vzporejanje se mi zdi pretirano. Posnetki jugoslovanskih partizanskih operaterjev se zelo razlikujejo od ameriških vojnih operaterjev in od fasističnih filmskih dnevnikov. »Partizanski dnevniki« so veliko bolj osebni, ne zaustavljajo se na množicnih shodih, brezobličnih masah ali spektakularnih vojnih akcijah. S svojo kamero sledijo posamezniku, temu kar ostaja od vsakdanjega življenja kljub vojni vihri. Sele povojni »Filmski obzorniki« opravljajo pravo propagandno funkcijo, ko nastajajo po naročilu državne kinematografske industrije, ki ima v vsaki izmed jugoslovanskih republik svojo filmsko hišo, v Sloveniji je to »Triglav«. Sicer ima po vojni celotna jugoslovanska filmografija politično vlogo: pricati mora o neizmernem naporu vseh jugoslovanskih narodov v boju proti nacifasizmu in za izgradjo nove države. Sicer pa se se danes v Sloveniji proizvajajo veliko dokumentarcev.«

Kako pa je sploh potekalo tvoje raziskovalno delo?

»Prvi koraki so bili izredno težki, ko pa so se prikazali prvi sadovi tega napora so vse začetne težave stopile v ozadje. Najtežje je bilo na začetku sploh vzpostaviti stike, (lahko si predstavljate brez poznavanja jezika) upravičeno so se

odgovorni v arhivih in muzeju lahko sprasevali, kaj išcem po njihovih skladiščih in kaj me je sploh prignalo v Ljubljano. Nemudoma sem nalezela na izredno odprtost, vsi so bili pripravljene mi priskociti na pomoč. Krasne odnose sem vzpostavila predvsem z mladim kadrom Gledališkega in filmskega muzeja. Težava je bila tudi v tem, da ni ta filmska produkcija izcrpno dokumentirana, primanjkuje pisnega materiala, tako, da sem pravzaprav najprej morala izdelati inventar. Moja teza je zaradi pomanjkanja sirs dokumentacije predvsem opisna. Najprej sem morala iztakniti vse najvažnejše filme in si jih vse po vrsti ogledati: veliko časa sem prezivela na oddelku za film v državnem arhivu ali v filmski hiši Viba, kjer sem si ogledala vse filme s pomočjo kakega prijaznega uslužbenca, ki mi je sproti prevajal v francosčino.«

Kako pa je prišlo do sodelovanja s Capello Underground?

Komaj sem diplomirala, je stopila z mano v stik Cristina D'Osvaldo, odgovorna pri Capelli. Ponudila mi je sodelovanje in tako sva se odpravili v Ljubljano. Izredno pozitivno bi bilo, če bi bil to le prvi korak in da bi lahko razvili to sodelovanje. Delovanje Gledališkega in filmskega muzeja je zelo bogato, morda bi lahko skupaj pripravili kako pobudo. V maju bodo zaceli izdajati novo filmsko revijo in obljubili so mi, da bodo objavili odlomke iz moje teze, sicer pa bi rada nadaljevala svoje raziskovanje. Slovenski film je v primerjavi z ameriškim ali tudi italijanskim reven, nasprotno pa je izredno pristen, originalen. Nekateri filmi iz 60. in 70. let so zares krasni, prav škoda je, da niso dostopni sirsii javnosti.

NA KRATKO

V vojaški kavemi o komedijskem repertoarju

NOVA GORICA - V tork je vodstvo PDG pripravilo tradicionalno tiskovno konferenco, ki pa je za razliko od drugih potekala v nadvse nenavadnem okolju - v vojaški kavarni pri kraju Plave, tik ob glavni cesti Nova Gorica - Tolmin, ki so jo gledalisci najprej očistili, nato pa vanjo spustili predstavnike medijev. Da so se ustvarjalci odločili za takšno nenavadno prizorišče, gre iskati povezavo z vsebino Barkerjeve »crne komedije«. Ta je prišla na oder novogoriškega PDG kot namesto v repertoarju predvidene velepredstave Damirja Zlatara Freya Tirza, slad na ustih gozdnega demona. Tež so se morali (zaenkrat) odpovedati, ker bi bila prevelik finančni in izvedbeni zalogaj. Repertoar PDG se je zaradi vseh (ne) zгод (pre) oblikoval tako, da ga v bistvu predstavljajo le komedije. Potem ko so v četrtki premierno in prvič na Slovenskem uprizorili delo angleškega dramatika Howarda Barkerja Ljubezne dobrega moza, bosta na vrsti dve Inoescovi komični enodejanki: »razvpita« Plesa- sta pevka in manj znano delo Delirij v dvoje. (V. C.)

Christo odklanja prodajo materiala za ovijanje rajstaga

BERLIN (dpa) - Ovjajni umetnik Christo materiala za ovijanje berlinskega rajstaga po umetniški akciji noče prodati. »Ovijanje rajstaga ječasno umetniško delo in po akciji bomo blago odstranili iz umetniškega obtoka,« je Christo dejal v intervjuju z novinarjem časopisa Berliner Morgenpost. Blago naj bi po zavijanju rajstaga poleti uporabili v druge namene. Stroške zasebno financiranega projekta naj bi krili s prodajo predhodnih studij, risb, kolazev in modelov v naravni velikosti.

Erazmova nagrada za arhitekta Renza Piana

AMSTERDAM (dpa) - Letos bo najvišjo nizozemsko državno kulturno nagrado - Erazmovo nagrado - prejel italijanski arhitekt Renzo Piano. Pristojni sklad je svojo odločitev v tork, 21. februarja, utemeljil, da gre za Piana temeljni prispevek k moderni arhitekturi. Nagrada je 300 tisoč guldo. 57-letni Piano se trenutno ukvarja z novo podobo ulice Potsdamer v Berlinu. Zgradil je že veliko muzejev, med njimi tudi muzej Menil v Houstonu. Proslavil se je leta 1977 z osnutkom pariškega centra Pompidou. Erazmovo nagrado so imenovali po humanistu Erazmu Rotterdamskem (1466/69-1536), vsako jesen pa jo podeli princ Bernhard Nizozemski.

KULTURNA DEDIŠČINA / KNJIGA IN RAZSTAVA O DUNAJU IN SLOVENCIH

Za pravo podobo Slovencev na Dunaju

LJUBLJANA - Pri Mohorjevi družbi je izšla monografija Draga Medveda Slovenski Dunaj. Knjigo, v kateri so zbrani podatki o prispevku Slovencev k zgodovini in podobi avstrijske prestolnice, so včeraj ob projekciji diapozitivov predstavili v Cankarjevem domu, ustanovi, v kateri je se do 5. marca na ogled tudi razstava Slovenija in Dunaj, ki sta jo pripravila Zgodovinski arhiv Ljubljana ter Dunajski mestni in deželni svet.

Knjiga Slovenski Dunaj (Mohorjeva založba Celovec - Ljubljana - Dunaj 1995, 165 strani, trda vezava, 31 x 24 cm, 7.875 SIT) pomeni tretjo izdajo v dosedanjem založniškem programu Mohorjeve založbe; leta 1978 so izdali turistični vodič po Dunaju, pred dvema letoma pa se z Dunajem tesno povezanega Martina Krpana v nemškem prevodu. Tokratna knjiga je namenjena nekoliko drugačnemu pogledu na prispevek Slovencev k identiteti Dunaja od tistega, ki je v veljavi in skuša zbrati in predstaviti vse podatke o prisotnosti Slovencev na Dunaju od njegovega nastanka dalje. Tako lahko v besedilu, ki je napisano poljudno in razumljivo, in bogati fotografski opremi (fotografije je prispeval Marijan Paternoster, knjigo je obliko-

val Jurij Kocbek) bralec sledi slovenskim osebnostim na Dunaju od poznega srednjega veka in zgodnjega srednjega veka do sodobnosti - od dunajskega škofa Jurija Slatkonje, sicer Ljubljančan, ki je bil izredno pomemben za razvoj dunajske glasbe, do Hitlerja, ki je leta 1912 nekaj mesecev delal kot tehnični risar v ateljeju enega od pionirjev slovenske sodobne arhitekture, Maksa Fabianija (in, denimo, obveznih Lipicancev). Kot je povedal avtor knjige Drago Medved, knjiga ni tehtna zgodovinska raziskava, pač pa obsejna kompilacija, ki želi podati nekoliko realnejšo podobo o življenju Slovencev na Dunaju, hkrati pa ponuditi bralcem v Sloveniji tudi možnost obiskovanja številnih lokacij (knjiga vsebuje tudi informacije

o naslovih). Hkrati tudi ne želi prepevati hvale vsemu, kar so Slovenci prispevali Dunaju, pač pa poskrbeti, da tistega, kar so, ne pozabijo. Knjigo zaključuje obsežen register z imeni tudi tistih Slovencev, ki v temeljnem besedilu niso zajeti. Uvodno besedo h knjigi je prispeval nekdanji zupan in deželni glavar mesta Dunaj dr. Helmut Zilk (nasploh so za izdajo več interesa pokazale avstrijske ustanove; izid sta podprla Zvezno ministstvo za znanost in Zvezno ministstvo za pouk in umetnost z Dunaju, poleg njiju pa se mesto Dunaj).

Knjigo so predstavili v času, v katerem je tudi razstveni program CD obrnjen proti Dunaju; v predverju je na ogled razstava Slovenija in Dunaj, na kateri so med drugim predstavljene podobe obeh mest, »izmenjave« imen osebnosti za sistem poimenovanja ulic, prometne povezave, solski sistem, genealogija Herbersteinov s Ptujem, literati, knjižna dokumentacija in predmeti iz Zelezniškega muzeja Ljubljana. (V. U.)

Nagrobnik J. Slatkonje v dunajski katedrali (1456 - 1519)

IZŠLO JE / KNJIGE

Anne Roquebert: Degas

Likovna monografija, zbirka Veliki mojstri slikarstva, izdala DZS, Ljubljana 1994, 98 strani, trda vezava, 31 x 27 cm, 5.900 SIT. Monografijo, namenjeno znamenitemu francoskemu impresionistu Edgarju Degasu (1834 - 1917), odlikujejo podobne lastnosti kot monografijo o njegovem dve leti starejšem sodobniku in prijatelju Manetu iz iste zbirke (59 barvnih reprodukcij, biografska kronologija, seznam muzejev in zbirk z Degasovimi deli, najpomembnejša bibliografija). Edgar De Gas (kasneje je svoj priimek spremenil v izpeljanko Degas) sodi med temeljne impresioniste in zaseda v umetnostni zgodovini, kot je zapisala avtorica studije Ane Roquebert, izjemen in hkrati paradoksalen položaj. Je hkrati najbolj klasičen in tudi najbolj modernističen slikar med umetniki poznega 19. stoletja. Sprva se je oprijel tradicionalnih, tedaj uveljavljenih slikarskih prijemov, pri katerih je izšel iz Ingresa, Delacroixa in italijanskih klasičkov, kasneje pa se je usmeril v impresionistično slikarstvo, s katerim je upodabljal svojo sodobnost, momente iz življenja Pariza - predvsem značilne motive baletk, zenskih aktov, kavarnarskih motivov portretov in konjev. Sodeloval je tudi v francosko - pruski vojni leta 1870 in spoznal strahote pariške komune naslednjega leta. Na stara leta se je ukvarjal tudi s fotografijo in (zaradi boleznih je bil skoraj slep) kiparstvom. (V. U.)

Gérard-Georges Lemarie: Manet

Likovna monografija, zbirka Veliki mojstri slikarstva, izdala DZS, Ljubljana 1994, 98 strani, trda vezava, 31 x 27 cm, 5.900 SIT. Monografija, opremljena s 60 barvnimi reprodukcijami in štirimi črno-belimi dokumentarnimi fotografijami, je posvečena enemu najpomembnejših in najpopolnejših francoskih slikarjev 19. stoletja Eduardu Manetu (1832 - 1883), katerega delo pomeni prehod z realističnega slogovnega pristopa k impresionističnemu. Besedilo, ki ga je zapisal Gérard-Georges Lemarie, bralca na dostopen, poljuden način vodi skozi Manetovo delo in življenje, ki so ga zaznamovala študijska potovanja po Španiji in Italiji, skandali in zavrnitve njegovih del ob javnih nastopih na razstavah in znamenitih pariških salonih v šestdesetih in sedemdesetih letih, nasprotovanja konservativni pariski kulturni birokraciji za časa Napoleona III., sodelovanje s sodobniki - zlasti likovnimi umetniki in literati, s katerimi je imel Manet tesne odnose, in uglajeno gizdalinsko družabno življenje. Besedilo ponuja tudi osnovne Manetove likovne probleme in opredelitev njegovega dela v širšem francoskem kontekstu in vplive na njegovo slikarstvo. Knjigo zaključuje kronološko razvrščeni temeljni Manetovi biografski podatki, osnovni seznam muzejev in zbirk, ki hranijo njegova dela, in seznam pomembnejše bibliografije. (V. U.)

Massimo Gemin: Van Gogh

Likovna monografija, zbirka Veliki mojstri slikarstva, izdala DZS, Ljubljana 1994, 99 strani, trda vezava, 31 x 27 cm, 5.900 SIT. Monografija Massima Gemina o življenju in delu znamenitega nizozemskega slikarja, postimpresionista in enega najbolj priljubljenih likovnikov Vincenta van Gogha (1853 - 1891), sledi konceptu prejšnjih iz zbirke Veliki mojstri slikarstva (70 barvnih reprodukcij, biografska kronologija, seznam muzejev in zbirk z van Goghovimi deli, najpomembnejša bibliografija). V besedilu sta na poljuden, sirsemu bralstvu dostopen način, ki je značilen za vsa dela iz zbirke Veliki mojstri slikarstva, predstavljena slikarjevo ustvarjanje in njegovo burno, tragično življenje, polno konfliktov, ki so van Gogha zaznamovali kot enega najbolj izstopajočih in znamenitih »prekletih umetnikov« v zgodovini umetnosti. Studija zajema tudi pregled širšega likovnega zgodovinskega konteksta v Parizu v zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja (impresionizem, simbolizem), neposredno pred van Goghovim prihodom v Pariz in v času njegovega bivanja v njem. Besedilo prinaša številne citate iz van Goghove korespondence z bratom Theom (ki je temelj vseh biografskih analiz van Goghovega življenja), ki mu je stal ob strani in ga podpiral vse življenje. Zajeti so tudi slikarjevi odnosi z drugimi sodobnimi likovnimi ustvarjalci in njegov odnos do literature. (V. U.)

Polona Škrinjar: Prigode Gorčka Koka

Izdalo in zalozilo CZP Kmečki glas, Ljubljana 1994, trda vezava, str. 138, 20, 5 x 14, 5 cm, 3.675 SIT. Polona Škrinjar je ena najboljših predstavnic sodobne kmečke prozaistike. Povest prigode Gorčka Koka je njena tretja knjiga, ki je doslej izšla pri založbi Kmečki glas. Za njeno pisanje je značilno ubesodovanje usode ljudi, zlasti zenske, vezane na zemljo ter njena vitalizem in vztrajanje. S to knjigo pa je nastal preobrat v njenem pisanju: s Prigodami Gorčka Koka je namrec vnesla v svojo prozo humor in smeh. Glavni junak povesti je nepodjetni vaski in kasant, ki se iz varnega domačega zavetja odpravi pobirati RTV naročnino. V vaskem okolju, ki deluje povsem v nasprotju z Gorčkovo preprosto naravo, se dogaja vse mogoče, dokler se ponovno ne vrne nazaj k domačemu ognjiscu. Podleg humorja je za to delo značilen drugačen, odrezan in ekspresiven slog, ki ga napoveduje že prejšnja knjiga Polone Škrinjar, roman Divji volčin. Tudi ovitek knjige je drugačen kot sicer, bolj vesel, humorističen, malce ironičen. Ovitek je delo akaske Volgaritice, ki je posebna odlika te knjige. Bralec se ob branju ne more ubraniti asociacij na kakšne današnje razprtije in zdrahe, pa tudi zavist in zeljo po oblasti. (A. P.)

Jože Peternelj: Kolhoz v Butalah

Izdalo in zalozilo CZP Kmečki glas, Ljubljana 1994, trda vezava, str. 167, 20, 5 x 14, 5 cm, 3.150 SIT. Jože Peternelj ni samo pisatelj, temveč tudi slikar, za katerim je že več kot 180 razstav na vseh celinah. Izdal je tudi že nekaj knjig in sicer je njegov prvi roman Vrnitev izšel pri založbi Kmečki glas leta 1981, sedaj pa ima namen pisati samo še kratke crtice. Peterneljevi romani in povesti so vezani na njegovo okolje, Poljansko dolino in se vseskozi dogajajo med kmečkimi življenjem. Knjiga Kolhoz v Butalah je vsebinsko povezana z eno prejšnjih knjig, Bukovci. V obeh knjigah gre namrec za isto okolje in osebe, le čas dogajanja je različen. Ze iz naslova tega dela je razvidno, da gre za obdobje povojne obnove, ko so se dogajale velike spremembe, ki so vplivale zlasti na življenje kmečkega prebivalstva. Avtor je dozvil izkušnjo kolhozništva na lastni koži, ko se je moral pridružiti velikemu številu razlaščenih kmetov in vstopiti skozi vrata tovarne Alpina. Ob vseh peripetijah, zdradah in nesmislih, ki se porajajo ob pojavu kolhozništva, se avtor ne more ubraniti smeha. Nesmiselna proletarijacija kmetov, ki je prinesla s seboj mnoge tragične usode ljudi, je prikazana skozi humor in satiro, kar je posebna odlika te knjige. Bralec se ob branju ne more ubraniti asociacij na kakšne današnje razprtije in zdrahe, pa tudi zavist in zeljo po oblasti. (A. P.)

Dušan Rešek: Brezglavjeki

Zgodbe iz Prekmurja, zbirka Glasovi, deveta knjiga, Izdalo in zalozilo CZD Kmečki glas, Ljubljana 1995, trda vezava, str. 329, 20, 5 x 14, 5 cm, 6.909 SIT (skupaj s CD). V zadnjih letih se je pri založbi izoblikovala izrazito samosvoja zbirka, ki izhaja iz Kmečke knjižne zbirke in ima namen dopolniti znamenite zbirke narodnih pesmi Karla Streklja. V njej izhajajo narečna besedila, ki predstavljajo prozno izročilo z različnih konjev Slovenije. V načrtu je zbirka 30 knjig, s katerimi bo v približno desetih letih obdelana vsa Slovenija. Dušan Rešek je že dobro znan po nekaj svojih etnološko in folkloristično zasnovanih knjigah. Kot veterinar je pri neposrednem stiku z ljudmi desetletja zbiral material in tako veliko prispeval k ohranjanju slovenske kulturne dediščine. Tako kot pri dosedanjih zbirkah pravljic skoraj ni nič, saj je to - po besedah Marije Stanonik - v slovstveni folklori znan, ki je dokončno propadel. Tudi o čistih bajkah in legendah je težko govoriti, zato označe kot so bajčne, legendne povedke opozarjajo na znanstveno sinkretičnost. V celoti prevladujejo povedke, ki so razdeljene na vrazljive, coprniske, zgodovinske, saljive in novelistične ali z anekdotičnim pridihom. Delo je objavljeno tako v narečju kot tudi v knjižnem jeziku in je zanimiv za širši krog bralcev iz celotnega slovenskega prostora. (A. P.)

Anton Gričnik: Noč ima svojo moč

Bog pa se večjo, izdalo in zalozilo CZP Kmečki glas, zbirka Glasovi, knjiga 8, Ljubljana 1995, trda vezava, str. 497, 20, 5 x 14, 3 cm, 4.935 SIT (brez CD), 6.510 SIT (s CD). Duhovno izročilo Pohorja je v doslej najboljše delu iz zbirke Glasovi prikazal Anton Gričnik, ki je po zaslugi 280 pripovedovalcev zbral nad tisoč zgodb. Zaradi velikanske količine gradiva je snov uredil v sistem »grodov«, sicer pa je uredil knjigo po ključu prehajanja od teme k svetlobi. V zadnjem poglavju se tako njegovim ljudem, osvobojenim strahu hudičevskih sil, odpira nebo. Poglavja so razvrščena na osnovi motivne in tematske sorodnosti posameznih pripovedi. Prvo poglavje Strah ima velike oči prinaša votle strahove, bedee sanje, carodejstva narave, moč krizišč in pokopalšč, srečanja z drugim svetom... Drugo poglavje Črni pes grize živino je posvečeno zivalim. O clovekovi nemoci pred dolocenimi silami (divja jaga, skopniki, Mozuh, Netek) in iskanju sreče govorita naslednji dve poglavji. Avtor nas seznanja z verovanjem o bitjih, kot so Torka, Repostl, rojenice, sojenice, vile, Lucifer. Zadnji dve poglavji se navezujejo na smrt (Smrt jučka) in na Odprto nebo, ki izzvenja svetlo in optimistično. Zbrano gradivo je predstavljeno bralcem v narečju, v pohorski različici pogovornega knjižnega jezika in v knjižnem jeziku. (A. P.)

FILM / PRED DEŽJEM MAKEDONSKEGA REŽISERJA MILČA MANČEVSKEGA

Čas teče z nami ali brez nas, nikoli pa ne čaka

LJUBLJANA - Vsi smo že občutili napetost, svojevrstni nemir in pričakovanje, ki je v zraku, ko se pripravljamo na dež. Takšna napetost in nemir sta značilna tudi za film *Pred dežjem* Milča Mančevskega, v katerem sta naslov in tema nastopajočega dežja, ki se prepleta čez film kot rdeca nit in hkrati kot metafora za stanje duševne napetosti človeka, ki ne naredi ničesar, človeka, ki se ne opredeli in ki ga v vrtnicah življenja povlečejo dogodki, na katere nima vpliva. Dež je prav trenutek, v katerem se junaki opredelijo, ko s sprejemom odločitve sprostitjo napetost, ki jo vedno prinaša odločitev, ki je občutljiva kot hladne deževne kaplje na obrazu. Tako dežuje, ko Aleksander (Rade Serbedžija) oblezi z dvema streljnima ranama, potem ko pomaga Zemiri (Labina Mitevska), hčerki svoje mladostne ljubezni Hane (Silvija Stojanovska). Dežuje, ko se Zemira odpravi v samostan, in dežuje, ko jo Kiril (Gregoire Colin) skriva v svoji samostanski celici.

Posamezne odločitve, ki se med seboj nevidno vzročno-posledično prepletajo in pogojujejo, sestavljajo neskončen krog casa, ki ga režiser in scenarist Mančevski večkrat podari s stavkom »Cas ne caka, sklenjenega kroga

ni«. Položi jih v usta menihu, pa tudi na stene londonskih zgradb. Cas ne caka, teče z nami ali brez nas, z našimi odločitvami in dejanji, kakršnakoli že so. In v tem času je prepletel tri zgodbe nemogoče ljubezni, hkrati pa tudi

analizo čustvene travme vseh nas, ki živimo zunaj in »daleč« od vojne v Bosni, a hkrati vedno se zavedajo njenega obstoja in svoje nemoci ob hkratnem stalnem občutku, da bi morali nekaj narediti, naredimo pa ničesar, paralizirani prav z nemočjo. Tudi Aleksander je takšen, je točka identifikacije za nas, ki živimo na prostoru nekdanje Jugoslavije in ki smo tako kot on različne narode na tem prostoru doživljali kot ljudi bogatstva različnosti, in ne kot razlog delitev in sovraštva. Po 16 letih se vrne v Makedonijo, kjer se nekdanji prijatelji ločujejo po tem, ali so Albanci ali Makedonci, in on se ne more obnašati drugače, kot da tega ne upošteva. Identifikacija pa omogoča tudi

drugim, ki niso doziveli izkušnje predvojne Jugoslavije, in to z likom Anne (Katrín Carlidge) in preko incidenta v londonski restavraciji, s čemer pokazuje, da je Bosna stvar vsega sveta, in da se ne more sprenevedati, da je ni. Svoje potovanje v svet čiste na ravni forme izpelje preko fotografije in epsko-mitičnih kadrov poudarjenih, umetnih kontrastov, s katerimi iz makedonske pokrajine ustvari mitično pokrajino univerzalnih arhetipskih podob, preko katereh nas popelje v podzavest. Filmsko mislo pokrajino nadgrajuje in izmenjuje s pokrajino človeških obrazov, ki v velikem planu nadomestajo prostranstvo širokih planov totalov pokrajine.

Besede, Obrazi in Foto-

grafije so podnaslovi treh delov filma, ki vsakic, ko postanejo naslov, pomenijo prav njihovo odsotnost. V Besedah je junak Kiril, ki ne govori, v Obrazih obraze ljudi zamenjajo avtomobili in rana na obrazu, v Fotografijah pa fotograf ne fotografira več. Tisto, kar je v človeku najgloblje, na površini ni razvidno in se ne da izreči. Ljubezen med Kirilom in Zemiro se rodi v pogledu in prva Kirilova beseda po dveh letih molka je izrečena med spanjem. Anna na obrazu Aleksandra vidi spremembo in pove ji, da je ubil človeka, toda kako, ji ne uspe povedati nikoli. Anna med fotografijami iz Bosne za naslovnicno izbere povsem drugačno - fotografijo Madonne.

Vesna Rojko

NA KRATKO

Zoran Potočan - Yamahin stipendist

LJUBLJANA - Danes ob 11. uri bodo v dvorani Akademije za glasbo slovesno podelili Yamahino stipendijo za nadarjene studente glasbe. Yamaha Music Foundation of Europe deluje v okviru enega izmed največjih proizvajalcev glasbil na svetu kot neprofitna organizacija, ki želi uveljavljati glasbo in razvijati glasbeno izobraževanje. Ze lani je stipendirala enega izmed studentov slovenske Akademije za glasbo, letos pa je izbran basist Zoran Potočan, student 1. letnika petja v razredu red. prof. Eve Novak Houske na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Pred tem je diplomiral iz arhitekture, po večletnem prepevanju v Komornemu zboru RTV pa se je odločil za samostojni studij petja. (L. M.)

Strelnikoff v Londonu

CELJE - Celjska alterrockovska zasedba Strelnikoff se je pred nedavnim vrnila iz Londona, kjer se je uspešno predstavila tamkajšnjemu občinstvu in nekaterim osebam iz glasbene industrije. Strelnikoff so nastopili v kulturnem klubu Bradys v Brixtonu, ki ga je bilo pod imenom Railway moč videti tudi v filmu o skupini The Clash, Rude Boy. Koncert so izvedli skupaj s skupino The Holy Joes, ki je pred časom že gostovala pri nas. Odziv občinstva je bil zelo ugoden, tako da so Strelnikoff dobili ponudbe za ponovna gostovanja v Londonu, dogovorili pa so se tudi za sodelovanje z eno izmed tamkajšnjih neodvisnih založb. PR

Umrj je scenarist Robert Bolt

LONDON (Reuters) - V 70. letu starosti je v ponedeljek umrl britanski dramatik in scenarist Robert Bolt. Njegova scenarija za filma Dr. Zivago in Človek za vse case sta bila nagrajena z oskarjem, zaslovel pa je tudi kot scenarist v filmu Davida Leana Lawrence Arabški. Med pripravami na snemanje Leanovega filma Bounty ga je zadela kap, vendar si je opomogel in koncal začeto delo ter kasneje dokoncal tudi scenarij za zelo cenjen film Misija (1986).

PO SLEDI TAKTIRKE

Edinburški poletni festival

Med 13. avgustom in 2. septembrom bo potekal znameniti glasbeni poletni festival v Edinburgu. Gostovala bo opera Kirov iz St. Petersburga. V ansamblu bosta tudi pevki Olga Borodina in Galina Gorcakova. Simfonične koncerte bodo dirigirali Claudio Abbado, Pierre Boulez, John Eliot Gardiner, Michael Gielen, Donald Runnicles in Günter Wands. Nastopale bodo baletne skupine Martha Graham Dance Company, Mark Morris Dance Group in Wuppertaler Tanztheater pod vodstvom Pine Bausch. Med pevske solisti pa bodo nastopali Felicity Lott, Thomas Hampson, Anne Sophie von Otter, Karita Mattila ter Boje Skovhus.

Placido Domingo bo pel Idomenea

Tenorist Placido Domingo ne pozna počitka. 15. 18. 21. in 25. marca bo pel naslovno vlogo v Mozartovi operi Idomeneo v Metropolitananski operi v New Yorku, pod taktirko Jamesa Levine. To je postavitev pokojnega Jean Pierra Ponnella. V drugih vlogah bodo peli Carol Vaness, Dawn Upshaw in Anne Sophie von Otter. Pred dvema dneva pa je Domingo nastopil na gala koncertu v Berlinski državni operi, kjer je pel skupaj z mezzosopranistko Waltraud Meier drugo dejanje opere Samson in Dalila in odlomek iz Wagnerjeve opere Parsifal.

Predstave v Dunajski državni operi

V Dunajski državni operi je nocoj na sporedu balet Romeo in Julija, medtem ko bodo jutri uprizorili opero Herodiade (dirigent Viotti, pevci Baltza, Gustafson, Domingo, Pons, Furlanetto). V nedeljo bo na sporedu Andrea Chenier (dirigent Viotti, pevci Benackova, Lilowa, Giacomini, Nucci, Zednik), v ponedeljek pa Massenetova Manon (dirigent Ören, pevci Norberg-Schulz, Sabatini, Rydl, Chaignaud).

Roždestvenski umetniški vodja Bolšoja

Slavnemu Teatru Bolšoj v Moskvi že dolgo očitajo, da je v razsulu, ker da je brez idej in z zastarelimi opernimi postavitvami. Znova ga bo skušal postaviti na noge ruski dirigent Genadij Roždestvenski (rodil se je v Moskvi leta 1931). Pred kratkim je prevzel mesto umetniškega vodje s polnimi pooblastili in že začel z zahtevnim delom. Roždestvenski je bil leta 1970 sef dirigent v Bolsoju, kjer je kot student debitiral dvajset let prej. Zatem je bil dirigent filharmonije v Stokholmu, orkestra londonskega BBC in glavni dirigent Dunajskih simfonikov.

Pripravil: Mi. K.

GLEDALIŠČE / RECENZIJA KOMEDIJE OBMOČJE SOMRAKA DARKA LUKIČA

V skladu s sporočilom, da ni konca, so le prehodi, dobiva komedija vse manj učinkovite, cenene repke, ki je ne uspejo prav zašpiliti

LJUBLJANA - Komedija *Območje somraka* Darka Lukiča je predvsem kompilacija izbranih epizod nekaj desetletij stare kulturne istoimenske televizijske serije. Enotnost dobiva to iz poznanih in prepoznavnih drobcev sesito delo predvsem s ključnim in povezovalnim likom, gospodom Bookmanom, prodajalcem v veleblagovnici s posebno ponudbo, ki sega od mladosti do novega zbilanega telesa, od čudežnega naprstnika do ozivljenih lutk in potovanja ne preveč usodno zagrobie.

Vsi ti »pravljicni« rekviziti so nosilci zapletov drobnih fragmentov, ki so izrazito heterogeni v svojem učinkovanju. Temu poljudnemu nizanju epizod je pridana metafektivna plast besedila, ki predvideva ne le več sodasnih svetov, temveč tudi prehode med njimi - stos, ki je v osemdesetih pri nas dominiral v literaturi mlajše generacije in dozel tudi nekaj vizualizacij, na primer v otroškem filmu Cisto pravi gusar - in je od takrat naprej otročji in predvidljiv. Po uvodnih tipanjih po čudežnem in fantastičnem se zadeva ukripi v literaturo samo in Bookman je priča pogubni moči svakove pisateljske domišljije, tega stroja za potovanje v druge sveto-ve, in ko ga obišče neznanec in ga odpelje drugam, onstran, se znajde spet v veleblagovnici, le da je zdaj polna jamrajocih literarnih junakov, ki razpravljajo o lastni fiktivni in repetitivni eksistenci ob vsakokratnem branju. V skladu s sporočilom, da ni konca, so le prehodi, dobiva komedija vse manj učinkovite in neduhovite, cenene repke, ki je nikakor ne uspejo učinkovi-

to zaspiliti. Izhod v trivialni konec je tako samo posledica populistične »medijske in znanrske senzibilnosti«, na katero komedija ves čas stavi, hkrati pa so ravno deli, ki se ukvarjajo z eksistenco svetov in bivajoc v njih, zaradi režijskega branja izzveneli kot razvelečeni, bolj nekaj odvečnega in motečega sam ritem predstave.

Gostujoča režiserka Nenni Delmestre - mimogrede tudi selektorica festivala v Caracasu, kamor odhaja spomladi na gostovanje mariborska Drama - je Lukičevo besedilo uprizorila predvsem kot lahkotno in razgibano menjava gegov, bleščično, s poudarjanjem videza in površine, vsečnosti in dinamične menjave prizorov na račun spekulativne plasti besedila. S tem je prena-

Drama SNG Maribor : Rod Searling & Darko Lukič : Območje somraka : Vesel božič, gospod Bookman! Režija Nenni Delmestre, dramaturgija Stas Ravter, scenografija Dalibor Laginja, kostumografija Danica Dečija, koreografija Marin Turcu. Igrajo Alojz Svete, Livio Badurina, Vlado Novak, Peter Ternovsek in drugi. Premiera je bila v petek, 17. februarja v Minoritski cerkvi v Mariboru.

sala televizijsko ploskovitost in estetiko, kar je očitno tudi pri za kaksna tri desetletja postaranih kostumih in pri televizijski dobesednosti, s katero izpeljuje odsko akcijo; tako so igralci - lutke nepremični, na oder uletavajo na vozičkih ali na tekočem traku. Veliko bolj stilizirana je

scenografija, ki omogoča tekoče preigravanje različnih situacij in interierjev. Režija je ves čas poudarjala lahkotnost, komičnost, dinamičnost, akcijo in izrinjala vsakršne odmerke kriptomnezne groze, ki jih besedilo omogoča, hkrati pa dajala veliko možnosti igralcem. Ti so ponujeno priloznost dobro zagrabili; najprej Alojz Svete kot Bookman, popotnik skozi svet čudežnega, ki je svojo vlogo odigral intenzivno, z izjemno natančno zadržanostjo in nerodnostjo do žensk in pristno zgroženostjo pred neskončnim prehanjem iz enega čudeža v drugega. Svete je (se enkrat) dokazal, da je odlični komik, spremembe položajev je preigraval suvereno, pa naj je slo je delovno vnemo, ki je reševala emocionalne zadrege ali za veliko dejanje malega človeka, ki pogumno jemlje svojo usodo nase. Zelo dobro sta mu sledila Livio Badurina v vlogah dveh žensk, sodelavke in neprestano blebetajoče starke; ob potujeni komiki z dvoumno službenim nasmeskom na obrazu in afektirano gestikulacijo in karikirano, popaceno hojo. Dober je bil tudi Vlado Novak, bolj kot v vlogi nekakšnega potujevalnega mojstra oziroma božička, ki agresivno in lahkotno propagira robo v veleblagovnici, kot stvarni, pa spet panični in nekako človeški vodnik in razlagalec zakonitosti onstranstva, kot usoda sama in hkrati uslužbenec skritega velikega Reda, in Peter Trnovsek, predvsem kot pisatelj, katerega domišljija se spreminja v meso; do kraja nor in fanatičen, natancen in scela prepričan in prepričljiv.

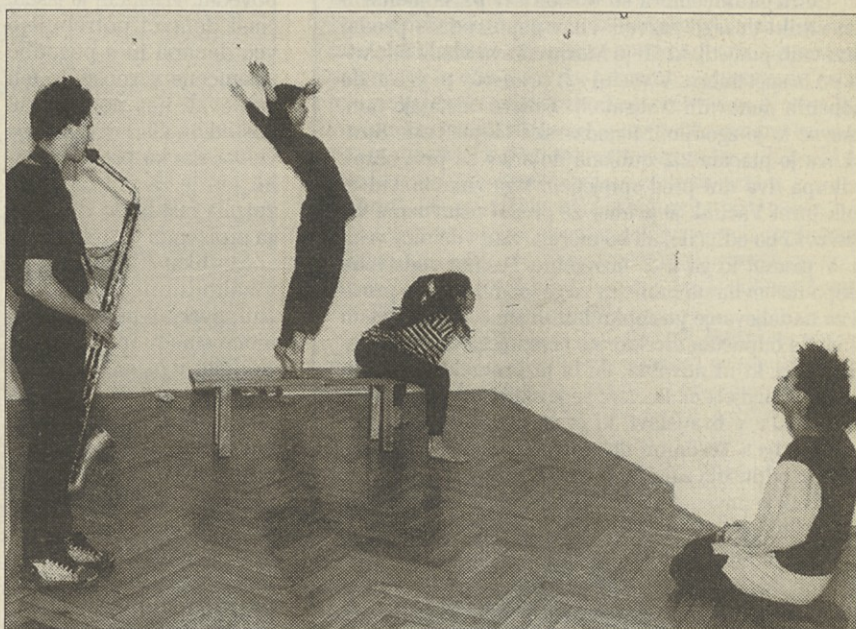
Matej Bogataj

NOVO NA ODRU

Fatou Traore: Rose et Marguerite

Pleseta Jana Menger in Nina Mesko, glasba Antoine Prawerman, kostumi One fiction factory, luci Miran Sustersic, scenografija Fatou Traore, Kersnikova 4, jutri, 25. februarja ob 20. uri v Galeriji SOU, predstava traja 40 - 45 minut, brez odmora, gledališkega lista ni, ponovitve bodo 26., 27., 28. februarja in 1. marca ob 20. uri, vstopnice po 700 SIT, za studente 400 SIT.

Plesni teater Ljubljana bo v koprodukciji s SOU uprizoril novo plesno predstavo francoske plesalke in koreografinje Fatou Traore. Studij je končala na Ecole de danse Michel Hallet Egayan v Lyonu in se nato pridružila skupini Rosas belgijske koreografinje A.T. de Keersmaeker. Plesala je v predstavi Ottone, Ottone. V zadnjih letih je sodelovala s skupino Nadine ganase, koreografoma Dirkom Opstaelom in Claudiom Bernardom, poučevala pa je tudi plesalce skupine Wima Wandekybusa. Po predstavi Rose et Marguerite, ki bo nastala v Ljubljani, bo pričela delo na svojem samostojnem projektu, ki ga bo pripravila v Bruslju. Pri tem projektu bosta sodelovala basist Michel Hatzigeorgiou in slikar Anton Cracco, Fatou pa bo predstavo koreografirala in v njej tudi plesala. Tudi na sobotni premieri bo v živo na odru nastopil avtor glasbe in izvajalec z bas klarinetom. Predstava je nastala s pomočjo Francoskega kulturnega centra Charles Nodier in s sponzorstvom Hotela Tivoli. (A. P.)

Prizor z vaje za Rose & Marguerite (Foto: Diana Andelčić)

RUSIJA

Jelcin bi rad reformiral oborožene sile

MOSKVA - Predsednik Jelcin je ob prazniku ruskih oboroženih sil v svojem kremeljskem govoru poudaril najnujnost reform v armadi in znova kritično ocenil posredovanje ruske vojske v Ceceniji. Njegov govor je naletel na ostro reakcijo obrambnega ministra Pavla Graceva, ki je z dokazi ovrgel predsednikovo kritiko in poudaril, da nekaterih nalog ni mogoče dobro izvesti brez dodatnih finančnih sredstev.

»Cecenija je se eden od dokazov, da vojske reforme potekajo prepočasno,« je izjavil Jelcin in poudaril: »Nove razmere zahtevajo spremembe v oboroženih silah in leto 1995 bo namenjeno obnovi ruske armade.« Jelcin je poudaril pripravljenost, da »sam prevzame nadzor nad reformami.« V času dokončnega oblikovanja državnega proračuna, ko o povečanju kvote za obrambno ministrstvo ni sledu - ta ima zagotovljenih 10 milijard dolarjev, k tej vsoti pa je treba pristeti se posebna posojila za posredovanje v Ceceniji - je minister Gracsev hladno opozoril predsednika na krizo, v kateri se je znašla država.

»Ce bi imeli denar, ne

bi bilo težav pri izvajanju reform, če pa denarja ni, pač ne bo reform.« je izjavil obrambni minister. Poudaril je, da je lani vojska dobila manj kot polovico odobrenega denarja. Ruski vojski je po

MOSKVA (AFP) - Vec tisoč demonstrantov, zlasti komunistov in nacionalistov, se je včeraj popoldne zbralo na osrednjem moskovskem trgu. Nosili so tradicionalne rdeče zastave in transparente z gesli proti predsedniku Jelcinu in polni hvale za »veliko Rdečo armado«. Pohod so začeli na postaji Bjelorusije, ga nadaljevali po avenijski Tver in se ustavili na Gledaliskem trgu nasproti Bolsoj teatra, ki so ga obkrožile močne varnostne sile. Zgodaj zvečer niso opazili nobenega incidenta.

razpadu Sovjetske zveze državnih proračun odmeril sprva toliko denarja, kot ga dobi ameriška, kmalu pa se je tako skril, da je bila vsota primerljiva s tretjino franco-

Obrambni minister Gračov med včerajšnje proslavo (Foto: AP)

skega vojskega proračuna; pri tem je treba upoštevati, da steje francoska vojska polovico manj vojakov od ruske. Po mnenju parlamentarnih strokovnjakov za vojska vprašanja bo zadnji proračun zadostoval le za »hrano in obleko« vojakov. Jelcin, ki se je skušal vnaprej izogniti takšni kritiki, je priznal, da finančne reforme ne bo-

vanja v Ceceniji in nekdanjim borbem zagotavljal, da je vojska dostojanstveno opravila nalogo, ki ji je bila zaupana in da udarci, ki so jo doleteli, niso bili hujski kot v Afganistanu. Sicer pa se je sef države izognil neposrednemu napadu na vojsko hierarhijo; prav tako ni natančno predstavil reforme. Kot prednostno nalogo je omenil posodobitev opreme in izboljšanje življenjskih razmer vojakov in njihovih družin. Ruski predsednik se je tudi odločil, da bo praznik oboroženih sil odslej dela prost dan - to novico je slovesno označil general Gracsev.

Tradicionalni predstavniki nasprotniki komunisti in nacionalisti so praznik oboroženih sil praznovali po svoje: več tisoč ljudi se je zbralo na manifestaciji v središču Moskve.

Stéphane Orjollot/AFP

Sedem bogatih o informacijski avtocesti

BRUSELJ - V belgijskem glavnem mestu se bodo ta konec tedna srečale kultura, trgovina in visoka tehnologija. Na sestanku sedmih industrijsko najrazvitejših držav (G7) bodo namreč razpravljali o oblikovanju in siritvi informacijske avtoceste. Države skupine G7: ZDA, Japon-

najrazvitejših držav se namreč zaveda potrebe po skupnem svetovnem obravnavanju kocijivih tehničnih in družbenih vprašanj, ki jih povzročata skokovita rast računalniških in telekomunikacijskih omrežij.

Suzanne Perry / Reuter

na srečanju G7 naj bi oblikovali osnovna načela, kako vzpostaviti informacijsko družbo, druga naloga pa je odobritev enajstih novih projektov v zvezi s tem. Vlade naj bi državljane spodbujale k naložbam v visoko tehnologijo, saj bi tako vsi lahko imeli dostop do novih izdelkov in storitev. O podrobnostih, predvsem kar zadeva nova industrijska merila in neobjavljeno konkurenco, bodo razpravljali pozneje.

Po dnevnem redu srečanja lahko sklepamo, da je letos strogo politična tematika postavljena na stranški tir. Sedem industrijsko

SLOVAŠKA

Lastninjenje državnih podjetij popolnoma zastalo

BRATISLAVA - Kljub vladnim obljubam, da bo z lastninjenjem kmalu nadaljevala, slovaške analitike skrbni nadaljnji postopek prenosa lastništva nad državnimi podjetji. Privatizacijo so prekinili takoj po oktobrskih parlamentarnih volitvah. Od takrat naprej je predsednik vlade Meciar s svojimi zavezniki razveljavil približno 50 neposrednih prodaj državnih podjetij, odložil pa je tudi načrtovani privatizacijski program z voucherji. »Slovaška resnično izgublja preveč časa,« ocenjuje neki predstavnik avstrijske investicijske banke. Meciarjeva nacionalistična administracija sicer ne nasprotuje lastninjenju. Zamude, ki nastajajo so posledica preiskovanj domnevnih nepravilnosti, ki naj bi jih v času svojega uradovanja zagresila centristična vlada.

Po besedah Petra Bisaka, ministra za privatizacijo, se je Slovaška pri Svetovni banki zavezala, da bo do septembra olastnila tretjino vseh državnih podjetij. »To je v našem interesu in je del prestrukturiranja našega gospodarstva,« je povedal novinarjem. Vlada bo pripravila seznam podjetij, določenih za voucherski odkup. Državlani bodo s kuponi, izdanimi po nominalni ceni, lahko odkupovali deleže v državnih podjetjih konec tega meseca. Vendar pa v slovaškem proizvajalcu telefonov Tesla Stropkov ugovarjajo temu načinu. Lastninjenje so opravili že z notranjim odkupom, ki ga je uzakonila prejšnja vlada Jozefa Moravčiča.

Cetrtega novembra so Meciarjevi parlamentarni zavezniki dosegli razveljavitev neposrednih prodaj državnih podjetij, ki jih je Moravčičeva vlada odobrila po 6. septembru. V večini teh primerov ni prišlo do nobenih denarnih transakcij. Težave nastajajo tam, kjer se to je zgodilo. Menedžerska ekipa Tesle Stropkova je placala 2,2 milijona dolarjev za prvi obrok odkupa dva dni pred sprejetjem tega zakona. Odvetnik Jozef Vaculik je primer že predal ustavnemu sodišču, ki bo odločilo, ali bo morala vlada delnice vrniti. V pismu, ki ga je 2. novembra Teslina vodstvena ekipa naslovila na ministra za gospodarstvo, so prosili za nadaljevanje postopka lastninjenja. Takoj za tem je vlada odpustila direktorico osrednjega urada za registracijo, ki ni dovolila, da bi ta prevzela lastništvo nad tem podjetjem. Pri tem se je sklicevala na odločitev sodišča v Bratislavi, ki je prepovedalo vsakršne transakcije s Teslinimi delnicami. Vlada je zanikala, da bi jo odpustila zaradi političnih razlogov.

Bisak je povedal, da bo lastninjenje z voucherji zajelo približno 170 podjetij, vrednih 1,6 milijarde dolarjev. To je kar polovico manj, kot so prodali v prvi izdaji pred razpadom Čehoslovaske. Vlada je v odkup ponudila le manjši delež podjetij, zato nihče ne ve, kako ji bo uspelo uresničiti dogovor s Svetovno banko.

Emily Church / Reuter

NEMČIJA / STAVKA DELAVCEV KOVINSKE IN ELEKTRO INDUSTRIJE

Bavarski kovinarji po enajstih letih stavkajo

MÜNCHEN (dpa, AFP, Reuter) - Delavci kovinske in elektro industrije, združeni v sindikatu IG Metall, so danes v nemški zvezni deželi Bavarski začeli stavkati. To je prva stavka zahodnonemških kovinarskih delavcev po letu 1984, za stavko pa se je na referendumu odločilo 88 odstotkov članov. Glavna zahteva sindikata je sedmstodstveno zvišanje plač.

Danes bo začelo stavkati enajst tisoč delavcev v dvaindvajsetih podjetjih, če pa zahteve IG Metalla ne bodo uslišane, se bo stavkajočim 1. marca priključilo novih dvanajst podjetij, 6. marca pa se sedem.

Predsednik sindikata Klaus Zwickel je na tiskovni konferenci v Münchnu povedal: »Nas cilj je jasen. Naši delavci potrebujejo več denarja in s pogodbo zajamčene varnosti. V teh zahtevah nas podpira 88 odstotkov članov.« Zadnja velika stavka pred enajstimi leti je za pol odstotka znižala rast bruto domačega proizvoda v Nemčiji.

Sindikati IG Metall ima v zahodnonemških zveznih deželah tri in pol milijone članov in je največji sindikat v Nemčiji, Bavarska kot največja nemška zvezna dežela pa je le testna dežela v pogajanjih z združenjem delodajalcev Gesamtmetall. Zwickel je dejal, da je močna podpora delavcev jasno sporočila delodajalcem, naj ne oostrejuje konflikta. Sindikat bo storil vse, da bi se spor rešil, vendar je marsikaj odvisno tudi od delo-

dajalcev. Tudi po stavki bodo delodajalci skušali zaslužiti denar od istih delavcev, ki so sodelovali v stavki, pa tudi pogajati se bodo morali z IG Metallom, je posvaril. Delodajalci za zdaj ne odgovorili ne ponudili rešitve, s katero bi v zadnjem trenutku lahko preprečili stavko. Komentatorji v Nemčiji so optimistični, češ da letosna stavka ne bo povzročila tolikšne škode kot tista pred enajstimi leti, saj so tokrat njena tarca manjša podjetja.

INDOKITAJSKA

Japonci spodbujajo pomoč za tržno gospodarstvo

TOKIO (AFP) - V nedeljo se bodo na Japonskem sešli predstavniki 30 držav in mednarodnih organizacij na forumu o razvoju držav Indokitajske (Vietnama, Kambodže, Laosa). Na srečanju bodo največjo pozornost namenili razvoju infrastrukture, področjem človekovega delovanja in pomoči, ki naj bi jo dobile te tri države v času prehoda v tržno gospodarstvo.

Japonska upa, da bodo na konferenci »podprli prizadevanja mednarodne skupnosti« in da »bo sodelujočim uspelo uskladiti pomoč«, je pred srečanjem, ki se ga bodo udeležili predstavniki Vietnama, Kambodže, Laosa, držav članic Aseana, Avstralije, Francije, Nemčije, Rusije, Švedske, Južne Koreje in se nekaterih drugih držav, izjavil japonski zunanji minister. Srečanja se bo udeležila tudi ameriška delegacija, vendar le kot opazovalka, ker diplomatski odnosi z Vietnamom se niso vzpostavili. Na srečanje so povabljeni tudi predstavniki Evropske komisije, Azijske banke za razvoj, Mednarodnega denarnega sklada (MDS), Svetovne banke in Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD). Japonska se je že večkrat zavzela za sklic konference o razvoju Indokitajske. Po pariški konferenci o Kambodži leta 1992 Tokio predseduje mednarodni konferenci o obnovi te države, skupaj s Francijo tudi vodi koordinacijski komitej za obnovo slavnega kambodskega budističnega svetišča Angkor Vat. Mednarodna skupnost je za obnovo opustošene Kambodže obljubila pomoč v višini 1,8 milijarde dolarjev, Vietnam pa naj bi po mnenju japonskih strokovnjakov kmalu postal pomemben azijski trg.

SREDNJA AMERIKA

Vse večje zanimanje Evropske zveze

BRUSELJ - Evropska zveza zeli okrepiti dialog in sodelovanje s latinskoameriskimi državami. Francija, ki zdaj predseduje EZ, skuša na tem področju narediti »kvalitativen preskok«. Danes se bo v Panami začelo srečanje z državami Srednje Amerike, 17. in 18. marca pa bo v Parizu sestanek z vsemi latinskoameriskimi državami.

V Panami bodo v središču pozornosti tri teme: trajni razvoj Srednje in Južne Amerike, regionalne integracije in vključitev Srednje in Južne Amerike v svetovno gospodarstvo ter prihodnji odnosi med EZ in tem območjem. Konference se bo udeležilo šest držav Srednje Amerike (Kostarika, Salvador, Gvatemala, Honduras, Nikaragva in Panama), pridružila pa se jim bo tudi Skupina treh (Mehika, Kolumbija in Venezuela), medtem ko ima Belize status opazovalca. Kot poročajo iz virov, ki so blizu EZ, namerava Manuel Marin, evropski komisar, zadolžen za odnose z Južno in Srednjo Ameriko, predlagati nove pobude. Odslej naj bi pri sodelovanju izhajali predvsem iz individualnih projektov, katerih izvajanje bi bilo programirano na več let. Položaj v Srednji Ameriki se je spremenil, zato je treba najti nove formule, ki bodo odpravile mentaliteto odvisnosti in uveljavile predvsem vrednote sodelovanja, je poudaril Manuel Marin.

Jean Burner / AFP

AMERIŠKO-FRANCOSKA AFERA

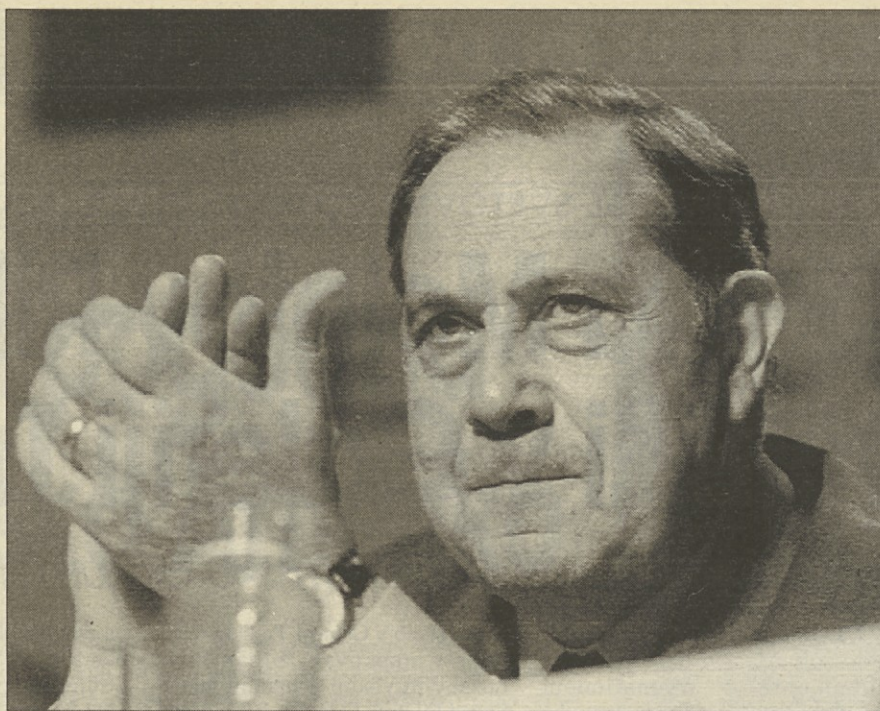
Vohuni niso izumrli s koncem hladne vojne

PARIZ, WASHINGTON (Reuter) - Najnovejša mednarodna vohunska afera, v kateri tokrat glavni vlogi igrajo dve nacionalni zaveznici - Francija in Združene države - se naprej buri duhove v diplomatskih krogih obeh držav ter vznemirja laično javnost. Predstavniki State Departmenta so parisko zahtevo, naj Washington iz Francije odpokliče pet ameriških državljanz, ker naj bi se ti ukvarjali z »dejavnostmi, ki niso združljive z njihovim statusom«, v uradni izjavi označili za neutemeljeno.

»Menimo, da so obtožbe na račun uradnih ameriških predstavnikov povsem neupravičene... Način, na katerega se je Francija lotila reševanja te zadeve, ni v skladu s prijateljskim duhom, v katerem smo zavezanci v preteklosti reševali občutljiva vprašanja,« so zapi-

sali v Washingtonu, vendar se konkretnih očitkov niso dotaknili niti v besedo. Pač pa je neimenovani ameriški diplomat neuradno izjavil, da utegneta dva člana omenjene peticije, ki sta se nameravala vrniti v ZDA spomladi, predčasno odpotovati. Obenem je izrazil olajšanje sprico dejstva, da Pariz ni razglasil Američanov za nezazeleno osebo, kar bi za dvostranske odnose nedvomno imelo se mnogo hujše dolgoročne posledice.

Zgodba je zacela dobivati razsežnosti afere v sredo, ko je pariski časopis Le Monde objavil novico, da so francoske oblasti pozvale ameriško vlado, naj odpokliče pet svojih državljanz, od katerih imajo stiri diplomatski potni list, med njimi pa naj bila tudi sef varnostno-obveščevalne službe Cia za Francijo in njegov namestnik. Peterica naj bi bila na-

Francoski notranji minister Pasqua skuša zmanjšati pomen vohunske afere z ZDA (Telefoto: AP)

mrež utemeljeno osumljena politične, gospodarske in tehnološke spionaze, poleg tega pa je menda skušala za vohunske posle novaciti najvišje francoske vladne uslužbenice. Ze nekaj ur po izidu casnika sta se oglasili tudi parisko notranje in zunanje ministrstvo ter potrdili vznemirljivo novico, vendar z diplomatsko pripombo, da ne gre za izgon, ampak le za »priporocilo« Washingtonu, naj omenjene osebe »umakne« iz Francije. Obenem so francoske oblasti poudarile, da je novica pricurjerala v javnost proti njihovi volji.

Slednje »opravicilo« pa ni kaj prida zaleglo, saj ameriška administracija ocitno kre-

pko zameri Parizu, da je prikriti »vohunski« spor, za katerega je doslej vedel le ozek krog ljudi iz vrst diplomacije in tajnih služb, dobesedno »ponesel v svet«.

V Washingtonu so brz namignili, da skuša francoski vrh speljati pozornost (predvsem domače) javnosti proč od prisluskovalnega skandala, ki je močno skodoval priljubljenosti premiera Balladurja in izzval zahteve po odstopu notranjega ministra Pasqua. Ostrina predsedniške predvolilne tekme, ki je v Franciji v polnem teku, nedvomno govori v prid ameriški domnevi.

Zunanji minister Juppé je ze zahteval, naj vlada sprozi

preiskavo in ugotovi, kdo je odgovoren, da so se zaupne informacije znasle na prvih straneh casopisja, zaradi cesar odnosi med dvema zaveznicama trenutno se najbolj spominjajo na francosko-sovjetske v casu hladne vojne. Njegovo ministrstvo je med vrsticami naprtilo greh kolegom iz resorja za notranje zadeve, ki naj bi - kot predvidevajo tudi Američani - skušali odvrtiti pozornost od omenjene afere, v katero je vpleten njihov sef Pasqua. Velja omeniti, da je slednji zaveznik premiera in predsedniškega kandidata Balladurja, medtem ko bi Juppé rad videl, da Mitterranda nasledi konservativni pariski župan Chirac...

O čem pišejo drugje po svetu

O severnoirskem mirovnem načrtu

»Okrvirni dogovori glede prihodnosti Severne Irske so mojstrski izdelek. Slednji je rezultat politične volje Londona in Dublina, da dosežeta tisto, kar se je mnogim zdelo nedosegljivo: trajni mir na področju, za katerega je četrt stoletja veljalo le pravilo sovražstva ... Če bo načrt sprejet v istem duhu, kot je nastal, se bo položaj na Severnem Irskem znatno izboljšal.« (Jyllands-Posten, Kopenhagen)

»Ze skupen nastop obeh Johnov v severnoirskem glavnem mestu je zgodovinski dogodek: do včeraj se namreč se nikoli nista v irskem glavnem mestu sestala premiera Velike Britanije in Irske. Predvsem za irsko stran ta dogodek pomeni slovo od stare miselnosti, ki je imela enotnost Irske vedno za svoj legitimni cilj. Dublin prvič v zgodovini severnoirskim prostestantom ponuja dejanski veto glede irskih prizadevanj za združitve.« (Tages-Anzeiger, Zürich)

»John Major od ljudi v Ulstru zahteva, da ohranijo mir in zmernost. Prekinitev sovražnosti, ki se je drži IRA, bi morala dati proirskim republikancem in britanskim unionistom možnost, da končajo enega najbolj krvavih sporov v zahodni Evropi od leta 1945. V nasprotju z norostjo terorizma na eni kot omejenostjo nacionalizma na drugi strani v Evropi, ki se vse bolj združuje, se zdaj uveljavlja prepričanje, da je treba ustvariti domiselne in fleksibilne povezave med institucijami. Major je ukrepal izredno dobro, ceprav lahko s tem se poveča stevilo svojih notranjepolitčnih problemov. London in Dublin sta naredila prvi korak na poti razuma.« (La Vanguardia, Barcelona)

»Johna Majorja pogosto označujejo za nemočnega premiera, ki ni zmožen prepričati niti svojih konzervativcev. Toda dogovor z irsko vlado in okvirni dokument o politični prihodnosti Severne Irske dokazujeta, da se je Major vsekakor zmožen podati na tezavno pot miru. Storil je nekaj pomembnih korakov v smeri miru v provinci, ki ze petindvajset let živi v nasilju.« (De Volkskrant, Amsterdam)

O petih domnevnih ameriških vohunih v Franciji

»Francija Ameriko obtožuje politično-industrijske spionaze. Z velikim pompom je francoska vlada pozvala Washington, da naj odpokliče pet Amerikanov, - med njimi stiri diplomate - ki naj bi bili agentje CIE. Balladur tvega diplomatski spor, saj hudo obtožuje prijateljsko in zaveznico državo ... Vendar pa razkritja nimajo le diplomatske razsežnosti, temveč tudi notranjepolitichen aspekt. Francoski premier skuša s svojo glasno reakcijo relativirati francosko prisluskovalno afero in jo na ta način potisniti v ozadje.« (La Repubblica, Rim)

O položaju predsednika Jelcina

»Nedvomno je ruski predsednik pod pritiskom različnih sil, kot tudi objektivnih ekonomskih, socialnih in političnih neznank ... Realni pomen "Jelcinovega faktorja" za politično življenje v Rusiji je v tem, da si pomembne družbene in politične sile v Rusiji prizadevajo, da bi ohranili današnji karakter oblasti. Na splošno pa v ruski politiki ni zaznati vrhunskih politikov ali mostev, ki bi bila zmožna predlagati resitve, s katerimi bi našli izhod iz sedanje politične in gospodarske krize.« (Djelo, Moskva)

O nameravani siritvi Nata na vzhod

»Nasprotujoči si pogledi, ki jih je v zadnjih dneh slišati iz Bruslja, Washingtona, Bonna, Pariza, Londona in drugih metropol Atlantske zveze, dokazujejo, da tudi v sami zvezi Nato ni nobene jasnosti ... Ali je nam (srednje- in vzhodnoevropskim državam) vseč ali ne: nase članstvo v Natu ni odvisno le od nas samih, temveč predvsem od tega, ali bo zahodna zveza "naredila red" v lastnih vrstah.« (Hospodarske noviny, Praga)

Kairska pogajanja so propadla

KAIRO (Reuter) - Neuspesna pogajanja med Izraelom in Egiptom o resitvi jedrskega spora so odnose med državama močno poslabšala, ogroziti pa bi utegnila tudi bližnjevzhodni mirovni proces, ocenjujejo včerajšji obisk izraelskega zunanjega ministra Simona Peresa v Kairu poznavalci političnih razmer na Bliznjem vzhodu.

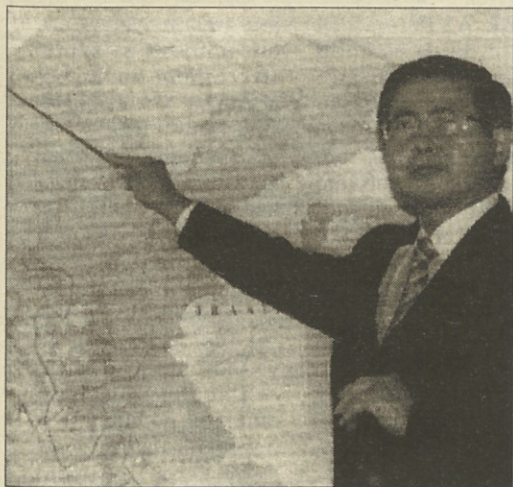
Egiptovski zunanji minister Amre Musa je včeraj izraelskega kolega Simona Peresa se enkrat opozoril, da bo Egipt podaljšal veljavnost sporazuma o nesirirjenju jedrskega orožja (pogodba bo potekla maja letos) le, ce bo k temu sporazumu pristopil tudi Izrael, obenem pa izraelsko je vlado pozval, naj to stori se letos. Izrael to možnost ostro zavrac. Mednarodni nadzor nad svojim jedrskim potencialom namerava dovoliti sele po zaključku bližnjevzhodnega mirovnega procesa. Kot glavni argument za odklonitev pristopa k sporazumu Izrael navaja fundametalistična rezima v Iraku in Iranu, ki naj bi pomenila največjo nevarnost za obstoj židovske države.

Izrael ima po mnenju strokovnjakov približno dvesto jedrskih glav in je trenutno edina jedrska veselisa na Bliznjem vzhodu. Pogajanja o jedrskem sporu med državama se bodo, kot je po večurnih pogovorih izjavil izraelski zunanji minister, nadaljevala prihodnji teden.

Musa in Mubarak sta se na včerajšnjih pogovorih z izraelsko delegacijo dotaknila tudi neuspešnih palestinsko-izraelskih pogajanj o siritvi palestinske avtonomije na Zahodni breg. Delegaciji PLO in Izraela sta namreč po desetih krogih pogajanj o umiku izraelske vojske s palestinskih ozemelj in izvedbi volitev na avtonomnih območjih se vedno na isti točki kot na začetku. PLO za zastoje v mirovnem procesu obtožuje Izrael in zahteva dosledno spostovanje washingtonskega sporazuma. Vodstvo PLO je zato v ZDA, Rusijo, Evropo, Kitajsko, Japonsko in nekatere zalivske arabske države poslalo posebne odposlance, ki naj bi vlade teh držav podrobneje seznanili z razmerami. Vodja PLO Jaser Arafat je na zavlačevanja Izraela včeraj v Meki opozoril savdskega kralja Fahda.

NOVICE

Vnovično zaostrovanje odnosov med Perujem in Ekvadorjem

QUITO - Pet dni po podpisu mirovnega sporazuma med Perujem in Ekvadorjem so se odnosi med državama spet močno zaostri. V Quito za-trjujejo, da je perujska vojska včeraj napadla položaje ekvadorskih enot vzdolž sporne meje. Perujski predsednik Alberto Fujimori (na sliki) pa je za kršitev premirja obtožil Ekvador in dodal, da je prišlo le do manjšega incidenta na območju Tiwinza. Ekvadorski zunanji minister Galo Leoro je veleposlanike Argentine, Brazilije, ZDA in Cila pozval, naj nemudoma posredujejo, saj naj bi perujska stran v napadih uporabila tudi strupene pline in metalce plamena. Vodja 40-clanske skupine tujih opazovalcev, brazilski general Ariel Pereira da Fonseca, pa je ze v sredo razmere na omenjenem območju označil kot »zelo zapletene«. (dpa)

Poljski opazovalci se umikajo iz Severne Koreje

VARSAVA - Zaradi vse hujšega pritiska Pjongjanga bo Poljska iz Severne Koreje umaknila svoje clane misije za nadzor premirja med Severno in Južno Korejo. Predstavniki poljskega ministrstva za zunanje zadeve je včeraj izjavil, da je Severna Koreja od Poljske zahtevala, da najkasneje do 28. februarja odpokliče sest castnikov, v nasprotnem primeru jih bodo severnokorejske oblasti prenehale oskrbovati z elektriko in hrano. Severna Koreja je ze prej grozila, da bo poljske castnike obravnavala kot »ilegalne imigrante«. Ze vec kot leto in pol jim je omejevala gibanje in prepovedala stike s svetskimi in svicarskimi kolegi v Južni Koreji. Varsava doslej grozjam ni posvecala veliko pozornosti, saj meni, da delo opazovalne misije se ni končano - vse dokler Severna in Južna Koreja ne bosta podpisali mirovnega sporazuma. Poljska in nekdanja Cesko-Slovska sta leta 1953 zaceli nadzorovati premirje na območju severno od razmejivne crte. Ceska je svoje opazovalce iz Severne Koreje umaknila ze leta 1993, ker Pjongjang ni hotel priznati suverene Republike Ceske. (dpa)

ALŽIRIJA

V zaporu Sekadži več kot 200 mrtvih

Oblasti trdijo, da je bilo ubitih sto upornikov

PARIZ, ALŽIR (Reuter, AFP) - Anwar Haddam, vodja parlamentarne delegacije prepovedane alžirske Islamske fronte osvoboditve (FIS), ki deluje v izgnanstvu v Washingtonu, je včeraj izjavil, da so varnostne sile v sredo »nacrtovali pobilo« dvesto jetnikov v zaporu Sekadži, ceprav alžirski mediji in tuji diplomati v Alžiriji poročajo o sto zrtvah upora.

Alžirske oblasti se niso izdale uradnega poročila o številu žrtv v tem najbolj varovanem zaporu v državi, iz katerega naj bi po izjavah odgovornih skušalo pobegniti več jetnikov. Znano je le, da so uporniki z noži ubili stiri čuvaje.

»Parlamentarna delegacija Fisa je dobila poročilo, v katerem je

zapisano, da je prišlo do nacrtnega poboja političnih zapornikov,« je zapisal Haddam in hkrati dogodek povezal z lanskoletnim novembrskim uporom zapornikov v Berouagiji, ko je bilo ubitih petsto ljudi. Alžirski minister za pravosodje je upornike proglasil za teroriste; s to besedo oblast navadno poimenuje militantne islamske skrajneze, ki se ze tri leta po razveljavljenih alžirskih volitvah, na katerih so pripadniki Fisa dobili vecino, bojujejo proti oblasti.

Ministrstvo je izdalo poročilo, v katerem je zapisano, da je skupina islamskih skrajnezev kot talce zajela sedem čuvajev. Ko je postalo jasno, da se jim pobeg ne bo posrečilo, so začeli vdirati v jetniške celice in iz

njih izpuscati druge zapornike, ki so prerezali vratove stirim od sedmih zajetih talcev. Posredovanju varnostnih sil se ni dalo izogniti, saj so bila pogajanja z uporniki neuspesna.

»Operacija je uspešna, ceprav je bilo nekaj mrtvih in ranjenih,« je zapisano v uradnem poročilu. Haddam je predlagal, naj preiskavo o posredovanju varnostnih sil opravi neodvisna komisija.

»Mednarodno skupnost pozivamo, naj odpravi vse humanitarne pomoči Alžiriji in zaostri diplomatske odnose z državo,« je izjavil.

»V obeh alžirskega naroda bo vsakdo, ki je sodeloval z morilci, obravnavan kot krivec,« je dodal. Dobro varovan zapor Serkadži v starem predelu Alžira je v blizini obrambnega ministrstva, obdajajo pa ga visoki zidovi. Med tisoč zaporniki je kakih dvesto islamistov, tudi trije voditelji islamskega fundamentalističnega gibanja. Največ pozornosti zbuja usoda 29-letnega Lembareka Bumaarafia, ki naj bi junija 1992 umoril alžirskega predsednika Mohameda Budiafa; po pisanju nekaterih casopisov naj bi bil Bumaarafi med posredovanjem varnostnih sil ubit, drugi viri pa poročajo, da je bil le ranjen.

RUSIJA / 50 LET PO KONCU DRUGE SVETOVNE VOJNE IN ZMAGI NAD NACIFAŠIZMOM

Protokoli pakta Molotov-Ribbentrop so razstavljeni v Galeriji Tretjakov

V Moskvi na vpogled tudi druga tajna sovjetska in nemška dokumentacija iz 2. svetovne vojne

Pakt je omogočil nemški napad na zahodni fronti

MOSKVA - »Vem, da večina nemškega ljudstva ljubi svojega Führerja. Hitler je vredna oseba in hočem piti na njegovo zdravje,« tako je 23. avgusta 1939 nazdravljaval Stalin podpis pakta Molotov-Ribbentrop. Vest o podpisu je Hitler prejel med večerjo in se je omejil na vzklik »smo zmagali«. Hitler je imel tako zavarovan hrbet, tako da je po razdelit-

vi Poljske lahko napadel na zahodu Ni-zozemsko. Belgijo in Francijo. V zameno si je SZ prisvojila del Poljske, okupirala baltske republike in napadla Finsko. SZ pa je težko placala ta pakt. Le teden dni po deportaciji 132 tisoč ljudi iz baltskih držav proti Sibiriji, je nacistični vojaški stroj napadel nepripravljeno Sovjetsko zvezo.

MOSKVA - Prvic po petdesetih letih so v Moskvi dostopni tajni dokumenti o dramatičnem začetku in poteku druge svetovne vojne. Med 400 razstavljenimi dokumenti so tudi tajni protokoli in aneksi k sporazumu Molotov-Ribbentrop iz leta 1939, s katerim sta si Sovjetska zveza in nacistična Nemčija razdelili Poljsko, baltske države in Besarabijo.

Gradivo (uradne dokumente, zemljevide, casopise, plakate, slike in filmske posnetke, ki so bili v raznih zgodovinskih arhivih Ruske federacije) je od včeraj razstavljeno v sobanah obnovljene Galerije Tretjakov. Odrpote razstave soupada z začetkom praznovanj ob 50. obletnici konca druge svetovne vojne in zmage nad nacifasizmom. Višek teh praznovanj bo 9. maja z vojaško paradno v Moskvi. Trenutno se ni znano, ali bo parada na Rdečem trgu, ali pa pred spomenikom padlim na Kutuzovskem prospektu.

Razstavo v Galeriji Tretjakov sta odprla moskovski zupan Jurij Lužkov in vladni generalni tajnik Sergej Filatov. Odsoten je bil predsednik Jelcin, ki bi moral, kot so predhodo napovedali, prav tako prisostvovati otvoritvi.

Originale tajnih protokolov pakta Molotov-Ribbentrop so nasli oktobra 1992 v tajnem arhivu KP Sovjetske zveze. Leta 1989 je tedanji partijski in državni voditelj Mihail Gorbačov priznal obstoj teh dokumentov, a je trdil, da so originali izginili.

Med tem gradivom je nedvomno med najzanimivejšimi zemljevid o delitvi Poljske z velikimi lastnorocnimi podpisi Stalina (modre barve) in Ribbentropa (rdece barve). Z dvobarvnimi svincniki sta državnik ob enem zarisala na zemljevidu meje »interesnih območij«. Pod podpisi pa je datum: »28. september 1939«. Kot je včeraj povedal direktor ruskih državnih arhivov Rudolf Pihaja, lahko

na zemljevidu opazimo, da je Ribbentrop na Salinovo zahtevo dal Sovjetski zvezi se kos Poljske. »Nedvomno glede tega ni bilo večjih težav,« je z ironijo dodal Pihaja.

Na nekem drugem nemškem zemljevidu pa so podrobno zarisane nemške divizije pred začetkom operacije Barbarossa (Rdecebradec), sifra za nemški napad na Sovjetsko zvezo, ki ga je pripravil Adolf Hitler.

Med razstavljenim gradivom, ki je razdeljeno na stiri najst odsekov, so tudi dokumenti o obleganju Leningrada, med katerim je zaradi bojev in lakote umrlo 642.000 Leningračanov, gradivo o medicinskih poskusih nacističnih zdravnikov nad taboriščniki v uničevalnem taborišču Dachau in originalni dokument o brezpogojni kapitulaciji nacistične Nemčije, ki so ga v Berlinu podpisali 8. maja 1945. Eden od odsekov je namenjen tako imenovani ruski osvobodilni ar-

madi (kolaboracionistični), ki jo je vodil ruski general Andrej Vlasov.

Slovesni odsvoritvi, ki je bila na dan praznika ruske armade, so prisostvovali tudi veleposlaniki ZDA, Francije in Velike Britanije. Kljub povabilu pa se slovesnosti niso udeležili diplomatski predstavniki Estonije, Litve in Latvije, treh baltških držav, ki si jih je Sovjetska zveza leta 1940 na podlagi pakta Molotov-Ribbentrop s silo prisvojila.

V pogovoru z novinarji je kremeljski predstavnik za tisk Vjaceslav Kostikov omenil pomisleke washingtonske administracije o umestnosti, da bi ameriški predsednik Bill Clinton maja obiskal Moskvo in se udeležil slavja ob obletnici konca druge svetovne vojne. »Med praznovanjem 50-letnice zmage in vojno v Čečeniji ni nobene povezave, tako da se ne bi smelo izbrabiti kavkaskih dogajanj kot pretvezo za odpoved obiska,« je se povedal Kostikov.

ŠKANDALI / PODOBNO KOT V ITALIJI

Belgijo pretresajo hude afere

BRUXELLES - Belgijo pretresajo skandali: stirje ministri in zupan glavnega mesta so morali v nekaj manj kot enem letu odstopiti, ker so bili vpleteni v korupcijske afere, politično-gospodarske skandale ali v krvava mafijska obracunavanja. V Bruxellesu je torej napočil čas skandalov, v katere so sedaj vpleteni se tajnik organizacije Nato Willy Claes in komisar Evropske zveze Karel Van Miert, med najbolj uglednimi belgijskimi državljani mednarodne nomenklature.

Videti je, kot da mirno kraljestvo Alberta II. tekmuje s Francijo in Italijo za naslov prvaka politične korupcije. Kriza, med najhujšimi, kar jih je doletelo državo po drugi svetovni vojni, bo seveda imela politične posledice. Prvi minister Jean Luc Dehaene je sklenil napovedati predčasne politične volitve (21. maja), da bi obnovil skorumpirane institucije, v katere so ljudje izgubili vsako zaupanje. To bodo prve volit-

ve zvezne Belgije, ki je nastala lani, da bi odpravila napetost, ki se je v zadnjih letih stopnjevala med bogatim flamskim severom in revnejšim francoskim jugom države.

Preiskava, ki danes pretresa ves politični razred, se je pričela leta 1991 z umorom André Coolsa, takratnega socialističnega namestnika premierja. Sodnica Veronique Ancia, ki je vodila preiskavo in je sodelovala tudi z Antoniom Di Pietrom, je ugotovila, da je leta 1988 francoska socialistična stranka dobila podkupnino 1, 6 milijonov dolarjev za prodajo 48 helikopterjev vrste agusta vojski. Zaradi te afere so morali leta 1994 odstopiti namestnik premierja Guy Coeme in valonska ministra Guy Spitaels in Guy Mathot. Vsi so bili socialisti. V isto preiskavo so danes vpleteni Karel Van Miert in Willy Claes, ki je za časa pogodbe z Agusto vodil flamsko socialistično stranko.

V zvezi s podkupninsko afero je istocasno

potekala preiskava, zaradi katere sta morala odstopiti tudi obrambni minister Leo Delcroix in bruxelleski zupan Michel Demaret. Po mnenju številnih poznavalcev je to le vrh ledene gore belgijske politične korupcije. Na meji med politiko, podjetništvom in kriminalom je se mnogo manjših afer, ki so v zadnji meseci hudo pretresle državo. Ena od teh je na primer umor živnozdravniškega inspektorja, ki je vodil preiskavo o »hormonski mafiji«, kriminalni organizaciji, ki ima v rokah od 25 do 50 odstotkov trzisa mesarskih proizvodov. Zelo skrivnostna sta tudi umora bivšega bosanskega generala Jusufa Prazine in bivšega italijanskega generala Roberta Boemia. Le-ta je bil v stiku s pripadniki organizacije Nato. Oba sta bila umorjena v Belgiji. Tisk povezuje oba umora z vrsto neresenih atentatov iz 80. let, istocasno pa opozarja na prodor mednarodne mafije.

IZRAEL / V HEBREJŠČINI

Mein Kampf bodo lahko prodajali le na univerzah

TEL AVIV - Mein Kampf, ki ga je Adolf Hitler napisal v letih 1923-24 in ki je postal neke vrste ideološki manifest nacizma, bodo lahko v hebrejskem prevodu prodajali tudi v Izraelu, a le pod pogojem, da bo v podnaslovu pisalo: »Knjiga, ki je privedla do holokavsta.« Med drugim bo moral biti podoben napis na vsaki strani v slogu napisov na cigaretnih skatlah, ki opozarjajo a škodljivost kajenja. Te predloge neke izraelske parlamentarne podkomisije

je v imenu vlade odobrila minister za zdravstvo Efraim Sneh. Kot je zapisal včerajšnji Jerusalem Post, je podkomisija (zadolžena za antisemitizem in ksenofobijo) sklenila, da bodo Mein Kampf lahko prodajali le na univerzah. Previdnost je razumljiva, saj je holokavst v Izraelu se vedno boleča in nezaceljena rana. Ideološki manifest nacizma je v hebrejščino prevedel Dany Yaron, avstrijski kajenja. Zid, ki je bil kot deček priča Hitlerjevemu vkorakanju na Dunaj.

SLONOKOŠČENA OBALA / ZARADI HUDE GOSPODARSKE STISKE

Zahodnoafriške države grozijo, da bodo Evropo preplavile z mamili

Pridelovalci so po padcu cen kakavovca začeli gojiti indijsko konopljo.

ABIDJAN - Glavno mesto Slonokoščene obale je postalo ena najpomembnejših točk, iz katerih izvažajo mamila v Evropo, poleg tega pa je tudi eno največjih trgov afriške celine.

Na podlagi zadnjega poročila tamkajšnjega ministrstva za zdravstvo je poraba trdih drog v tem desetletju v državi narasla, predvsem ker je njihova cena na drobno med najnižjimi na svetu. Čeprav je kokain nekoliko dražji, prodajajo heroin po desetisoč lir na gram. Hasis in indijska konoplja veljata kot mamila za otroke in zaradi tega staneta kot tablica čokolade. V glavnem so te droge prelahke tudi za mladoletne. V državi je namreč na desetisoce zapuščenih otrok in skoraj vsi pričnejo kaditi že pri sedmih ali osmih letih, pozneje pa pricno uživati proizvode, ki prihajajo iz Nigerije oziroma drogo, ki jo proizvajajo mamilasi s kavrnimi usedlinami in petrolejem.

Padec cen kakavovca v 80. letih je gospodarsko tako prizadel pridelovalce, da so morali opustiti vso delovno silo. Pričeli so uživati mamila, da bi imeli dovolj moči za 12-urno delo z maceto. Da bi nadoknadili izgube, ki so jih imeli z gojenjem kakavovca, so s časom začeli gojiti donosnejšo indijsko konopljo. Prekupcevalci so pridelke seveda začeli takoj tihotapiti v razna pristanišča, navadno skritega v vrečah kakavovca ali drugih pridelkov.

Po podatkih policije Slonokoščene obale naberejo pridelki indijske konoplje dvakrat letno in vsaki zaslužijo približno 350.000 tamkajšnjih frankov (približno milijon lir) na 25 kvadratnih metrov obdelane površine. To vsoto bi sicer zaslužili s pridelkom starih hektarjev kakavovca. Podatek je razumljiv sele, ce upoštevamo, da veljajo za uspešne pridelovalce ze tisti, ki imajo 8

hektarjev kakavovca. V zvezi s to situacijo je celo minister za varnost moral priznati, da ima Abidjan zalostni sloves afriškega krizpota mamil.

Prav tako zaskrbljujoco je stanje porabe in prodaje mamil v Senegalu. Na podlagi podatkov clovekoljubne organizacije Zdravniki v svetu so senegalske oblasti v manj kot enem letu zasegle 9 ton indijske konoplje, 29, 3 kil heroina, 4, 1 kil kokaina, 8, 6 kil morfija in 8.090 tablet raznovrstnih drog. Tudi v Dakaru kot v Abidjanu proizvajajo in prodajajo vsa mogoca mamila, od cracka do makovih semen in razno raznih kemičnih proizvodov. Tudi v okolici glavnega mesta Senegala je gospodarska kriza prisilila mnoge pridelovalce arasidov, da so se posvetili gojenju mamil, ki je seveda veliko bolj donosno. Drzava placuje pridelovalcem 100 tamkajšnjih frankov (300 lir) za vsak kilogram arasidov, med-

tem ko prekupcevalci ponujajo kar 20.000 frankov za vsak kilo indijske konoplje, ki ji v Senegalu pravijo »yamba«.

V državi uspeva tudi zelo nevarna vrsta trave, ki ji pravijo »katidiantabe« in rase ob vodi. Poraba te trave lahko včasih vodi v smrt. Senegalski kadijo tudi tradicionalno pipo. Polnijo jo z mesanico mamil, ki jo kupijo za neznatno ceno. Kokain stane v Dakaru približno 60.000 lir na gram, doza heroina pa stane od 10 tisoč do 15 tisoč lir. Kar v resnici skrbi oblasti je ugotovitev, da je Dakar postal svetovno središce mamil in je v tem mogoče celo ze prekosil Abidjan. Podatki, ki jih je zbrala Senegalska narodna komisija za mamila kažejo, da prihaja heroin trenutno iz Indije, Pakistana in Turcije preko Dzibutija, Lagosa in Abidjana, medtem ko prihajak kokain predvsem iz Južne Amerike oziroma iz Združenih držav Amerike.

Japoncev ne pretresajo samo potresi, pač pa tudi visoke cene

TOKIO - Japonsko glavno mesto ne pestijo samo potresi, ampak tudi visoke cene. Od prvega marca bo najdražjo prestolnico na svetu pretresel se en porast cen. Podrazili se bodo prevozi, ki so ze sedaj trikrat dražji kot drugod. Cena avtobusnega listka bo narasla za 11 odstotkov. Listek bo stal preko 200 jenov (3.300 lir). Tudi podzemna železnica se bo podrazila za 21, 4 odstotka in doseгла najnižjo ceno 170 jenov (2.800 lir).

Clovek si ob vsem tem seveda postavi vprašanje, koliko vendar zaslužijo Japonci. Na osnovi ocen mednarodnih ustanov znaša povprečna japonska mesečna plača 350 tisoč jenov, to je približno 5 milijonov lir, kar je seveda imenitno za evropske pojme, nekoliko manj, ce pomislimo na japonske cene, zaradi katerih so tako visoke plače preprosto neobhodno potrebne za prezivetje.

Cene prevoznih sredstev so samo primer rekordno visokih japonskih cen. Oblacila in zdravila stanejo dvakrat toliko kot v Evropi, telefon pa stiriokrat toliko. Tudi zemljisica in stanovanjske najemnine stanejo neverjetno dosti. Povrsina enega kvadratnega metra doseže v Tokiu povprečno ceno 5 milijonov jenov (80 milijonov lir). Po vsem tem ni težko razumeti, zakaj vse več bank in podjetij zapusca to tržišce.

KONSERVATIVNA REVOLUCIJA V ZDA

Faustovska pogodba z republikansko Ameriko

Minilo je petdeset dni od trenutka, ko je republikanska stranka prvič po starih desetletjih prevzela ameriško zakonodajno oblast. Konservativna revolucija, ki jo je v imenu GOP (grand old party, kot sami sebe imenujejo republikanci) Amerikanom v stotih dneh obljubil cudezni republikanski deček Newt Gingrich, je na polovici poti. Zato je pravi čas za ocenjevanje, ali se bo republikanec posrečilo porušiti »vladavino birokracije, ki se je nakopila v desetletjih po demokraskih reformah Franklina Roosevelta in Lyndona Johnsona,« kot radi poudarjajo, ali pa bodo koncali na političnem smetišču skupaj z drugimi velikopoteznimi načrti za privabljanje volilcev. Tam že leži »nova demokraska revolucija«, ki jo je pred dvema letoma razglasal predsednik Bill Clinton.

Pogodba z Ameriko, s katero je Newt Gingrich jeseni lanskega leta organiziral veliko vrnitev konservativcev v oba doma ameriškega parlamenta in zato postal predsednik spodnjega, predstavniškega doma, je napisana v desetih točkah. Prva zahteva korenito zmanjšanje državne porabe, če ne drugače, kar z ustavnim dopolnilom o ura-

vnoteženju primanjkljaja. Republikanci so dobro zadeli razpoloženje javnosti, saj so Američani postali alergični na preveliko, predrago in vsepovsod prisotno državno upravo. Nic cudnega, saj nekateri trdijo, da je na primer preprost vpis na ameriško univerzo podoben vstopu v nekdanjo sovjetsko birokratično carstvo, za sprejem v bolnišnici pa mora bolnik izpolniti na desetine obrazcev. Druga zapoved »konservativne pogodbe z Ameriko« govori o boju proti kriminalu, najhujši kazni ameriške sedanosti, saj zaradi dostopnosti strelnega orožja kriminalci in neuravnovesenci ne pretepajo ali grozijo z nožem, ampak z avtomatskim orožjem postrelijo pet, deset ljudi. Republikanci so pri tem vprašanju na strani strelne industrije, zato se zavzemajo za samoozbambo in strogo kaznovanje kriminalcev, se najraje s smrtno kaznijo.

Radi bi preklicali lanskega Clintonov zakon za boj proti kriminalu, ker se jim zdi preveč popustljiv, pa tudi zakon, s katerim je demokraski predsednik krepko obdavič najbolj bogate Američane. Denar, ki ga država daje najbolj revnim prebivalcem, bi radi zdesetkali, zato pa bi

okrepili obrambno sposobnost ZDA, prepovedali tuje poveljevanje ameriškim vojakom, zmanjšali davke za srednji razred in omejili mandate politikom.

Revolucionarni spodnji dom ameriškega parlamenta, kjer z železno roko vlada Newt Gingrich, je že sprejel nekaj zakonodaje, povezane s »pogodbo z Ameriko« - ustavno dopolnilo o nezakonitosti primanjkljaja, dodatek, da zvezna uprava ne sme posameznim državam nalagati finančnih bremen brez kritja, zahtevali so nove obrambne programe, prepovedali sodelovanje ameriških čet v mirovniških operacijah OZN. Konservativnemu pohodu na (d) oblast pa že grozita veliko manj navdušeni senat pod vodstvom Boba Dola in seveda predsednik Clinton, ki lahko z vetom prepreči zakonodajo. Toda mnogi menijo, da je najhujša nevarnost republikanski revoluciji prevelika gorečnost Newta in njegovih prijateljev. Američani so res alergični na državno oblast, ni pa jim vsek niti robespirovstvo. Pozdravili bodo samo tiste dele republikanskega pohoda na Washington, ki oblast ne približujejo republikancem, ampak ljudstvu.

Barbara Kranzar

Obisk v Beli hiši: Newt Gingrich pri predsedniku Clintonu

Temna plat temnopoltosti

»Kje je moja metla?« je pred tremi desetletji vprašala vdova ubitega crnskega voditelja, ki so jo pred nekaj dnevi izvolili za novo predsednico najstarejše ameriške organizacije za zaščito človekovih in manjšinskih pravic. Myrtle Evers-Williams, ki bo skušala počistiti v Nacionalni zvezi za napredek obarvanih (NAACP), je zlasti prizadeta zaradi korupcije in nesposobnosti v organizaciji, ki naj bi se borila za pravice zatiranih obarvanih Američanov. Njenega soproga Medgarja Eversa, ki je tedaj vodil NAACP, je leta 1963 v Missisippiju ubil beli rasist in pravica je potrebovala kar tri desetletja, da je obsodila morilca. Byron DeLa Beckwith je stopil pred sodnike sele februarja lani.

Veliko crnih in obarvanih Američanov se vedno čuti svojo polt kot oviro, prirojeno pomankljivost, nekaj nespodobnega, zaradi česar se le s težavo in z velikimi napori približujejo belemu idealu. Nikjer ni več napisov, ki bi jim prepovedovali v najboljše oddelke vlakov, avtobusov ali gostiln, mrežo restavracij, ki je manj spostljivo in počasneje stregla temnopoltim, pa so - če so jo pri tem zalotili agenti Zveznega preiskovalnega urada FBI - kaznovali s hudo denarno kaznijo. Stevilni temnopolti Američani se kljub temu se vedno počutijo drugorazredne in opazovalci iz tujine začutijo belo-crni rasizem, ki je kljub svoji prikritosti se kako živ. Toda nova predsednica organizacije obarvanih Američanov je pravilno ugotovila, da bo morala najprej počistiti doma. Vecina tradicionalnih institucij je v ZDA že nekaj časa pod frontalnim napadom ljudskega besa, ki ne prizanaša niti vladi niti kongresu. Toda le redke ustanove so tako skorumpirane, kot je NAACP. Myrtle Evers-Williams bo podedovala za štiri milijone dolarjev rdečih stvil, ki jih je »pridelal« prejšnji direktor Benjamin Chavis, hude notranje spore in omajan ugled. Chavis je priznal, da je z denarjem iz blagajne NAACP plačeval neki ženski, da ga ni prijavila zaradi spolnega nadlegovanja. Poleg tega je nekdanji direktor nekot ugledne in spostovane organizacije za človekove pravice razgalil najbolj temacno razdeljenost med političnimi predstavniki obarvanih Američanov. Nagibal se je k crnim

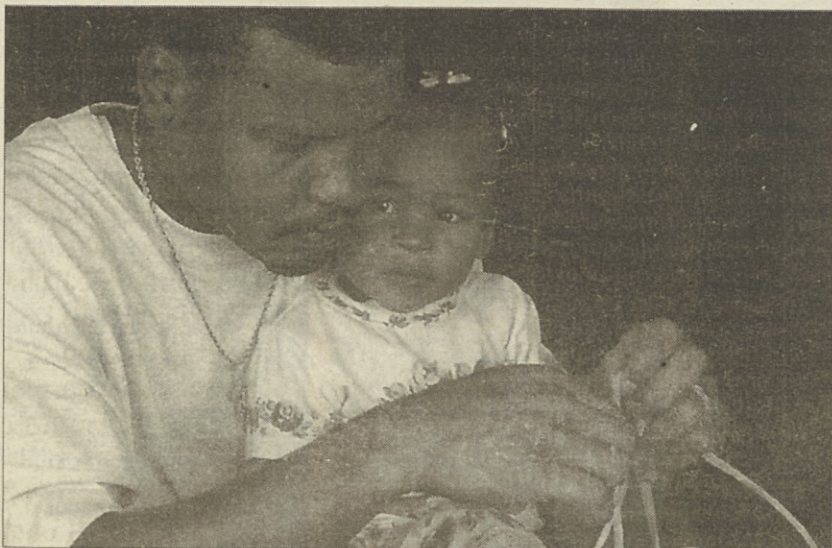
nacionalistom iz organizacije Ljudstvo islama, ki jih vodi Louis Farakhan, okrog te organizacije in njenega voditelja pa se zbirajo duhovi netolerance, fašizma in celo umorov.

Pred tridesetimi leti so v newyorškem Harlemu ubili legendarnega voditelja Ljudstva islama Malcolma X, ki je za mnoge crne mladenke in mladenice se zdaj vzor pravičnosti in nepopustljivega boja. Družina Malcolma X je prepričana, da ga je ubil Louis Farakhan, za popolnost tragedije v tem delu crnske politične aristokracije pa je poskrbela Malcolmova hči Qubilah Bahiyah Shabazz, ki so jo obtožili, da je za Farakhana najela morilca. Temnopolti Američani, ki se s hudimi psihološkimi ovirami počasi prebijajo v srednji in višji razred, si ne zaslužijo taksnega vodstva. Spopadati se morajo s težavami, ki jih zastarela in skorumpirana organizacija, kot je NAACP, doslej ni razumela; svoje najhujše sovražnike si temnopolti Američani ta trenutek vzgajajo kar v svojih vrstah, saj je stopnja kriminala tako visoka, da je najpogostejši vzrok smrti mladih crnih moških - krogla. Navadno pistolo drži crna roka.

Stopnja umorov in kriminala med revnimi in večinoma temnopoltimi prebivalci ameriških velemest je grozljiva. Strokovnjaki napovedujejo, da bo čez nekaj let se veliko huje, saj bodo odrasli milijoni otrok, ki jih zdaj premlade, zapuščene, zapite ali zasvojene matere telesno in čustveno zanemarjajo.

Belci jim ne bodo veliko pomagali. Socustvovanje z zatiranimi je med belimi Američani zamenjala ogorčenost. Ze dvajset let imajo manjšine in zenske prednost pri zaposlovanju v javnih službah, kljub temu pa je na ulicah in v družbi sploh vse narobe, so prepričani belci, ki so zato na zadnjih volitvah izvolili republikance in Newta Gingricha, zakletega sovražnika državne pomoči revnim in prizadetim.

Temnopolti Američani se bodo morali zato naučiti najbolj ameriške od vseh lekcij, ki pravi, da si mora vsak najprej pomagati sam. Od šestdesetih let, ko so beli rasisti pobijali crnske voditelje od Martina Luthra Kinga do Medgarja Eversa so namreč kljub vsemu prehodili že dolgo pot v samostojnost. (B. K.)

Južna meja je vse manj prepustna

WASHINGTON - Nihe ne pozna natančnega števila beguncev, ki dnevno preplezajo bodočo zico in se plazijo skozi podzemne rove. Kljub temu pa postaja nevarnost, da begunce na čez tri tisoč kilometrov dolgi meji med Mehiko in ZDA odkrijejo, vse večja. Ameriški predsednik Bill Clinton je pred kratkim za boj proti ilegalnemu priseljevanju namenil dodatno milijardo dolarjev, s katero naj bi financirali povečanje števila uslužbencev v obmejnih patrolah s 700 na 5.600.

Hkrati namerava z večjim številom nadzornega osebja preveriti podjetja, ki

so jim zaposlovanje ilegalcev prepovedali že leta 1986. Prav tako bodo začeli z aktivnim izgonom ilegalcev s kazensko preteklostjo.

S delovanjem proti nenadzorovanemu pritoku ljudi iz latinskoameriških držav se Clinton trudi spodnesti radikalne predloge pri parlamentarnih razpravah o priseljenstvu. Glas kalifornijskih volilcev preteklega novembra, da naj bi ilegalnim priseljencem in njihovim otrokom odvzeli pristop do zdravniške oskrbe in sol, je v Združenih državah izzval custvene izbruhe. Kalifornijsko pobudo

je sicer zaenkrat zaustavil ugovor sodisc, vendar pa so se radikalne ideje že razširile tudi v nekatere druge države. Podobne predloge je bilo v preteklih tednih mogoče slišati tudi v Teksasu, Arizoni, New Yorku, Illinoisu in na Floridi. Vse to so namreč države, ki imajo tako kot Kalifornija veliko ilegalnih priseljencev.

Po ocenah naj bi skupno v ZDA trenutno živelo blizu štiri milijone neprijavljenih tujcev, skoraj polovica v Kaliforniji. Clintonova vlada opozarja na dejstvo, da se je v preteklih mesecih zaradi pogostejših patrolj število ilegalnih prestopov ameriško-mehiške meje - se posebej pri San Diegu in El Pasu - odločno zmanjšalo. Po poročilih mehiske vlade, ki je v sredo, 8. februarja, Clintonov paket ostro obsodila, naj bi samo v januarju zajeli sto tisoč Mehicanov. Vendar pa je tudi oblastem jasno, da te meje ob številnih puščavah in neprehodnih hribovitih območjih ni mogoče spreminiti v »kitajski zid«. Konservativnim republikancem, ki v kongresu vladajo od januarja, se Clintonovi ukrepi proti ilegalcem ne zdijo zadostni. Zakonitim priseljencem v ZDA bi radi odvzeli tudi del socialnih uslug, vendar pa se zmerni vodilni republikanci s tem ne strinjajo in svarijo pred histerijo. Poudarjajo, da so ZDA kot klasična dežela priseljencev na gospodarskem in tudi na kulturnem področju zaradi svojih priseljencev veliko pridobile. Vsako leto se v ZDA legalno priseli skoraj milijon ljudi z vsega sveta. Raziskave so pokazale, da njihovi davki daleč presegajo državne socialne uslugе.

Thomas Maier / Reuter

Kalifornijski člen 187 jemlje emigrantom vse pravice

Kreditne kartice namesto živilskih bonov

FORT WORTH - Od aprila dalje bodo živilski boni v večih delih države Teksas le še del preteklosti, saj revni prebivalci tovrstne podpore ne bodo več prejeli v obliki papirnatih bonov ali cekov, ampak čisto novih kreditnih kartic. Samo v severnoteksaškem okraju Tarrant, ki vključuje tudi večje mesto Fort Worth, živilske bone trenutno prejema 120 tisoč ljudi, od tega 36 tisoč v okviru Pomoči za družine odvisnih otrok (AFDC).

Ti dve vrsti pomoči bosta v prihodnje prihajali po novih kreditnih karticah, ki jih odlikujejo jasne prednosti. »Prihranijo nam veliko papirja in zamudne obračune,« je povedal predstavnik pristojnega teksaskega socialnega urada. Razen tega preperečujejo ali vsaj otežujejo goljufanje z živilskimi boni, kar so pilotni projekti v teksasem mestu Houston in v državi Maryland že pokazali.

V vseh ameriških državah obstajajo crni trgi, kjer je mogoče živilske bone zamenjati z gotovino za približno polovico njihove denarne vrednosti. Kupone je sicer dovoljeno uporabljati samo za nabavo živil, vendar pa dvomljivi trgovci živilske bone sprejemajo tudi kot plačilo za alkohol, mamila in orožje. Med eno od večjih racij v dallaskem okrožju je policija septembra aretirala 83 lastnikov trgovin. Do leta 1996 naj bi novo socialno kartico uvedli po vsem Teksasu. Njeni lastniki bodo na blagajnah veleblagovnic z njo plačevali kot lastniki običajnih kreditnih kartic, seveda s to razliko, da bodo lahko nakupovali le do vsote, ki jo bo dopuščalo stanje na njihovem socialnem računu. Da bo kartico res uporabljala prava oseba, bo zagotavljala osebna identifikacijska številka. Dolgoročno načrtujejo tudi izdajo kreditnih kartic za druge socialne uslugе. V

ZDA je največji in najdražji program za socialno pomoč prav AFDC, ki naj bi podpiral družine, ki zaradi bolezni, smrtnih primerov, nezaposlenosti in drugih razlogov svojih otrok ne morejo zadostno oskrbovati. Živilski boni so del dodatnega programa - ob solski prehrani, zdravniškem zavarovanju za revne ter socialnih stanovanjih. Po uradnih podatkih je v ZDA potrebnih pomoči okrog 38 milijonov ljudi, katerih prihodki segajo pod mejo z zakonom določenega najnižjega osebnega dohodka. Med temi revnimi prebivalci je več kot 14 milijonov otrok. Republikanska stranka želi v washingtonskem kongresu uveljaviti zajetna zmanjšanja državne socialne pomoči. Če ji bo to uspelo, bo med drugim petim milijonom otrok odvzela njihovo dosedanjo pomoč z živil, za katero skrbi program AFDC.

Otto Kuhmeyer/dpa

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

- 08.00 He - Man, ameriška risana nanizanka
 08.20 Ursine ljubezni, kratki igrani film
 08.50 Snoopy, 4/13 del ameriške risane nanizanke
 09.15 Vili, povej ..., kratki igrani film
 09.30 Otroci glasbe, zabavnoglasbena oddaja
 09.50 Najhujsi dan v življenju, 5. epizoda avstralske nanizanke
 10.20 Zlati cekin, 2. del zabavnoglasbene oddaje
 11.00 Roka rocka, pon.
 11.50 Iskanje pustolovscin, pon. 6., zadnjega dela
 12.40 Ze veste, pon.
 13.00 Porocila
 13.05 Video strani
 14.10 Kam vodijo nase stezice, oddaja TV Koper - Capodistria
 15.10 Film tedna: Zivljenje z Billyjem, pon.
 16.45 Podarim - dobim, ponovitev
 17.00 Tv dnevnik 1
 17.10 Otroški program: Ucimo se rocni ustvarjalnosti, 8. oddaja
 17.25 Pasje mesto, 4/23 del kanadske risane nanizanke
 18.00 Regionalni studio Koper
 18.45 Hugo, tv igrice
 19.13 Risanka
 19.30 Tv dnevnik 2, vreme, sport
 20.05 Poglej in zadeni
 21.40 Turistična oddaja
 22.00 Dnevnik 3, tema dneva, vreme, sport (VPS 2200)
 22.20 Zarisce
 Sova
 22.45 Davov svet, 17/24 del ameriške nanizanke
 23.10 Umor, je napisala, 7/21 del ameriške nanizanke
 00.00 Sampion rodea, ameriški film

SLOVENIJA 2

- 12.50 Video strani
 13.00 Euronews
 15.00 Video strani
 15.35 Moj dobri prijatelj, 2/7 del hum. serije
 16.00 Penn & Teller, pon. 1/6 dela angleske zabavne serije
 16.25 Osmi dan, pon.
 Sova, ponovitev
 17.20 Vecen sanjac, 8/27 del ameriške nanizanke
 Martinu se nasmehne sreca
 17.55 Umor, je napisala, 6/21 del ameriške nanizanke
 Vse je konceno
 18.45 Znanje za znanje: Ucite se z nami
 19.10 Podarim - dobim
 19.20 Poglej me!
 20.05 Neprimerna zenska, 3/4 del ameriške nadaljevanke
 Ljubosumje
 20.50 Azijska magistrala, 3/5 del japonske dokumentarne serije
 21.40 Opus
 22.40 Koncert simfonikov RTV Slovenija
 23.50 Video strani

KANAL A

- 07.00 Video strani
 12.00 Spot leta
 12.05 A - shop, televizijska prodaja
 12.15 Luc svetlobe, ponovitev 369. dela ameriške nadaljevanke
 13.05 Magnetoskop, ponovitev
 13.55 Spot tedna
 14.00 CMT
 16.30 Spot tedna
 16.35 A - shop, televizijska prodaja
 16.45 Pred poroto, ponovitev 31. dela ameriške nanizanke
 17.15 Policijska akademija, ponovitev filma
 18.45 A - shop, televizijska prodaja
 19.00 Porocila
 19.05 Risanka
 19.10 Luc svetlobe, 370. del ameriške nadaljevanke
 20.00 Pozitiv +, kontaktna glasbena oddaja
 20.40 Zlocini stolecja, 7. del ameriške nanizanke
 21.05 Porocila
 21.10 Teden na borzi
 21.20 Trije glumaci, ameriška komedija
 Igrajo: Moe, Shemp Howard, Larry Fine in drugi
 22.50 Album Show, glasbena oddaja
 23.40 CMT
 00.30 Erotični film
 02.00 Video strani

MTV MMTV (62. kanal)

- 12.00 MMTV shop, televizijska prodaja
 13.30 Video strani
 17.00 MMTV shop, televizijska prodaja
 19.10 Kuhajmo skupaj, kulinarična oddaja
 19.40 MMTV shop, televizijska prodaja
 20.10 Popotnik, oddaja z nasveti popotnikom
 20.50 Birds Of Pray, film
 22.20 Blind Fear, film
 23.50 MMTV shop, televizijska prodaja
 00.40 Video strani
 01.00 Deutsche Welle

RAI 1

- 6.45 Jutranja oddaja Unomatina, (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik, gospodarstvo
 9.30 Dnevnik, 9.35 nan. Cuori senza età
 10.05 Film: Nel blu dipinto di blu (It. '58, i. G. Ralli), vmes (11.00) dnevnik
 11.50 Aktualna odd. koristnih nasvetov Utile Futile
 12.25 Vreme in dnevnik
 12.35 Nan.: La signora in giallo
 13.30 Dnevnik
 14.00 Tednik TG 1: Weekend
 14.20 Kviz: Sala giochi
 14.50 Nan.: Catwalk
 15.45 Mladinska oddaja Solletico, vmes risanke
 17.30 Nan.: Zorro
 17.55 Danes v Parlamentu
 18.00 Dnevnik
 18.20 Neverjetne zgodbe
 18.50 Variete: Luna Park (vodi Pippo Baudo)
 19.35 Vreme in dnevnik
 20.30 Aktualno: Il fatto
 20.40 Glasba: 45. festival italijanske popevke (vodi Pippo Baudo)
 23.05 Dnevnik
 23.15 Variete: DopoFestival
 0.20 Dnevnik in vreme
 0.30 Danes v Parlamentu
 0.40 Dok. Videosapere: Stoletnica gledališke bienale
 1.10 Aktualno: Sottovoce
 1.25 Aktualno: Il fatto (pon.)

RAI 2

- 6.35 V kraljestvu narave
 7.00 Oddaja za najmlajše
 7.50 Nan.: Doogie Howser, 8.15 Lassie
 8.40 Nad.: Beautiful
 10.30 Aktualno: Lo sportello del cittadino, 11.00 Fra le righe
 11.30 TG2-33, 11.45 dnevnik 2
 12.00 Aktualno: I fatti vostri
 13.00 Dnevnik, gospodarstvo in vreme
 13.40 Buon Compleanno Cinema
 13.45 Variete: Quante storie! Ragazzi
 14.30 Nad.: Paradise Beach, 14.55 Santa Barbara
 15.40 Aktualna oddaja Kronika v živo, vmes (15.45, 17.00) dnevnik
 18.05 Iz Parlamenta
 18.10 Sport in vreme
 18.35 Sereno Variabile
 18.45 Nan.: Miami Vice
 19.45 Dnevnik in sport
 20.40 Film: Aliens - Scontro finale (fant., ZDA '86, i. S. Weaver, M. Biehn)
 22.50 Potrebujem te
 23.30 Dnevnik, pregled tiska in vreme
 0.15 Sport: dresura

RAI 3

- 6.45 Oddaje Videosapere: Spanscina, stoletnica bienale, Filozofija, Zenske in glasba, Euronews
 10.15 Fantastica Età
 11.15 Fantastica Mente
 12.00 Dnevnik in gospodarstvo, 12.30 Znanstveni dnevnik
 12.40 Dove sono i Pirenei?
 14.00 Dezelve vesti, dnevnik
 14.50 TGR v Italiji
 15.15 Sport: dresura
 16.30 Faraonovo oko, 17.00 Parlato semplice
 18.00 Dok.: Geo
 18.30 Sport, Insieme in vreme
 19.00 Dnevnik, dezelve vesti
 19.50 Blob Soup, 20.10 Blob
 20.30 Aktualno: Dan v preturi
 22.30 Dnevnik in vreme
 22.45 Aktualno: Speciale 3
 23.50 Aktualna odd.: Pubbli- mania (vodi R. Frassa)
 0.35 Dnevnik, pregled tiska in vreme
 1.00 Fuori orario: Pubblicità
 3.30 Tednik TG3 Omnibus

RETE 4

- 7.20 Nan.: Tre cuori in affitto
 7.50 Nad.: Diritto di nascere, 8.10 Manuela, 9.05 Guadalupe, 9.30 Catene d'amore
 9.55 Variete: Buona giornata, vmes 10.00 Telepodaja, 11.00 nad. Febbre d'amore, 12.00 Rubi, 13.00 Sentieri, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
 14.00 Rubrika o lepoti
 14.15 Nad.: Sentieri, 15.20 Cuore selvaggio
 17.00 Aktualno: Perdonami, 18.00 Funari News, vmes (19.00) dnevnik
 20.45 Nad.: Perla nera (i. A. Del Boca, G. Corrado)
 22.30 Film: Il giorno della civetta (dram., It. '68, i. F. Nero, C. Cardinale), vmes (23.30) dnevnik
 0.50 Pregled tiska
 1.00 Medicine a confronto

CANALE 5

- 6.30 Na prvi strani
 9.00 Maurizio Costanzo Show
 11.45 Aktualno: Forum
 13.00 Dnevnik TG 5
 13.25 Sgarbi quotidiani
 14.05 Kviz: Complotto di famiglia
 15.20 Aktualno: Agenzia matrimoniale (vodi M. Flavi)
 16.00 Otroška oddaja
 17.55 TG 5 Flash - Kratke vesti
 18.00 Kviz: Ok, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
 20.00 Dnevnik TG 5, 20.25 Striscia la notizia
 20.40 Film: Mamma, mi compri un papà? (kom., ZDA-Fr. '90, i. J. Bisset)
 22.25 Nan.: X-Files
 23.25 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik
 1.30 Sgarbi quotidiani

ITALIA 1

- 6.30 Otroški variete
 9.20 Nanizanke
 11.25 Aktualno: Village
 12.25 Odprti studio
 12.40 Sport studio
 12.50 Otroški variete
 14.00 Odprti studio
 14.30 Variete: Non è la RAI
 16.00 Variete: Smile
 16.05 Nan.: Star Trek
 17.10 Variete: Talk Radio
 17.25 Nan.: Wings, 18.10 Superboy, 18.45 Village, 18.50 Tutti al college
 19.30 Odprti studio, vreme
 19.50 Sport studio
 20.00 Variete: Karaoke
 20.45 Film: Lion Strike-Accerchiati (pust., ZDA '93, i. Don Wilson, B. Phillips)
 22.40 Fatti e misfatti, 22.45 No Limits
 23.15 Nan.: L'ombra della notte
 0.15 Italia 1 sport
 1.45 Sgarbi quotidiani

TELE 4

- 13.30 19.30, 22.10, 0.15 Dogodki in odmevi
 20.35 Film: La leggenda di Robin Hood (38, i. E. Flynn)

MONTECARLO

- 14.00 18.45, 20.35, 22.30, 24.00 Dnevnik, 13.30 Sport
 14.10 Film: Rapina al Cairo (krim., '63, i. G. Sanders)
 20.00 The Lion Trophy Show
 20.35 Nad.: Homefront
 23.00 Variete: Tappeto volante

Koper

- 16.00 Euronews - tv novice
 16.15 »Meridiani«, aktualna tema
 17.15 Odprte strani, oddajo pripravlja Rosanna Giuricin
 17.35 Stanje stvari - kultura, oddajo pripravlja Natasa Melon
 18.00 Slovenski program: Studio 2 - magazin
 18.45 Primorska kronika
 19.00 Tv dnevnik
 19.30 Vesolje je... prihodnost dnevnih kopov
 20.00 Euronews
 20.30 Vzporedna življenja - ljudje in dogodki nasega casa - 1945, avtor: Silvano Sau
 21.30 Juke Box, glasbena oddaja v živo, I. del, vodi Alex Bini
 22.15 Tv dnevnik
 22.30 Juke Box, glasbena oddaja v živo, II. del, vodi Alex Bini

ORF Avstrija 1

- 09.00 Cas v sliki
 09.05 Nas hrupni dom, pon.
 09.30 Noro dobro, pon.
 10.15 Moja draga s Tirolskega, pon.
 11.45 Slika Avstrije, pon.
 12.15 Notranjepolitčno porocilo
 13.00 Cas v sliki
 13.10 Mi, pon.
 13.35 Pravica do ljubezni
 14.00 Blagoslovljena dvojica
 14.45 Pogledi od strani
 15.00 Otroški program
 17.00 Mini cas v sliki
 17.10 Wurlitzer
 18.00 Cas v sliki
 18.05 Prijatelji
 19.00 Nas hrupni dom
 19.30 Cas v sliki
 20.00 Sport
 20.15 Derrick
 21.15 Pogledi od strani
 21.35 V tihini noci, am. psih. krim., 1982
 Igrajo: Roy Scheider, Merly Streep in drugi
 23.05 Cas v sliki
 23.20 Utrip življenja, ameriška grozljivka, 1987
 Režija: Paul Golding
 00.45 Bratovščina vrtnice, pon.
 02.15 Video strani

ORF Avstrija 2

- 13.00 Cas v sliki
 13.15 Akrobatsko smucanje - svetovni pokal, Linz
 14.45 Ocarljiva Jeannie
 Kraljestvo za Tonyja
 15.05 Zabava, ameriška komedija, 1967 s Petrom Sellersom v glavni vlogi; režija: Blake Edwards
 16.40 Ljubezenska preizkusnja
 17.30 Življenje v divjini
 Orangutani
 18.00 Mi
 18.25 Milijonsko kolo
 19.00 Zvezna dezela danes
 19.30 Cas v sliki
 20.00 Kultura
 20.15 Srečanje z naravo
 21.00 Siling
 21.35 Mainz je Mainz, kot poje in se smeji
 00.35 Gola senca, franc. psihološka drama, 1988
 Igrajo: Pierre Arditi, Matilda May in drugi
 02.00 Video strani
 Tisoc mojstrovini

Hrvaška 1

- 07.55 Porocila
 08.00 Dobro jutro
 10.00 Porocila
 Solski program
 10.05 Kviz
 10.45 Glasba v casu: Romantiki, 1. del
 11.15 Nemski jezik: Deutschlexikon »P«
 11.30 Deklica iz prihodnosti, 24., zadnji del otroške serije
 12.00 Porocila
 12.05 Cesarica, 105 del serije
 12.50 Revizor, ameriški film, 1949
 Igrajo: Danny Kaye, Walter Slezack, Barbara Bates, Elsa Lanchester, Gene Lockhart in drugi
 14.30 Solski program, pon. Program za otroke:
 15.30 Otroška oddaja
 Mio - mao, risanka
 15.50 Brillantina
 16.30 Porocila
 16.40 Hrvaska književnost
 17.10 Otrok, sola, dom
 17.45 Hrvaska danes
 18.00 Kolo srece
 18.35 Santa Barbara, 941. del ameriške nadaljevanke
 19.18 Male skrivnosti velikih kuharskih mojstrov
 Dnevnik
 20.02 Sport
 20.10 V iskanju, dokumentarna serija
 21.10 Dobri ljudje
 22.40 Slika na sliki
 23.20 Frederick Forsyth Presents: Smrt je na slabem glasu, angleski film
 Režija: Lawrence G. Clark
 00.40 Porocila
 00.45 Sanje brez meja

Hrvaška 2

- 17.00 Video strani
 17.15 Tv koledar
 17.25 Udobna voznja, ponovitev 2/6 dela nanizake
 18.15 Resna glasba
 19.15 Risani film
 19.30 Dnevnik
 20.10 Me je kdo iskal?, zabavnoglasbena oddaja
 Sto let filma:
 Carrie, ameriški film, 1952
 Igrajo: Laurence Olivier, Jennifer Jones, Miriam Hopkins, Eddie Albert in drugi; režija: William Wyler
 Film - video - film
 Video strani

MTV Madžarska

- 05.30 Vaska tv
 06.00 Sončni vzhod
 09.00 Porocila
 09.05 Mejno mesto
 09.30 Dopoldan, vmes Dallas, serija
 12.00 Opoldanski zvon
 12.05 Posel
 13.05 Otroški program
 15.00 Angleščina
 15.25 Od A do Z, zaba
 15.40 Telefonski kviz
 16.00 Dnevnik
 16.10 Posel
 16.25 Gospodična, serija
 17.00 Za upokojence
 17.30 Teka
 17.40 Okno
 19.00 Pravljica
 19.10 Muza, novice iz kulture
 19.30 Dnevnik, telesport
 20.00 Dallas, ponovitev
 21.15 Apropo
 22.05 Brez vabila
 22.20 Pretgranje, ameriški film
 23.50 Tele jazz
 Morgan Workshop
 00.25 Dnevnik BBC

TV SLOVENIJA 1 23.10

UMOR, JE NAPISALA,
ameriška nanizanka, 7/21

Zasnova: Peter S. Fischer, Richard Levinson in William Link
Scenarij: Peter S. Fischer po zgodbi Richarda Levisona & Williama Linka in Petra S. Fischerja
Režija: Corey Allen
Fotografija: Mario Di Leo
Montaza: Donald Douglas
Glasba: John Addison

Igrajo: Angela Lansbury, Eddie Barth, Jessica Browne, Bert Conuy in mnogi drugi

TV SLOVENIJA 1 17.10

UČIMO SE ROČNIH USTVARJALNOSTI
Papirnate lutke z živalskimi izrazi

Lutke niso le dekorativne, ne služijo nam zgolj kot igrača, kot komunikacijsko sredstvo, ampak se gremo z njimi lahko že čisto pravo gledališče (doma, v šoli in se kje).

Če boste oddajo pozorno spremljali, se boste lahko naučili osnovnega trika, kako hitro in preprosto se da oblikovati številne lutke z živalskimi izrazi. Prav nam pridejo tudi za pusta.

TV SLOVENIJA 2 20.50

AZIJSKA MAGISTRALA
Pakistan

Ljudje, ki zahtevajo delitev naroda, zanesljivo ne upoštevajo pakistanskega gesla - »Islam je eden«. Pripadniki skupine Muhajir trdijo, da so drugačna rasa, Pahuti pa zahtevajo odcepitev od Pakistana. To pleme živi na meji med Pakistanom in Afganistanom, na področju, kamor celo pakistanska policija ne sme stopiti.

TV SLOVENIJA 2 21.40

OPUS,
oddaja o glasbi

V oddaji bodo predstavili nastajanje največjega opernega spektakla pri nas - Puccinijeve opere Turandot. Med snemanjem zakulisnega dogajanja so pripravili tudi pogovore z glavnimi protagonisti predstave in tistimi, ki ponavadi niso na očeh javnosti, so pa prav tako pomemben člen v verigi nastajanja takega opernega projekta. Gosta v studiju bosta operna solista Franc Javornik in Ferdinand Radovan.

RAI 2 20.30

ALIENS,
ameriški film, 1986

Režija: James Cameron

Igrajo: Sigourney Weaver, Michael Biehn, Paul Reiser in drugi

Zdi se, da so vsi ljudje na planetu LB 426 umrli; osrednja vlada pošlje zato tja oficirja Ripleya, da bi odkrila, kaj se je zgodilo. Ob prihodu se ji razkrije grozovit prizor: pošasti iz vesolja so se razmnožile in ubile vse ljudi, preživela je edino mala Newt.

Film je nadaljevanje Scottove uspešnice Aliens, vendar je James Cameron poudaril predvsem napetost in akcijo: film je tako poln posebnih efektov, manj pozoren pa je na psihološko plat zgodbe. Kasneje so posneli še več nadaljevanj, v katerih je vedno igrala odlična Sigourney Weaver.

RETE 4 22.30

IL GIORNO DELLA CIVETTA,
italijanski film, 1967

Režija: Damiano Damiani

Igrajo: Franco Nero, Claudia Cardinale (na sliki), J. Lee Cobb, Sergio Reggiani in drugi

Na Siciliji pride do mafijskega umora. Kapetan orožnikov Bellodi prihaja iz Severne Italije in nikakor noče sprejeti mlaka prebivalcev. Naleti tako na nasprotovanje vseh, tudi nadrejenih. Z njim je solidarna edino lepa vaščanka. Bellodi doseže nekaj uspehov, a se mora kmalu vdati. Damiani je film posnel po romanu Leonarda Scascie, italijanskega pisatelja, ki je v svojih delih prvi pokazal na razsežnost mafije v južni Italiji in na posledice, ki jih le-ta ima na mišljenje ljudi in na njihov odnos do države. Režiser je jasno prikazal skoraj brezupen, a nujen boj proti mafijski hobotnici, in to v obdobju, ko so oblasti še trdile, da je mafija samo lokalni, skoraj folklorni pojav.

TV SLOVENIJA 1 / NOCOJ OB 00.00

Čar rodea
prevzame

Šampion rodea, ameriški film, 1972

Scenarij: Job Rosenbrock

Režija: Sam Peckinpah

Fotografija: Lucien Ballard

Glasba: Jerry Fielding

Igrajo: Steve McQueen, Robert Preston, Ida Lupino,

Ben Johnson, Joe Don Baker, Barbara Leigh

Po dolgih letih se nekdanji šampion rodea vrača domov, na tekmo vanje v domačem kraju. Ob vrnitvi ni srečen. Brez prebite pare ne more pomagati očetu, ki bi rad začel na novo - v Avstraliji. Brat je bolj uspešen in njegov stavek - v pogovoru z Juniorjem: grehem se k prvemu milijonu, ti pa še vedno iščeš svojih osem sekund (toliko časa je namreč potrebno na rodu obsedeti na divjem biku, da bi dosegel rekord in zmago) predstavlja ključno misel filma, po kateri smo ljudje pač različni in neprimerljivi, z različnimi cilji po katerih hlepimo.

Sam Peckinpah, avtor filmov DIVJA HORDA in SLAMNATI PSI, ki jih je posnel pred SAMPIONOM RODEA je veljal za največjega mojstra prizorov nasilja, ki pa niso sami sebi namen. Tokrat se je predstavil v povsem drugi

luči - rekli bi lahko kar »lirični« v opisovanju sveta in ljudi, ki jim casi ni naklonjen, ki se ne znajo prilagoditi splošnim trendom in raji sledijo svojim sanjam.

Mojstrsko posneti prizori ljudskega praznovanja, ki spremljajo tekmo vanje in seveda tekmo vanje samo - predstavljajo spektakularni, učinkovit okvir za subtilno pred-

stavljen odnos v družini Bomerjevih - očeta in matere ter obeh sinov do staršev. V neodvisni produkciji (ABC) posnet film nam odkriva naličje in zakulisje sveta, ki ga veliki hollywoodski filmi ne zmorejo in nočejo predstaviti - kajti ta svet teh ljudi počasi in nezvzdno izginja - Hollywood pa ima raje velike teme in zgodbe.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

09.00 Video; 12.00 The Soul; 13.00 Greatest Hits; 14.00 Popoldanski mix; 16.30 Coca Cola Report; 17.30 Dial MTV; 18.00 Music Non Stop; 20.00 Greatest Hits; 22.30 Beavis & Butthead; 23.00 Ponovitve; 00.00 Party Zone

SKY ONE

12.00 Sally Jessy Raphael; 13.30 E Street; 14.00 St. Elsewhere; 15.00 Kalni izvir; 16.00 Oprah Winfrey Show; 16.50 Double Dragon; 18.00 Star Trek; 19.00 Svet iger; 19.30 Blockbusters; 20.00 E Street; 20.30 M.A.S.H.; 21.00 The Andrew Newton Hypnotic Experience 3; 21.30 Videnja; 22.00 Chicago Hope; 00.00 Ponovitve

PRO 7

06.00 Ponovitve; 12.00 Neizprosna, a prisrčna; 13.00 Charliejevi angelčki; 15.00 Colbyjevi; 16.00 Zakon v Los Angelesu; 17.00 Risanke; 18.25 Rock 'n' roll očka; 18.55 Roseanne; 19.25 Alf; 19.55 Poročila; 20.15 Akti X; 22.10 Park Gorky, am. krim.; 1983; 00.00 Poročila

PREMIERE

14.00 Orson in Oliva; 15.20 Jennifer 8, am. psih. krim.; 1992; 17.55 Veter, am. pust. film, 1992; 20.15 Policist in deček, am. akc. kom., 1993; 21.50 Hudičev odvetnik, am. psih. film, 1993; 23.45 Kodno ime Nina, am. film, 1993

SAT 1

07.30 Popoldanski program; 12.25 Pod kalifornijskim soncem; 13.25 Falcon Crest; 14.25 White Fang; 14.55 Pustolovščine mladega Indiana Jonesa; 15.55 Macgyver; 17.00 Tvegaj!; 17.30 Regionalna poročila; 18.00 Pojdi na vsel; 19.00 Poročila; 19.15 Sport; 19.30 Kolo sreče; 20.15 Pregarjalci duhov 2, am. kom., 1989

EUROSPORT

08.30 Golf, pon.; 09.30 Evrofun; 10.00 Snowboard, svetovni pokal; 10.30 Tenis, pon.; 12.00 Alpsko smučanje; 13.00 Akrobatsko smučanje, prenos iz Kichenberga; 14.00 Tenis, pregled ATP turnirjev; 14.30 Atletika, magazin; 15.30 Avtomobilizem; 19.30 Jahanje; 16.30 Olimpijski magazin; 17.00 Tenis, iz Stuttgarta; 21.30 Športna poročila; 22.00 Boks; 23.00 Wrestling; 00.00 Motociklizem; 01.00 Športna poročila

RTL

09.05 Ponovitve; 12.00 Popoldanski magazin; 14.10 Umor, je napisala, am. serija; 17.00 Jeopardy!; 17.30 Med nami; 18.00 Bogati in slavniki; 18.45 Poročila; 19.10 Eksplozivno; 19.40 Dobri časi, slabi časi; 20.15 Ogenj na krovu leta 1501, ameriška drama, 1990; 22.10 Pod psihiatrovim urokom, am. triler, 1993

RTL 2

05.55-17.00 Ponovitve; 17.00 Mož za sedem milijonov dolarjev; 17.55 Umik; 18.25 Nasmehnite se, prosim; 19.00 Zenska za sedem milijonov dolarjev; 20.00 Poročila; 20.15 Kdo je ustrelil Jima Blessinga?, kanad. vestem; 22.00 Strel v noči, ameriški vestem; 23.30 Dream On

SKY MOVIES

15.00 How To Murder Your Wife; 17.00 The Portrait; 18.55 The Apartment; 21.00 Hot Shots! Part Deux; 23.00 Three Of Hearts; 00.50 No Retreat, No Surrender

MOVIE CHANNEL

11.10 West Of Zanzibar; 14.10 Tarzan The Fearless; 15.40 Paris When It Sizzles; 18.55 Mrs. Lambert Remembers Love; 21.00 Mr. Saturday Night

FILMNET +

12.00 Love Can Be Murder; 16.00 K-TV; 18.00 Titanic; 20.00 IPS - Lille aux Pachydermes, premiera francoske drame; 22.00 Passanger 57

SUPER CHANNEL

05.30 Poročila; Gospodarstvo; Danes; Super Shop; 14.00 Kolo denarja; 18.00 Danes; 19.00 Poročila; 19.30 Hokej na ledu; 20.30 Dateline; 21.30 Notranja izdaja; 22.00 Poročila; 22.30 Jay Leno Show; 23.30 Res osebnost

CNN

06.00-23.00 World News; 07.30 MoneyLine; 11.30 World Report; 12.30 Business Morning; 14.30 Business Asia; 15.00 Larry King Live; 15.45 World Sport; 17.30 Business Asia; 21.00 International Hour; 21.45 World Sport; 22.30 Showbiz Today; 00.00 The World Today; 01.00 Moneyline; 1.30 Crossfire

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio ga-ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje in Glasbena oprema; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.30 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.30 Informativna oddaja v tujih jezikih; 23.05 Literarni nočno.

14.00 Turistična odd.; 14.50 Single tedna; 15.00 Discoteca sound; 16.00 Modri val; 18.45 Folk studio; 20.00 Prenos RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes v Ljubljani; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Sport; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 17.55 Špekakla; 18.15 Evropa v enem tednu; 21.00 Odprta dlan; 22.00 Rockoteka.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.20 Pred karnevalom v Senčurju; 10.40 Informacije, zapošlovanje; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.00 Ko sem se majhen bil; 19.30-24.00 Večerni pr. - Vasovanje

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniaturre; 10.05 Evropa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Kadar boš na rajžo sel; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Skriti kotiček; 19.30 Po domače; 20.00 Petkovi akvareli; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

11.00 Preklop; 12.00 Borzni parket; 14.00 OF (24 ur info); 15.00 Recenzije & Napovedi; 17.00 Enciklopedija & Voglatna miza; 19.00 TB: Girls Against Boys; 20.00 Radio ropot/Okopi Slave 22.00 Idealna godba.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Kulturne diagonale; 9.00 Odprta knjiga; E. Mangialupi, protagonist Tržaških humoresk (prip. A. Rustja); 10.30 Intermezoz; 11.45 Okrogla miza; 12.45 Primorska poje; MPZ Valentin Vodnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 14.30 Krajevne stvarnosti; 15.00 Potpuri; 15.30 Mlad val; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; Glasb. kronika s Hrvaškega; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Slov. lahka glasba; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Izmenično Venus in Razpoke časa in življenja; 18.15 Over noise.

Radio Koroška

18.10-19.00 Kulturna obzora.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranga kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.40 Rekreativna; 9.10 Koledar prireditve; 11.00 Country glasba; 11.50 Vreme; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobničke; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.40 Petkova centrifuga; 17.30 Obvestila; 17.50 Sport; 19.30 Stop pops in novosti; 21.45 Kratka igra; 22.20 Heavy metal.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Izobraževalni program; 10.05 Izbrana proza; 11.05 Reprize in soočanja; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Zborovske pesmi; 13.40 Glasb. tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Sanson; 16.05 Od uverture do plesa; 16.45 Likovni odmevi; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Oberon; 19.30 Koncert slov. filharmonije; 22.05 Igra; 23.00 Šestnajst strun; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

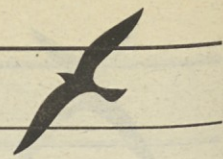
(slovenski program)

8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9.00 Servisne Informacije, prireditve; 9.10 Cestne razmere; 9.20 Vreme za konec tedna; 9.45 Mnenjsko sešet; 11.15 Hladno toplo vroče; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Jagode in podoknice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.15 Borzno poročilo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Muzak; 20.00-23.15 Večerni pr. Modrega vala RK; 23.15 Nočni pr. RS.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 11.00 Med vrticami; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Gla-

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

V nedeljo, 26. februarja, ob 18. uri in v torek, 28. februarja, ob 19. uri: G. Puccini-TURANDOT (GD).
V nedeljo, 5., in v ponedeljek, 6. marca, ob 20. uri: BALETNI VEČER - BALETNO GLEDALIŠČE SANKT PETERSBURG. Nedelja: P. I. Cajkovski - Possédé par son double - balet v dveh dejanjih. Ponedeljek: Don Kihot ali norčava fantazija - balet v dveh dejanjih (GD).

SNG DRAMA, tel.: 061/221-511

V soboto, 25. februarja, ob 19.30: D. Zajc - GRMACE, za izven.

MALA DRAMA, tel.: 061/221-511

Danes, 24. februarja, ob 20. uri: A. Nicolaj - PRVA KLASA, za izven.

V soboto, 25. februarja, ob 20. uri: G. Tabori - WEISMAN IN RDEČE LICE, za izven.

SNG OPERA, tel.: 061/331-950

Danes, 24. februarja, ob 19. uri: G. Verdi - NABUCCO, za izven.

V soboto, 25. februarja, ob 19. uri: T. VAN SCHAYK - BALETNI VEČER, premiera. Predstava bo se v sredo, 1. marca, ob isti uri, za red sredo in v petek, 3. marca, ob isti uri, za red petek.

V ponedeljek, 27. februarja, in v nedeljo, 5. marca, ob 11. uri: B. Adamic - SNEGULJICA.

MGL, tel.: 061/210-852

Danes, 24. februarja, ob 19.30: J. Godber - NA SMUČISCU, za izven.

V soboto, 25. februarja, ob 11. uri: S. Makarović - SHOW STRAHOV, za izven. Ob 19.30: M. Camoletti - PRIDI GOLA NA VEČERJO, za izven in konto.

SENTJAKOBSCO GLEDALIŠČE,

tel.: 061/312-860

V soboto, 25. februarja, ob 19.30: L. Kraigher - SKOLJKA, premiera, za abonma red premierski in izven. Predstava bo se v nedeljo, 26. februarja, ob 16. uri, za abonma red nedeljski popoldanski in izven.

LGL, tel.: 061/314-789

VELIKI ODER

V soboto, 25. februarja, ob 17. uri: N. Simončić - VELIKI KIKIRIKI, za izven.

GALERIJA SOU, Kersnikova 4

V soboto, 25. februarja, ob 20. uri: plesna predstava ROSE & MARGUERITE, premiera. Predstava bo se v nedeljo, 26., in v ponedeljek, 27. februarja, ob isti uri.

KUD FRANCE PRESEREN, tel.: 061/332-288

Danes, 24. februarja, ob 20. uri: Zijah A. Sokolović - CABARES, CABAREI.

V nedeljo, 26. februarja, ob 20. uri: spopad improvizacijskih ekip LOVKE : GILS NASA KABINET.

CELJE

SLG CELJE, tel.: 063/25-332

V sredo, 1. marca, ob 16. uri: C. Goldoni-A. Rozman - SLUGA DVEH GOSPODOV, za abonma čebelica 4. Predstava bo se v četrtek, 2. marca, ob 10. uri, za abonma čebelica 4.

DNEVI KOMEDIJE do 26. februarja

Danes, 24. februarja, ob 19.30: E. Ionesco - PLESASTA PEVKA.

V soboto, 25. februarja, ob 19.30: Waechter-Dekleva - KLOVNI.

V nedeljo, 26. februarja, ob 19.30: PODELITEV NAGRAD ZLAHTNI KOMEDIJANT in gostovanje gledališča Gavella iz Zagreba s predstavo O. Wildea - VAZNO JE IMENOVATI SE ERNEST (BITI RESEN).

LJUTOMER

DOM KULTURE

Danes, 24. februarja, ob 19.30: M. Frayn - HRUP ZA ODROM.

MARIBOR

DRAMA, tel.: 062/221-206

Danes, 24. februarja, ob 19.30: E. Albee - KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF?

V nedeljo, 26. februarja, Minoritska cerkev ob 17. uri: Serling-D. Lukic - OBMOCJE SOMRAKA, za red u in izven. Ob 19.30, stara dvorana E. Albee - KDO SE BOJI VIRGINIJE WOOLF?

LGM, tel.: 062/26-748

V nedeljo, 26. februarja, ob 11. uri: B. Gregorič - PORCELANASTA MUČA.

V nedeljo, 5. marca, ob 11. uri: F. Lainscek - REGRATOVA ROZA

NOVA GORICA

PDG, tel.: 065/25-326

V soboto, 25. februarja, ob 20. uri: H. Barker - LJUBEZEN DOBREGA MOZJA, za abonma sobota. Predstava bo se v sredo, 1. marca, ob 20. uri, za abonma sredo, izven in v četrtek, 2. marca, ob isti uri, za abonma četrtek in izven.

ZIRI

V nedeljo, 26. februarja, kinodvorana Ziri ob 18. uri: E. Kishon - RODIL SE JE OCKA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Rossetti

Danes, 24. t. m., ob 20.30 (red petek) ponovitev predstave »Servo di scena«. Režija Guglielmo Ferro. V glavni vlogi nastopa Turi Ferro. Predstava st. 4.

Ponovitev jutri, 25. t. m., ob 20.30 (red 1. sobota) in v nedeljo, 26. t. m., ob 16.00 (red 1. nedelja).

Urnik blagajne gledališča: 8.30-14.30 in 16.00-19.00 ob delavnikih (tel. 54331) in pri blagajni v Pasazi Protti (tel. 630063): 8.30-12.30 in 16.00-19.00.

V gledališču je na ogled razstava »40 stagioni in mostra». Urnik od 16.00-19.00.

Gledališče Cristallo - La Contrada

Danes, 24. t. m., ob 10.00 in 16.30 - AIDA iz

KOROŠKA

CELOVEC

DOM Glasbe: v nedeljo, 5.3. »Koroška poje«.

VOGRČE

Pri Florjanu: danes, 24. t. m. in jutri, 25. t. m., ob 19.30 Pustnjaja.

TINJE

Dom: danes, 24. t. m., ob 18.00 - Predavanje - Vzgoja poletnih rož.

ŠKOFICE

Dvorana nad posojilnico: danes, 24. t. m., ob

Verone predstavlja »Pustovanje zivali« Saint Saensa. Vstopnica 5.000 lir.

Jutri, 25. t. m., ob 20.30 bo na sporedu »Vita col padre« H. Lindsaya in R. Crouseja. Režija Piero Maccarinelli. V glavnih vlogah nastopata Ugo Pagliani in Paola Gassman.

TRZIC

Obcinsko gledališče

V sredo, 1. in v četrtek, 2. marca, ob 20.30 gostovanje gledališke skupine Teatro dell'Archivoltz z delom »Krokodil« G. Gallioneja. Režija G. Gallione.

VIDEM

Gledališče Contatto

Do 4. junija bo skupina Me' o Matt predstavljal »Orfejev labirint« Pietra Faielle.

20.00 - Pustni večer z Marjanom Hintereggerjem.

RADIŠE

Kulturni dom: v nedeljo, 26. t. m., ob 14. uri otroški pustni ples.

ŽELEZNA KAPLA

Farna dvorana: danes, 24. t. m., ob 19.30 - Pustna prireditve

Hotel Obir: v sredo, 8. marca, ob 14.00 - Praznovanje Mednarodnega dneva žena. Govor bo imela Katarina Lavš.

KAMNIK

RAZSTAVIŠČE VERONIKA

V sredo, 1. marca, ob 19. uri: predstavitev monografije SV. PRIMOZ NAD KAMNIKOM.

SPORTNA HALA, tel.: 061/831-612

V soboto, 25. februarja, ob 20. uri: VESELO V KAMNIK '95 - PUSTNE STORIJE.

KOČEVJE

MUZEJ KOČEVJE, tel.: 061/851-864

V ponedeljek, 27. februarja, ob 17.30: Muzejska delavnica - IZDELOVANJE PUSTNIH MASK, vodi Irena Robič.

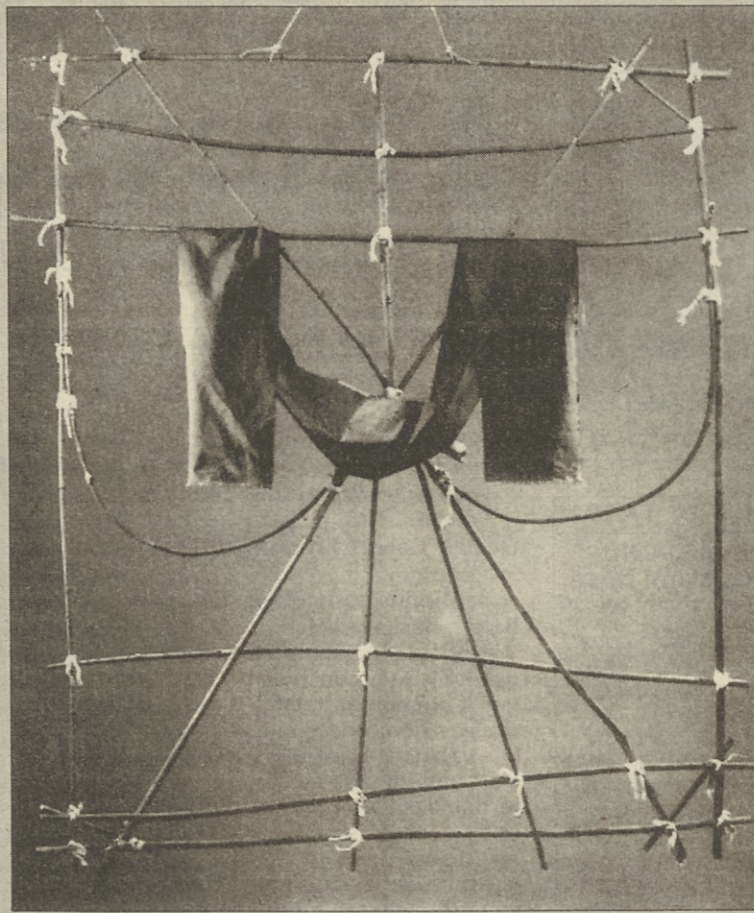
V torek, 28. februarja, ob 10. uri: TO SO GADI, slovenski mladinski film. V sredo, 1. marca, ob 10. uri: CISTO PRAVI GUSAR, slovenski mladinski film. Ob 17.30: Muzejska delavnica - IZDELOVANJE LUTK, vodi Irena Robič. V četrtek, 2. marca, ob 10. uri: Muzejska delavnica - MAMICAM ZA PRAZNIK (izdelava brosk, vazic), vodi Irena Skufca. Ob 17.30: potopišno predavanje z diapozitivni - Potepanje po gorah Nepala, predava Mateja Ribarič.

ŠKOFJA LOKA

KNJIZNICA I. TAVCARJA, tel.: 064/620-200

V ponedeljek, 27. februarja, ob 19. uri: ponovitev literarnega večera in predstavitev knjig žirovskih avtorjev.

V Galeriji ZDSLU v Ljubljani je na ogled razstava del kiparja ANTONA HERMANA

RAZSTAVE SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, Prešernova 10

V Mali galeriji je do 5. marca na ogled razstava fotografij BARBARE JAKSE.

Razstava skulptur in risb DRAGA TRSARJA je na ogled do 20. marca.

V prvem predverju je do 5. marca na ogled razstava SLOVENIJA IN DUNAJ.

MODERNA GALERIJA, Slovenska 35

Razstava slik BOGDANA BORČICA je na ogled do 29. marca na ogled razstava del BOGOSLAVA KALASA.

V zgornjih prostorih Moderne galerije je do 28. februarja na ogled retrospektivna razstava MAKSIMA SEDEJA. V nedeljo, 26. februarja, bo ob 11. uri: organizirano javno vodstvo po razstavi.

V spodnjih prostorih Moderne galerije je do 12. marca na ogled razstava WILLIAMA HENRYJA FOX TALBOTA.

GALERIJA ARS, Cevljarska 2

Razstava slik BRANKA SIMČICA je na ogled do 9. marca.

GALERIJA CENETA STUPARJA, Dunajska 405

Razstava fotografij EDA MARUSICA je na ogled do 1. marca.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava akvarelov PETRA KOŽINA je na ogled do 10. marca.

GALERIJA KAPELICA SOU

Razstava del ROBERTA SIMRAKA je na ogled do 10. marca.

GALERIJA KLUB B-51, Gerbičeva 51a

Razstava slik ROBIJA OSEPA je na ogled do 3. marca.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava grafik, risb in slik BOZIDARJA JAKCA je na ogled do 5. aprila.

GALERIJA CZP KMECKI GLAS, Zelezna 14

Razstava olj PETERNELJ - MAUSER je na ogled do 17. marca.

Razstava akvarelov in pastelov PLESTENJAK - BAHAR je na ogled do 7. marca.

GALERIJA TIVOLI, Pod turnom 3

Razstava grafičnih listov BOGDANA BORČICA je na ogled do 19. marca.

GALERIJA VODNIKOVA DOMACIJA, Vodnikova 65

Razstava akvarelov MIHE PIRNATA ml. je na ogled do 28. februarja.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej judovske skupnosti »Carlo in Vera Wagner« (Ul. Monte 5): do 17.4. »Sveta dezela v antični topografiji«. Urnik: torek, sredo 16-20, četrtek, petek 10-13, ob nedeljah pa dopoldne in popoldne.

Rizarna: do 26.2. je na ogled razstava slikarica Arta Spiegelmana »Maus«. Urnik: nedelja, torek, sredo 9-13, četrtek, petek, sobota 9-18, zaprto ob ponedeljkih.

Galerija Rettori Tribbio: razstavlja slikar Otavio Bomben.

Art Light Hall: do 4.3. razstavlja slikar Davide Lippolis.

StudioPHI: do 4.3. je na ogled razstava akvarelov slikarke Rosette Valetti in risb Salvatorreja Marcheseja.

Studio Bassanese: do 11.3. razstavlja Enrico Castellani - »Carte 1994«.

Galerija Torbandena: na ogled je skupinska razstava »Maestri del novecento«.

Galerija Le Caveau (Ul. Sv. Franciska 51A): do 11.3. je na ogled razstava Livia Rosignana.

GALERIJA ZDSLU, Komenskega 8

Razstava ANTONA HERMANA - Objekti je na ogled do 14. aprila.

ARHITEKTURNI MUZEJ - JAKOPIČEVA GALERIJA

Razstava grafik DIMITRA MALIDANOVA je na ogled do 28. februarja.

KD SPANSKI BORCEV

Razstava treh absolventov Mestne sole za risanje in slikanje TEJE KRAŠEK, FRANCIJA NOVAKA in PRIMOZA PISKARJA.

KNJIZNICA SSKA, Cesta komandanta Staneta 10

Razstava slik IRENE POLANEC je na ogled do 7. marca.

CELJE

GALERIJA SODOBNE UMETNOSTI CELJE, Trg Celjskih knezov 11

Pregledna razstava slik AVGUSTA LAVRENCICA je na ogled do 31. marca.

KRANJ

MALA GALERIJA

Razstava grafik NEJČA SLAPARJA.

MARIBOR

FOTOGALERIJA STOLP, Zidovska ulica

Danes, 24. februarja, bo ob 19. uri otvoritev razstave fotografij DYNAMIC GRAZ.

PIRAN

MESTNA GALERIJA PIRAN

Danes, 24. februarja, bo ob 19. uri otvoritev razstave GENERACIJA 1982. Razstava bo na ogled do 3. aprila.

PTUJ

MIHELICEVA GALERIJA

Razstava MITOLOGIJA ZOHARJEVEGA KURENTA je na ogled do 28. maja.

TRZIC

GALERIJA KURNIKOVA HISA

Razstava risb Slike stare Ljubljane BORISA TROBČA je na ogled do 5. marca.

VELENJE

KC IVAN NAPOTNIK

Danes, 24. februarja, bo ob 19. uri otvoritev slikarske razstave VOJKA POGACARJA. Razstava bo na ogled do 22. marca.

KOROŠKA

CELOVEC

Galerija Carinthia: do 4.3. razstavlja Ludwig Gerstakker.

TINJE

Dom: na ogled je razstava fotografij Ivana Klarica.

BOROVLJE

Galerija Rieser: razstava 50 koroških umetnikov.

RADIŠE

Kulturni dom: na ogled je razstava del G. Loiskandla.

BEGUNJE

Galerija Avsenik: Do 13.2. bo na ogled razstava »Trofeje iz Nambije«.

GLASBA SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM, tel.: 061/222-815

Danes, 24. februarja, ob 19.30: koncert ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONINIJE, za modri abonma II. Program: L. van Beethoven - Missa solemnis v D-duru za soliste, zbor in orkester op. 123 (GD).

V sredo, 1. marca, ob 19.30: ZVOKI SESTIH STRUN - PARISKI KITARSKI TRIO. Program: I. Albeniz, E. Granados, M. de Falla

KLUB CD, tel.: 061/17 67 228

V soboto, 25. februarja, ob 21. uri: koncert skupine BERTRAND RENAUDIN KVARTET.

K4, Kersnikova 4

V ponedeljek, 27. februarja, ob 21.30: koncert ZDENKE KOVACICEK & VANJA LISAK 3.

KAVARNA HOTELA UNION, Miklosiceva 1

V soboto, 25. februarja, ob 22. uri: koncert STJEPANA JIMMYJA STANICA in SULTANOV SWINGA. Pustne maske so zazeljene.

GAJO JAZZ CLUB, Beethovnova ulica

Danes, 24. februarja, ob 22. uri: koncert JAZZ KVARTETA - ITALIJA.

V soboto, 26. februarja, ob 22. uri: koncert MKM TERCETA Z JAZZ TRIOM.

HALA TIVOLI, Celovska 25

V nedeljo, 26. februarja, ob 20. uri: koncert skupin

NOVICE

Rezultati in vrstni red NHL lige

NEW YORK (STA/AP) - Rezultati srednjih tekem v severnoameriške poklicne hokejske lige NHL: Hartford Whalers - Boston Bruins 3:2, po podaljšku; Buffalo Sabres - New York Islanders 3:3, po podaljšku; Detroit Red Wings - Toronto Maple Leafs 4:1; St. Louis Blues - San Jose Sharks 4:3; Edmonton Oilers - Dallas Cowboys 2:1; Winnipeg Jets - Vancouver Canucks 4:1. Vrstni red: vzhod konferenca - atlantska divizija: N.Y. Rangers 18, New Jersey 15, N.Y. Islanders 15, Philadelphia 13, Tampa Bay 13, Florida 13, Washington 8; severovzhodna divizija: Pittsburgh 28, Quebec 26, Boston 17, Montreal 16, Buffalo 15, Hartford 13, Ottawa 6; zahod konferenca - centralna divizija: Detroit 23, Chicago 21, St. Louis 21, Toronto 17, Winnipeg 13, Dallas 10; pacifiška divizija: Calgary 16, San Jose 16, Edmonton 16, Vancouver 13, Anaheim 11, Los Angeles 11.

Ivanišević bo moral na operacijo kolena

STUTTGART (STA/Hina) - Hrvatski tenisač Goran Ivanisević, ki je na ATP turnirju v Stuttgartu z nagradnim skladdom 2.25 milijona dolarjev zaradi poškodbe kolena predal dvoboj 1. kroga, bo moral na operacijo. Koleno mu bodo operirali v Nürnbergu. »S kolonom imam težave že več kot eno leto. Do poškodbe je prišlo pri malem nogometu, lani pred turnirjem v Rimu. V sredo se nisem mogel igrati. Operacija sicer ni preveč zahtevna, kljub temu pa se malo bojim, saj je to moja prva v zivljenju,« je na tiskovni konferenci v Stuttgartu razložil Hrvat.

Houston trener Arsenalu

LONDON (STA/Hina) - Stuart Houston je prevzel mesto trenerja v angleškem prvotligaskem mostvu Arsenal iz Londona namesto Georga Grahama. Vodstvo kluba se je za zamenjavo trenerja odločilo zaradi slabih rezultatov. Upajo, da bo imel več sreče Houston, ki je na prvi tekmi dosegel tudi zmago v prvenstvenem srečanju proti Nottingham Forestu, kar je bila prva zmaga Arsenalu po skoraj starih mesecih.

Nizozemska - Portugalska 0:1 (0:1)

EINDHOVEN (STA/dpa) - V prijateljski nogometni tekmi je Nizozemska v Eindhovenu izgubila proti Portugalski z 0:1 (0:1). Edini zadetek je pred 25.000 gledalci že v 8. minuti dosegel Pedro Barbosa.

VSV presenetil

CELOVEC - Prva polfinalna tekma za naslov avstrijskega prvaka v hokeju na ledu med celovskim KAC-jem in beljaskim VSV-jem se je končala s presenečenjem: KAC je pred domačo publiko (5500 gledalcev!) v mestni hali po 63. minutah izgubil prvo tekmo v seriji best of five s 3:4 (0:1, 1:2, 2:0). Po regularnem času se je rezultat glasil 3:3; - o zmagovalcu je torej odločil prvi zadetek v podaljšku. Beljanci, ki so vso tekmo bili boljši, so po treh minutah povedli iz protinapada in imajo v nedeljo veliko priloznost, da v drugi tekmi v Beljaku storijo velik korak v smer finala. Nasprotnik v finalu bo verjetno lanskoletni prvak VEU Feldkirch, ki je prvo tekmo proti Gradcu - čeprav tesno - dobil 5:4. (L.L.)

SMUČANJE / PO POŠKODBI NA TRENINGU

Letošnja sezona za Anito Wachter predčasno končana

DUNAJ - Letošnja sezona je za Anito Wachter (na sliki) končana. Avstrijska smučarka si je v sredo na treningu v Odbachu poskodovala vezi na levem kolenu in si zvilala tudi gleženj. Zaradi tega so Wachterjevo takoj včeraj operirali na kliniki v Schrunsu.

Zdravnik zmagovalke zadnjega veleslaloma za svetovni pokal v Aareju na Švedskem Christian Schenk je po operaciji povedal, da bo Wachterjeva lahko zacela spet smučati se po osmih tednih. Schenk je tudi povedal, da je operacija povsem uspela in da si je Wachterjeva isto koleno poskodovala že marca 1992, da pa v bistvu največji problem predstavlja poškodba gleznja, ki bo zahtevala precej dolgo rehabilitacijo.

KOŠARKA / NBA

Vlade Divac ponovno zablestel pri Lakersih

SAN ANTONIO - Spursi so z »neuničljivim« parom Robinson - Rodman Phoenixu zadali drugi zaporedni poraz, Blazersi pa očitno igrajo boljše, odkar jih je zapustil Drexler. Nov uspeh so zabeležili Lakersi, med najboljšimi na igrišču pa je bil spet Vlade Divac, o katerem se je laskavo izrazil tudi njegov trener Del Harris: »Vlade je spet igral zelo dobro in prišel do izraza kar v petih statističnih podatkih, kar je tudi v NBA redkost.«

IZIDI - sreda: San Antonio - Phoenix 105:100 (D.Robinson 34, Elliot 19, Rodman 24 skokov; Barkley 22, Majerle 19), Charlotte - Sacramento 100:89 (Mourning 29, L.Johnson in M.Bogues po 19; W.Williams 28), Lakers - Philadelphia 112:100 (Peeler 21, Divac 19 točk, 12 skokov, 8 asistenc, 5 blokad in 5 pridobljenih zog; Burton 21), Seattle - Minnesota 120:104 (K.Gill 34, Kemp 20), Utah - Clippers 118:109 (K.Malone 29, Hornacek 22; P.Richardson in Vaught po 21), Golden State - Portland 89:107 (Strickland 35), New Jersey - Indiana 94:113 (R.Miller 27), Milwaukee - Washington 100:92 (T.Day 21). (VJ)

JADRANJE / AMERICA'S CUP

Med izzivalci New Zealand po tretjem krogu trdno v vodstvu

Druga One Australia

SAN DIEGO - V kvalifikacijskih dvobojih za nastop v finalnem tekmovalju za najstarejšo sportno lovoriko na svetu, sloviti America's Cup ali rocko brez dna, so v skupini izzivalcev zaključili z nastopi v tretjem krogu. Vremenska napoved je obetala veter s hitrostjo 15 vozlov, namesto tega pa je Eol postregel z rahlo sapico, ki ni preseгла petih vozlov.

V neposrednih dvobojih je doslej se neporaženi New Zealand (izgubil je le eno regato za zeleno mizo) premagal Sydney '95 in tako tretji krog zaključil s stodontnim izkupičkom, saj je v šestih regatah zbral 24 točk, skupno pa so Novozelandski nanizali že 18 zmag. Sydney '95 ima v sibkih vetrovih očitno velike težave - ce ti ne presegajo hitrosti 10-12 vozlov, Syd Fischer iz Sydneya nikakor ne more iztisniti konkurenčne hitrosti.

V boju za drugo mesto v skupini izzivalcev je One Australia premagala Tag Heuer in si tako pred četrtim krogom zagotovila štiri točke naskoka. Francija III je zabeležila zmago nad Nipponom in tako zmanjšala zaostanek za Japonci na tri točke, boj med Francijo in Nipponom pa je izgubila japonska posadka, saj so se ob menjavi spinačnika skoraj tri minute pozibavali na mestu. Med branilci naslova sta se pomerila Kevin Mahaney na Young Americi in Dennis Conner na Stars & Stripes. Boljši je bil Conner, ki je

ze drugič zapored zmagal in se na prvem mestu izenačil z Mahaneyem. Young America je zacela dobro in Connerja prisilila, da je startal predčasno in se moral zato vrniti nazaj na startno crto. Kljub temu so na Stars & Stripes kmalu ujeli Mahaneyja in si privozili 26 sekund prednosti, ki so jo do konca samo se povečali. V skupini branilcev sta na sporedu se dve regati, najprej pa se bo zenska posadka na Americi III pomerila z Young Americo.

Kvalifikacije se bodo nadaljevale 2. marca s četrtim krogom, v katerem vsaka zmaga šteje sedem točk. Po tem krogu se bodo morali najslabši poslovniti od nadaljnjih tekmovalj, saj se bodo v polfinale izzivalcev uvrstile samo štiri najboljše jadrnice.

Rezultati - izzivalci (Louis Vuitton Cup) New Zealand (Peter Blake) - Sydney 95 (Syd Fischer) 1:0 (+3:18), One Australia (John Bertrand) - Tag Heuer (Chris Dickson) 1:0 (+3.00), Francija III (Marc Pajot) - Nippon (Makato Namba) 1:0 (+2.17); branilci (Citizen Cup): Stars & Stripes (Dennis Conner) - Japonci na tri točke, boj med Francijo in Nipponom pa je izgubila japonska posadka, saj so se ob menjavi spinačnika skoraj tri minute pozibavali na mestu. Med branilci naslova sta se pomerila Kevin Mahaney na Young Americi in Dennis Conner na Stars & Stripes. Boljši je bil Conner, ki je

PRIZNANJE V INTERVJUJU ZA NEKO TV POSTAJO

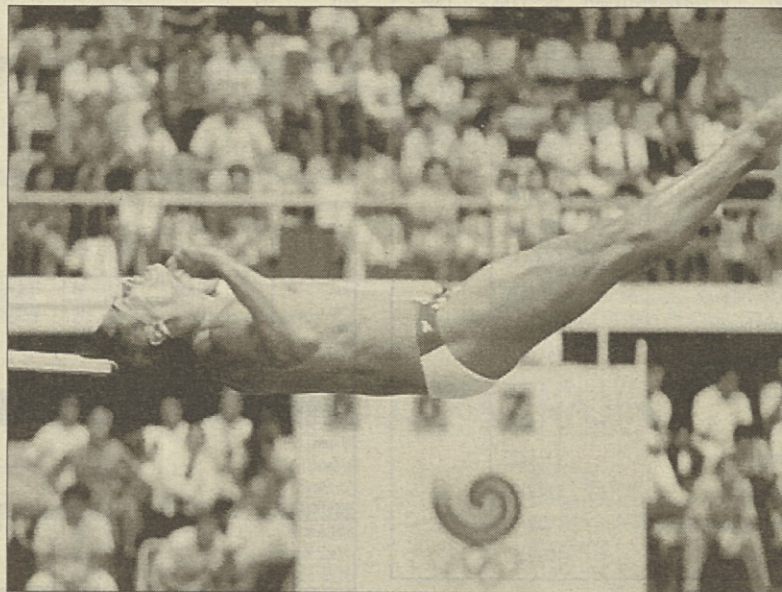
Olimpijski prvak v skokih v vodo Greg Louganis že dolgo okužen z aidsom

NEW YORK (STA/AP/dpa) - American Greg Louganis, ki je edini tekmovalac v skokih v vodo, ki je na zaporednih olimpijskih igrah osvajal zlata odličja, je v intervjuju za televizijo ABS (prikazan bo danes) dejal, da je okužen z aidsom. Louganis je po kosarkarju Magicu Johnsonu in tenisaču Arthurju Asheu tretji znani ameriški sportnik, ki je priznal, da je okužen z virusom aidsa.

V intervjuju je 35-letni Louganis predstavil tudi avtobiografijo »Breaking the surface«, ki bo kmalu na ameriskem trzišču. Štirikratni olimpijski zmagovalac, ki je nastopil na OI v Montrealu (1976, srebro), Los Angelesu (dve zlati odličji) in Seulu (dve zlati odličji), se je lani pojavil na sportnih igrah homoseksualcev v New Yorku, kjer je javno pokazal svoja spolna nagnjenja.

Sest mesecev pred OI v Seulu je odsel na test aidsa, potem ko je izvedel, da njegov tedanji partner umira zaradi tega virusa. Njegov test je bil pozitiven, kljub temu pa se

je udeležil OI v Seulu. Tam je imel v kvalifikacijah pri skoku z deske nesrečo, saj se je v kvalifikacijah z glavo udaril ob desko (arhivski posnetek AP) in v bazenu krvavel. O svoji boleznini ni nicesar povedal zdravniku ameriške reprezentance, ki mu je rano zasil s petimi sivi, pri tem pa ni uporabljal zaščitnih rokavic. »Ko sem cutil, da krvavim, sem si sam zaustavil krvavitve in obenem zelel, da nihče ne bi prišel z njo v stik,« je o tem dejal Louganis. V nadaljevanju tekmovalja je se naprej nastopal in osvojil zlato. »Skupina zdravnikov in trenerjev, s katerimi sem se dolga leta pripravljala na tekmovalja, mi je svetovala, da naj o svojem zdravstvenem stanju ne govorim in o tem ni nič vedel nihče izmed članov in vodstva ameriške olimpijske reprezentance. Menim tudi, da je majhna verjetnost, da bi se kdo zaradi mene okužil s virusom, saj v tem sportu ni veliko ali skoraj nič telesnih stikov, posebej ce ta sport primerjamo z boksom, ameriskim nogometom ali kosarko,« je dejal v

intervjuju z Barbaro Walters. Dr. Gary Cohan, ki je zdravnik na največji privatni kliniki za aids Pacific Oaks Medical Group, je dejal, da ni verjetnosti, da bi se kdo okužil z aidsom s krvjo v vodi. »Cetudi bi kdo skočil v neklorirano vodo za Louganisom, ni skoraj nobene verjetnosti, da bi se okužil z virusom, ki se na srečo ne prenasa na tak način,« je dejal Cohan.

Kmalu po olimpijadi v Južni Koreji je prenehal z nastopanjem na sportnih tekmovalcih in se posvetil igralski karieri. Sodeloval je

ze v nekaterih predstavah na Broadwayju.

»Pretrsla in presenetila nas je novica, da se Louganis spopada s to smrtonosno boleznijo. V molitvah smo z njim v njegovem boju. Obenem pa znova pozivamo vse trenerje in zdravnike, da naj bodo previdni pri ravnanju s poškodbanimi in krvjo tekmovalcev,« je dejal predsednik ameriškega olimpijskega komiteja Leroy Walker. Američani so leta 1989 izdali natančna navodila o ravnanju v takih in podobnih primerih.

TENIS / STUTTGART

Rus Jevgenij Kafelnikov kljub boleznini premagal Davida Wheatona

STUTTGART (STA/AP) - V osmini finala moskega teniskega turnirja v Stuttgartu z nagradnim skladdom 2.25 milijona dolarjev je sedmi nosilec Rus Jevgenij Kafelnikov premagal Americana Davida Wheatona s 7:5, 4:6 in 6:4. »Se zmeraj ne verjamem, da sem dobil srečanje,« je dejal Kafelnikov, ki je proti Wheatonu nastopil bolan. »Zdravnik mi je pred tekmo priporočil, naj ostanem v postelji, ker sem imel vročino. Nisem ga poslušal, saj imam tenis preveč rad, se posebej zdaj, ko igram odlično,« je se dejal tenisač, ki bo jutri dopolnil 21 let. Kljub boleznini pa je Rus dokazal, da je v odlični formi. Wheatonu niso pomagali niti številni dobri servisi, dosegel je namreč 17 asov. V srečanju Magnus Larsson - Thomas Muster je zmagovalca prav tako odločil tretji niz. Prvega je dobil Sved, v drugem pa ze vodil s 5:4 in imel servis. Avstrijec pa se ni dal. Naprotniku je dvakrat zapored odvzel servis in zmagal s 7:5. Tretji niz je odločila peta igra, ki jo je Larsson dobil na servis Mustra.

Rezultati: Kafelnikov (Rus/7) - Wheaton (ZDA) 7:5, 4:6, 6:4; Larsson (Sve) - Muster (Avt) 7:5, 5:7, 6:4.

KOŠARKA / EUROCLUB

Bolonjski Buckler v četrtfinalu s Panathinaikosom

Benetton se je uvrstil v finale evropskega pokala

BADALONA - Z gladko zmago v Badaloni proti Joventutu (81:60) se je za Scavolinijem tudi bolonjski Buckler uvrstil v četrtfinale evropskega klubskega prvenstva, v katerem se bo pomeril s Panathinaikosom. Največ kose v za Buckler sta v Badaloni dosegla Danilović (26) in Binion (18). Scavolini se bo v četrtfinalu pomeril z Limogesom.

Včerajšnji izidi, skupina A: Rela Madrid - Panathinaikos 66:68, (31:32), Maccabi - Benfica 86:75. Vrstni red: Panathinaikos 20, Real, Cska in Scavolini 18, Maccabi 16, Smelt Olimpija 6, Benfica 4. **Skupina B:** Limoges - Leverkusen 63:47 (27:26), Barcelona - Olympiakos 79:64 (44:21), Badalona - Buckler 60:81, Cibona Zagreb - Efes Pilsen 79:59 (39:40). Vrstni red: Limoges 20, Olympiakops 18, Cibona, Buckler, Barcelona in Efes Pilsen 16, Bayer 8, Badalona 2. **Četrtfinalni pari (9., 14. in 16.3.):** Scavolini - Limoges, Cska - Olympiakos, Buckler - Panathinaikos, Cibona - Real.

Benetton iz Trevisa se je uvrstil v finale evropskega kosarkarskega pokala 13. marca v Istanbulu proti Taugresu. V tretji tekmi je sinoči s 85:80 (42:27) premagal Antibes in ga tako že drugič v treh dneh premagal na njegovem igrišču. Italijani so vse do sredine drugega polčasa (tudi +19) igrali res odlično: branili so agresivno in napadali preudarno in učinkovito. Antibes je nato s trojkami Riversa in Williamsa zmanjšal zaostanek, italijanski igralci Benettona so izgubili glavo, k sreči pa sta Woolridge in Naumoski ohranila mirno kri. Ostali izidi: Taugres - Iraklis 70:66.

KOLESTARSTVO / SINOČI V LONJERJU PREDSTAVILI TRADICIONALNO DIRKO KK ADRIA

Na letošnji 19. trofeji ZŠSDI izredno kakovostna udeležba

Na startu bo tudi lanski svetovni prvak Danec Alex Pedersen - Za zdaj prijavljenih že 160 kolesarjev iz 9 držav - Slovenija z najmočnejšimi

Predstavitve 19. trofeje ZŠSDI se je udeležilo veliko ljudi (Foto Krizmančič/Kroma)

V prostorih KK Adria so včeraj v prisotnosti številnih gostov predstavili tradicionalno mednarodno kolesarsko dirko, ki velja za 19. Trofejo ZŠSDI in ki bo na sporedu 5. marca. Kot je povedal dusa te prireditve Radi Pecar, so organizatorji letos skušali ponuditi se več kot doslej. Zato so nekoliko spremenili traso dirke, predvsem kar zadeva zaključni del, v katerem so marljivi organizatorji vključili vzpon iz Boljunca do Bazovice, ki bo lahko v veliki meri vplival na končni rezultat dirke. Drugace bo trasa tradicionalna z zborom kolesarjev v Lonjerju, startom v Barkovljah in nato po 151,5 kilometra s ciljem na državni cesti št. 14 nad Lonjerjem.

Toda Pecar je izrazil se posebno zadovoljstvo zaradi izredno kakovostne udeležbe na letošnji dirki. Stevilke ena namreč ne bosta dobila lanski zmagovalec Previtali ali pa njegov klubski tovariš Conte, ki je zmagal pred njim, temveč svetovni amaterski prvak Danec Alex Pederson, ob katerem bosta v ekipi se nekdanja profesionalca Welts in Lom. Danec pa bo imel hudega konkurenta v Slovaku Dvorščiku, ki je na svetovnem prvenstvu v Capu d'Orlandu priznal predajo se po silovitnem finisu Pedersena. Ob njih bodo ljubitelji kolesarstva lahko videli tudi italijanske državne prvake Snaolina skupaj z Dantejem ter Tartaggio, iz Slovenije pa bodo prav tako prisotni vsi najboljši

s Pintaricem, Hvastjo, Stangljem in Papezom na celu. Če k temu dodamo, da bodo med doslej prijavljenimi 160 kolesarji iz devetih držav (Italije, Slovenije, Hrvaske, Avstrije, Slovaske, Ceske, Ukrajine, Danske in Rusije) z državnimi reprezentancami nastopili Danci, Cehi in Ukrajinci, potem je jasno, da bo konkurenca na letošnji dirki res izjemna.

Prav to pa je prav gotovo najboljšo placilo za trud organizatorjev, ki so imeli letos velikanske težave s pridobivanjem potrebnih finančnih sredstev za organizacijo tako zahtevne mednarodne dirke.

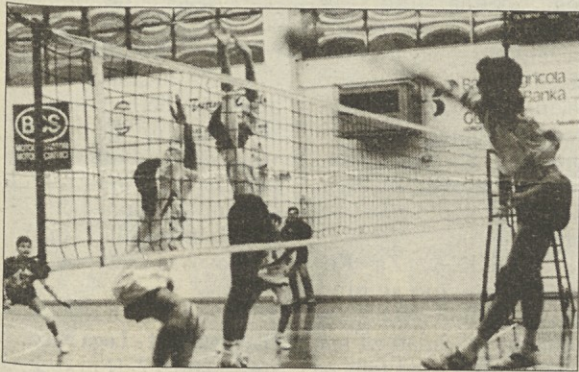
Na sinočni predstavitvi so organizatorjem zaleleli uspešno izvedbo in jim izrekli priznanje za njihovo delo številni gostje. Med temi najposebej omenimo podpredsednika dezelnega sveta Budina, občinskega odbornika za sport Degrasija, predsednik Združenja slovenskih sportnih društev Kufersina, predsednika SKGZ Palcica in predsednika trzaskega pokrajinskega odbora SKGZ Kapica, dezelnega tajnika SSK Bezelja, predsednika kolesarske zveze Slovenije Janežiča, podpredsednika Kolesarske zveze FJK Fedrizzija in podpredsednika pokrajinskega Conija Blocarija.

Večer se je zaključil z željo, da bi 20. trofeja ZŠSDI v duhu prijateljstva in sožitja potekala tudi po ozemlju sosednje Slovenije in da bi dirko lahko predstavili v novih prostorih telovadnice, ki jo gradijo v Lonjerju. (rg)

ODBOJKA / DERBI V PRVENSTVU »DEČKOV«

Po lepi in borbeni igri Olympia boljša od Vala

Naraščajnice Sovodenj iztrgale set Fincantierju

Grado - Fincantieri 3:0. Vrstni red: Torriana in Grado 8, Fincantieri 6, Llb. Gorizia 4, Olympia 2, Llb. Capriva 0.

Skupina B
Ronchi - Dom Imsa 0:3 (6:15, 7:15, 2:15)
DOM: Tomsic, Kovic, Mozetic, Ursic, Kocijancic, Zuccarino, Tosoratti.

Domovke so v Ronkah dosegle pričakovano gladko zmago. Ronchi so namreč precej slaba ekipa, ki praktično ni nudila nikakršnega odpora Jeroncicevim varovankam. Te se vedno nastopajo s precej okrnjeno postavo (po tekmi 2. divizije v Zagraju je namreč zaradi izredno hladne telovadnice zbolelo kar šest igralk), do konca pa jih cakata zdaj se dve domači tekmi: s Fincantierjem in Azzurro. Domovke so si že zagotovile nastop v zaključni fazi, tekma s Trzicankami pa bo odločala o prvem mestu v skupini.

Vrstni red: Dom Imsa 8, Alloys Trzic in Azzurra 4, Acli Ronchi 2.

NARASČAJNICE
Skupina A
Dom Korotan - VBL Cormons 3:0 (15:5, 15:12, 15:12)
DOM: Cumin, Sosol, Brisco, Ambrosi, Bressan, Drioli, Marvin, Scarpin, Branca, Klanjscek, Toros, Koren.

Domovke so gladko premagale sibkejši Cormons, ceprav so se mu nekoliko preveč prilagodile v igri. Pozitivno je, da so na svoj račun tokrat prisle vse igralkе. Med tistimi, ki manj igrajo, so nekateri tudi dobro izkoristile priložnost, da se izkazejo, druge pa nekoliko manj. Cormons je rešeneje ogrozil domovke le v 3. setu, v katerem je vodil z 8:5 in 12:11. Domovke so s to zmago utrdile svoj položaj na 3. mestu.

Torriana - Olympia 2:1 (15:0, 12:15, 15:7)
OLYMPIA: Cetul, Klede, Pipan, Dorni, Verban, Fabris, Sfiligoj.

Olympia se je srečala z objektivno premočnim nasprotnikom. Torriano sestavljajo starejše igralkе od Olympie in predvaja že dokaj zrelo in kvalitetno odbojko. Vrh vsega je Olympia nastopila okrnjena, tako da je bil gladek poraz res neizbežen.

Ostala izida 5. kola: Lib. Capriva - Lib. Gorica 0:3,

bile povsem blokirane, tako da je Torriana vecino točk dosegla z servisom. Torriana je v drugem setu zamenjala postavbo, Olympia pa je zaigrala bolj živahno in set tudi zasluzeno osvojila, potem pa se je v 3. setu solidno upirala standardni postavi nasprotne ekipe.

Izid 4. kola: Morarese - Morocco 2:1.

Vrstni red: Morarese 14, Torriana in Dom Imsa 8, Olympia 5, Morocco 4, Cormons 0.

Skupina B
Sovodnje - Fincantieri 1:2 (15:11, 10:15, 2:15)
SOVODNJE: Tomsic, Ter-

pin, Visintin, Zulian, Danielis, Ferletic, Marega.

Sovodnjeke so se prvih dveh setih odlično upirale vodilnim Trzicankam in jih v prvem setu tudi presenetile. Skoda, da v napadu niso bile dovolj odločne, kajti v nasprotnem primeru, bi bil lahko izid se bolj ugoden. V tretjem setu pa so zal popustile in res dober nasprotnik jih je posteno nadigral.

Ostala izida 7. kola: Pieris - Ronchi 2:1, Villesse - Staranzano 1:2.

Vrstni red: Fincantieri 16, Villesse 10, Staranzano 9, Sovodnje 8, Pieris in Etsi Gorica 5, Acli Ronchi 1.

ODBOJKA / OLYMPIA V 1. MOŠKI DIVIZIJI NA GORIŠKEM

Po »shock tekmi« zmaga v Turjaku

Goričani zmagali v tie breaku s 24:22 - Dva uspeha Našega prapora - Konec 1. dela

1. MOŠKA DIVIZIJA

Končal se je prvi del lestvice je nepopolna, ker morajo skoraj vse ekipe odigrati se eno tekmo, Libertas iz Turjaka pa dve. Prepričljivo vodi Mossa, ki pa bi lahko imela v povratnem delu več težav, ce bi se uresnicila domneva, da bo njen podjalec Crobba s prestopom v člansko ekipo skušal rešiti Mossa pred izpadom iz C2 lige.

Turriaco - Olympia 2:3 (17:15, 15:4, 10:15, 13:15, 22:24)

OLYMPIA: Dorni 12+8, Seni 4+4, Komjanc 4+8, Hlede 5+3, Frandoli, Vogric 1+3, E. Lutman 0+1, Spacapan, Bensa 9+11, Corsi.

Olympia je na neverjeten način dosegla v Turjaku prestižno zmago proti tretjemu na lestvici. Goričani so se cisto po nepotrebem znašli v nezavidljivem zaostanku 2:0. V prvem setu so si namreč zapravili set-zogo, v drugem pa so po nekaj spornih sodnikovih odločitvah povsem izgubili glavo. Prvi del tretjega seta je obetal nagel konec, saj je Libertas že vodil z 10:3. Vendar pa si je Olympia se pravocasnno opomogla in izsilila tie-break, ki

je bil resnično neponovljiva drama. Olympia je ob menjavi igrišča vodila z 8:3, vendar je kar stirikrat zgrešila servis in Turriaco jo je ujel pri 13. točki. Nadaljevanje je bilo izjemno napeto, vse do 22. točke pa so se vrstle zaključne zoge (bilo jih je kar devet) za Turriaco, ki pa Olympii ni mogel priti do zivega in je na koncu pred njo po dveh urah in četrta boja tudi klonil.

Fossalon - Naš prapor 1:3 (8:15, 15:10, 10:15, 6:15)

NAS PRAPOR: J. in V. Juretič, Legisa, Miklus, Boskin, Bevcar, Devetak, Sfiligoj, Gulini, Paulin.

Proti resnično zelo sibkemu nasprotniku je Naš prapor dosegel lahko zmago, ceprav je zaigral dokaj lagodno. Do take mere, da je celo izgubil drugi set. Vsekakor pa se forma movsta po nekaj tednih spet dviga, o čemer prica tudi lepa zmaga s 3:1 (15:12, 15:17, 15:13, 15:12) proti Intrepidi iz Mariana v zaostali tekmi. Intrepido bi lahko Naš prapor premagal se bolj gladko, saj je v drugem setu ze vodils s 15:14.

»Glede na poskodbi, najprej Boskina, zdaj pa Cevdka, smo s

svojimi nastopi v prvem delu se kar zadovoljni. Imeli smo smolo, da smo proti Cormons igrali, ko je bil ta okrepljen z dvema novima igralcema. Računam, da lahko v povratnem delu svoj izkupicek točk se povečamo,« prvi del prvenstva ocenjuje trener Našega prapora Sandro Legisa.

Ostali izidi 11. kola: Corridoni - Torriana 1:3, Ronchi - Intrepida 3:0, Caldini - Grado 3:0, Cormons - Mossa 2:3.

Vrstni red: Mossa 20, Acli Ronchi 16, Lib. Turriaco in Nas prapor 14, Olympia, Torriana, Intrepida in Cormons 12, Caldini 6, Corridoni 4, Fossalon in Grado 0.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Vrstni red: Staranzano 14, Corridoni in Morarese 12, Villesse in Cormons 10, Ronchi 8, S. Luigi in Intrepida 4, Pieris 2, Farra 0.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

Izidi 4. kola: Dom Imsa - Lib. Capriva 3:1, Azzurra - Grado 3:1, Villacher Bier - Caffè Morocco 3:0.

Vrstni red: Torriana, Azzurra, Grado in Dom Imsa 4, Villacher Bier in Lib. Capriva 2, Morocco 0.

INTERVJU / POGOVOR Z LUCO CANTAGALLIJEM

»Odbojka je zame še vedno na prvem mestu«

MODENA - Luca Cantagalli je eden najboljših odbojkarjev na svetu, osvojil pa je skoraj vse, kar se v odbojki lahko osvoji, med drugim tudi dva naslova svetovnega prvaka. Izvrsten tolkač italijanske reprezentance, ki so mu ljubitelji odbojke v Modeni zaradi silovitih udarcev nadeli vzdevek Bazooka, je najbolj priljubljen igralec mostva Daytona Las. Ko Bazooka doseže točko za svojo ekipo, je cela dvorana, ki sprejme več kot šest tisoč gledalcev, na nogah.

Sobotni derbi med Daytono Las in italijanskim prvacom Sisleyjem domaćim ni prinesel uspeha, so pa vsaj zaslužili največ doslej. Po podatkih natančnih statistikov si je tekmo ogledalo 5.591 ljubiteljev odbojke, v blagajno domačega kluba pa je priteklo 140.929.073 italijanskih lir, kar je nov rekord po izkupicku. Dosedanji rekord je bil namreč 125.695.000 lir, ko si je 27. marca 1990 tekmo italijanskega superpokala med Philipsom (tako se je takrat imenovalo mostvo iz Modene) in Maxicomom iz Parme ogledalo 6.252 gledalcev. Kljub porazu domači igralci niso bili preveč žalostni, saj bo o državnem prvaku odločalo razigravanje v končnici prvenstva, v katero pa bi se radi uvrstili kot drugi. Sedaj je namreč že jasno, da supermostvo iz Trevisa nikomur ne bo prepuščilo najboljšega startnega položaja. Vsa bojazen, da bi Luca Cantagalli po tekmi utegnil odkloniti prošnjo za pogovor, je bila odveč. Ze po prvih besedah spoznas, da 198 centimetrov visoki mož, ki tehtna natančno 90 kilogramov, z obema nogama trdno stoji na tleh in ne občutiva niti najmanjše sledi zvezdnstva. Preprost fant, ki je 8. decembra z veliko zabavo v rojstnem Cavriagu proslavil 29. rojstni dan, je spregovoril posebej za nas časnik.

Letos je vaše mostvo že osvojilo italijanski pokal. Ali mislite, da imate možnosti, da osvojite tudi naslov italijanskega prvaka?

»Da, seveda upamo na nov uspeh.

Pred novo sezono smo okrepili mostvo predvsem zato, da bi zmagali tudi v prvenstvu in ne mislimo brez boja prepustiti lovoriko mostvu, ki ni boljše od nas. Naša ekipa je zelo močna, imamo dobre igralce in naredili bomo prav vse, da v končnici prvenstva damo vse od sebe.

Na največjih tekmovanjih ste osvojili že kopico kolajn, v vaši zbirki lovorik pa manjka samo se olimpijsko zlato. Ali boste vztrajali v državni reprezentanci do olimpijskih iger v Atlantidi '96?

»Vsi reprezentantje se bomo potrudili po najboljših močeh, da pridemo na olimpijske igre in zmagamo, saj je to edina kolajna, ki je se nimamo. Zato se enkrat poudarjam, da je naš glavni cilj priti na olimpijske igre in zmagati.

S petnajstimi leti ste začeli igrati v najmočnejši italijanski ligi. Iz česa črpate motivacijo in nove moči za številna odrekanja, ki jih terjate igranje vrhunske odbojke?

»Motiv je vedno prisoten v meni. Verjetno zato, ker mi je odbojka zelo vsec in je tudi nenasilna sportna panoga, ki jo pridejo gledat mladi ljudje, ki nimajo slabih namenov. Vse to mi daje moč, da se vedno igram. Poleg tega sem vedno igral s prijatelji, s katerimi sem se dobro razumel.«

Zakaj ste po treh letih igranja zapustili Treviso? Morda zaradi nesporazuma s trenerjem Montalijem?

»Ne, to ni popolnoma res. Odhod iz Trevisa resda ni bila moja odločitev, ampak so tako hoteli v Trevisu. Vsekakor pa v meni ni nobene jeze do nikogar in nočem z nikomer polemizirati, kajti z vrnitvijo v Modeno sem se bolj zadovoljen, saj sem tukaj zrasel kot odbojkar in se v Modeni počutim doma.«

Kaj mislite o tujcih v italijanski ligi? Ali so popestrili to tekmovanje?

»Da, vsi tujci v našem prvenstvu so zelo močni in odlični odbojkarji. Med njimi je tudi nekaj mladih, ki bodo v prihodnosti pravi samponi. Brez njih bi bila naša liga vsekakor veliko slabša.«

Poznate kakšnega slovenskega odbojkarja?

»No, ne vem, če je Vladimir Grbić Slovenec.«

Ni, on je Srb.

»Ne bi vedel, če igra kakšen slovenski odbojkar v italijanski ligi.«

Morda poznate Andreja Urnauta?

»Da njega poznam iz časov, ko je se igral v Italiji. Nisva imela posebnih stikov, vendar mi je ostal v lepem spominu.«

Jugoslovanska odbojka je bila nekoč precej močna. Vaš trener je bil tudi priznani hrvaški strokovnjak Vladimir Janković. Kaj mislite o njem?

»Janković je edinstven človek. V sezoni, ko je bil naš trener, smo nazadnje osvojili evropski klubski pokal prvakov. Spominjam se ga kot dobrega trenerja.«

Imeli ste in imate slovite trenerje. Jih lahko primerjate med seboj?

»Imel sem veliko trenerjev, vendar ne bi rad delal nobenih primerjav med njimi, ker mislim, da je to podobna rec, kot če bi primerjal ali ocenjeval, kdo je najboljši odbojkar na svetu, kar je nemogoče. Hočem samo povedati, da me je vsak od njih nekaj naučil, tudi tisti, ki jim nisem bil preveč simpatičen. Tudi od njih sem prevzel koristne nasvete.«

Reprezentančni trener Julio Velasco ima včasih posebne metode dela z vami. Pred odhodom na Japonsko je vsem reprezentantom in tudi spremljevalcem razdelil knjige, da bi se kulturno izpopolnjevali.

»Da, to je dokaz, kako rad ima svojo ekipo. Mislim, da je to bil prikaz prijateljstva, ki smo ga vsi igralci sprejeli zelo lepo. S tem se je tudi navzven pokazalo, kako enotna je naša državna reprezentanca.«

Ste knjigo prebrali?

»Da, ceprav je bil to strip. Vsekakor pa je ta trenerjeva poteza zame lep spomin.«

Mislite, da bo imela Italija tako dobre odbojkarje in bo zmagovala na največjih tekmovanjih tudi po odhodu vaše generacije?

»Mislim, da bo, saj imamo veliko dobrih mladih igralcev. Najpomembnejše pa je vsekakor, da Velasco ostane trener. Če bo ostal, je pred italijansko reprezentanco se uspešna prihodnost.«

Zakaj ste se odločil za igranje odbojke?

»Zivim v zelo majhnem mestecu, kjer ima odbojka tradicijo, tako da sem se tudi sam ze od malega začel ukvarjati s tem sportom.«

Kaj počnete, ko ne igrate odbojke?

»Prostega casa imam zelo malo, ampak vseeno ga je nekaj. Tedaj rad berem, ribarim in poslušam glasbo, tako kot vsi mladi.«

Elton John?

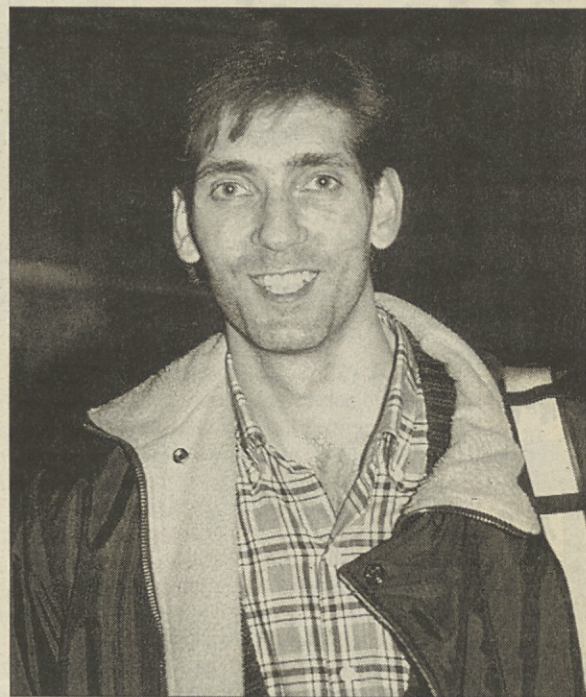
»Da, vsec mi je Elton John, pa Tina Turner. Sproščena glasba.«

Ste dobili novo barko pod božičnim drevesom?

»Ne, to je bila samo sala. Na neki reklamni je bila barka pod božičnim drevesom in rekel sem, da bi rad tisto barko, vendar so me kasneje vsi vzeli prevec resno.«

V vašem rojstnem mestu so vas menda proglasili za najboljšega športnika v letu 1994.

»Da, novinarji športniki so me izbrali za najboljšega športnika rojstnega kraja. Podelitev nagrad bo prav v teh dneh.«

Kaj boste počeli po končani športni karieri?

»Ne vem, nisem se pomislil na to. Upam, da je do takrat se zelo dalec. Nehal bom takrat, ko me igra ne bo več veselila. Potem bom najverjetneje poslovno sodeloval z očetom, vendar ne gre za zelo pomemben posel. Po končani karieri pa si bom vsekakor najprej privoščil eno leto počitka.«

Ste kaj studirali?

»Ne, nič posebnega. Opravil sem nekaj let na srednji soli, vendar sem studij pustil zaradi odbojke, ki je ze od nekdanja moja velika ljubezen. Tako kot vsi se tudi jaz kesam zaradi nedokončanega studija, vendar se mi je vseeno v življenju vedno godilo zelo dobro.«

Tudi tri leta mlajši brat Stefano je odbojkar. Kako mu gre?

»Igra v Rovigu v ligi B2. Zelo je zadovoljen in upam, da bo tudi on dosegel takšne uspehe, kot sem jih jaz.«

Kdaj se boste poročili? Ne mi odgovorite, da 30. februarja!

»To je vprašanje, ki ga največkrat slisim. Z zaročenko Simono sva zelo blizu poroke. Kupila sva si hišo v srediscu Reggia. Sedaj urejava njeno notranjost, kasneje pa bova razmisljala o poroki.«

Kakšen avtomobil imate?

»Zaenkrat imam enega, ceprav bom kmalu kupil se enega. O znamki pa ne bi govoril, da ne bi bili bralci tega intervjuja nevoščljivi ...«

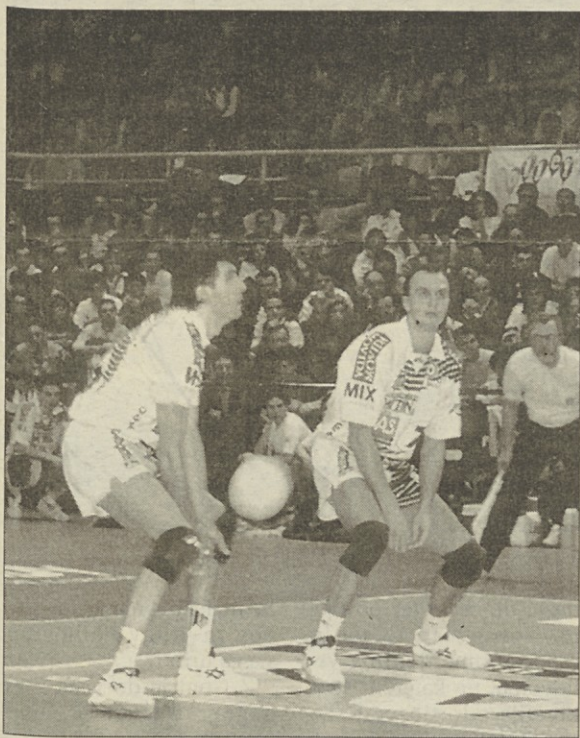
... ali pa da ne delate reklame proizvajalcu avtomobilov?

»Tako je.«

Hvala lepa za pogovor in veliko uspehov.

»Hvala tudi vam.«

Tomi Bencić
Jasna Milinković

Luca Cantagalli je eden najboljših sprejemalcev

LOKOSTRELSTVO / V KRMINU

Uspešen nastop naših strelcev

Pred kratkim je bilo v Krminu mednarodno mladinsko tekmovanje v lokostrelstvu za Trofejo mesta Krmin, na katerem so se zlasti izkazali predstavniki iz Slovenije. Posebno uspešno je bilo društvo iz Kamnika, ki je na tej prireditvi nastopilo z 10 tekmovalci in je v vseh kategorijah doseglo izvrstne uvrstitve. Trije lokostrelci pa so bili iz Tolmina.

Dobre uvrstitve so dosegli tudi nasi lokostrelci, saj je v kategoriji najmlajših Janina Cotič (Nas prapor) osvojila prvo mesto s 431 točkami.

Odlicen je bil tudi Simon Assi (Nas prapor), ki je v kategoriji dečkov s 439 točkami zasedel drugo mesto za Patricom Cassanijem (Cormons), ki je zbral 458 točk.

Po drugem mestu je posegla tudi Zarjina lokostrelka Katja Razem med narasčajnicami, z rezultatom pa naša tekmovalka ni bila zado-

voljna, sa je dosegla le 479 točk. Na peto mesto se je uvrstila Kristina Brce (Zarja), ki je zbrala 389 točk. V tej kategoriji je zmagala Danijela Flerin iz Kamnika z odličnim dosežkom 545 točk.

Med narasčajniki je slavil zmago Primož Flerin iz Kamnika s 519 točkami, predstavnik Našega prapora Lorenzo Quintana pa je bil peti (452 točk).

Resnici na ljubo je treba povedati, da v Krminu konkurenca ni bila tako ostra. Uvrstitve so bile torej res dobre, z rezultati naših predstavnikov pa ne moremo biti zadovoljni.

Za izboljšanje dosežkov pa je treba veliko treniranja. Sicer pa bodo imeli nasi lokostrelci v nadaljevanju sezone se veliko možnosti, da dosežejo boljše rezultate in da se izkazujejo tudi na pomembnejših tekmovanjih.

KOTALKANJE / NA GORIškEM

Kotalkarice ŠD Vipava dosegle celo vrsto zelo dobrih uvrstitev

V prvem krogu pokrajinskega dela v umetnostnem kotalkanju za začetnike, ki je bil v Pierisu, so se predstavniki Vipave odlično odrezali.

Morena Visintin je v prostem programu celo osvojila prvo mesto, nekoliko slabša je bila v obveznih likih (8. mesto), vseeno pa si je prislužila končno drugo mesto.

VRSTNI RED NASIH TEKMOVALK PROSTI PROGRAM: 1. Morena Visintin, 4. Monica Quaggiato, 6. Tjasa Nanut, 9. Serena Ulcigrai, 16. Stella Nocchieri, 21. Elena Vizintin, 25. Federica Pisu.

OBVEZNI LIKI: 8. Morena Visintin, 12. Monica Quaggiato, 13. Serena Ulcigrai, 14. Elena Vizintin, 18. Tjasa Nanut, 20. Stella Nocchieri.

SKUPNO: 2. Morena Visintin, 7. Monica Quaggiato, 12. Serena Ulcigrai, 16. Elena Vizintin, 17. Tjasa Nanut, 18. Stella Nocchieri.

Skupno je nastopilo 29 kotalkaric. Pri fantih je kotalkar Vipave Nicola Ragno v prostem programu osvojil 3. mesto, ni pa nastopil v obveznih likih. Skupno je teknovalo 6 kotalkarjev.

Drugi krog pokrajinskega dela bo ze v soboto in nedeljo v Gorici, tretji in zaključni krog pa bo teden pozneje, spet v Pierisu.

GIMNASTIKA / INTERNO BOROVO TEKMOVANJE

Nekatere telovadke precej obetajo

Z namenom, da se ze najmlajše telovadke privadijo na nastope in da bi ugotovilo trenutno pripravljenost svoje-ga narasčaja je vodstvo gimnastičnega odseka SZ Bor priredilo v preteklih dneh v »balonu« Borovega športnega centra notranje pregledno tekmovanje v sportno-ritmični gimnastiki za dekleta, ki se vstopajo v svet te sportne panoge. Prireditelj je imela dva dela. Starejše tekmovalke so opravile le netekmovalni nastop z raznimi orodji, kot pripravo na sodelovanje na raznih bližnjih tekmovanjih, tako v nasi deželi kot v Sloveniji. Mlajše tekmovalke pa so nastopile z obvezno vajo brez orodja.

Njihov nastop je pokazal, da je tudi med najmlajšimi Borovimi ritmičarkami vec zelo nadarjenih telovadk, ki bodo lahko vsekakor uspešno nadomestile svoje predhodnice, ce se bodo vadbi posvetile dovolj zavzeto in intenzivno. Zal, je bilo v tej skupini zaradi gripe vec deklic odsotnih, sicer bi bil pregled sposobnosti te skupine gotovo popolnejši.

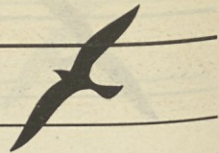
Glede na to, da so opravile nastopajoče sele prve korake v ta sport (za nekatere je bil to sploh prvi nastop) in je bilo prisotne v tekmovalnem kvadratu tudi precej treme, lahko vsekakor recemo, da so deklice s prikazanim presenetile. Izstopala

je zlasti Radha Nadlišek z dobro izvedeno vajo, uglaseno na ritem glasbene spremljave, kar vse kaže, da bo lahko kmalu opravila tudi zahtevnejše nastope, ce bo njen napredek se naprej tak, kot doslej. Le malo sta za njo zaostajali Sancinova in Smotlakova, saj bi jo lahko obe z nekoliko popolnejšo izvedbo ogrozili.

Lestvica tega tekmovanja je bila naslednja: 1. Radha Nadlišek 9,00,

2. Maja Sancin in Anuska Smotlak obe 8,60, 3. Petra Marega 8,20, na 4. mestu pa sta bili Julija Kjuder in Federica Filincieri, obe z 8. točkami.

boj-

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Custva zivljenjskega sopotnika vam bodo kot na dlani, kar vam bo dajalo določeno prednost. Nikar je ne izkoristite po svoje, raje se mu do konca razgalite tudi vi.

BIK 21. 4. - 20. 5.: S partnerjem bosta zabredla v brezglavo dokazovanje svojega prav. Sele ko se bo vmesal prijatelj, bosta spoznala, da obstaja tudi tak prav, ki temelji na nepristranski resnici.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Polni boste ustvarjalne energije, zato ne bo nič čudnega, da vas bo marsikdo prosil za nasvet. Pazite le, da vam ne bo zmanjkalo časa za svetovanje samemu sebi.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Težo napornega dneva boste v prijetni družbi najbližjega z lahkoto stresli z ramen. Tako boste zvečer spet polni elana, ki vam bo v postelji se kako prav prisel.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Notranji glas, ki vas že lep čas kliče na pomoč, bo tokrat tako glasen, da ga boste slišali celo z ušesi. Posvetili se mu boste in se se pravočasno izognili težavam.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Ljubezenski apetit vaše partnerja bo dosegel tolikšne razsežnosti, da ga boste komajda dohajali. Na trenutke boste pomislili celo na to, da bi potrebovali pomočnika.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Razganjalo vas bo od silnih idej in nacrtov za prihodnost, a jih ne boste imeli s kom deliti. Končno boste vzeli v roke pisalo in odvečno energijo izlili na papir. Res modro.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Da bi pred drugimi ohranili podobo močne in odločne osebnosti, boste prikrili marsikatero custvo. To se vam bo obneslo samo do noci, ko vas bo obiskala mora.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Po daljšem sprenevedanju se boste sprejeli taksne, kakršni ste. A ker z obstoječim stanjem ne boste povsem zadovoljni, se boste začeli pripravljati na spremembe.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Vasa odprtost za sprejemanje nasvetov bo zelo dobrodošla, saj bi sami porabili preveč časa za iskanje odgovorov. Z nekaterimi prijatelji boste lepo sodelovali.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Vas boj za naklonjenost bo tako zagrižen, da boste v trenutku, ko se vam bo neko končno posvetil, že preutrujeni, da bi ga sprejeli.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Bistroumnost, ki se bo tokrat porajala iz vaših ust, bo presenetila celo vas same. Nad mislijo, da ste globoko v sebi prav modri, se boste navdušili kot lačni nad pogaco.

ŠAH

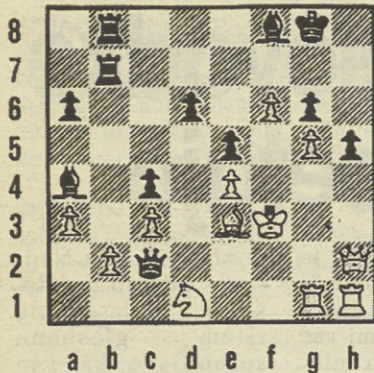
Domsgen - Kozlovska / 1975

V blokirani poziciji, se je vdoru crne dame po belih poljih, zoperstavil tudi beli kralj, ki se na polju f3 počuti varnega. Toda crna, ki je na potezi, ne misli tako! Ze z naslednjo potezo se odpre bela pozicija in po neprijetnem šoku se je bela vdala. Poglejmo to majhno mojstrovino zenskega saha!

Resitev naloge

Neroden položaj belega kralja sredi sahovnice je crna izkoristila na poučen način in odigrala presenetljivo potezo 1...De4+!! in bela je takoj položila orožje, saj ji po 2.Ke4 sledi sokanten mat s potezo 2...Lc6! Na umik belega kralja pa crna zamenja skakaca in crni trdnjavi prodre na drugo vrsto!

S. Kovac

LABIRINT znanja

Ime in priimek: _____

Telefon in naslov: _____

Glasbena želja: _____

Prijavnico pošljite na naslov:
RGL, Kopitarjeva 6, Ljubljana, za LABIRINT ZNANJA

Nikoli več zunaj studia!

Alenka in Tomaz sta prejela ostro kritiko prejšnje oddaje, ko sta pomolila nos iz studia. Zato sta obljubila, da ga ne bosta več, da je Labirint oddaja za v studio in da ju nikoli in nikdar nihče ne bo več zvlekel ven.

Ker sta bila dobre volje voditelja, so bili dobre volje tudi izzrebanici in so zato vedeli odgovoriti na večino vprašanj: Nada Jakovac je tako dobila 12.000, Martina Mrak 7.000, Milena Ozanic 4.000 in Katja Sovre 3.000 tolarjev. Cestitamo!

IZLET ZA KONEC TEDNA

Grmada - najlepša gora Polhograjskega hribovja

Je enkratna razgledna točka, privlačen izletniški cilj v vseh letnih časih

Francozi so jo imenovali Louis Quatorze, ker se jim je konicasta gora zdela podobna nosu Ludvika XIV. S kraljevskim nosom ali brez je Polhograjska Grmada nedvomno najlepša in najbolj izrazita gora Polhograjskega hribovja. Vidna je že od daleč, iz dolin ali drugih hribovij, tudi z Julijskih Alp, saj sta njen izraziti greben in konicasti vrh nekoliko odmaknjena od sosednih vrhov. Zato je Polhograjska Grmada enkratna razglednica, ki ima zaradi vršnih strmin in skalovja pravi gorski značaj.

Vrh je privlačen izletniški cilj v vseh letnih časih. Spomladi tu rastejo redke rože z blagajevim volčinom na čelu, poleti so vrhovi Polhograjskega hribovja najbolj osamljeni in predstavljajo lepo možnost za umik pred turističnimi množicami, jeseni pa se začnejo siriti razgledi v daljave, ki najdlje sežejo v vetrovnih zimskih dneh. To je tudi čas, ko so višji cilji težje dostopni, zato postane Polhograjska Grmada ob lepih vikendih krizisne poti številnih izletnikov.

Možnosti dostopa je res kar precej, saj lahko izbiramo med sedmimi označenimi pristopi, ki so vsi vrisani na planinski karti Polhograjskega hribovja in Smarna gora v merilu 1:25.000.

Večina poti na vrh drži z juga iz Polhovega Gradca in okolice, manj običajna zahodna »varianta« drži iz Sela za Polhovim Gradcem čez Tošč, naj-

bolj zložen je pristop s Topola, s severne strani pa se vrhu približamo po dolini Ločnice. Da na poti, katerokoli si bomo že izbrali, ne bomo imeli težav z lakoto, skrbi kar precej kmetij in domačih gostiln. V Setnici na južni strani gore, na sedlu Gonte med Polhograjsko Grmado in Toscem in v Selu nad Polhovim Gradcem so kmetije odprtih vrat, na Topolu pa dve gostilni. Ker nam vzpon na Polhograjsko Grmado ne vzame veliko časa - običajno uro ali dve - lahko poleg tega obiščemo še kakšen drug razglednik hribovja.

Ena od manj obiskanih poti na Polhograjsko Grmado se začne v dolini Ločnice v zaselku Knapovče. Ime zaselka pove, da je bil včasih v bližini rudnik. Če bi nadaljevali vožnjo ob Ločnici proti Topolu, bi na levi strani ceste kmalu zagledali že močno zarasle ostanke rudniških zgradb, v najozjem delu doline pa tudi star rov na vsaki strani ceste. Tu so v 18. in 19. stoletju kopali svinčeno rudo in živo srebro. Rudnik je deloval se nekaj let med vojnami in po drugi svetovni vojni, zdaj pa se spomin nanj vedno bolj izgublja.

Iz zaselka Knapovče drži ob levem pritoku Ločnice makadamska cesta, po kateri pridemo do konca ozke doline. Cesta se sicer nadaljuje navkreber vse do Gont med Polhograjsko Grmado in Toscem, vendar moramo iti pes, če hočemo videti nekaj zanimivih slapov in se ustaviti ob pogledu na severna pobočja Grmade. Se preden se cesta s prvimi ostrimi ovinkom poslovi od potoka, se na desno stran odcepi steza. Kmalu se postavi navkre-

»Louis Quatorze« je z vseh strani strm vrh

Izza zasneženega grebena gleda Tošč (Vse fotografije: Dario Cortese)

ber in pripelje do lepega razgledišča na spodnji slap, nad katerim se skriva se nekaj manjših in en večji slap. Do njih ne drži nobena pot, zato pa se steza, na kateri stojimo, nadaljuje pod Tošč, od koder prav tako pridemo do Gont.

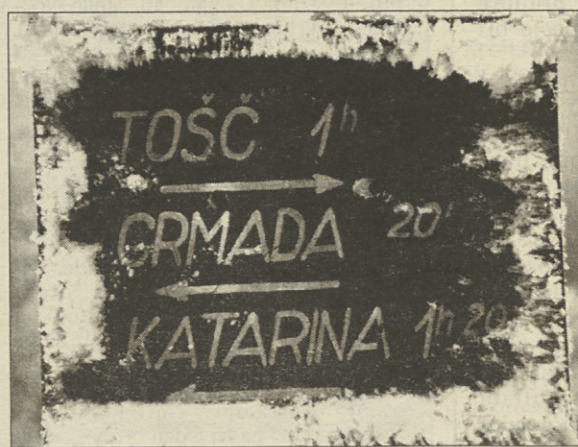
Ce smo za bolj preverjene možnosti, gremo

nazaj do ceste ter po njej za raziskovanje grap, slapov in vrhov Polhograjskega hribovja. Z Gont je do vrha Polhograjske Grmade samo se strm, vendar kratek vzpon. Ravno dovolj za tako temeljito ogrevanje, da se po sestopu na Gonte lahko odpravimo se na Tošč.

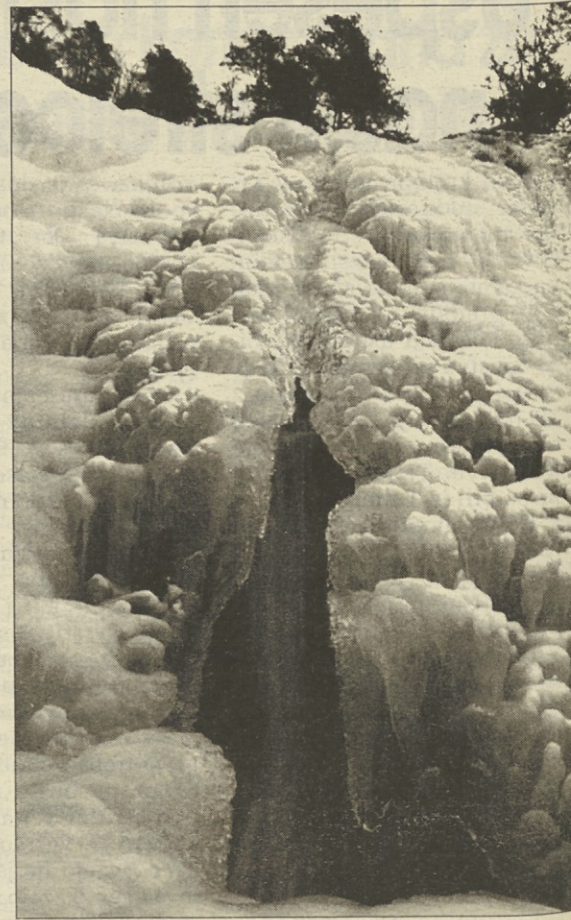
Dario Cortese

Pogled z Grmade proti Tošču

Z Gont ni daleč do najlepših izletniških ciljev

Ledena pripoved slapov pod Gontami

ZNAMENITI PRAŽAN

Po sledih humorista Jaroslava Haška (11)

Hašek ljudi ni jemal preveč resno - Svinjina, kuhana v pivu

Kabaret pri Fleku je prima, verjetno se ga tudi Hasek ne bi sramoval. Tudi sam je namreč rad nastopal v kabareju in pisal zanj. Mlada dekleta, ki plesejo in pojejo, so tako lepo okrogla in vitka hkrati, da tudi Jaroslav ne bi imel nobene pripombe.

Se najbolj pristen je ostir oziroma bolje točaj. Srednje velik, plecat, močan moski, ki virtuožno krmari med mizami in ne utrudno prinaša nove kozarce blagega temnega flekovskega lezaka. Vedno bodo ljudje ugibali, kako ta moz ure in ure streže z nasmeskom in ne da bi bil videti utrujen. Po mojem je skrivnost nekje v pivu, verjetno pa ne v turističnem flekovskem. Može po končanem delu najbrž nekam, kjer si privoščijo nekaj postenih vrčev. Žal nam, turistom, ni dano, da bi mu sledili na tej skrivnostni poti.

Zelo pristen je verjetno tudi flekovski golaz - kuhan do skoraj katranaste barve in zelo pikantnega okusa je verjetno prav takšen, kakršnega so jedli

Hasek in njegovi pivski tovariši med svojimi praskimi odisejadami.

Opis taksne gostilne nam ponuja tudi Ivan Cankar v Tujcih: »Napotila sta se v eno tistih predmestnih gostilnic, ki diši v njih po prestanem pivu, po kvargljih, po golažu in po dimu slabega tobaka. Vsi ti duhovi se združijo v težak, zaduhel vzduh, ki je pa nekako prijeten, če se ga clovek privadi; naravni srce veselo, razposajeno in surovo, ali dobe se tudi ljudje, ki prineso iz tega vzduha mehko sentimentalnost.«

Hasek večkrat omenja različne jedi. V zgodbi Ceska kuhinja nasteva moravsko klobaso z drobno mletim mesnim nadevom in zeljem, gosjo pečenko, cmoke s slanino, domače prekajeno meso, krompirjevo juho z gobami in potico. V Svejku omenja juho z rezanci, gosja bedra, govedino s pikantno omake, zelje in palacinke. Knedlicki so obvezni, svinjina, kuhana na pivu, pa je že znak razvajenosti. Taksnih opisov bi lahko

K Fleku prej ali slej zaide vsak obiskovalec Prage

nasli se dosti.

Haškov (ne)literarni krog

V tistih letih, ko je bil Jaroslav Hašek eden kraljev prške boeme, je živel v Pragi mnogo literatov, »literatov« in drugih »umetnikov« vseh vrst. Hasek seveda ni špaldal med etablirane. Bil je bolj pri dnu. Tudi mnogi njegovi boemski pajdasi so zasloveli sele kasneje.

Hasek je večino ljudi jemal bolj za salo kot zares. Nekateri precej ugledne osebe je v svojih delih omalovazeval ali celo podcenjeval. Večino je predstavil v knjigi Politicna in socialna zgodovina

stranke zmernega napredka v mejah zakona.

Seveda bi bilo preveč dolgovozno in nezanimivo naštevati vsa ta imena. Zanimivo je, da ne omenja podrobneje slikarja Lado, ki je bil glavni ilustrator Svejka in njegov precej dober prijatelj. Bil je tudi član izvršnega odbora stranke.

Slavni Alfons Maria Mucha, eden najpomembnejših slikarjev fin de siecle oziroma secesije, je tedaj živel v Parizu. Danes je Praga polna reprodukcij njegovih del, pa tudi knjige in monografije o njem so med najbolj priljubljene spominki.

B. Repe (Se nadaljuje)

Gibraltar, vrata v Sredozemlje (7)

Brezrepe opice so zaščitni znak Gibraltarja in kljub temu da so že marioskatero uspicile, zanje skrbijo in so jim postavili celo betonska zavetišča. Sem prihajajo, tiste bolj priljudne seveda, vsakodnevno na zajtrk in kosilo. Za vsiljive turiste s fotoaparati se na videz ne zmenijo prav dosti. Lahko jih celo v miru fotografirajo, toda na videz nezainteresirane opice se lahko v trenutku prelevijo v bliskovito nadlogo, ki hitro pograbi, kar je le mogoče.

Stara legenda pravi, da bo Gibraltar v angleskih rokah, dokler bodo tu opice. Torej skrb, ki jo je na svoja ramena prevzela celo britanska vojska, tudi ni neupravičena ... Med drugo svetovno vojno se je za stradajoče opice zavzel sam Winston Churchill, ki je ukazal, da jih morajo hraniti, saj jim je na skalnih pobočjih primanjkovalo hrane.

Kapniška jama in razgled z vrha pečine

Z gondolsko žičnico se je mogoče povzpeti prav na vrh Pečine, od koder se odpira enkratni razgled na spodaj ležece mesto, Gibraltarsko ozinno ter seveda spansko in afriško obalo. Na vmesni postaji lahko občudujete trop opic, ki se zvičajno nastavlja

številnim obiskovalcem. Od tod se lahko peš spustite do Mihaelove jame, ki je del naravnega parka. Prav do sem se je moč pripeljati tudi z osebnim avtomobilom. Toda cesta je strma in sredi največjega vstopa obiskovalce neprijetno pozdravi opozorilna tabla s cenikom obiska naravnega parka. Cene so kar zasoljene, tako da sem bil prav srečen, ker okoli osme ure ni bilo nikogar, ki bi iztržil postavljeno vstopnino. Ne vem, ali se pobiranj vstopnine odrečejo tudi čez dan, toda to me niti ni zanimalo. Naravni park obsega zgornji del Pečine, ponasa pa se z raznovrstnim ratlinstvom. Vsako pomlad in jesen nudi Pečina naravno zatocisce pticam selivkam na dolgi poti med gnezdisci na evropski celini in zimskim afriškim domovanjem.

Nekoc so verjeli, da je brezno oziroma jama sv. Mihaela z afriško celino povezana skozi podzemeljski prehod. Tako naj bi na gibraltarski rt prisle tudi slovite opice. Taksen prehod pa seveda nikoli ni obstajal. Jamo so obiskovali že v rimskih casih, v prejšnjem stoletju pa so jo temeljito raziskali. Uveljavila se je kot priljubljena izletniška točka domačinov.

(Se nadaljuje)

Skalnat polotok je tudi zatočišče številnih ptic (Foto: Igor Fabjan)

MOJSTRI DETEKTIVI

Margery Alingham

Starec pri oknu (1)

Novopečeni višji policijski inspektor Stanislav Oates ni bil ravno ves iz sebe od veselja, bil pa je dobre volje, kot se poda cloveku, ki proslavlja pomembno napredovanje v svoji castivredni karieri. Gospod Champion, ki mu je sedel nasproti za majhno mizo v kotu restavracije, je z zanimanjem opazoval spremenjeno vedenje svojega obicajno molcecega prijatelja.

«S tem napredovanjem sem prisel med tiste, ki po upokojitvi pišejo spomine, veste,» je z nenadno dovtipnostjo pripomnil bivši inspektor. «Lahko bi ustvaril prvovrstno knjigo, ce bi mi jo kdo napisal. Poklicni ljudje izvemo najrazlicnejše stvari, veliko zanimivega, na kar vi, amaterji, nikoli ne naletite; stvari, ki se vam ne bi zdele vredne pozornosti. Danes sem naletel na nekaj zelo nenavadnega. Veliki posli so nekaj posebnega, Champion. Osupljive nagibe k zlocinom ponujajo. Naj vam povem nekaj o pravnih predpisih s tega podrocja.»

Gospod Champion se je zarezal. «Kar

povejte vsemu svetu,» je vedro predlagal, kajti višji inspektor je bil povzdignil glas. «Mislil sem, da ste rekli, da je ta restavracija ob vecerih skoraj zapuscena, suhe noge pod mizo in si popravi ocala z rozevinastim okvirom. «Meni se zdi, da je polna mladine in - hm - strastnosti.»

Prebudila se je prirodna previdnost bivsega inspektorja, in ko je pogledal okoli sebe, je njegov dolgi obraz privzel svoj naravni zalobni izraz.

«Najbrz je nenadoma prisla v modo,» je zlovilno rekel. «To je pri teh lokalnih sitno. Razve se, da je ta in ta restavracija dobra, mirna in poceni, in kaj se zgodi? Preden ves, kje si, se vanjo privali mnostvo parov z izbuljenimi ocmi, cene narastejo, hrana pa se poslabša. Tam sedi nekdo z mladenco, ki je ne misli predstaviti svojcem.»

Gospod Champion je neopazno pogledal cez suho ramo in ujel kratek pogled na okroglolicen obraz pod izboceno, prezgodaj plesasto glavo, poleg njega pa

temne kodre in skratne ustnice dekleta v sivem klobuku. Naglo je umaknil pogled.

«Pise se March,» je rekel Oates, ki je spet postajal zivahnejši. «Solastnik velikega podjetja, ki z rekviziti oskrbuje gledaliska. Smesno, da sem zagledal prav njega. To me je spomnilo na tisto, kar sem vam hotel povedati. Spet so v poslovnih tezavah, veste.»

Njegov glas je grozil, da ga bo vsak cas slišati po vsem majhnem, z bakrorezi okrasenem prostoru, in gospod Champion se je uprl.

«Ali vas alkohol vedno pripravi do kricanja?» je prijazno vprašal. «Ne pijte. Cloveka na videz prav dobro poznam. Clana istega kluba sva.»

«Res? Slišal sem ze, da gre klubom za nohte,» je Oates rekel tise, a prav nic plasno. «Nisem pa vedel, da morajo sprejeti ze vsakogar.»

Gospod Champion je bil videti prizadet. «Kolikor vem, je cenjen in spostovan clan,» je rekel, «in mlada dama

je prav mogoče njegova soproga.»

«Nikakor ne,» je vedro rekel Oates. «Punca nastopa v 'Frivolity', ali pa je vsaj nastopala, dokler ni bilo predstav prejšnji teden konec. Pa se nekaj, fant moj, gospod Arthur March se bo prej kot cez en mesec porocil z drugo. Dober policaj preucuje vse, celo obrekljive rubrike v casnikih, in to samo potrjuje tisto, kar sem vam povedal o tem, da amaterji niste temeljiti. Ne zbirate dovolj obrobni informacij. Vzemite, na primer, pravne predpise o poslovnih družbah ...»

Umolknil je in v zalostnih okeh se mu je zalesketalo zanimanje. Izza svoje mize sta videla vse do vhoda, in Champion, ki je sledil njegovemu pogledu, je opazil, da sta vstopila dva mlada cloveka. Višji policijski inspektor Oates se je široko zarezal.

«Lepa rec,» je rekel. «Tisto dekle je Marchevo zarocenka Denise Warren. Tudi ona se potepa z mladim fantom. Stavim, da sta prisla sem, ker sta sli-

sala, da je tukaj mirno. Marcha se ni sta opazila.»

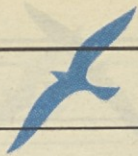
Gospod Champion je molcal. Gledal je deklo. Ni bila vsakdanje deklo, bila je nadpovprečno visoka in zelo plavalasa, s široko postavljenimi modro sivimi ocmi in sijajne drze.

Njen spremljevalec je bil cokat, mocan mlad moski, le nekaj let starejši od nje. Ni bil grd in videti je bil bolj odlocen, kot je v njegovih letih obicajno. Nasla sta mizo in sedla; Champion in njegov gost sta imela jasen razgled. Oates je bil odkrito navdušen.

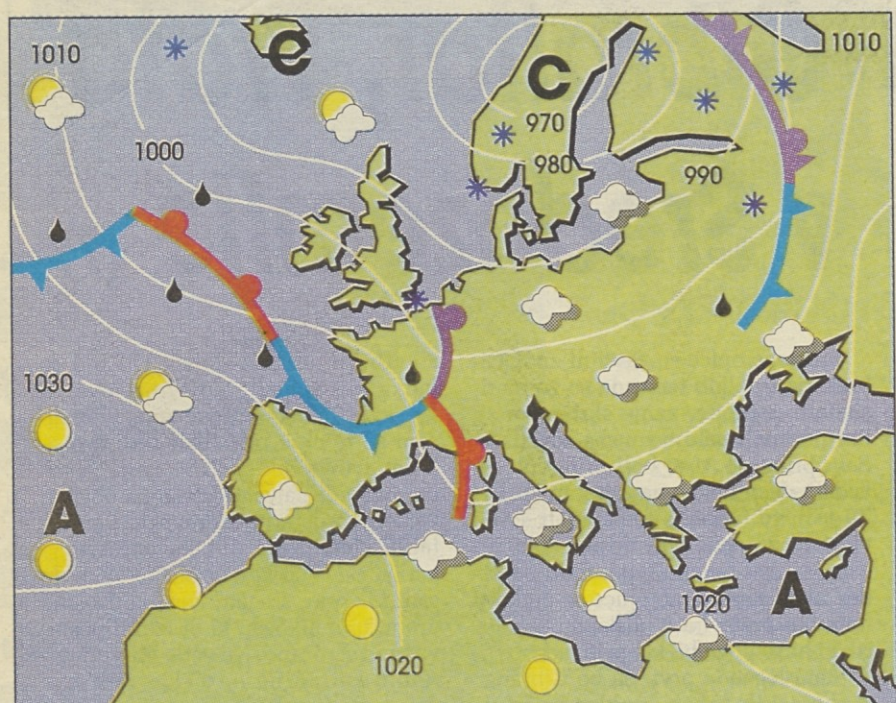
«Vsak trenitek se bodo zagledali,» je rekel z nagajivostjo kakega solarja. «Kdo je tisti z njo? Ali veste?»

Gospod Champion se je mrscil. «Da, vem,» je rekel. «Rupert Fielding je, kirurg. Mlad, vendar pravijo, da je prvi cudezni otrok. Upam, da ne dela neumnosti. Prav njegov poklic se vedno zahteva skrajno konvencionalnost.»

(Se nadaljuje)

EVROPA / NESTALNO VREME

Vremenska slika:

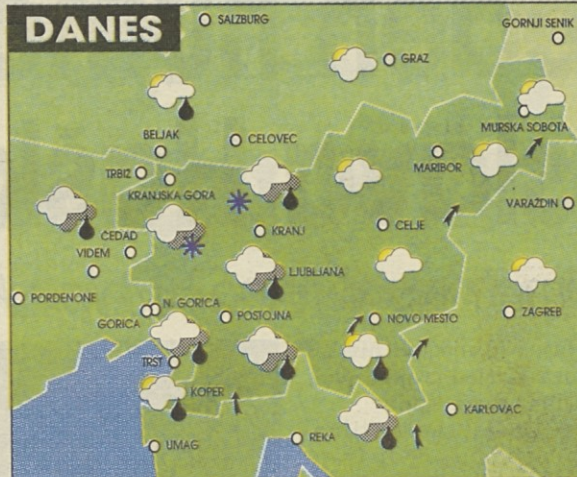
Nad Evropo ter severnim Atlantikom je obsežno ciklonsko območje, fronte hitro potujejo z zahodnimi vetrovi prek Evrope. Popoldne bo nov frontalni val že dosegel Alpe, naslednja noc pa bo zajel tudi naše kraje. Z jugozahodnimi vetrovi bo došel k nam topel in vlažen zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod

ALPE JADRAN / VEČINOMA OBLAČNO

OBLACNOST	DEZ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	
nad 10 m/s	
	MEGLA

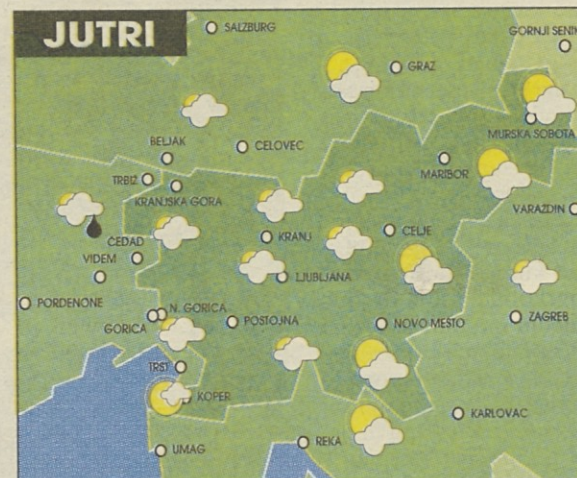

Slovenija:

Pretežno oblačno bo. V zahodni, osrednji in južni Sloveniji bo popoldne rahlo deževalo. Pihal bo jugozahodnik. Temperature bodo od 2 do 7°C.

Sosednje pokrajine:

Spremenljivo do pretežno oblačno bo. Občasno bo rahlo deževalo, v krajih vzhodno od nas bo večinoma suho.

V Sloveniji:

Ponoci bo oblačno s padavinami, v nizinah bo deževalo. Čez dan bodo padavine ponehale, vendar bo se oblačno.

Obeti:

V nedeljo bo znova oblačno s padavinami, v nizinah bo sprva deževalo.

TEMPERATURE
ALPE JADRAN

včeraj ob 7. in ob 13. uri

LJUBLJANA.....	2/3
TRST.....	9/10
CELOVEC.....	-1/2
BRNIK.....	0/3
MARIBOR.....	2/9
CELJE.....	-1/7
NOVO MESTO.....	0/5
NOVA GORICA.....	5/7
MUR. SOBOTA.....	3/10
PORTOROŽ.....	7/11
POSTOJNA.....	1/6
ILIRSKA BISTRICA.....	1/7
KOČEVJE.....	-1/1
CRNOMELJ.....	-1/8
SLOV. GRADEC.....	-1/6
RATEČE.....	-0/1
VOGEL.....	-1/1
KREDARICA.....	-6/-6
VIDEM.....	6/7
GRADEC.....	1/4
MONOSTER.....	3/9
ZAGREB.....	0/9
REKA.....	8/10

TEMPERATURE
PO EVROPI

včeraj ob 7. in ob 13. uri

HELSINKI.....	-1/2
STOCKHOLM.....	2/2
MOSKVA.....	0/3
BERLIN.....	0/9
VARSAVA.....	-3/7
LONDON.....	1/10
AMSTERDAM.....	3/9
BRUSELJ.....	2/9
PARIZ.....	2/9
DUNAJ.....	4/8
ZÜRICH.....	1/8
ZENEVA.....	2/7
RIM.....	7/15
MILAN.....	7/9
BEOGRAD.....	4/16
BARCELONA.....	5/12
ISTAMBUL.....	4/12
MADRID.....	-1/13
LIZBONA.....	6/13
ATENE.....	7/18
BUCAREST.....	3/18
MALTA.....	13/18
PRAGA.....	-2/9

BIOPROGNOZA

Zjutraj bo obremenilni učinek vremena prehodno popustil, popoldne pa bodo vremensko občutljivi ljudje vnovic imeli težave s počutjem, utrujeni bodo, razdražljivi, nemirni, potrti in slabše bodo spali.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.51 in zasllo ob 17.41. Dan bo dolg 10 ur in 50 minut. Luna bo vzšla ob 2.55 in zaslja ob 12.22.

SNEŽNE RAZMERE dne 23. 2.

	cm		cm
Rogla	70 do 90	Kanin	od 60 do 190
Kope	50	Kobla	do 60
Krvavec	100	Zelencia	15 do 80
Vogel	150	Golte	50
Kranjska Gora	20 do 30	Cerkno	60
Mariborsko Pohorje	45	Velika planina	50
Soriška planina	80	Rakitna	-

Na Mariborsko Pohorje nočne smuke ni. Naprave povsod razen na Kaninu obratujejo. Tekaske proge so urejene na Mariborskem Pohorju, Rogli, Golteh, Veliki in Soriški Planini, Kopah, Voglu in v Kranjski Gori. Smučarski avtobus vozi na Mariborsko Pohorje, Veliko Planino, v Cerkno, do pod Vogla, na Kobljo ter v Kranjsko Goro.

PLIMOVANJE

Danes: ob 0.38 najnižje -8 cm, ob 6.20 najvišje 31 cm, ob 13.13 najnižje -47 cm, ob 19.55 najvišje 31 cm.

Jutri: ob 1.32 najnižje -16 cm, ob 7.15 najvišje 36 cm, ob 13.53 najnižje -53 cm, ob 20.28 najvišje 40 cm.

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Brazilska dekleta se pripravljajo na pust

V Rio de Janeiru so v teku priprave za pustne sprevode 27. in 28. februarja, ki si jih bo ogledalo poleg domačin še 380.000 tujih turistov. (Telefoto AP)

Izpraznili policijsko blagajno

ZENEVA - Sele včeraj je neki züriski krajevni dnevnik poročal, da so pred enim letom neznanci izpraznili železno blagajno policijskega urada letališča Zürich-Kloten. V njej je bilo 150 tisoč švicarskih frankov, storilce pa niso nikoli odkrili. Vest je potrdilo sodstvo, ki je dodalo, da so poleg policistov imeli prost vstop v urad z blagajo tudi letalski uslužbenci.

Za reveže kradli trgovcem

TEHERAN - Iranska policija je aretirala skupino veteranov iz iransko-iranske vojne, ki so preoblečeni v policiste izstavljali denare kazni nepostenim trgovcem, zneske pa nato vlagali na poseben tekoci račun, iz katerega država črpa sredstva za reveže. Iz pisanja revije Asr-e-Ma (Naša era) ni razvidno, kaksna kazen čaka sodobne Robin Hoode.

Posilila 74-letnika

TORONTO - Neki 80-letni Kanadčan je obtožil svojo nekdanjo filipinsko služkinjo, da ga je pred šestimi leti posilila. Kot je povedal Maurice Conway, ga je Filipinka posilila, ko je počival v svoji postelji zaradi močnega glavobola, ker je hotela zanositi, tako da bi dobila kanadsko državljanstvo. To se je res zgodilo, zenska pa je zapustila njegov dom pred porodom. Oglasila se je le, ko ji je moral pomagati do državljanstva, saj je pregled DNK dokazal, da je novorojeni otrok res njegov. Sedaj si 80-letnik želi snidenja s svojo hčerko in zato toži svojo nekdanjo služkinjo.

Proces proti erotični reviji

MOSKVA - Proces zaradi pornografije proti ruski erotični reviji »Isjo« (Se) dobiva nove razsežnosti. Njen direktor Aleksej Kostin je v moskovskem zaporu Butirski ze eno leto pod obtožbo, da je širil pornografijo. Resnici na ljubo pa je ta »neodvisna erotična revija« predvsem nesposljliva in spotačljiva in le v manjši meri erotična. Ze predvcerajšjim je na prvi sodni razpravi prislo do izraza, da je pornografija le pretveza. Jelcinov režim je hotel stopiti na prste vsem publikacijam, ki jih ne nadzoruje in je mislil, da bo to najlažje dosegel z erotično revijo. Kot kaže, pa se je zmotil, saj so Kostina podprle številne organizacije vključno s predsednikom ruskega vsedržavnega odbora za tisk Sergejem Grizunovom. Vsem je namreč jasno, da je na zatožni klopi svoboda tiska v Rusiji.

Nottingham brez šerifa

NOTTINGHAM - Prvič po 800 letih bo nottinghamška grofija ostala brez šerifa, ker se bo dosedanji upokojil, nihče pa noče prevzeti njegove funkcije. Opozicijski konservativci so izjavili, da se v Sherwoodskem gozdu že sliši smeh legedarnega Robin Hooda.

Sylvester Stallone
in Schifferjeva
kot Adam in Eva

BERLIN - Vsi ze govorijo, da je to slika leta, na njej sta Sylvester Stallone in Claudia Schiffer (na sliki) kot Adam in Eva, le da sta figove liste zamenjala z umetniskimi keramikami Giannija Versaceja. »Vnovcila sta milijone,« je na prvi strani včeraj napisal nemški Bild, ki pa ni objavil slike, ker je zanjo imela »ekskluzivo« nemška revija Bunte. Ta je včeraj ob »sliki leta« objavila daljšo reportazo o nemški manekenki, ki se trenutno nahaja na Tajskem. Bildu naj bi Schifferjeva povedala, da se ni sramovala, ko je napravila ta fotografski posnetek, ker se na njem v bistvu nič ne vidi in ker je to navsezadnje njeno delo. Trditve je točna, saj dolgi lasje pokrivajo njene prsi, osramje pa keramični kroznik, medtem ko ima Sylvester Sallone namesto figovega lista pepelnik. Slika je v New Yorku posnel Richard Avedon za Versacejevo reklamno kampanjo. Italijanski stilist naj bi po Bildovem pisanju placal težke milijone, v markah seveda.